הארץ

1.30 ש"ח יום ג' י"ט באדר תשמ"ח, 8 במרס 1988 MARCH 8 1988 VOL.69/20931

איוורור זה... Venta
רמת־גן טל' 6 קווים 03-7513251 • חיפה טל' 04-723611 • ירושלים טל' 02-222559

ואשינגטון: אנו מבקשים תשובה ברורה — כן או לא

"אין מקום למיקוח — רק להבהרות" • הבית הלבן מרוצה ממכתב 30 הסנאטורים • פרס בודק משפטית: האם אפשר לחייב, מחר בקבינט, את שמיר לקיים הצבעה על מסמך שולץ • דוד לוי: להכריע בקבינט לפני נסיעת שמיר לארה"ב

מאת צבי בראל
ואשינגטון (מיוחד ל"הארץ"). פקידים בממשל האמריקאי הבהירו אתמול, כי שולץ מצפה מן הצדדים לתשובה חיובית או שלילית, ולא יסכים לנהל שוב מו"מ על חלקיה של התוכנית שהוצגה בשבוע שע־בר.

(סוף בעמוד 6)

שלושה הרוגים באוטובוס הדמים בנגב

שלושה מחבלים שחדרו ממצרים השתלטו על מכונית צבאית, נסעו אתה כ־50 ק"מ, והשתלטו על "אוטובוס אמהות" של עובדי הקריה למחקר גרעיני בדימונה • לאחר מו"מ עם המחבלים ניתנה הוראה ליחידה ללוחמה בטרור של מג"ב לפרוץ לאוטובוס — ותוך חצי דקה נסתיים החילוץ • אלוף מרדכי: החדירה ממצרים — דבר חמור • אש"ף: אנו אחראים — פעלנו נגד מדעני אטום ציונים בדימונה

הזירה: חיילי היחידה המיוחדת ללוחמה בטרור של משמר הגבול בהתקפה על האוטובוס בשעה שהוחזק בידי שלושה מחבלים. (צילום: דובר צה"ל)

מאת ראובן פדהצור
סופר הצבאי של "הארץ"
ואיתן רבין, סופר "הארץ"

"מי שניהל את המשא־ומתן עם המחבלים באוטובוס העריך שיש עדיין זמן. מסיבות לא ברורות, המחבלים הרגו את אחד מבני הערובה. בשלב זה איפשרתי לימ"מ לפרוץ אל תוך האוטובוס". כך תיאר אתמול אלוף פיקוד הדרום, יצחק מרדכי, את רגע השיא בהשתלשלות המאורעות שראשיתם בהשתלטות שלושת המחבלים על מכונית רנו צבאית, כארבע שעות קודם לכן.

בתום מבצע החילוץ, שנמשך כחצי דקה, התברר כי בנוסף לשלושת המחבלים שנהרגו, מצאו גם שלושה אזרחים מנוסעי האוטובוס את מותם. מהתחקיר הראשוני, שנערך אתמ"צ בפיקוד דרום, עולה בוודאות כי את בן־הערובה, ויקטור רם, רצחו המחבלים עוד לפני שהחל מבצע החילוץ. לדברי אלוף הפיקוד, פצעי המוות שהביאו למותן של שתי הנוסעות האחרות, מרים בן־יאיר ורינה שירצקי, מקורם בידי של המחבלים לעבוץ, שהתבצע גם הוא עוד לפני ניסיון ההשתלטות של הימ"מ. עם זאת, יימשכו הבדיקות על־מנת לקבוע בוודאות מה מקורם של הכדורים ששמו קץ לחיי השתיים.

אחת מהשתיים הוצאה מהאוטובוס בעודה בחיים, אך ניסיונותיהם של רופאים שנמצאו במקום להציל את חייה, עלו בתוהו. גם אחד משלושת המחבלים שנורו במהלך מבצע ההשתלטות, הוצא מהאוטובוס ב־

(סוף בעמוד 4)

שלושת הרוגי הפיגוע

ויקטור רם, אב לשלושה ילדים, שאשתו נפטרה לפני חודשים ספורים ממחלה קשה • מרים בן יאיר • רינה שירצקי • שלושתם תושבי באר־שבע, עובדי הקריה למחקר גרעיני בדימונה

ההרוגים: בצילום הימני — ויקטור רם (עם רעייתו שמתה ממחלה), באמצע: מרים בן־יאיר; משמאל — רינה שירצקי

מאת איתן רבין,
סופר "הארץ"

שלושת ההרוגים באוטובוס שנחטף על־ידי המחבלים בדרום הם:

● ויקטור רם (38), תושב באר־שבע, טכנאי בכיר, אלמן, אב ל־3 (ניר, 12, תומר, 9, וסיוון בן 3). אשתו נורית נפטרה לפני כחצי משנה, ממרטן. הוא נסע באוטובוס המיוחד לנשים, היוצא מאזור יותר בדרך למפעל, ולא באוטובוס הרגיל, משום שהתעכב בביתו כדי לטפל בילדיו.

● מרים בן יאיר (42) מבאר־שבע, מזכירה, אם ל־3 ילדים, בת 20, בן חייל בן 18.5, ובן בגיל 13.5.

● רינה שירצקי (30) מבאר־שבע, אם לבת (5) ולפעוט (1.5).

"זו טרגדיה כפולה למשפחה. אנחנו המומים. רק לפני חצי שנה נפטרה אשתו של ויקטור ממחלה ממארת. עכשיו נהרג גם ויקטור", אמרו אתמול שכנים בבית בו התגורר ויקטור רם, ברחבת אמציה בבאר שבע.

ויקטור רם היה הגבר היחיד באוטובוס. ויקטור ניסה לעודד את הנשים שנשארו באוטובוס.

(סוף בעמוד 7)

פרשנות צבאית / מאת זאב שיף

השיטה: רצח לשיבוש מו"מ מדיני

זו הפעם השלישית שמחבלים פלשתינאים, אנשי פתח, מבצעים פעולת הרג של אזרחים בני־ערובה בישראל בעיצומו של מו"מ מדיני בתיווכה של ארה"ב. מקרה אחד אירע במארס 1975, כאשר פרצו למלון סבוי בתל־אביב והרגו 7 בני־ערובה בעת שהנרי קיסינג'ר שהה באזור וניהל מו"מ להסדר ביניים בין ישראל למצרים. מקרה שני אירע לפני 10 שנים, במארס 1978, בעיצומו של המו"מ לשלום עם מצרים, כאשר אנשי פתח טבחו 35 נוסעי אוטובוס בכביש החוף. המקרה השלישי קרה אתמול.

המכנה המשותף לשלושת המקרים הללו: ניסיון מצד הנהגת אש"ף בחוץ לשבש את התהליך המדיני לשלום, או לפחות התעלמות מהשפעת הירטום של בני־ערובה אזרחים על התהליך המדיני. פעולה כזו מחזקת את הקיצונים ופוגעת בפלשתינאים אלה יותר מאשר בישראלים. פעולות אלה יכתיבו בוודאי גם את עוצמת תגובתו של צה"ל נגד מתקוממים בשטחים.

עם התחלת המו"מ המדיני ביוזמתו של ג'ורג' שולץ, הורגשו הסימנים כי כוחות באש"ף המתנגדים למו"מ עם ישראל, מתכוונים לבצע פעולות טרור גרנדיוזיות. מנהיגי אש"ף בחו"ל, המתקשים להשתלט על האירועים בשטחים, מנסים זה כמה שבועות להוכיח לתושבי השטחים כי במקביל להתקוממות המתחוללת בשטחים, נוטל גם אש"ף מבחוץ חלק

(סוף בעמוד 7)

"המחבל קרא לויקטור רם, ירה בו — והמשיך לירות גם לאחר שנפל"

"חשבתי שזאת תאונת דרכים ואז הנהג צעק: 'מחבלים' — לברוח!" סיפרה אחת מחטופות האוטובוס שניצלו — מהן פצועות, מהן בריאות ושלמות

מאת איתן רבין
וכתבי סוכנות עתים

סטלה בכר (46), אם לארבעה. היזל מצא (48), אם לשלושה, הן האחרונות מבנות הערובה באוטובוס. המאושפזות בבית החולים סורוקה בבאר שבע. מצבן מוגדר כקל עד בינוני. סטלה נפגעה ברגליה והיזל מצא פצועה אף היא בבטן והיא נזקקה לניתוח. השתיים תשוחררנה כנראה בימים הקרובים ביותר.

"שמעתי הרבה רעשים, יריות. תחילה חשבתי שזוהי תאונת דרכים אולם הנהג התחיל לצעוק 'מחבלים'. פתח את הדלתות וקרא לברוח, אולם כשהגעתי לדלת, כבר עמד בחזית האוטובוס המחבלים עם נשק שלוף וצעקו שכל מי שזז — יירה", סיפרה סטלה בכר לכתבים.

(סוף בעמוד 6)

קיסר לנסים: ההסתדרות מוכנה לדון על שינויים בתוספת היוקר

מאת דן סגיר

בפגישה שהתקיימה אמש, בין שר האוצר, משה נסים, למזכ"ל ההסתדרות, ישראל קיסר, הודיע קיסר על נכונות ההסתדרות לדון על שינויים בהסכם תוספת היוקר עם המעסיקים, במסגרת הסכמי השכר לשנתיים הבאות.

קיסר השיב לשר נסים שאמר, כי ברמת האינפלציה הנוכחית, וכדי

(סוף בעמוד 6)

שוק ההון

עוד ירידות

מאת אריה לביא

הירידות בשוק המניות הורישו אתמול בין היתר בעקבות השמועות על הפיגוע בנגב שהגיע לבורסה עוד לפני ששודר באמצעי התקשורת. ארוע זה הצטרף לשורה של גורמים אחרים שמביאים לחוסר ענין בשוק המניות כמו חוסר יציבות מדיני ופוליטי.

חדש ורווחי
השקל המצטבר

פקדון שקלי חדש ובלעדי

■ לתקופה של עד 24 חודש. אפשרות משיכת הכסף כבר אחרי 6 חודשים. בתום כל חודש.
■ הצמדה מלאה לריבית ה"פריים" ותוספת ריבית מיוחדת (תשואה מתואמת שנתית 18.98%*)
■ הפקדות חודשיות בהוראת קבע

* נכון ליום הפרסום.

בוא ותראה איך פועלים טוב יותר — בנק הפועלים

חדשות הארץ

שיחת היום

עם: אילן הלוי נהג אוטובוס אגד בקו 300, שמחבלים השתלטו עליו ב־1984
על: התקפות המחבלים אתמול
(עמ' 2)

השאלות בעקבות פרשת האוטובוס: מאת ראובן פדהצור
(עמ' 2)

*

מפקד היחידה למלחמה בטרור: כך בוצעה הפריצה לאוטובוס
(עמ' 3)

*

רבין: שהתקשורת הבינלאומית תתייחס לפיגוע באוטובוס כפי שדיקדקה בעניני השטחים
(עמ' 4)

RITZ ריץ
מסעדה צרפתית כשרה
ארוחה עסקית - 25 ש"ח
הירקון 82 ת"א 03-653638

שרות הארץ

מזג האוויר

התחזית: מעונן עם גשמים. ירידה בטמפרטורות.
● ירושלים: 13־9.
● תל־אביב: 16־12.
● חיפה: 17־10.
● באר־שבע: 17־11.
הגולן 8־10, טבריה 14־11, השומרון 14־10, נתב"ג 16־12, עזה 16־13, אילת 20־15.

שערי הדולר

	שער הדולר	השנוי בש"ח
יציג	1.5809	−0.0015
נוסעים	1.8790	−0.0018
שחור	1.6500	−

שער הסל

יציג	1.7189	0.0036

בגליון זה 22 עמודים

ערך את העמוד: אריה חשביה

הכוונה הארצית הארץ חדשות
מתפרסם היום בעמודים
8, 14, 16, 17, 18, 19, 20, 21.

صورة عن الأصل

בוקר הדמים בכביש דימונה

פרשנות צבאית / ראובן פדהצור

תמיהות בשולי פרשת האוטובוס

מדוע לא היה נשק ל־4 קצינים שנתקלו במחבלים? • מדוע לא בלם מחסום משטרתי את רכב המחבלים? • מדוע העלה חרס מרדף ממונע? • מדוע לא ירו שוטרי ניידת במחבלים שנעו ברגל אל האוטובוס?

מאת ראובן פדהצור

בצה"ל ובמשטרה ימשיכו להפיק לקחים מאירועי ארבע השעות שחלפו מאז השתלטו שלושה מחבלים על רכב צבאי ועד שאנשי הימ"מ שמו קץ לפרשה בפעולת בזק. יעסקו, קרוב לוודאי, בנהלים של ניוד הכוחות, הקמת המפקדות בשטח והטיפול בעשרות הסקרנים. אך, מעבר לכל אלה, מספר תמיהות מחייבות תשובות והסקת מסקנות.

• כיצד קרה שארבעה קציני צה"ל נוסעים ברכב צבאי לפעילות במסגרת צבאית, כאחד הצבא, כשהם אינם חמושים. הארבעה לבשו בגדי ספורט, ולא נשאו עמם אף לא כלי־נשק אחד.

הרמטכ"ל, דן שומרון, אמר אתמול כי אינו מרוצה מכך "שזה היה המגע הראשון של המחבלים עם צה"ל". לדבריו, אם היה נשק ברשות הקצינים, כל העניין היה נגמר אחרת. יש להניח כי ידוענו, ואולי אף ישונו, נהלי נשיאת נשק מחוץ לבסיסים.

• איך קרה שמחסום שמקימה המשטרה על הכביש המוביל לדי־מונה, אינו ממלא את יעודו. השוטרים שהקימו את המחסום ואיישו אותו, ידעו היטב כי עליהם לצפות לאפשרות שרכב נהוג בידי מחבלים יבוא מדרום. למרות זאת, כשהגיעה מכונית הרנו, לא הצליחו שוטרי המחסום לעצרה. הם ירו לעברה, ני־פצו את שמשתה הקדמית, אך לא פגעו במחבלים.

המחבלים הצליחו לרדת לשולי הכביש, לעקוף את המחסום ולה־משיך בנסיעתם צפונה. עקיפת המחסום פירושה הוא שהקמתו היתה לקויה.

• כיצד ייתכן שניידת משטרתית תערוך מרדף אחר רכב ובו מחבלים לאורך כ־20 ק"מ, בלי לפגוע בו ולהביא לעצירתו. בניידת נמצאו 3 שוטרים חמושים, אך משום מה לא פגעו במחבלים ולא הצליחו לגרום למכונית הרנו נזק שיאלץ את המחבלים לעצור.

• לאחר שהמחבלים עצרו בקרבת צומת ערוער, ויצאו מהמכונית, עצרה הניידת מאחורי הרנו. אך השוטרים לא פעלו למנוע את השתלטות השלושה על האוטובוס. למרות שהמחבלים עברו, בהליכה, כ־150 מטר, כשהם גלויים על הכביש, לא ירו בהם השוטרים שהיו בניידת.

המחבלים הספיקו לתקוף משאית סמי־טריילר, ולהמשיך לעבר האו־טובוס, כשהם מתקיפים וגבם לשוטרים, אך אלה לא פגעו בהם.

בתחקיר שנערך אתמול בפיקוד הדרום, נשאלו השאלות לגבי תיפ־קודם של השוטרים שהיו מעורבים באיוש המחסום ובמרדף אחר מכונית הרנו. ככל הידוע, לא ניתנו עדיין תשובות מניחות את הדעת.

בני אחת המשפחות שיקיריהן נפגעו באוטובוס — מגיעים לבית החולים בבאר־שבע. (צילום: עוזי קרן)

רימון־יד הושלך לעבר חיילים בעת ביצוע מעצרים בכפר בגדה

חשש מפני הגברת השימוש בנשק חם נגד חיילי צה"ל • היום "יום האישה הפלשתינית" — צפויות תהלוכות והפגנות • מחר צפויות שביתה כללית והפגנות רחבות־היקף לציון שלושה חודשים להתקוממות • נהרסו עוד שני בתים של חשודים בהנהגת הלינץ' על תושב העיירה קבטיה • תושבי בשטחים מנסים לחדש את הלימודים במוסדות הלימוד המושבתים, למרות איסור הממשל הצבאי

מאת אורי ניר
כתב "הארץ"

בראשונה מאז פרוץ המהומות בשטחים, לפני 3 חודשים, הושלך אתמול רימון על חיילי צה"ל בגדה המערבית במהלך עימות פנים־אל־פנים עם תושבים פלשתינים. זו הפעם הראשונה שתושבים ערביים בשטחים משתמשים בנשק חם נגד חיילים בעימות פנים אל פנים, מאז תחילת גל המהומות האחרון. תקרית זו אירעה יום לאחר שחיילים במחנה הפליטים עסכר שליד שכם דיווחו כי התרשמו שתושבים במחנה ירו עליהם במהלך הפגנה אלימה. לפני כשלושה שבועות הופעל מטען־צד נגד חיילים ברצועת עזה, ונורו עליהם יריות מנשק אוטומטי. אך תקרית זו לא היתה בעימות בין רי־בו של תושבים ערבים לבין חיילים.

גורמי ביטחון רואים בדאגה את התפתחות, אך עדיין אינם סבורים כי מדובר בתחילתו של תהליך. הרמטכ"ל, דן שומרון, אמר אתמול כי הוא מתפלא על שעד כה לא נעשה שימוש בנשק חם במהומות האחרונות, שכן לשלטונות הביטחון ידוע כי בידי תושבי השטחים יש נשק חם. "הבאנו מראש בחשבון את האפשרות הזו", אמר רב־אלוף שומרון. עם זאת, אמר כי אינו מציע להסיק שהמצב כבר השתנה, וכי אין לשפוט זאת לפי מקרה אחד.

התקרית שבה הושלך הרימון אתמול היתה בכפר אידנא שליד חברון.

כוחות גדולים של צה"ל נערכו באור ראשון להיכנס לכפר, שהיה מוקד להפגנות אלימות רבות והת־נכלויות לכלי־רכב, בהן הצתת אוטובוס ומשאית ישראלית. תושבי הכפר לא נענו להוראת העוצר, ויצאו מבתיהם לעימות קשה עם כו־חות הביטחון. השליכו אבנים, מטילי ברזל וחפצים שונים על החיילים.

הסתערות בת שעות

"במשך ארבע שעות", סיפר אתמול אחד החיילים, "זה היה כמו בהסתערות. קשה, קשה מאוד". מקורות צבאיים מסרו, כי במהלך ההסתערות הזו הוקף ג'יפ של משמר הגבול, והושלך עליו רימון־יד. אחד החיילים נפצע קל, ופונה לבית־החולים. עמיתיו ירו לכיוון שממנו נזרק הרימון, ומהיריות נפצעו 7 תושבים ערביים, אחד מהם פצעים קשים. קצינים שפיקדו על מבצע ההסתערות העריכו כי תושבי הכפר ציפו למבצע מעין זה, ונערכו להתנגד בכוח לחיילים. לאחר תקרית השלכת הרימון והתגובה בירי, הסתגרו התושבים בבתיהם, וחיילי צה"ל עברו מבית לבית ועצרו עשרות אנשים.

היום, לפי קריאתו של "כרוז מספר 9" שהופץ בשטחים לפני כשבוע מטעם "ההנהגה המאוחדת של ההתקוממות", מציינים תושבי השטחים את "יום האישה הפלש־תינית". לפי קריאת הכרוז, אמורות להתקיים תהלוכות של נשים בריכוזי האוכלוסיה. מחר יציינו תושבי השטחים שלושה חודשים לתחילת ההתקוממות שלהם. הכרוז האחרון קורא לקיים הפגנות נרחבות לכבוד המאורע, ולהשבית את כל מגזרי החיים באורח מוחלט.

נהרג תושב ליד רמאללה

מקורות צבאיים אישרו אתמול, כי שלשום נהרג מיריות חיילים תושב הכפר מזרעה אשרקיה, צפונית לרמאללה. המקורות מסרו, כי מספר כלי־רכב צבאיים נכנסו לכפר למשימת סיור שגרתית, ועשרות תושבים הקיפו אותם, ורגמו את החיילים, ואלה נאלצו לירות כדי להיחלץ. מהיריות נהרג איימן סלים עג'ק (18), ושניים נפצעו.

פרט לתקרית באידנא, כמעט שלא נרשמו אתמול אירועים אלי־מים מועטים בגדה המערבית. בכמה מקומות היו הפגנות אלימות שפוזרו בגז מדמיע ובכדורי גומי, ובמקומות לא־מעטים היו תקריות של יידוי אבנים והצבת מחסומים בכבישים.

בכמה מקומות נענו אתמול תושבים בגדה המערבית לקריאת "כרוז מספר 9", שהורה להם לחדש באורח הדרגתי את הלימודים במוסדות החינוך. לאוניברסיטת בירזית הגיעו עשרות סטודנטים, אך חיילי צה"ל החזירו אותם על עקבותיהם. התלמידים נסעו לרמאללה בשיירת מכוניות, תוך צפירות מחאה. גם בבית־לחם ניסו תלמידים ומורים להיכנס לקמפוס האוניבר־סיטה, אך חיילי צה"ל מנעו זאת מהם. בכמה מקומות אחרים יצאו תלמידים לבתי הספר, וחיילים הורו להם לשוב לבתיהם.

בעיירה קבטיה נהרסו אתמול עוד שני בתים של חשודים בהשתתפות ברצח משתף־הפעולה מוחמד אל־עיאיד, לפני שבועיים.

ישראל תתבע ממצרים להגביר את אמצעי הביטחון בגבול

אתמול היו מגעים בין גורמים ביטחוניים ישראלים ומצריים בדבר החדירות מגבול מצרים

מאת גדעון אלון
כתב "הארץ"

גורמים מדיניים אמרו אמש, כי ישראל תתבע ממצרים להגביר את אמצעי הביטחון לאורך גבולותיה עם ישראל, כדי למנוע הישנות החדירות של חוליות מחבלים מגבול מצרים לישראל. אותם גורמים הדגישו, כי זו הפעם השניה בשבועות האחרונים שחולית מחבלים חודרת לישראל מגבול מצרים, ולכן יש לראות בחומרה רבה את העובדה ששלטונות הביטחון המצר־יים אינם עושים כל מאמץ כדי למנוע חדירות של חוליות מחבלים ממצרים לישראל.

אתמול כבר היו מגעים בין גור־מים בטחוניים ישראלים לעמיתיהם ממצרים, בהם הובעה דאגת ישראל מן החדירות מגבול מצרים ודרישה מכוחות הביטחון של מצרים להגביר את השמירה והפיקוח על הגבול.

אתמול נועד היועץ המדיני של שר־החוץ, ד"ר נמרוד נוביק, לשיחה עם שגריר מצרים בישראל, מוחמד בסיוני, ודן עמו בנושא חדירת חו־ליות המחבלים לישראל דרך גבול מצרים.

חדירות משטח מצרים

(איתים). חיילים מעטים יחסית של צה"ל פרוסים בגבול סיני מאז נחתם הסכם־השלום ב־1979. מאז דצמבר שעבר נעשו שני ניסיונות חדירה משטח מצרים לישראל. ב־4 בדצמ־בר חדרו 3 מחבלים לפיגוע־מיקוח וחמקו מצה"ל במשך 24 שעות עד שחוסלו בקרב שנמשך 20 דקות.

דובר צה"ל מסר, כי אנשי החוליה באו מירדן ומאלג'יריה והסתייעו על־ידי תושבים בסיני לצורך חציית הגבול. מטרתם היתה להשתלט על אוטובוס עם בני־ערובה.

ב־1 בדצמבר ניסו שני מחבלים להתגנב לרצועת עזה. הם הגיעו רי־כבייר ופתחו באש על סיור של צה"ל, מהצד המצרי. בתגלית פירצה בגדר הגבול מדרום לרפיח, אך המחבלים לא הצליחו לחדור. חייל ישראלי אחד נפצע.

שר החוץ שמעון פרס האשים את מצרים בכך שלא מנעה את ניסיון ההתגנבות.

ישראל טוענת, כי שתי החוליות היו של ארגון פת"ח.

ערך את העמוד: אריה חשביה

שיחת היום / גדעון אלון

עם: אילן הלוי, נהג אוטובוס קו 300 שמחבלים השתלטו עליו ב־1984
על: הפיגוע באוטובוס אתמול

הכל שוב הסתובב לי בראש

מה חשת כששמעת אתמול על חטיפת שלושת המחבלים שהשתלטו על האוטובוס בדרך דימונה?

נזכרתי שוב באירוע שהתרחש באוטובוס שלי, כשהמחבלים של עלו עליו בתחנה המרכזית בתל־אביב כנוסעים תמימים, קמו על רגליהם ליד צומת אשדוד, הודיעו כמחבלים ושלפו את כלי הנשק שלהם ואיימו עלי ועל הנוסעים במשך שעה ויותר עד שכוחות הביטחון השתלטו על האוטובוס.

מה המחשבות החולפות בראשו של נהג כשמחבלים מזויינים בנשק משתלטים על האוטובוס ומאיימים על חיי הנוסעים?

זו הרגשה קשה מאוד מאוד. הכל התחיל להסתובב לי בראש. חשבתי על בני המשפחה ועל הילדים וכמובן חשתי אחריות רבה כלפי הנוסעים. אתה רואה דרך המראה את המבטים המבוהלים והנפחדים של 40־50 הנוסעים שיושבים בתוך האוטובוס וכל הזמן מצפים לראות מה תהיינה התגובות שלך, הנהג.

לאיזה תגובות נזקק נהג אוטובוס במצב כזה?

בראש הראשונה קור רוח ושקט נפשי. חשוב מאוד לעשות כל מאמץ כדי להרגיע את הנוסעים המבוהלים והחשוב מכל לאפשר לכוחות הביטחון לבצע את מלאכתם ללא הפרעות.

לאור התגברות נטיותיהם של המחבלים להשתלט על אוטובוסים, אינך סבור שראוי לצייד את הנהגים באקדחים?

היתה לי בנושא הזה שיחה עם קצין בכיר והוא אמר לי שאם יצוידו את הנהגים בנשק זה עלול להיות עוד יותר מסוכן, משום שהמחבלים עלולים לחטוף מהנהג את הנשק ולהשתמש בו נגדו. קשה מאוד לנהג גם לנ־הוג וגם להשתמש בנשק. אני מושב שהדבר תלוי מאוד באישיותו של כל נהג ונהג. יש כאלה שגם אם תתן להם אקדח, הם לא יפגעו בזבוב, אלא חלילה יגרמו לאסון כשיהרגו את אחד הנוסעים.

כנהג ותיק של אגד הנע בכבישים הבין־עירוניים כבר 30 שנה, כיצד ניתן לדעתך להגביר את אמצעי הבטחון כדי להגביר את בטחון הנוסעים באוטובוסים?

אילו אפשר היה, הייתי ממליץ שבכל אוטובוס הנוסע בקו בין עירוני יוצב שוטר או חייל חמוש בנשק, אבל זה לא מעשי. לכן, צריך לדעתי להגביר את הסיורים של המשטרה וצה"ל בכבישים הבין־עירוניים. זכור לי שבעת הארוע בקו 300 ב־1984, לא ראיתי לכל אורך הנסיעה מצומת אשדוד עד לדיר אל־בלאח, סיורים משטרתיים על הכביש.

"פרשת קו 300" העסיקה את הציבור זמן רב, בשל החקירה לגבי נסיבות הריגת המחבלים. זה הרגיז אותך?

עקבתי אחרי הפרסומים בתק־שורת. החבר'ה באגד אמרו לי בחיוך: "אתה יודע שכמעט הפלת את הממשלה?"

שמיר: באלימות וברצח לא ישיגו הפלשתינאים דבר

פרס: אש"ף הוא אסון לערבים וליהודים כאחד • רבין: נילחם בטרור האש"פיסטי ללא פשרות • רשאד א־שאווה: שלום ישים קץ לאירועים כאלה • מזכיר או"ם ושגריר רומניה בישראל גינו את הפיגוע

ראש הממשלה יצחק שמיר אמר אתמול, כי "פעולת המחבלים היא ביטוי נוסף למאמץ המתמשך של ארגוני הטרור לתקוף אזרחים ישר־אלים ולהרוג בכל האפשר גברים, נשים וילדים". לדברי ראש הממש־לה, תודות לערנות הביטחון, ובעי־קר היחידה המשטרתית המיוחדת ללוחמה בטרור, חוסלה חוליית הרצ־חים במהירות.

שמיר הדגיש, כי המחבלים מנסים לפגוע בנו כל יום, אולם באלימות וברצח הם לא ישיגו דבר. "אנו לעולם לא נתעייף מהמאבק במחב־לים". שמיר שלח את תנחומיו למשפחות שלושת האזרחים היש־ראלים שנהרגו בפיגוע, ואיחולי החלמה לפצועים.

פרס: אש"ף הוא אסון לערבים וליהודים כאחד

(עז). שר החוץ שמעון פרס אמר כי "הפעולה מוכיחה מדוע אש"ף מהווה אסון לערבים וליהודים כאחד". הוא שוחח עם עיתונאים בביקור בבית־דגן.

פרס אמר, כי אש"ף מונע ממשלות פלשתינית לדבר עם שלין. "זהו ארגון שמאבד כל רכבת ולא מגיע לשום מקום". מצד שני, היום גם להרג אזרחים חפים מפשע, פעולה ששוב תרגיז את העולם כולו.

"מעשה הטרור בכביש באר־שבע־דימונה היא דוגמה לגישתו הב־פשעת של אש"ף. אני משתתף בצער המשפחות השכולות ומאחל החלמה לפצועים. המלחמה בטרור תהיה ללא פשרות. נוסיף להלום במחבלים בכל מקום כו הם נמצ־אים", אמר פרס, והוסיף "ברצוני להביע את הערכתי העמוקה לכוחות הבטחון ולמשטרה על פעולתם המהירה שמנעה אסון כבד יותר".

רבין: מטרת ארגוני הטרור לפעול מתוך שטח ישראל

(עז). מטרתם של ארגוני הטרור האש"פיסטי היא לפעול מתוך שטח ישראל ולבצע מעשים נפשעים, כשהם מתכנים כאילו בוצעו ע"י אזרחים מקומיים — אמר אתמול שר הביטחון, יצחק רבין, בהופיעו לפני תלמידי שמיניות בחולון, במפגש שהתעכב בשל הפעולה בדרום.

בראשית המפגש, מסר רבין בקצרה את אשר אירע בדרום, והביע השתתפות עמוקה באבל המשפחות השכולות ובצער משפ־חות הנפגעים.

"זוהי פעילות של טרור, וללא אבחנה נגד אזרחים, נשים, ילדים וקשישים. עלינו להיות ערוכים אל מול מגור המארגנים של הטרור האש"פיסטי. ונילחם בו ללא פש־רות", הטעים השר.

רבין הוסיף, הפעולה נועדה לב־טות ולסכל כל סיכוי להמשך תהליך השלום.

בר־לב: הימ"מ פעל בזריזות

(עז). שר המשטרה, חיים בר־לב, שנכח בשטח בשעת החילוץ, מסר כי הימ"מ של המשטרה הגיע למקום בזריזות, אחרי שהאוטובוס נחסם על־ידי פעולות חסימה שונות. היחידה, בהתאם לתרגולת ובהתאם לניסיון, השתלטה על האוטובוס וחיסלה את שלושתם, בדקה בתוך האוטובוס אם קיים מילכוד או חומרי חבלה, ומשהתברר שאין, הפעולה של היחידה נסתיימה.

רשאד א־שאווה: "אסור שזה יקרה"

כתב "הארץ" בשטחים מוסר: ראש עיריית עזה לשעבר, רשאד א־שאווה, מגדיר את הפיגוע כאר־טומס בדרום "מעשה מאוד לא־טוב, שאסור היה שיתרחש".

"איני חושב שמעשה כזה וכד־עמים כדוגמתו תורמים לעניין הפלשתיני. להיפך, הם רק מזיקים", אמר א־שאווה. לדבריו, "אם יימצא פתרון למצב, לא תהיה עילה לביצוע מעשים כאלה". הוא הוסיף, כי "אירוע זה צריך לשמש זרז בתה־ליך המשא ומתן, כדי להגיע לפתרון שישים קץ למעשים כדוגמתו".

"מקרים בודדים עלולים לקרות, והם אכן קורים במקומות שונים, אך הם לא נורמאליים, וגם זה איננו מקרה נורמאלי", אמר רשאד א־שאווה.

שגריר רומניה מגנה התקפת המחבלים

(עז) שגריר רומניה בישראל, יוליו בודילאנו, שסייר אתמול בעיירה שדרות שבדרום, גינה את פעולת המחבלים בנגב והביע צער עמוק על הפגיעה באזרחים שלוים.

"הגיע הזמן שהצדדים יתיישבו לדבר זה עם זה ולמצוא פתרון לסכסוך מורכב ומסובך זה", אמר השגריר. והוסיף שנשיא רומניה, ניקולאי צ'אושסקו, עוקב אחרי האירועים בישראל ופועל בכל כוחו להשגת דרך לשלום.

מזכיר האו"ם מגנה

מרכז האו"ם (עי"ת). מזכיר האו"ם, פרז דה קואיאר, גינה אתמול את ההתקפות על אזרחים ישראליים, אשר גרמו למספר הרוגים ופצועים. מזכיר האו"ם הביע: "מעשים כאלה אינם תורמים לקידום תהליך השלום". הוא הוסיף, כי המשא והמתן נשאר הדרך היחידה להגיע להסדר כולל, צודק ובר קיימא, העשוי לאפשר לכל תושבי האזור לחיות בשלום ובביטחון.

ראיתי שמעתי

מ־25 חברי ועדת הכספים התייצב רק אחד

ועדת הכספים של הכנסת רשמה אתמול שיא חדש, לאחר שקיימה ישיבה בהשתתפותו של ח"כ אחד, אריאל וינשטיין, ששימש עקב כך כיו"ר הוועדה.

על סדר יומה של הוועדה הונח חוק יסודות התקציב, ונציגי המשרדים הממשלתיים הנוגעים בדבר נדהמו לגלות שמתוך 25 חברי הוועדה, הופיע רק אחד לישיבה. הנציגים מתחו ביקורת חריפה על ההת־דרדרות בעבודת הוועדה ועל התעלמות הח"כים מדיון בנושא כה חשוב.

חרף הנציגות המזערית של הח"כים, הוליכה הוועדה פה אחד — בקולו של ח"כ וינש־טיין כמובן — לאשר את חוק יסודות התקציב תוך הכנסת שינויים קלים בניסוח.

צבי זרחיה

אהרן אחיעז הצטרף לדירקטוריון תדיראן

אהרן אחיעז, הטייס הישר־אלי שהיה שבוי בלבנון, הצטרף למועצת המנהלים של חברת תדיראן—מחקר ופיתוח. אחיעז משמש כמנכ"ל חברת סהר החזקות, המנהלת את הנכסים של קבוצת הביטוח סהר.

עם אחיעז הצטרפו לדיר־קטוריון גם אורי הר, מנכ"ל איגוד תעשיות האלקטרוניקה ואיש העסקים ברימוס, יצחק מולינאנו.

אריה לביא

אמהות למען ישראל

לא ממש תשובה ל"אמהות נגד שתיקה", שקראו להחזיר את הבנים הביתה מלבנון, אבל אי־אפשר להימנע מההשוואה. בימים אלה מתארגן בימינה של המפה הפוליטית גוף חדש, המכונה "אמהות למען ישראל".

כנס ראשון, על כוס קפה, יתקיים מחר במלון ירושלמי, אך כבר אפשר למצוא שם שמות מוכרים: אלה ויצמן (ממפוני ימית), שרה גל, מבית אל, הפרופ' רבקה שף־אופנהיימר, הסופרת נעמי פרנקל ועוד.

המטרה המוצהרת, אם כי סתומה־משהו, היא "להתנער מהאדישות נוכח האירועים", "להפוך את האדישות לפעולה ציונית נמרצת" ולהעלות את המורל. לא "נגד" הן מדגישות, הכל רק "בעד".

לילי גלילי

מגדל אייפל יעופף בחלל

לקראת יום השנה המאה להקמת מגדל אייפל, באביב 1989, יזום מינהל המיגדל שי־גור לחלל של בלון־ענק ל"תיבת־נוכחות ותקשורת", הי אמורים לסוב את כדור הארץ בקצב של שש עד שמונה פעמים ביממה.

הרעיון הוא לאפשר צפייה לילית ב"תיבת הנוכחות", שי יחלפו מאופק־מערב לאופק מזרח שלוש פעמים מדי לילה, מכל נקודה על פני כדור הארץ. התכנונים הנוכחיים, עדיין בש־לבים ראשונים, מייעדים לשנה הבאה "שיגור סמלי של חללית אוזזה" במתכונת כזאת, ובמועד מאוחר יותר, שיגור של ממש באמצעות הטיל האירופי "ארי־אן".

יואב מוקד
פאריס

רקס האריסון בן 80

שמונים שנה מלאו לרקס האריסון, שקנה את עולמו בתפקיד פרופסור היגינס הקפ־דן מ"גבירתי הנאווה", שגם זיכה אותו באוסקר. האריסון, שנשא במשך השנים לא פחות מחמש נשים, נשמע רוטן בקו־קטייל חגיגי שערכו לכבודו בניו יורק: "לאן לעזאזל נעלמו שבעים ותשע שנים?"

ד"ר רפאלה בילסקי הגישה אתמול לראש הממשלה, יצחק שמיר, את ספרה "כל יחיד מלך" על תורתו של זאב ז'בוטינסקי.

בעריכת עידית רוזנבלום

שיתוף־פעולה מערב–מזרח במלחמה בארגון אבו־נידאל

וואשינגטון (איפ"י). ממשלות מזרח אירופה משתפות פעולה בחשאי עם מאמצי ארה"ב לחסל את פעילות קבוצת הטרור הקשורות עם אבו־נידאל, מוסרים מקורות אמריקאיים וסובייטיים.

לאחר שאבו־נידאל אולץ לעזוב את עיראק ב־1983, הוא החזיק דירה בוורשה ואנשיו אף הפעילו משרד במגדל משרדים, על פי דיווחים של סוכנות הביון המרכזית בארה"ב.

דיפלומטים אמריקאיים החלו במגעים חשאיים עם המימשל הפו־לני כבר במאי אשתקד, ובאוגוסט הבטיחו הפולנים למנוע את פעי־לות אנשי אבו־נידאל ולסגור את החברה הכלכלית "אסראאס", שתחת שמה פעלו אנשיו של אבו־נידאל. הפולנים גם ציוו על אנשי המשרד לעזוב את פולין לאלתר. פעולה דומה ננקטה גם במזרח־גרמניה.

המעלות של

אל על

	טמפ' מינימום	טמפ' מכסי'	הטמפרטורות אתמול		
אמסטרדם	3	5	גשם	2	6
אתונה	8	11	גשם	10	13
בוקרשט	3	6	גשם	2	4
בריסל	2	5	גשם	2	4
וינה	0	5	גשם+שלג	2	4
ז'נבה	2	5	גשם	−1	2
לונדון	5	8	מעונן	6	9
ליסבון	10	14	מ. חלקית	6	12
מדריד	6	12	מ. חלקית	3	7
מינכן	0	8	מ. חלקית	−1	5
פאריס	5	8	מ. חלקית	3	6
פרנקפורט	3	5	גשם	−1	1
ציריך	0	3	גשם+שלג	−1	1
קהיר	13	20	מ. חלקית	13	18
קופנהאגן	0	2	שלג	0	2
רומא	8	11	גשם	8	12
שטוקהולם	0	2	גשם+שלג	−1	0

EL AL

למוסד ממלכתי
דרושים בשכירות
בתים פרטיים ובודדים
בני 2-4 חדרים + טלפון
באזורים המפורטים להלן כולל המושבים בסביבה:
★ 1. נהריה. ★ 3. מעלות.
★ 2. קרית שמונה. ★ 4. צפת.
הצעות נא להפנות לטלפונים: 03-205504, 03-205344
לא ישולמו דמי תיווך

אנו מודיעים בצער רב על פטירתו של
האב הסב והחם
משה מסלין
נפטר בטורונטו קנדה בשבת ט"ז באדר התשמ"ח 5.3.88
יהודית (לבית מסלין)
יצחק נעם ואפרת כלב

למשפחת קריית המחקר הגרעיני
ולמשפחות האבלות
אתכם באבלכם הכבד על הירצחם של
ויקטור רם הי"ד
מרים בן יאיר הי"ד
רינה שרצקי הי"ד
משה שמיר
ראש המועצה האיזורית תמר

מתאבלים מרה על נפילתם של חברינו היקרים
מרים בן־יאיר
ויקטור רם
רינה שרצקי
הי"ד
אשר נקטפו בדרכם לעבודה בידי מרצחים
ומשתתפים בצער המשפחות.
חבריהם לעבודה

הרמטכ"ל, רב־אלוף דן שומרון (שני משמאל), סגנו האלוף אהוד ברק (לידו), אלוף פיקוד הדרום יצחק מרדכי (מימין) ואנשי הימ"מ בעת ההמתנה למבצע הפריצה לאוטובוס. (תצלום: דובר צה"ל)

מפקד היחידה המיוחדת למלחמה בטרור של משמר הגבול, נצ"מ א.:

הפריצה לאוטובוס ארכה פחות מחצי דקה

אני מעריך את החלטת פיקוד צה"ל להפעיל יחידה משטרתית לפעולה נגד המחבלים – זו פתיחת דף חדש ביחסינו ● היינו משוכנעים שנוכל לבצע היטב המשימה, וידענו על נחישות החלטתם לפעול בעקבות הריגת אחד מבני הערובה ● הכל הסתיים מבלי שהיו הפתעות; התירגולות שלנו הוכיחו את עצמן ● לא היו נפגעים לאנשי היחידה המיוחדת

מאת ראובן שפירא
כתב "הארץ"

מפקד היחידה המיוחדת למלחמה בטרור של משמר הגבול, נצ"מ א., סיפר אתמול על השתלשלות האירועים:

"הוזעקנו בערך בשעה 7.30 בבוקר. מרבית הכוח שלנו היה בבסיס היחידה. הקפצנו אותו ויצאנו ברכבים לעבר הדרום כשאנו יודעים פרטים מדוייקים, להוציא העובדה שנוסף "רנו" צבאי ולא ידוע מה עלה בגורל האנשים. נסענו לכיוון נפחא (הסמוכה למצפה־רמון). בדרך קיבלנו עידכון לגבי השתלטות גם על אוטובוס. באותו שלב פיצלתי את הכוח. בהמשך, כשהגיע עידכון נוסף, התברר שהמחבלים נמצאים באוטובוס בצומת עדעד. הפניתי את כל הכוחות לשם.

ניתנה הוראה להוציא את כל האנשים שלנו שהיו בבית. רוב הכוח היה הספיק להגיע למקום האירוע בזמן. אנחנו הגענו יחסית מהר ובשלב מוקדם.

"בשטח היו פרוסים סביב כוחות של משטרה וצה"ל. התארגנו מהר לפעולה וחיכינו להוראה מאלוף הפיקוד לפעול. אני מאוד מעריך את החלטת פיקוד צה"ל להפעיל יחידה משטרתית לפעולה נגד המחבלים. זאת פתיחת דף. פעם ראשונה שהופעלה יחידה משטרתית באירוע כזה.

"היחידה שלנו מתורגלת למבצעים מהסוג הזה. תירגולות מבוצעות כל הזמן, בכל מיני נושאים. אנחנו היינו ערוכים ראשונים לפעולה. אני מעריך שהחליטו להפעיל אותנו משום שבצבא למדו להכיר ולהעריך את יכולת היחידה במהלך פעולות שלא התפרסמו וגם בתירגולים. אני מעריך שהעובדה שמפכ"ל המשטרה ושר המשטרה הגיעו לשטח תרמה אף היא להחלטה להפעיל אותנו.

"היינו מוכנים לפעולה כבר הרבה זמן לפני שניתנה ההוראה לפעול. היינו משוכנעים שנוכל לבצע היטב את המשימה. ידענו פחות או יותר מה קורה באוטובוס אבל לא ידענו בדיוק כמה מחבלים יש שם. ידענו על נחישות החלטתם לפעול בעקבות הריגת אחד מבני הערובה. הפריצה לאוטובוס היתה קצרה מאוד, נמשכה פחות מחצי דקה. הכל הסתיים מבלי שהיו הפתעות. התירגולות הוכיחו את עצמן. נקטנו פעולות שלא לפגוע בבני־הערובה שהיו באוטובוס. למיטב ידיעתנו לא היו נפגעים בין בני־הערובה במהלך הפעולה שלנו. גם לנו לא היו נפגעים".

נצ"מ א. מוצק גוף, בלונדי, החל לפקד על היחידה למלחמה בטרור של משמר הגבול (ימ"מ) לפני כמה חודשים, לאחר שהגיע כפיקוד על אחת היחידות המובחרות של צה"ל. במשמר הגבול ובימ"מ אמרו אתמול כי הפעולה המוצלחת של היחידה הצדיקה את כל התקוות שתלו בה. מפקד משמר הגבול, ניצב פנחס שחר, שיגר למפקד הימ"מ מכתב קצר ובו שורה בלבד: "כל הכבוד. הציפיות היו מוצדקות והוכחתם זאת".

רקע / ראובן שפירא

לראשונה מאז הקמתו ב–1975 הופעל הימ"מ נגד מקרה חטיפת בני־ערובה

הפקדת הפעולה בפרשת קו 300 בידי יחידה צבאית גרמה התמרמרות בין אנשי הימ"מ, שטענו שיחידתם היא הטובה ביותר לחילוץ בני־ערובה מחוטפים ● לוחמי היחידה, יוצאי יחידות קרביות מובחרות בצה"ל, נעזרים בציוד ובאמצעים משוכללים מיוחדים בפעולתם ובאימוני היחידה ● אנשיה סייעו בפעילויות חסויות לאנשי זרועות הביטחון בשטחים ובדרום־לבנון

היחידה המיוחדת למלחמה בטרור של משמר הגבול (ימ"מ) שפעלה אתמול נגד המחבלים חוטפי האוטובוס בדרום, הוקמה בשנת 1975 בעקבות שורה של פיגועי מיקוח של מחבלים. מטרת היחידה הוגדרה כפעולה נגד כל סוגי הטרור, ובעיקר פיגועי מיקוח של מחבלים וחטיפת בני ערובה. אך רק אתמול, שלוש עשרה שנים לאחר הקמתה ניתנה ליחידה למלחמה בטרור הזדמנות להוכיח את יכולתה בפעולה מבצעית נגד מחבלים חוטפי בני־ערובה. עד אתמול, במקרים הבודדים שבהם חטפו מחבלים בני־ערובה (כמו במשגב־עם בתחילת שנות ה–80 ובחטיפת אוטובוס בקו 300), אף שלוחמי היחידה המיוחדת למלחמה בטרור הגיעו בין הראשונים לזירת האירוע, הוחלט להפקיד את ביצוע הפעולה של שחרור בני־הערובה בידי יחידה צבאית מובחרת. עובדה זו גרמה בעבר התמרמרות רבה בין אנשי הימ"מ ואצל מפקדי המשטרה ומשמר הגבול. אלה טענו כל הזמן כי הימ"מ היא היחידה הטובה ביותר לביצוע פעולות מהירות של חילוץ בני ערובה מידי חוטפים.

אימונים קשים ומורכבים

מאז הקמה הימ"מ עברו בה מחזורים רבים של לוחמים. הם אומנו לבצע את כל סוגי המשימות ועברו את האימונים הקשים והמורכבים ביותר האפשריים. בין השאר התאמנו בקרב מגע, בהפעלת סוגי נשק ואמצעים מגוונים. פיקוד המשטרה ממעט לחשוף את לוחמי הימ"מ ואת שיטות פעולתם. אך מאז הקמת היחידה ידוע כי היא הפכה לאחת היחידות המובילות בנושא המלחמה בטרור בעולם ומדינות רבות הקימו יחידות דוגמת היחידה הישראלית ואף באו ללמוד את שיטות עבודתה.

כל מה שניתן לחשוף על הימ"מ הוא שלוחמיה, שהם יוצאי יחידות קרביות מובחרות בצה"ל ובעלי כושר גופני גבוה, מאומנים לפעול במהירות רבה ולסיים כל משימה שלהם בתוך שניות עד דקות ספורות מרגע הנתן האות. הם מתורגלים ונעזרים בציוד ובאמצעים משוכללים רבים. שיגרת הפעילות של הימ"מ מורכבת מאימונים גופניים וטכניים קשים ביותר, לרבות מטווחים במטווח אלקטרוני המשוכלל בסוגו בעולם.

מגיעים בכלי רכב

צוותים של הימ"מ נמצאים כל העת בכוננות להפעלה ולהזנקה מיידית והם יכולים לעלות על רכביהם המבצעיים בתוך דקות ספורות מרגע קבלת ההוראה. לרשות הימ"מ כלי רכב אמינים ומהירים ובאמצעותם הם מגיעים בדרך כלל לכל נקודה בארץ במהירות רבה. בעת הצורך מועמדים לרשות היחידה מסוקים. אתמול, כמו בעשרות מקרים אחרים, הגיעו לוחמי היחידה ליעדם בכלי רכב ולא במסוקים. גורמים בקיאים מציינים כי השימוש בכלי רכב על ידי היחידה הוא יעיל ומהיר לעיתים אף מהטיסה במסוק מאחר שכלי הרכב מצוידים בכל הציוד הדרוש והנסיעה משמשת גם להתארגנות לפעולה מיידית עם ההגעה לשטח.

מאז הקמתה הפעילה היחידה למלחמה בטרור במאות רבות של פעילויות גם במישור הביטחוני וגם במישור הפלילי. אנשיה סייעו בפעילויות חסויות לאנשי זרועות הביטחון בין השאר בשטחים ובדרום לבנון. בזמן מלחמת שלום הגליל פעלה הימ"מ פעמים רבות נגד מחבלים באזור פעילותו של צה"ל. המשטרה הפעילה את הימ"מ לעיתים קרובות למלחמה נגד עבריינים אלימים במיוחד. לוחמי הימ"מ מוזנקים לבצע מעצרים של עבריינים מסוכנים שיש חשש שהם חמושים בנשק או ללכידת מתבצרים לסוגיהם השונים, המחזיקים בני ערובה ומאיימים לפגוע בהם.

במרבית הפעמים שבהם פעלו אנשי הימ"מ ללכידת חוטפי בני ערובה על רקע פלילי או עבריינים מסוכנים, הסתיימו הפעולות ללא פגיעה בנפש. אנשי היחידה מאומנים לפעול, כאמור, כנגד כל מטרה, לרבות חילוץ חוטפים המחזיקים בבתים רבי קומות, במטוסים או באוטובוסים.

הרמטכ"ל על הקצינים ב"רנו", שהיו הראשונים שניתקלו במחבלים:

אם במגע עם צה"ל היה לחיילים נשק — היה סיכוי שכל הנושא ייגמר שם

לאחר המקרה הנוכחי יישקלו מחדש הפקודות על חובת נשיאת נשק של חיילים ● אנו מחפשים מספר תנאים שמאפשרים השתלטות מהירה עם מינימום נפגעים – ואז זה הזמן לבצע את הפעולה ● אנו ביחסים ובהסכם שלום עם מצרים ואני מאמין שהמצרים לא שבעי־רצון מההדירות מגבולם

(ע). "החיילים היו ללא נשק, ולכן הם הסתלקו מהמקום, ואיפשרו למחבלים לקחת את המכונית. זו הנקודה שאני רוצה לבדוק. אני בהחלט לא מרוצה מזה, למרות שאני לא יכול להגיד שהיה משהו לא בסדר מבחינת הפקודות. אבל היה מגע עם צה"ל לראשונה, ואם היה שם כוח עם ציוד ונשק, היה סיכוי טוב, שכל הנושא היה יכול להיגמר".

דברים אלה אמר אתמול אחה"צ הרמטכ"ל רב אלוף דן שומרון בריאיון בגלי צה"ל. הרמטכ"ל סיפר, כי מספר אנשי צבא בבגדי ספורט יצאו במכונית מסוג "רנו" לתחרות ספורט. על פי פקודות הצבא הם לא חייבים לנוע עם נשק, אם כי כל מפקד בסיס יכול לתת הוראות מחמירות. החיילים היו הראשונים, שניתקלו במחבלים, אשר תקפו אותם באש, אחרי שהם עצרו. לחיילים היה נדמה, שהם ראו משהו, ולכן חזרו חזרה כדי לוודא, שמישהו לא מסתתר שם. וכשהם ניסו לבדוק, נפתחה עליהם אש, כולל רימונים וכו'.

עם זאת הדגיש הרמטכ"ל שהוא מרוצה מרוב המרכיבים של הפעולה הכוללת נגד המחבלים, והוא שיבח את פעולת היחידה המיוחדת של משמר הגבול, שהשתלטה על האוטובוס. "זו הפעם הראשונה שהיחידה המיוחדת של משמר הגבול עובדת. אני כרמטכ"ל התלבטתי, כי היתה לנו גם יחידה טובה מאד של צה"ל עם הרבה נסיון. הימ"מ הגיע מהר והיה מוכן כמו שצריך. שקלנו ביחד, והחלטתי שאנו ניתן להם הפעם לבצע, ולשמחתי הם ביצעו מצויין את הפעולה", אמר רב אלוף שומרון.

בין הנושאים, שהוא מרוצה מהם, ציין את ההתארגנות, הכוחות הרפואיים וכן של אלה שהיו ליצור את הקשר עם המחבלים. "כל המערכת עבדה מהר מאד. הגענו לשם עם כל הפיקוד של הצבא, אפילו שר הבטחון ושר המשטרה הספיקו להגיע", אמר. הוא הוסיף, כי כוחות צה"ל, בסיוע המשטרה, סגרו את הכבישים במחסומים, מסוקים צפו על הצירים, ודי מהר הכל התמקד למקום שבו היה האוטובוס.

על פעולת ההשתלטות אמר הרמטכ"ל: "אנו מחפשים מספר תנאים, שמאפשרים השתלטות מהירה עם מינימום נפגעים. כאשר מתקיימים התנאים האלה – זה הזמן שצריך לבצע את הפעולה. ואמנם המתנו, וכאשר התקיימו התנאים די מוקדם – היחידה פעלה מיד, כפי שצריך להיות".

בתשובה לשאלה אמר הרמטכ"ל, כי לאחר המקרה הנוכחי יישקלו מחדש את הפקודות ביחס לחובת נשיאת נשק של חיילים. "לפני הרבה שנים היו פקודות די מחמירות, ובכל מקום אנשי קבע נשאו נשק. היו גם פלישות של מחבלים, ולכן מיינו את ההוראה לאזורים מסויימים, כמו המשולשים והבאים במחוזי יש"ע או בסמיכות לגבול. אחרי כל אירוע שוקלים מחדש כל פקודה ומתאימים אותה למציאות, וגם במקרה הנוכחי נשקול מחדש", אמר.

בתשובה לשאלה אחרת אמר, שאינו רוצה להתייחס לדברי רפול על האיום הביטחוני־מדיני. "אנו ביחסים ובהסכם שלום עם מצרים. אני גם מאמין, שהמצרים לא שבעי רצון מההדירות מגבולם, וגם אם הם לא עושים את מה שאני רוצה שיעשו, הרי הם מתאמצים באמת. יחד עם זה זו עובדה, שההדירה הקודמת של מחבלים היתה לפני חודש".

בתחילת דבריו אמר הרמטכ"ל, כי התקופה האחרונה, הקשורה באירועים בשטחים, מלווה בנסיונות רבים מצד של אש"ף מבחוץ לבצע פעולות טרור מהצפון, מהים וגם דרך סיני. לפעולות הללו יש מחיר כבד ביותר בחיי אדם, כמו שבפעולות בשטחים לא נהרגו עד כה חיילים או אזרחים ישראלים.

ביחס לתקרית הירי על כוח מג"ב בכפר אידנא אמר שומרון כי עד היום לא השתמשו המתפרעים בנשק חם, ואי אפשר לשפוט על פי מקרה אחד אם זה שינוי כיוון. עם זאת, לקחנו מראש בחשבון גם את האפשרויות האלה, ובמקרה של שימוש בנשק חם גם ההוראות יהיו שונות. "אבל אני לא מציע להניח, שכבר השתנה המצב", סיים הדובר.

מפקד מרחב הנגב שניהל מו"מ עם המחבלים:

ביקשתי לא לפגוע בבני הערובה; הוא איים להוציא בכל שעה גופה

(ע). מפקד מרחב הנגב של המשטרה, ניצב־משנה חיים בראיון, הגיע לשטח שעה קלה לאחר היריות הראשונות וההשתלטות של המחבלים, וניהל מו"מ עם אחד המחבלים.

ניצב־משנה בראיון סיפר, כי רכב של המשטרה, בראשותו של פקד יעקב איגה, ירה לעבר ה"רנו 4" ובו המחבלים והצליח לפגוע ברכב. כתוצאה מהירי הזה, הושבת הרכב, וזמן קצר לאחר מכן השתלטו המחבלים על האוטובוס שהסיע עובדים למפעל קמ"ב. האוטובוס התעכב בכיוון שמשאית שהיתה מולו, נעצרה בגלל ירי המחבלים.

כשהגיע ניצב בראיון לשטח, הוא ניסה לשוחח עם אחד המחבלים שעמד בדלת האמצעית של האוטובוס. הוא ניהל אתו שיחה ארוכה וביקש ממנו, לדבריו, שלא להשתמש בנשק ולא לירות ולא לפגוע באיש מבני הערובה. המחבל, ביקש מגאפון, וביקש את אנשי הצלב האדום. הוא איים להוציא בתוך שעה גופה הרוגה.

"השתדלתי בכל יכולתי", אמר ניצב משנה בן איון, "להמנע מהשימוש בנשק, ושיהיה נמצא שפה משותפת. ביקשתי ממנו שידאג שלא יאונה כל רע לבני הערובה". כעבור זמן קצר חזר המחבל פעם נוספת על דרישותיו וניצב משנה בראיון ניסה שוב להרגיעו. בשלב מסויים, הוציא המחבל נשק וירה לעבר בן איון שלוש יריות.

נהג הסמיטריילר שהמחבלים תקפו את רכבו:

אם המחבלים היו פותחים את הדלת — היו יורים בי

מאת ראובן פדהצור
הכתב הצבאי של "הארץ"

"היום בבוקר היה לי קר והתעצלתי לפתוח את הנעילה של הדלת הרחוקה ממני בתא הנהג. כל יום בבוקר אני משחרר את נעילת הדלת הזאת. הפעם, הדלת הנעולה היא שהצילה את חיי", כך סיפר אתמול, בהתרגשות רבה הרצל בריקאי, נהג הסמי טריילר, ששלושת המחבלים תקפו את רכבו.

בריקאי, תושב באר־שבע בן 31, העובד כנהג בחברת "מנופי סמי", יצא אתמול בשעות הבוקר לנסיעה שיגרתית מבאר שבע לכוון דימונה.

"כשעברתי את צומת עדעד ראיתי מכונית לבנה עומדת לרוחב הכביש. חשבתי שאירעה תאונה ועצרתי את המשאית כמה עשרות מטרים מהמכונית, שהיתה מדגם רנו", סיפר.

"כשישבתי בתא הנהג, ראיתי שיותר רחוק עומדת על הכביש גם ניידת משטרה. מיד לאחר שעצרתי, יצאו שלושה אנשים מהרנו והתחילו להתקדם לעברי. ראיתי שהם חמושים. פתאום אחד מהם זרק רימון לעברי. הרימון פגע בשמשה הקדמית, סדק אותה, אך לא התפוצץ. ראיתי שהם מכוונים אלי את הנשק ויורים. אחד מהם עמד במרחק מטר אחד ממני וכיוון אלי את הרובה. הסתכלתי לו בעיניים והוא לא ירה.

"שניים ניגשו אל הדלת הרחוקה ממני וניסו לפתוח אותה. אם היו פותחים אותה היו יורים בי וזה היה סוף הסיפור. אבל בגלל שבבוקר התעצלתי לפתוח את הנעילה, הם לא הצליחו לפתוח את הדלת, ואני הספקתי לפתוח את הדלת שלידי ולברוח.

"רצתי לכיוון הניידת, שמעתי יריות אך לא פגע בי כלום. אני לא יודע כמה זמן רצתי, אבל בטח יותר מהר מבן ג'ונסון. אחר כך השוטרים ביקשו ממני להסיע את הסמי טריילר ולהעמיד אותו לרוחב הכביש, וכך לחסום אותו".

כשעה לאחר שמסתיימת פעולת ההשתלטות על האוטובוס, נכנס בריקאי לתא הנהג של משאיתו, והתקשר באלחוט למשרדי החברה. "הכל בסדר" הוא מדווח לפקידה במשרד "הכל כאן נגמר". הפקידה שמחה לשמוע שהוא בריא ושלם, ומוסיפה: "הרצל, מזל טוב. הרגע נודע לנו שלגיסתך נולדה בת".

הרצל בריקאי עדיין תחת רושם האירועים, מחייך בהקלה: "תראה איזה עולם. אתמול הייתי בנסיעה לתאורינגס, ולא זרקו עלי אף אבן. היום אני יוצא לנסיעה פשוטה לדימונה, וכמעט נגמרים לי החיים. איזה עולם. ראיתי את המוות לפני העיניים. היום הבנתי שהחיים שלי ניתנו לי במתנה".

ערך את העמוד: דני עבר

רגאטה ב־12 תשלומים ללא ריבית!

מבצע למלאי מוגבל!

אתה יכול לנסוע בפיאט רגאטה חדשה גם אם יש לך רק 50% ממחירה. שלם 50% במזומן ואת היתרה שלם ב־12 תשלומים וללא ריבית:

רגאטה 85C - 1600 סמ"ק
רק -.14,497 ש"ח במזומן
והיתרה ב־12 תשלומים של 1208 ש"ח
סה"כ מחיר הרכב -.28,995 ש"ח כולל מע"מ.

רגאטה 85S - 1500 סמ"ק - אוטומטית
רק -.16,914 ש"ח במזומן
והיתרה ב־12 תשלומים של 1409 ש"ח
סה"כ מחיר הרכב -.33,828 ש"ח כולל מע"מ.

רגאטה 100S.i.e. - 1600 סמ"ק עם הזרקת דלק
רק -.16,999 ש"ח במזומן
והיתרה ב־12 תשלומים של 1416 ש"ח
סה"כ מחיר הרכב -.33,999 ש"ח כולל מע"מ.

ועוד דגמי רגאטה - כולם במבצע:
1300 סמ"ק: רגאטה 70S/70S/70C אוטומטית.
1600 סמ"ק: רגאטה 85S
סטיישן: רגאטה Weekend 70C - 1300 סמ"ק
רגאטה Weekend 100 S.i.e - 1600 סמ"ק עם הזרקת דלק.

FIAT

פיאט. מילת מפתח

★ התשלומים ללא ריבית, צמודים לשער הפרנק השוויצרי או הדולר האמריקאי ביום התשלום.
★ המבצע עפ"י תקנון הנמצא במשרדי החברה.
★ המחירים והתשלומים כוללים מע"מ, ללא אביזרי רישוי עפ"י מחירון החברה מס. 14/88 מיום 29.1.88

תל־אביב: המשרד הראשי - יצחק שדה 30, טל. 03-330971; טומי קאר, אבן גבירול 168, טל. 03-446743; מוסך אמיר, דרך סלמה 38, טל. 03-825834; ירושלים: גולדין בע"מ, שלומציון 7, טל. 02-222231; חיפה: חברת מוסקך בע"מ, דרך יפו 146, טל. 04-522258; באר־שבע: ש.ח.ן בע"מ, קרית יהודית, טל. 057-71468; קרית־שמונה: מוסך החולה, אזור התעשיה, טל. 069-40574; נהריה: סוכנות פיאט, הגעתון 2, טל. 04-925419; טבריה: מוסך גולן בע"מ, אזור התעשיה, טל. 06-721941, נצרת: פריד דאהר, אזור התעשיה, טל. 065-55268; קרית־ביאליק: ש.י.א סוכנויות רכב לקריות ולצפון בע"מ, דרך עכו 10, טל. 04-720108, 04-726335; עוספיה: תחנת "דלק", טל. 04-223543; חדרה: קריצמן, אזור התעשיה, טל. 063-35611; נתניה: רכב נתניה בע"מ, אזור תעשיה ישן, טל. 053-339942; פיאט מרכז נתניה, ברקת 6, טל. 053-23010, פתח־תקוה: אלי שלוחף, בר כוכבא 15, טל. 03-919937; רמת־גן: רכב רמת־גן, ז'בוטינסקי 30, טל. 03-739736; רחובות: בוקסר את לרנר בע"מ, הרצל 208, טל. 08-471789; אשדוד: מוסך יעיר בע"מ, אזור התעשיה, טל. 055-22125; אשקלון: אוטו אשקלון בע"מ, צה"ל, אזור התעשיה, טל. 051-29191; קרית גת: אוטו גת בע"מ, אזור התעשיה, טל. 051-887870; עזה: מוחמאד גאזל, עומר אל מכתר, טל. 051-880718; אילת: מוסך המפרץ, אזור התעשיה, טל. 059-78510.

טלפון חדש בשופר־סל 03-9391515

ביום ה', 10.3.88, יוחלפו מספרי הטלפון של המשרד הראשי ברח' רוטשילד 79, פתח־תקוה. להלן מספרי הטלפון החדשים של שופר־סל ומחלקותיו השונות:

תודתנו לחב' בזק ותדיראן

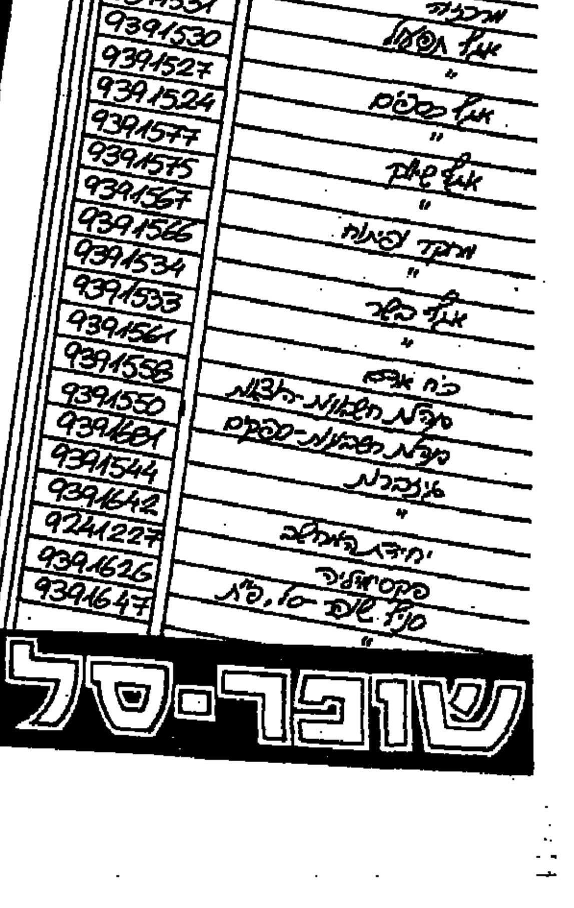

שופר־סל

هكذا من الأصل

صكا عن الاصل

באולם המליאה / עמוס בן־דוד

רבין: שהתקשורת הבינ"ל תתייחס לפיגוע באוטובוס כפי שדיקדקה באירועי השטחים

"זה האויב העומד מולנו, בכל גילוי נפשעותו, הבוחר כל דרך וכל מטרה, משום שהיא יהודית וישראלית" ● לדבריו, פתרון מדיני ניתן להשיג רק בדרכים מדיניות, ולכן השטח חייב להיות שקט ● זה 40 שנה לא עמדו חיילי צה"ל במבחן כזה של שנאה יוקדת בעיניים, יריקות, קללות, אבנים, סכינים, ובקבוקי תבערה, כשהם נתבעים לבצע את ההוראות שלהם ● לין: הלינץ' בקבטיה הוא מחדל מזעזע העלול להרתיע את כל מי ששואף לקדם את היחסים הטובים בין שני העמים ● שולמית אלוני: סגירת שטחים בפני התקשורת תביא להסרת כל רסן, והיא נוחה רק לראש הממשלה — שהרי דמותנו המוסרית אינה מעניינת את יצחק שמיר, אלא רק תדמיתנו

הדעה מטעם הממשלה בעניין האירועים בשטחים הפכה אתמול לדיון מדיני שעמד, כמובן, בצל אירועי האוטובוס באזור באר־שבע.

שר הביטחון יצחק רבין פתח את דבריו במסירת הפרטים שהיו ידו־עים על האירוע עד אתמול אחרי הצהריים, והוסיף: "זה האויב העומד מולנו, בכל גילוי נפשעותו, הבוחר כל דרך וכל מטרה, משום שהיא יהודית וישראלית". רבין הביע תקווה שהתקשורת הבין־לאומית שהתייחסה בהרחבה לפעולות רבות שבהן לא אירעו שום רצח ושום פציעה, תתייחס למקרה זה כפי שהיא מדקדקת במקרים האחרים. רבין איחל החלמה לפצועים ושלח תנחומים בשם הממשלה לשארי ההרוגים.

בתשובה על שאלה של מיכאל איתן (ליכוד־חרות) בתום דברי רבין, אם נכון שהפורעים באו ממצרים, אמר שר הביטחון שנמצאו עליהם כסף מצרי וסיגריות מצריות. עם זאת אין עדיין "הוכחות של ממש" שאכן באו משם.

במוקד האלימות, אמר רבין, נמצאים מאמצי אש"ף להגביר את הטרור מדרום־לבנון, נוסף לזה של השיעים על קבוצותיהם, נגד צה"ל וצד"ל. מאז 20 בפברואר השנה היו משם חמישה נסיונות, רובם של אנשי פת"ח, לחדור לשטח ישראל לשם פיגועים. גם המטרה שם זהה לזו של החוליה שתפסה את האוטובוס בדרום. אלה סוכלו כולן.

בשטחי יהודה ושומרון, אמר רבין, המטרה של פעולת האחרים היא להשיג בדרכים של אלימות את מה שלא השיג קודם לכן הטרור. הכוונה היא להכריח את ישראל לוותר על מטרותיה המדיניות. כוונה זו היתה מונעת כל סיכוי להתקדם לשלום. רבין חזר על דעתו, שפתרון מדיני ניתן להשיג רק בדרכים מדיניות, ולכן חייב השטח להיות שקט. לשם כך ממשיכה הממשלה להפעיל את כל הכוחות, לרבות צה"ל, המשטרה, השב"כ ועוד, כדי להדביר את האלימות על כל צורותיה. ניתנו הוראות ברורות להכות רק עד הרגע שבו מתפוררת ההפגנה או פעולה בלתי חוקית אחרת, או תוך מרדף אחרי המבצעים. מרגע שמישהו מרים ידיים, יש למסרו לידי שלטונות החקירה או המשטרה להמשך הטיפול בו.

זה 40 שנה, הוסיף שר הביטחון, לא עמדו חיילי צה"ל במבחן כזה של שנאה יוקדת בעיניים, יריקות, קללות, אבנים, סכינים, ובקבוקי תבערה, כאשר הם נתבעים לבצע את ההוראות. קל יותר לירות מאשר לרדוף ולהיאבק עם המתפרע פנים אל פנים. שום צבא אחר בעולם לא נהג יותר טוב וביעילות גדולה יותר תוך שמירה על נורמות אנושיות.

האירועים מתרכזים עתה יותר במקומות יישוב קטנים, שכמותם מצויים ביהודה ושומרון כ־450, אמר רבין. בעשרת הימים האחרונים הולך רוב האירועים ביישובים הגדו־לים יותר, 50 במספר, בגלל פעולה אלימה של תושבים כלפי מי שנחשד בהיותו ידיד ישראל. רוב התושבים מתחילים להראות 'עייפות כלכלית' — לא המסיתים, אלא התושבים עצמם. לכן יש מגמה לרכז את ההפגנות בימים שישי עד ראשון, ולהותיר ארבעה ימים לפעי־לות כלכלית. אך אין פתרונות קלים למצב, ובוודאי לא בנוסח של "זבנג וגמרנו". עם ישראל יודע על מה הוא עומד, ועל כן ידע גם להבא לעמוד בבעיות.

שר הביטחון, יצחק רבין

יאיר צבן: אין פתרון כשאין מוכנים לפתרון

יאיר צבן (מפ"ם) תקף בחריפות את פעולת המחבלים ואמר כי בכל פעם שיש סיכוי כלשהו לשלום, חוברים יחד שוללי השלום מכל הכיוונים. לפלשתינאים האומרים שאש"ף הוא נציגם החוקי, קרא צבן להוקיע מייד את מעשה הטרור ולהסתייג ממנו. "אם לא תוקיעו מייד את המעשה הנפשע, המשמעות היא שאף לכם אחריות לכוונת הזדון לשבש את סיכויי השלום", הוא אמר. "אם לא תזנחו את הטרור, לא תהיו ברי־שיח". עם זאת אמר, שיש לומר גם את ה"תוך" בדרישה מן האוכלוסיה שתשקוט. אם בטרור לא ישיגו מטרות מדיניות, באיזו דרך כן ישיגו — הוא שאל. כאן התערב עוזי לנדאו (ליכוד־חרות): "אתה מצדיק אותם או לא? אתה נותן להם פה גיבוי פוליטי". צבן המשיך באומרו שאין פתרון כאשר לא מוכנים לפתרון.

אמנון לין (מערך) התעכב במיוחד על המקרה בכפר קבאטיה, שם רצח המון משולהב מי שנחשב לידיד ישראל. חמש שעות עמד על נפשו, ורק כאשר אזלה התחמושת שלו, הוא הוכרע. זאת כאשר המרחק מן הכפר למרכז ג'נין הוא 20 דקות, המרחק למנה צה"ל הקרוב ביותר הוא 15 דקות, ויש כבר עשרות טלפונים. מעשה הלינץ' הזה הוא מחדל נורא ומזעזע העלול להרתיע כל מי ששואף לקידום היחסים הטובים בין שני העמים, אמר הנואם.

אליעזר ולדמן (התחיה) האשים את הצלמים הישראליים של עתונות החוץ ב"מעשי בגידה". הם מכפישים את שם ישראל בעיני הגויים בצילו־מיהם, המעוותים את המציאות. חוסר התגובה ההולמת של חיילי צה"ל על יריקות וגידופים, מהווה הזמנה לפגיעה בחייהם של החיילים, אמר.

שולמית אלוני (רצ) אמרה, כי "לא בדברים רבים אנחנו מאוחדים, אבל כולנו מאוחדים בכאב ובזעם לנוכח הרצח והטרור הנפשע שנעשה בדימונה". עם זאת אסור להתפס לשנאה של שבט מול שבט. ישראל זקוקה די הצורך כדי להושיט יד של שלום לתושבי השטחים. סגירת שט־חים בפני אמצעי התקשורת עלולה להביא להסרת כל רסן, והיא נוחה רק לראש הממשלה — שהרי דמו־תנו המוסרית אינה מעניינת את שמיר אלא רק תדמיתנו. "הוא כבר אמר בגלוי שעלינו ללמוד בעניין זה מדרום־אפריקה" היא הוסיפה.

חיים דרוקמן (מפד"ל) אמר שה־פיגוע באוטובוס אתמול מבהיר, שהבעייה אינה השטחים, כי אם ארץ ישראל כולה. כך גם מכוניות תופת שנמצאו בירושלים ובכפר סבא, בקבוקי התבערה והאבנים בוואדי ערה והצתת העופות בלול של מושב נחושה. עלינו להפסיק את המהומות האלה מייד, בצעדים דראסטיים ובלי שהתגובה תושפע מן התקשורת העולמית. את המסיתים והמנהיגים יש לגרש מייד.

ערך את העמוד: דני ענבר

בוועדות ובסיעות / דן מרגלית

הליכוד הרחיב ביקורתו מפרס בלבד — גם לרבין

מיכאל איתן: יש לפטר את פרס ● מצא: שר החוץ הוא חתרן ובוגדן ● אדרי: על שמיר לזכור שהוא מייצג את כל המדינה — לא רק מחציתה

בהנהלת סיעת הליכוד תבע אתמול ח"כ מיכאל איתן לפטר מן הממשלה את ממלא־מקום ראש הממשלה שמעון פרס, כדי להעניק גיבוי מלא לראש הממשלה יצחק שמיר במסעו לארצות הברית. פרס הוצג על־ידי ח"כ יהושע מצא כ"חתרן שפעילותו הגיעה לדרגת בוגדנות בהפלגת מסמכים חסויים". פרס הוא "הסכנה האמיתית לשלמות המדינה והאומה" (חיים קופמן); פרס גורם לשילהוב היצרים במיגזר הערבי בדיבוריו עם ויתורים (עוזי לנדאו); פרס "מבטא את המיעוט התבוסתני" (שרה דורון).

בישיבת סיעת הליכוד אתמול נוספה, בראשונה, ביקורת גם על שר הביטחון יצחק רבין, על כי לא עלה בידו להתגבר על המהומות בשטחים המוחזקים. לדעת ח"כ מגן, כל עוד נמשכות המהומות אסור להיכנס למשא־ומתן.

המערך בעד יוזמת שולץ

בהודעת סיעת המערך נאמר כי היא תומכת ביוזמת מזכיר המדינה האמריקאי ג'ורג' שולץ.

כך התבטאו אתמול אנשי סיעת המערך: על שמיר לזכור כי הוא מייצג את כל ישראל ולא רק את מחציתה (רפי אדרי). נתנה קו־אליציה מתוך של שמיר, יאסר ערפאת ואחמד ג'יבריל המטרבת לכל יוזמת שלום (חיים רמון). התנהגותו של מנהל לשכת ראש הממשלה צחי הנגבי (שהגיש תלונה למשטרה נגד פרס) חצופה וגסת־רוח, ויש לבודקה עם נציב שרות המדינה (אורה נמיר). אין בישראל ממשלה אלא "ג'ונגל פרוע" (שבח וייס). ביקורתו של יצחק מודעי על פרס מעידה על "התנהגות בצורה מופקרת" (אהרן נחמיאס) ואפילו על כך שאינו יציב (ז'אק אמיר).

משמר אזרחי בשטחים

רוב בעד משמר אזרחי ביהודה שומרון ועזה התגבש בוועדת הפנים של הכנסת, מסר היו"ר דב שילנסקי (ליכוד) בהודעה רשמית.

בסיכום, המופנה אל שר הביטחון, "הודגש כי כשם שבישובים בישראל הוקמו משמרות אזרחיים, כך מן הראוי שיוקמו משמרות כאלה גם בישובים שהוקמו על ידי ממשלת ישראל מעבר לקו הירוק".

"אירועי היום" בבית הספר

יושב־ראש ועדת החינוך, נחמן רז (מערך), קרא אתמול על רקע הפיגוע התבלני של אש"ף באוטובוס ישראלי לקיים בכל יום לימודים בבית הספר שיחה על אירועים אקטואליים. "אירוע חבלני כמו זה שקרה גורם להקצנת בני הנוער ול־חשיבה בלתי דמוקרטית ולהעמקת השנאה לערבים" אמר רז.

בדיון בוועדת החינוך בהשתתפות ד"ר תמר הורוביץ ממכון סאלד טענה זו כי בבתי הספר הממלכתי־ים יש נוער המוכן להצהיר כי הוא בעד הדמוקרטיה אלא אינו מוכן להעניק חופש לעיתונות.

נציגי רשתות החינוך "אורט", "עמל", "אמונה" ויצ"ו, קבלו כי הדביקו לתלמידיהם תווית כאילו הם אנטי־דמוקרטיים. הסקרים שנע־שו בבתי ספרם אינם, לדעתם, אמינים.

מצרים אחראית לשיגור

בהתייחסם אתמול לרצח שלושה הישראלים טענו ח"כים ממפלגות הימין: ממשלת מצרים נושאת באחריות לפעולות הטרור המתבצעות משטחה (מיכאל איתן, ליכוד); "הכניעה לשולץ מעודדת טרור ושפיכות דמים" (גאולה כהן, התחיה); הסכם השלום עם מצרים מופר בתמורה ואין זה מפליא לנוכח אוזלת ידה של הממשלה (רפאל איתן, צומת); "אסור לנו להגיע להסדר־קבע חפוז ומזורז, כהצעת שולץ, כל עוד אין הפלשתינאים מו־כיחים שהם מתכוונים לשלום" (זבו־לון המר, מפד"ל).

המשכים מעמוד 1

שלושה הרוגים

(סוף מעמוד 1)

עודו בחיים, אך מת זמן קצר לאחר מכן.

סופר "הארץ" לעניינים ערביים, מוסיף: אש"ף, בראשות ערפאת, קיבל על עצמו אמש את האחריות לשיגור חולית המחבלים שפעלה אתמול באזור דימונה. בהודעה רש־מית שפירסם הארגון בתוניס נאמר, כי המפקדה הצבאית של הארגון (בראשות ח'ליל אל־וזיר אבו־ג'יהאד) אחראית "לפעולת הגבורה נגד מדעני האטום הציונים בדי־מונה". בהודעה של אש"ף נאמר כי החוליה שפעלה אתמול היא על שם השלושה שנהרגו בלימסול לפני שבועיים. החוליה תבעה, לדברי ההודעה לשחרר את הפלשתינים העצורים בחסות הצלב האדום, אך השלטונות הציונים דחו את הת־ביעה ופרצו לאוטובוס שהשתלטו עליו "הגיבורים ואשר הסיע מדעני אטום לדימונה".

דובר אש"ף בתוניס אמר לכתב רשת סי־בי־אס האמריקאית, כי ארגונו לא אחראי לפיגוע.

אדם שטען כי הוא מייצג את כוח 17 של אש"ף, טילפן לסוכנות הי־דיעות הצרפתית בירושלים ואמר לכתב ז'אק פינטו שארגונו ביצע את הפיגוע. הוא דיבר אנגלית בהיגוי ערבי.

"החדירה ממצרים — דבר חמור"

"אני מתייחס בצורה חמורה מאד לעובדה ששלושת המחבלים חדרו לשטחנו ממצרים. ברור לנו שהם נמצאו ובאו ממצרים. ללא ספק זהו דבר חמור מאין כמוהו". כך אמר אתמול אלוף פיקוד הדרום, יצחק מרדכי, בתום התחקיר הראשוני שערך בלשכתו שבפיקוד. בתחקיר נטלו חלק מפקדי הכוחות של היחי־דות שנמצאו במקום האירוע, בנוסף למפקדי צה"ל, נכחו בו גם אנשי ימ"ם, אשר תיכננו ופיקדו על משימת ההשתלטות על האוטובוס.

שיחזור האירועים

על פי נתוני התחקיר שערך אתמול אהו"צ אלוף פיקוד הדרום, ניתן לשחזר את מהלך העניינים, ולפרט את השתלשלותם על פי סדר זמנים כרונולוגי:

בערך בשעה 06:30 נורתה אש לעבר מכונית צבאית מדגם "רנו 4", שנסעה בכביש מצפה רמון — שדה בוקר, כ־3 ק"מ צפונית לכלא נפחא. ברנו היו 4 קצינים שנסעו להשתתף ב"ריצת הניווט ע"ש יוסי יפה ז"ל", שנערכה באזור צומת להבים. הארבעה לא היו חמושים, ולאחר ששלושת המחבלים ירו לעברם השליכו רימון, הם נטשו את הרכב וברחו ממנו. המחבלים נכנסו לרנו ופתחו בנסיעה צפונה.

בינתיים, רצו ארבעת הקצינים לעבר כלא נפחא ודיווחו על המחבלים העושים דרכם צפונה.

במקביל, דיווחו על הירייות גם אנשי רשות שמורות הטבע שנמצאו בקרבת מקום, באמצעות רשת הקשר שלהם. בעקבות הדיווחים הוצבו מחסומים על הכביש המוביל לכיוון באר שבע, וניתנו התרעות לדימונה וירוחם.

פרצו מחסום

בערך ב־7.15 פרצו שלושת המחבלים מחסום משטרה שהוצב בקרבת העיירה ירוחם, והמשיכו בנ־סיעתם צפונה. שוטרי המחסום ירו לעבר הרנו, ופגעו בשמשה הקדמית, אך איש מהמחבלים לא נפגע. ניידת משטרה, מדגם טרנזיט, החלה במרדף אחר הרנו. בהגיעם לצומת די־מונה פנו המחבלים לכוון צפון מערב, בכביש המוביל לבאר שבע. בשעת הנסיעה בכביש זה ירו המחב־לים מתוך הרנו לעבר מכוניות שנסעו מולם, לכיוון דימונה. על פי דיווחי נהגים שעשו דרכם לדימונה, נורתה אש לעבר שלוש מכוניות לפחות. נהגה של אחת המכוניות, מיניבוס, נפגע מרסיסי השמשה הקדמית של מכוניתו לאחר שכדורי המחבלים פגעו בה.

ניסה לדרוס את המחבלים

נילי מגולה, סופרת "הארץ", מוסרת כי מכונית ובה מורים, שנסעה אתמול בבוקר, מבאר שבע לתיכון המקיף על שם ליהמן בדי־מונה, חלפה בכביש בעת התקרית עם המחבלים. שני מחבלים ירו בה, אולם נהגה, רפי חיון, מורה, הגיב בתושיה מיידית. מירה פרידמן, מורה שנסעה באוטובוס, סיפרה לכתב סוכנות איתי, כי היא התכופפה כשראתה כלי־נשק מכוו־נים אל כלי־הרכב. "רפי (הנהג) הגביר את המהירות וניסה לדרוס את הטרוריסט. המחבל סטה מדרכו, אך כתוצאה מכך ניצלנו. אנחנו חייבים את חיינו לרפי. אני חשבתי שלא אצא חיה משם", אמרה.

רפי חיון (40), מנהל בית־ספר דתי בדימונה, סיפר: "הבחנתי בסמי־טריילר שעומד באמצע הכביש, החלטתי לעקוף אותו ואז ראיתי שעל הכביש עומדים שני מחבלים עם רובה קלשניקוב. אמרתי למורות להתכופף מתחת למושב, ואז לחצתי על דוושת הבנזין וניסיתי לדרוס את המחבלים. השניים ירו עלי והם לא הצליחו לפגוע בי אבל הם פגעו במנוע".

"אוטובוס האמהות"

כחצי שעה לאחר פריצת המחסום, בערך ב־7.45, בהגיעם לאיזור צומת ערוער, הנמצא כ־12 ק"מ מהקריה הגרעינית בדימונה, בדרך הראשית המובילה לבאר־שבע, שם עצרו הש־לושה את מכונית הרנו וירדו ממנה. נהגה של מכונית סמי טריילר, הרצל בוקאי מבאר שבע, שהתקרבה מכוון באר שבע, הבחין במכונית הרנו העומדת לרוחב הכביש, ועצר במר־חק כ־100 מטרים ממנה. שלושת המחבלים התקרבו אל המשאית ואחד מהם השליך רימון לעבר תא הנהג. הרימון פגע בשמשה הקדמית אך לא התפוצץ. נהג המשאית, שהבחין בשלושה אנשים חמושים המתקרבים אליו, הספיק לפתוח את דלת המשאית ולהמלט ממנה, כשיריות המחבלים מחטיאות אותו.

באותו רגע הגיע מכיוון באר שבע אוטובוס שהוביל כ־50 מעובדי הקמ"ג (הקריה למחקר גרעיני), רובן נשים. היה זה "אוטובוס האמהות". זהו אוטובוס שיוצא כשעה לאחר האוטובוסים המובילים את העובדים האחרים של הקמ"ג, ויעודו הובלתן לעבודה של האמהות מקרב ה־עובדים.

נהג האוטובוס נעצר במרחק של מספר עשרות מטרים מאחורי הסמי טריילר, ושלושת המחבלים החלו להתקדם לעברו. הנהג, צבי בנרק, הבחין בשלושת המחבלים החמושים, פתח את דלתות האוטובוס וצעק לנוסעיו לברוח. רוב הנוסעים, וביניהם הנהג, הספיקו להמלט עוד לפני שהגיעו המחבלים, ובתוכו נשארו נוסעות אחדות ונוסע אחד. משלב זה, ובמשך כשעתיים וחצי, התנהל משא ומתן עם שלושת המחבלים.

מו"מ עם המחבלים

בהיוודע הידיעה על השתלטות המחבלים על האוטובוס, החלו לזרום לאזור כוחות גדולים של משטרה וצבא. בשטח הוקמו מפקדות, ולמ־קום הגיעו גם שר הבטחון, הר־מטכ"ל, שר המשטרה המפכ"ל ואלופי צה"ל.

הכוחות הראשונים שהגיעו היו של משטרת מרחב הנגב, ומפקד המרחב, ניצב משנה חיים בראיון, הוא שהחל לנהל את המו"מ עם שלושת המחבלים. במהלך המו"מ, שנוהל בערבית, פנה אחד המחבלים אל נצ"מ בראיון ודרש להביא אל האוטובוס נציג של הצלב האדום ומ־כשיר מגאפון. המחבל איים גם כי אם בתוך שעה לא ייענו שתי הדרישות האלו, יוצא בן־ערובה להורג. המחבל גם ירה שלוש יריות לעבר נצ"מ בראיון.

לאחר שהגיעו למקום כוחות של צה"ל, נטלו את מלאכת ניהול המו"מ מומחים של צה"ל. בשלב זה הוסיפו המחבלים דרישה נוספת — לשחרר את כל העצורים הפלש־תינאים הכלואים בישראל. לצורך הקלת הדרישות עם המחבלים סופ־קו להם מכשיר מגאפון, ובאמצעותו המשיך להתנהל המו"מ. המחבלים אמרו כי הם משתייכים לארגון "פתח־אבו ג'יהאד". המחבלים הו־דיעו בשלב מסויים כי נותרה חצי שעה למילוי דרישותיהם, ולאחריה יוציאו בן־ערובה להורג.

בשטח החלו יחידות מובחרות של צה"ל והיחידה למלחמה בטרור של מג"ב (הימ"מ) בהכנת תוכניות השתלטות על האוטובוס. מפקד הימ"מ היה הראשון שהציג תוכנית מושלמת להשתלטות. הוחלט כי במקרה הצורך, יהיו אלה לוחמי הימ"מ שיבצעו את הפעולה. לאחר ששמעו יריות מתוך האוטובוס, וה־מחבלים צעקו כי יש נפגעים בקרב הנוסעים, הוחלט לבצע את פעולת ההשתלטות. כאמור, בתוך כחצי דקה משתלטים לוחמי הימ"מ על האוטובוס ויורים בשלושת המחב־לים. ככל הידוע, לא הספיקו המחב־לים לירות לעבר הלוחמים שהסתערו אל תוך האוטובוס.

הנוסעות שנפצעו בתוך האוטובוס הוצאו במהירות והוסעו באמבולנסים לבית החולים סורוקה בבאר שבע. אחת מהנוסעות הוכנסה לאמבולנס שניצב בקרבת מקום, אך הרופאים נכשלו בנסיון להציל את חייה.

גופותיהם של שלושת המחבלים הוצאו גם הן. אחד מהם נותר מספר דקות בחיים. השלושה היו לבושים בבגדים אזרחיים, ואחד מהם לבש סוודר ועליו כתובת מודפסת באנג־לית — "פלסטין 1".

ברשותם של שלושת המחבלים נמצאו שני רובי קלשניקוב ותת מקלע קרל גוסטב. כמו כן היו בר־שותם רימוני יד. שישה מהרימונים השאירו המחבלים בתוך תיק ברנו. על גופו של אחד מהם נמצאה תעודה המעידה כי הוא תושב רפיח המצרית. כמו כן נשאו כסף מצרי.

האלוף מרדכי: ייתכן שרצו להגיע לבאר שבע

לדברי אלוף הפיקוד, יש לראות בחומרה את העובדה שהגבול עם מצרים חדל להיות בחודשים האח־רונים גבול של שלום. מאז חודש אוקטובר אירעו חמישה מקרי פיגוע וחדירות מהגבול המצרי. רק לפני כחודש נלכדה חוליה של הפתח בעומק שטחנו, כ־15 ק"מ ממצפה רמון.

"אני מקווה שהמצרים יעשו כל מאמץ למנוע כניסת מחבלים מ־שטחם, במיוחד כאלה הבאים להרוג אזרחים", אמר האלוף.

בתשובה לשאלה, אמר האלוף מרדכי, כי אינו יודע אם לייחס זאת לפתיחת משרד אש"ף בקהיר. "יש הגברת פעילות הטרור מכל הכוונות, והדבר נובע מרצונם העז של המחב־לים להוכיח כי הם מסוגלים לפעול".

ביגון ובצער אנו מודיעים על פטירת אבי משפחתנו

פרופ' חיים־שלום הלוי ז"ל

ההלויה תצא מבית ההלויות בסנהדריה להר המנוחות היום, יום שלישי, י"ט באדר (8.3.88) בשעה 11.00

רעייתו: צילה
שלמה ולינה הלוי ומשפ'
יפה הלוי ומשפ'
מירי וארנון צוקרמן ומשפ'
אחותו: חנה ברעלי ומשפ'

במלאת שלושים לפטירתו של

קרול קפלן

נעלה את זכרו ביום ששי 11.3.88 בשעה 13.00
בבית העלמין בכפר סמיר, חיפה.
נפגשים ליד השער הראשי.

תודתנו נתונה לכל מנחמינו בכתב ובע"פ

המשפחה

במלאת שנה לפטירתו של יקירנו

ישראל איסר מָר ז"ל

נעלה לקברו ונתייחד עם זכרו
ביום רביעי כ' באדר תשמ"ח 9.3.88 בשעה 16.30
בבית הקברות זכרון מאיר בבני ברק.
נפגשים ליד השער

המשפחה

קואופרטיב דן
משתתף בצער החבר הותיק
משה הומינר והמשפחה
על מות
אשתו ז"ל

אורי, דביר ומשפחתו
אבלים על פטירתה של האם

אסיה ביך

ההלויה תתקיים היום יום ג' 8.3.88 בשעה 12.00
על מקום ההלויה נא להתקשר 03-246882, 03-249453

האבלים: בנה: אורי וחוה דביר
נכדיה: כרמל ושמוליק אודי
שרון ומיכל דביר
כנרת
אילת
נינותיה: יערה וענבר אודי

מלאו שלושים לפטירתו של יקירנו

פרופ' יעקב בהט

נתייחד עם זכרו
ביום חמישי, כ"א באדר תשמ"ח, 10.3.88, בשעה 12:00
בבית העלמין בכפר סמיר, חיפה

המשפחה

עירית באר שבע

מזועזעים מהרצח האכזרי של תושבי באר־שבע

מרים בן יאיר ז"ל
רינה שרצקי ז"ל
ויקטור רם ז"ל
הי"ד

לפצועי הפיגוע החלמה מהירה

משה זילברמן
ראש עירית באר־שבע
ותושביה

חלפו שנתיים מיום פטירת אהובנו

עקיבא (כהן) תדמור ז"ל

טקס האזכרה יתקיים ביום חמישי כ"א אדר תשמ"ח (10.3.88) בשעה 15.00 בבית העלמין בהרצליה

אשתו: חנה תדמור
בנו: ברעז תדמור וב"ב
בתו: רות שטרנברג וב"ב
בנו: גדעון תדמור
אחיו: ד"ר דוד כהן וב"ב
ומשפחות: זליבנסקי, רמון, הרצוק ושטרנברג.

למשפחת רייפמן ולחברת סיניבר

משתתפים בצערכם על מותו בטרם עת של יקירכם

אוריאל רייפמן ז"ל

אינג'ינר צפריר ויינשטיין
ועובדי המשרד

לגיטה והילדים

אתכם באבלכם על מות
ידיד, קצין וחבר

סא"ל מיל. אוריאל רייפמן ז"ל

ותיקי יחידת 340

קואופרטיב דן
משתתף בצער החבר
שמואל רבינוביץ והמשפחה
על מות **האב** ז"ל

מוזיאון יהדות איטליה ועובדיו

מביעים את תנחומיהם
לפרופ' בצלאל נרקיס
במות עליו **אמו**

ומשתתפים בצער המשפחה

לפרופ' **בצלאל נרקיס**

אתך באבלך על מות

אמך ז"ל

חבריך לעבודה
במרכז לאמנות יהודית
האוניברסיטה העברית ירושלים

לפרופ' **בצלאל נרקיס**

אתך באבלך במות עליך אמך

נסיה נרקיס ז"ל

ידידך באגודה לאמנות יהודית

לאבי גלר

תנחומינו הכנים במות

אביך היקר ז"ל

מחבריך
בתוצרת מזון ישראלית
בלובנד — תלמה
שפע עוד

אנו מודיעים בצער רב על פטירת חברנו

עו"ד **שלום כהן** ז"ל

ומביעים תנחומים למשפחה האבלה

לשכת עורכי־הדין
חיפה והצפון

קבלת מודעות אבל
24 שעות ביממה
03-38 38 38

היום "יום שלישי הגדול", הבחירות המוקדמות בהיקף הגדול ביותר בתולדות ארה"ב:

שני־שלישים מהרוב הדרוש להכריע בבחירת המועמדים — ייבחרו היום

מועמדים לנצחון של הרפובליקאים: בוש, דול, רוברטסון; דמוקרטים: דוקאקיס, ג'קסון, גור

וואשינגטון (ע"ר). בחירות מוקדמות למועמד לנשיאות ייערכו היום ב־20 מדינות במחנה הדמוקרטי וב־17 מדינות במחנה הרפובליקאי בדרום ובדרום מערב ארה"ב. בחירות אלה שקיבלו את הכינוי "יום שלישי הגדול" יהיו המוקדמות הגדולות ביותר במאבקים הפוליטיים בתולדות ארה"ב.

במחנה הרפובליקאי המועמדים הם ג'ורג' בוש, סגן הנשיא הנוכחי במקום הראשון, שלו גם מנבאים נצחון ב"יום שלישי הגדול". אחריו סנטור רוברט דול והמטיף האוונגלי לשעבר פט רוברטסון. שני אלה זקוקים לתמיכה גדולה כדי להישאר במירוץ. מועמד רביעי, ציר הקונגרס ג'ק קמפ מניו יורק, עלול לפרוש מן המירוץ אם לא יאסוף היום כמה תומכים בדל.

ב"יום שלישי הגדול" יבחרו הרפובליקאים 753 מתוך 1,139 המועמדים שיהוו רוב בוועידה הרפובליקאית שתחליט על המועמד הרפובליקאי. המשמעות היא שהיום ייבחרו 33% מסך הכל הצירים ו־66 אחוז מן הרוב הדרוש לנצחון.

במחנה הדמוקרטי המועמדים הם: מייקל דוקאקיס, מושל מאסצ'וסטס, שהיו לו כמה נצחונות בבחירות מוקדמות קודמות, ג'סי ג'קסון, המצפה לנצחונות בדרום בעיקר בקרב השחורים, וריצ'רד גפהארדט, ציר הקונגרס ממיסורי. יחד איתם מתמודד הסנטור מטנסי אלברט גור. להכרעה על מועמד בוועידה הדמוקרטית באטלנטה ב־18 ביולי דרושים 2,082 צירים מתוך 4,162. ב"יום שלישי הגדול" ייבחרו 1,307 מועמדים, יותר מ־31% מסך־כל הצירים באטלנטה או 63 אחוז מן הרוב הדרוש להכרעה בוועידה הדמוקרטית.

משטרת בריה"מ חיסלה את ה"מאפיה" שהפעילה בטורקמניה טרור וסחטנות

ברפובליקה המוסלמית הגובלת באיראן ואפגניסטאן נוהל מבצע בן שנתיים לביעור השחיתות

מוסקווה (ע"ר). צוות מיוחד של המשטרה הסובייטית שם קץ לשלטון הטרור בטורקמניה הסובייטית, לאחר שעצר את מי שעמד בראש ארגון "מאפיה" ברפובליקה זו, שצבר מאות־אלפי רובלים על ידי פעולות מרמה ופשעים אחרים — על כך מסר אתמול בטאון המפלגה הקומוניסטית הסובייטית "פראוודה".

העיתון מציין כי המשטרה עצרה את איליאס סאריקייב, הידוע תחת הכינוי "זובצ'יקסיזה", ששיחד גם את הדרגים הנמוכים של כוחות המשטרה. "12 אנשים, הכלואים עתה, הצליחו לטווח כמה אנשים אמידים", כותב העיתון, בציינו שאלה אשר נפגעו על־ידי הכנופיה לא מיהרו לפנות למשטרה.

טורקמניה, רפובליקה בעלת מסורת מוסלמית, הגובלת עם איראן ואפגאניסטן, גילתה התנגדות רבה לביצוע שינויים לפי הוראות ממוסקווה. המבצע, שהחל בחודש אוקטובר 1986, הביא לפיטוריהם של כמה פקידי ממשלה ומפלגה, אך התברר, שכמו ברפובליקות הסובייטיות השכנות אוזבקיסטאן וקאזאחסטן, קשה לעקור את השחיתות מן השורש.

לפי "פראוודה", פקיד שהועסק בענף הבניה, נתבע לשלם 100 אלף רובל (160,000 דולר), אם חייו יקרים לו. הוא שילם 25,000 רובל (40 אלף דולר) ועזב את טורקמניה כדי להתיישב בקראסנודאר שבדרום רוסיה. הסוכנים גילו אותו שם ודרשו ממנו סילוק מהיר ומדויק של החשבון. אנשי ארגון הפשע איימו על אחיו שנשאר באשחבאד.

"פראוודה" מגלה כי המסע נגד כנופיית הפשע התנהל בראשות החוקר הבכיר אלכסנדר אוראלוב, שבשעתו פוטר ונאלץ לפרוש מן המפלגה לאחר שניהל מאבק עיקש נגד השחיתות בעיר הקיט סוצ'י שליד חופי הים השחור. אוראלוב קיבל איום טלפוני מסאריקייב שהודיע לו: "תעזוב אותי ותסתלק... עליך לרשום לפניך שאני יודע היכן מתגוררת בתך, היכן היא לומדת. אין לי מה להפסיד". גם אנשים אחרים שעימנו עם חוליה המשטרתית קיבלו איומים דומים. בקבוק שהוטל מבניין בן 12 קומות, כמעט ופגע בראשו של אחד החוקרים. חוליית החוקרים הולה במעלה כאשר נערכה הלוויה של פושע ידוע שמת בתאונת דרכים. השוטרים עצרו בה כ־20 איש שהופיעו ברשימת הפושעים המבוקשים.

נשיא בית המשפט לערעורים של בריטניה:

העונש שנגזר על הינדאווי לא יקוצר אפילו ביום אחד

נידון ל־45 שנות מאסר על נסיון פיגוע במטוס "אל על" בנמל היתרו

לונדון (ע"ר). הירדני ניזאר הינדאווי, שנידון בבריטניה ל־45 שנות מאסר על נסיון לפוצץ מטוס "אל על", לא הורשה אתמול להגיש ערעור על גזר־דינו.

נשיא בית המשפט לערעורים אמר בדיון בלונדון, כי גזר הדין שניתן ב־1986 "לא היה ארוך מדי ולו גם ביום אחד".

הינדאווי הורשע לאחר שהעניק על ידידתו ההרה ומסר לה מזוודה עם פצצה, כשביקשה לעלות על מטוס "אל על" בנמל התעופה הלונדוני היתרו, באפריל 1985. המזוודה נתגלתה, והינדאווי נידון למאסר ארוך בתום משפט שהתנהל שבועיים ונערך באוקטובר 1986. בעקבות כך גם ניתקה בריטניה את קשריה הדיפלומטיים עם סוריה, בנימוק כי זו תיכננה את הפיגוע.

לורד ליין אמר בבית המשפט: "זה היה פשע איום ומעורר סלידה".

פרקליטו של הינדאווי טען בבית המשפט, כי מעשיו של שולחו לא גרמו לאובדן חיים; אולם הלורד ליין ציין: "אין זה הודות לו, שלא הצליחו לגרום למותם של 360 עד 370 אנשים, בנסיון לפעול בדרכי טרור למען צד אחד בסכסוך פוליטי".

הינדאווי הודה תחילה כי פעל בשליחות הסורים, אולם אחר כך טען כי נפל קורבן למלכודת של ה"מוסד".

ערף ראש של ילד בן 10 בלהט ויכוח

טאליגה, ספרד (ע"ר). גבר ערף ראשו של ילד בן 10 לאחר ויכוח שהתלקח בבאר, והטיל את ראשו לאח הבוער — נאמר בהודעת המשטרה בעיר טאליגה שבדרום ספרד.

בהודעה צויין כי מאנואל מרטין האסקו (24) איים בסכין על נער, לאחר שהתווכח עם דודו.

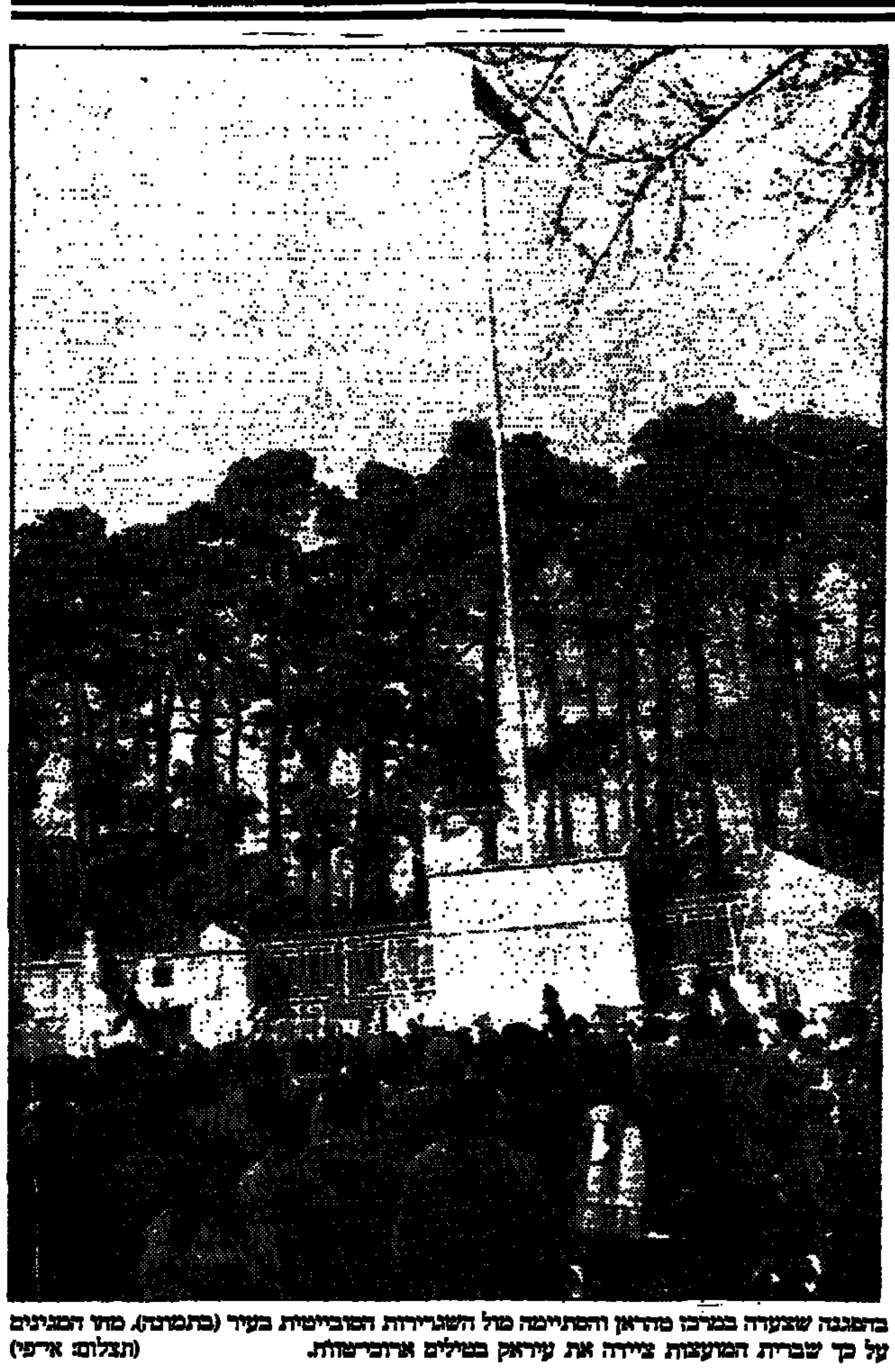

בהפגנה שצעדה במרכז טהראן והסתיימה מול השגרירות הסובייטית בעיר (בתמונה), מחו המפגינים על כך שברית המועצות ציידה את עיראק בטילים ארוכי־טווח. (תצלום: איי־פי)

73 נהרגו באיראן בהפגזות עיראק ביומיים האחרונים

טהראן טוענת שכוחותיה תקפו את בגדד ● האיראנים מתכוננים לפינוי אוכלוסיה המוני ● הסובייטים מחו על הפגנות שנערכו נגדם בטהרן

בגדאד, פאריס (איי־פי, ע"ר וע"צ). 73 אנשים נהרגו ו־465 נפצעו במהלך הפגזות והפצצות עיראקיות על ערי איראן אתמול ושלשום — מסרה אתמול סוכנות הידיעות האיראנית הרשמית.

המקורות מציינים כי אתמול מצאו את מותם בטהראן 12 אנשים ו־30 נפצעו כשטיל עיראקי התפוצץ בבירה. שלשום נהרגו 61 אזרחים ו־427 נפצעו בהפצצות אוויריות עיראקיות של 16 ערים באיראן.

בהודעה צבאית שנמסרה על ידי דובר בבגדאד נמסר כי טיל קרקע־קרקע נוסף נורה אתמול בשעה 11.00 בבוקר לעבר טהראן. בשמונת הימים האחרונים ירו העיראקים 41 טילי קרקע קרקע לעבר טהראן.

אתמול החלו האיראנים לנקוט צעדים כדי לסייע לאנשים הנמלטים מטהראן, לאחר שנמסר על עליה במספר ההרוגים והפצועים בשבוע השני של התחדשות "מלחמת הערים".

סוכנות הידיעות האיראנית מסרה כי שני הטילים נורו לעבר שני מרכזים צבאיים, זמן קצר לאחר שטילים עיראקיים פגעו בטהראן וגרמו למותם של 12 אנשים.

הטילים "פגעו בשטח אזרחי וכתוצאה מכך נהרגו נשים וילדים" — נאמר בהודעה האיראנית. עוד נאמר בהודעה כי מטוסים איראניים הלמו עמוק בשטח צפון עיראק ובמקביל תקפו ספינות תותחים איראניות תחנת מכ"ם עיראקית במפרץ כפעולת תגמול לירי הטילים על ידי בגדאד.

שלטונות איראן הודיעו כי בכוונתם לבנות מקלטים נוספים להגנת מקומות באזורי הכפר, שבהם יוכלו למצוא מקלט פליטים מטהראן.

בינתיים נמסר על מתח גובר בין מוסקווה וטהראן, מאחר שהאיראנים מאשימים את בריה"מ שסיפקה לעיראק את הטילים, שאותם הפעילה במלחמת הערים. שלשום הגישה בריה"מ מחאה רשמית לשלטונות איראן בעקבות ההפגנות האנטי סובייטיות שנערכו בטהראן ואיספהאן. מיופה הכוח האיראני במוסקווה הוזמן למשרד החוץ ושם נאמר לו כי הפגנות אלה נשאו אופי "שאין להשלים עמו".

יפנים החלו להימלט מטהראן

טוקיו (ע"ר וע"צ). אנשי עסקים יפניים החלו לצאת מטהראן, כדי להימלט ממלחמת הטילים הגוברת ההולכת בין איראן ועיראק, על כך מסרו דוברים של חברות יפניות בטוקיו.

חברת המסחר מיטסוי, המשתתפת בפרוייקט איראני־יפני משותף, להקמת מפעל פטרוכימי ליד המפרץ, מסרה כי 10 מ־12 נציגיה בטהרן חזרו שלשום לטוקיו.

הבוררות על טאבה נפתחת בז'נווה ביום שני הבא

תיערך בשני שלבים: מ־14 עד 28 במארס, ומ־12 באפריל לשבוע

ז'נווה (עסט"א). ב־14 במארס יתחיל בז'נווה הליך הבוררות בין ישראל למצרים בעניין מובלעת טאבה.

הנושא הנדון על־ידי הבוררים הוא החלק הדרומי של הגבול בטאבה, וכן 13 אתרי גבול נוספים השנויים במחלוקת, שהגדול ביניהם הוא בראס אל־נקב.

הצוות בן חמשת הבוררים מורכב מהשופט גונאר לאגרגרן משוודיה המכהן כיו"ר, כשהבוררים האחרים הם פייר בלה מצרפת, המומחה המשפטי השווייצי דיטריך שינדלר, הפרופסור למשפטים מישראל רות לפידות והפרופ' המצרי למשפטים חמדי סולטן.

דובר ישראל במשלחת האו"ם בז'נווה, רפאל ולדן, אמר לכתב סט"א כי ישראל ומצרים יפעילו צוותות גדולים של משפטנים, מומחים ועדים, וביניהם מומחים לגיאוגרפיה, היסטוריה, ציור מפות ומודדים. בראש צוות המשפטנים המועסק על־ידי ישראל, עומד אלי לאוטרבאכט, משפטן בינלאומי מבריטניה.

התהליך ייערך בשני שלבים. הראשון יימשך מ־14 עד 28 במארס, השלב השני יתקיים לאחר חג הפסח, החל מ־12 באפריל, למשך שבוע.

לאחר מכן יהיו הבוררים זקוקים לזמן כדי לנסח בכתב את החלטתם. המאמצים להגיע להסכם פשרה, שהיה מאפשר ויתור על תהליך הבוררות, לא הצליחו. האמריקאים הציעו פשרה, שתעניק למצרים את הריבונות על 1.2 הקילומטרים הרבועים השנויים במחלוקת, תוך כדי מתן זכויות גישה מיוחדות למתקנים בבעלות ישראלית באזור. ישראל דחתה את ההצעה.

ערך את העמוד: דני ענבר

בילי קארטר: לחסל הורגי ילדים בני 14 שזורקו אבן

— "אבל, כיוון שזו ישראל, הכל בסדר", אומר אחיו של הנשיא־לשעבר קרטר

מאת בני לנדאו סופר "הארץ" בקליפורניה

לוס אנג'לס (מיוחד ל"הארץ"). "כל מדינה אחרת בעולם שהיתה הורגת ילדים בני 14 בגלל זריקת אבנים, היינו נכנסים אליה עם המאריגים ומחסלים אותם".

כך צוטט אתמול בילי קארטר, אחיו של הנשיא לשעבר ג'ימי קארטר, בראיון ל"לוס אנג'לס טיימס". קארטר הוסיף ואמר: "אבל כיוון שזו ישראל, הכל בסדר... הפלשתינאים היו שם 40 אלף שנה. אני בטוח שאם אחפש טוב בתנ"ך אמצא שם משהו האומר שמותר לי לכבוש את קליפורניה".

נורו 3 טרוריסטים איריים שמילכדו מכונית בגיברלטר

לונדון (איי־פי). חיילים בריטיים ואנשי משטרה פצעו אנושות שלושה לוחמים של ה"צבא האירי הרפובליקני" (אי־אר־איי), שהטמינו פצצה במכונית תופת במושבה הבריטית גיברלטר.

הפצצה תוכננה להתפוצץ ולפגוע בחיילים, שהיו אמורים לצעוד במצעד צבאי סמוך למקום שבו הוחנתה המכונית, מסרו פקידים אתמול.

שני האנשים והאשה נורו שלשום קשה לאחר שהשלטונות חשפו את הקשר לפוצץ את המכונית היום. — דיווחו עיתונים בריטיים, שציטטו מקורות ביטחוניים.

המקורות ציינו כי במכונית הוטמנו 220 ק"ג חומר נפץ, היא נשאה לוחיות זיהוי ספרדיות, והוחנתה סמוך מאוד לפתח מעונו הרשמי של מושל גיברלטר הבריטי, סר פיטר טרי.

שר החוץ של בריטניה ג'פרי האו אמר כי לא הוטמנה כל פצצה במכונית שהוחנתה על־ידי שלושת הטרוריסטים. שר החוץ אמר בבית הנבחרים הבריטי כי "נמנע מעשה טרור מחריד" על־ידי הירי שלושה.

ברכות נאמנות

לאיגוד העולמי ליהדות מתקדמת
לרגל הוועידה הבינלאומית הכ"ד

לקהילת קדם
לרגל הנחת אבן־הפינה
למרכז הקהילתי "בית־דניאל"
ע"ש רות וג'ררד דניאל

מ. זלינגר — ניהול וכלכלת בניה בע"מ
ניהול הפרוייקט

ציוני את קפלן אדריכלים
אדריכל הפרוייקט

ברוך גורי כ"ץ בע"מ
תכנון קונסטרוקציה

קפלן את נבות
תכנון חשמל ומעליות

ב. שוה ושות' בע"מ
תכנון אינסטלציה סניטרית ומיזוג אוויר

א. ארוסון בע"מ
קבלן ראשי

אור — עבודות בע"מ
חשמל, אינסטלציה סניטרית ומיזוג אוויר

עדי (1000) בע"מ
מסגרות בנין

פרסום שישה

מקסימיליה
PITNEY BOWES
לתקופת היכרות
בשכירות

רק בקומפיוטרנט תוכל לשכור את הפקסימיליה הנמכרת ביותר בארה"ב לתקופת נסיון (3־6 חודשים, או יותר...)

קומפיוטרנט
שכור אותנו לטובה!

רח' החשמל 12 ת"א, טל. 623170/3

ישרא־טל בע"מ
יבוא בלעדי ושרות
כור סחר פנים

גרומיקו בזכרונותיו: סאדאת בגד בעם הערבי

מוסקווה (ע"צ). נשיאה המנוח של מצרים, אנואר סאדאת, "בגד", לאחר שעלה לשלטון, באינטרסים של העם הערבי — זאת כותב נשיא בריה"מ, אנדריי גרומיקו בזכרונותיו שראו אור בארצו.

גרומיקו משבח את גמאל עבדל נאצר, ש"יכול היה לשמש דוגמה לארץ הנלחם למען ביטחונה והאינטרסים הלגיטימיים של מצרים", אך הוא שולל את אישיותו של סאדאת, שסבל, לדבריו, "משגעון גדלות חולני". הוא מתאר אותו כאיש שידע להתעלם מהאינטרסים החיוניים של מצרים ומהצרכים הבסיסיים של הערבים.

בספר זכרונות, המשתרע על כ־900 עמודים, כותב גרומיקו שהיה גם שר החוץ הסובייטי: "בשעתו, עסק סאדאת בפעולות טרור. הוא שיתף פעולה עם האחים המוסלמים וגילה אהדה להיטלר והפילוסופיה המפלצתית שלו. הוא היה אויב מושבע של האידיאולוגיה הקומוניסטית. הוא תבע ללא הפסק שמוסקווה תספק לו נשק חדש, על אף העובדה שמשלוחי הציוד הצבאי הסובייטי היו מספיקים כדי לקיים את האיזון עם ישראל ואפילו כדי להבטיח למצרים עליונות".

גרומיקו אינו שלם עם כך שסאדאת ובגין זכו לפרס נובל לשלום. את בגין הוא מתאר כאדם "שידיו היו תמיד מגואלות בדם של ערבים". כתב סוכנות הידיעות הצרפתית מציין, שאם כי הזכרונות יצאו לאור במהדורה של 200,000 עותקים, אי אפשר למצוא את הספר בחנויות הספרים.

ב"השתלת דומינו" בארה"ב:

באחד הושתלו לב וריאות וליבו הישן הושתל באחר

אטלנטה (ע"ר). שני גברים שקיבלו איברים חדשים ב"השתלת דומינו" יוצאת דופן, נותקו ממיתקני ההנשמה ביום ראשון, ורופאיהם גילו אופטימיות זהירה באשר לסיכויי הישארותם בחיים.

אר ג'ונסון (38) קיבל לב וריאות מאשה צעירה שנהרגה בתאונת־דרכים ולאחר מכן ליבו הבריא של ג'ונסון הושתל באחר, ג'יימס מקמאנוס (60), במה שכונה "השתלת דומינו", שבוצעה כאן ביום שישי.

מצב השניים הוגדר כקריטי אולם יציב. הם מאושפזים בבית החולים של אוניברסיטת אמורי באטלנטה, ג'ורג'יה. דוברת בית החולים מסרה כי ג'ונסון סבל ממצב קריטי בריאה אולם ליבו לא ניזוק.

הרופאים המנתחים שביצעו את ההשתלות שיבחו את משפחת האשה הצעירה מאטלנטה, ששמה לא נמסר ואשר מתה בתאונת דרכים ביום שישי בערב. לאחר שרופאים קבעו מות מוחי, הועברה הגופה לבית החולים והוצאו ממנה הלב, הריאות, הכבד, שתי הכליות ושתי העיניים לצורך השתלה.

אגודה שיתופית לתחבורה בישראל בע"מ

הבחירות לאסיפת המורשים ולועדת הפיקוח

יתקיימו ביום חמישי 10.3.88

שעות ההצבעה בקלפיות השונות יפורסמו על לוחות המודעות בכל סניפי "אגד" בארץ.

מפקדי יחידות בצה"ל מתבקשים לאפשר לחברינו הנמצאים בשירות מילואים פעיל להשתתף בבחירות.

ועדת הבחירות

לשכת שמאי המקרקעין בישראל

יום עיון בנושא:

יסודות בשומה חקלאית

לשכת שמאי המקרקעין בישראל והפקולטה לחקלאות ברחובות מזמינים אותך להשתתף ביום עיון בנושא: "יסודות בשומה חקלאית"

מועד: יום ב' כ"ה באדר תשמ"ח 14.3.88
בשעות 09.30–17.00
מקום: אולם קנדיל, הפקולטה לחקלאות רחובות (רח' הרצל).

הרצאות ומרצים:
פרופ' פנחס זוסמן — הארגון הקונסטיטוציוני של המושב
פרופ' עזרא סדן — זקיפת ההכנסה לגורמי ייצור
ד"ר אלי פיינרמן — המושב כמערכת יצרנית צרכנית
השופטת גב' שושנה ברמן — הקיקה חקלאית וזכויות קניין
מר שאול וייסמן — מודל כלכלי כראיה משפטית להערכת נכסים
ד"ר צבי לרמן — תאוריית הערכה בתנאי אי־ודאות
דמי השתתפות 80 ש"ח למשתתף כולל ארוחת צהרים וכיבוד קל
פרטים והרשמה: גב' שושנה דגן — מזכירות הלשכה
03-220422 03-220162

עירית תל־אביב־יפו

תודה
לכל אלה שעשו את
העדלאידע הגדולה מכולן

מנהל מטה — אורי זמברג
עיצוב התהלוכה — דני קרמן • משה עומר
יועץ אמנותי — יואל זילברג
בימוי — שי לביא
ניהול מוסיקלי — אילן גלבוע
עריכה מוסיקלית — עמליה רזון
עיצוב תלבושות — עדנה בנד
תלבושות — הגים בע"מ
רעיונות — דני קרמן • שלמה ניצן • אהרל'ה שמי
• אלונה פרנקל • תומר קרמן • אביב אלחסיד • גילית קרמן
איפור — מרי הכהן ינקוב
הפקה — אגף התרבות, המחלקה לטופפים — מטה העדלאידע
יחסי ציבור — משה מירון (מירון תקשורת)
משטרת ישראל • מגן דוד אדום • שפע בטחון בע"מ • חברת "לב מגע" • יכטה בע"מ • אורקארד בע"מ • גלי צה"ל — מוד תרבות אמנות ובידור • הטלויזיה הישראלית • חברת החשמל לישראל בע"מ (ולזורון פולק)

בניית תפאורה — ארטניה בע"מ • שירותי במה בע"מ
• חיים בנאות • ורדה גבעולי ואילן גלבר • אהרון בראריה
הגברה — אחים זילברברג בע"מ • ברקאי, בני, ברוקשטיין בע"מ
• בר־קול אלקטרוניקה בע"מ • קול־שר אלקטרוניקה בע"מ • קולן אלקטרוניקה בע"מ
בלונים — אויר מדיה • קרייזי בלון

• להקות החוק — החברים של נטאשה • טעם טוב (כפר נטר) בע"מ • הייקו (הובלות) 1972 בע"מ • דפוסי עיצוב • מוטי אילון • מוטורולה ישראל בע"מ (ולשוקי רוזן) • אוצר מפעלים • ומוזמנות משטרת ישראל
• מועדון הים התיכון - אילת • עירית דימונה, הוויה דימונאית • תלבושות עמק, הפועל זכרון יעקב, מעיין צבי
• עירית חולון, אגף חינוך ותרבות, מחלקת הספורט • ביה"ס עירוני ה', תל־אביב • מועצה קרית באיליק • אתי פולישוק - המרכז לתנועה ומחול - פתח־תקוה • ביה"ס לאמנויות, תל־אביב־יפו • ביה"ס עירוני י', כל ישראל חברים רמת־אביב • בית ספר אהבת ציון, תל־אביב־יפו • בית ספר קיבוצי "מעגן" אפק • תסיבת ביטוי ע"ש ברעוריון, הרצליה • ביה"ס התיכון לעיצוב ואמנות, ויצ"ו חיפה
• מרכז הירידים - ניר התערוכה • חברת בני יהושע - פארק הירקון • מרכז קהילתי שכונת שפירא • תיאטרון קהילתי ביגוד עמיקם, קרית שלום • סוכנות לוקר
• יושקה, תוה מרכזית לניהול סוסי פוני • רוכבי האופנים - שחרות • ארגון הגלישה הישראלי - סקיי־סרוד
• מועדון הה־5 - מכוניות עתיקות • בלהכב"ד שגיר, מהנדסים בע"מ • מהרבא, תיאטרון רחוב • המתאבדים, תיאטרון רחוב • משפחת בר ליואב ולירדן חסות —
שיווק אורמיבי בע"מ • חיים סלנקוף • עלית, חב' ישראלית לתעשיית שוקולדה וסוכריות בע"מ • הסנה, חברה ישראלית לביטוח בע"מ • קרן ת"א לפיתוח

ולמאות עובדי עירית תל־אביב־יפו מכל האגפים והמחלקות, שנתנו את מיטב מרצם ושבלעדיהם העדלאידע לא היתה נוצרת.

ושוב תודה,

שלמה להט
ראש עירית תל־אביב־יפו

هكذا من الأصل

هكذا من الأصل

ספורט

בעריכת יחיאל ארזי

הנבחרת נחתה בתחנה השניה: אדלייד

מיהיץ' מהמר על מערך תוקפני נגד ניו־זילנד

צפויים שינויים בעיקר בחוליית הקישור

קדם־אולימפי

מאת יהושע שגיא
שליח "הארץ" לאוסטרליה

אדלייד (מיוחד ל"ספורט הארץ"). נבחרת הכדורגל הישראלית דילגה אתמול ממלבורן לאדלייד, התחנה השניה במסע הקדם־אולימפי. בו תשחק כאן מחר נגד ניו זילנד.

המאמן הלאומי מילינקו מיהיץ' אמר, כי נגד ניו זילנד יבצע שינוי או שניים בהרכב, אך לא נקב בשמות. לדבריו, יש לפתור את בעיית מרכז השדה שהתריפה במחצית השניה נגד אוסטרליה. מיהיץ' מתכנן מערך תוקפני כדי להשיג ניצחון בכל מחיר, מתוך ידיעה כי הפסד נוסף יחסל את סיכויי ישראל להיאבק על הכרטיס לאולימפיאדה. המאמן הגדיר זאת כך: "אם לא נזכה ב־4 נקודות בסיבוב הראשון של הטורניר באוסטרליה — הסיכוי בסיבוב השני בניו זילנד יהיה אפסי". הוזה אומר: מוכרחים לנצח מחר את ניו זילנד וביום ראשון את טאיוואן בסידני.

טיפול היפנוטי לבוני

אתמול היתה לנבחרת תקלה שלומיאלית. כאשר יצאה באוטובוס לאיצטדיון היגר מאריש בו יהיה המישחק, הגיעה לאיצטדיון הפר־סבול המקומי שהיה תפוס. רק משב־תבררה הטעות עשתה הנבחרת דרכה לאיצטדיון, קיימה בו אימון של כשעה ומחצה, כדי לגלות שמישטח הדשא טוב. התאורה משביעה רצון (המחצית השניה תהיה לאור זרקורים) ומרבית השחקנים כשירים, להוציא את שלום תקווה הפצוע שאינו מתאמן ורוני רוזנטל שסבל מעייפות.

במסיבת העתונאים היזומה סירב מיהיץ' לחלק ציונים. ואמר: "במשך זמן ממושך לא מרוכזים על שחקנים. כאשר נמצאים 30 יום מחוץ לבית, הרגישות גדולה וצריך לדעת להחזיק את הקבוצה". עם זאת אמר, כי "אילו שיחק אלי אוחנה היינו מנצחים את האוסטרלים. הם לא היו טובים מאיתנו, ולא הפתיעו אותנו בשום דבר".

סוד מישחקו המצויין של השוער בוני גינצבורג נגד אוסטרליה התגלה אתמול, כאשר רופא המשלחת ד"ר רוטנובסקי סיפר, כי בפעם הראשונה נתן לבוני טיפול היפנוטי מיוחד, במשך כשעה במלון לפני היציאה למגרש ואחר כך עוד 15 דקות באיצטדיון לפני המישחק. הטיפול ההיפנוטי, בלי להכניס את השוער למצב של שינה, נועד להביא את השוער לידי ריכוז מאכסימלי. "שיכנעתי אותו להיות רגוע, נסכתי בו ביטחון שיהיה הטוב במגרש, שקט, דומיננטי וישלוט בקבוצה, וכל זה ללא שימוש תרופתי ובלי שום מכשירים", סיפר ד"ר רוטנובסקי שכבר עזר בעבר, עוד בהיותו בברית המועצות, טיפולי היפנוזה מוצלחים.

במהלך המישחק, אגב, שמר השוער על קשר־עין עם הרופא.

סטריפטיז אוסטרלי

בהגיעו לאדלייד, עיר עתיקת שטוחה, סגנון בניה של קומה אחת, המה מאר (מיהיץ'): "כאן כמו בבאר שבע") אוכסנו כל ארבע הנבחרות במלון אחד, כאשר לישראלים שוריינו חדרי מגורים באגף הצדדי במוטל. מיהיץ' התרעם על כך והנבחרת הועברה לבנין המרכזי, לחדרים מרווחים, לשביעות רצון הכל. בלובי פגש מיהיץ' במאמן הגוסלווי של אוסטרליה פראנק ארוק, שניסה לקשור עימו שיחה. "הוא בא להתנצל בפני, אך לא רציתי לדבר עימו שיחה וניתקתי מגע", אמר מיהיץ' שהוסיף, כי אינו מכבד מאמנים שאינם מכבדים את יריביהם.

הבוקר יהיו שחקני הנבחרת חופשיים, אולי כדי לאפשר להם מנוחה מן הביקור שערכו אמש בקזינו המקומי. הערב ב־6 תהיה שיחה טאקטית וב־7 אימון.

אמש היו הישראלים עדים לאירוע משעשע: ג'ון קוסמינה הפתיע את חבריו לנבחרת אוסטרליה, באיר מקוראול, במלאת לו 29 שנים הזמין להודר האוכל גברת נטולת־קומה ועטורת־כרס שערכה לאוסטרלים תצוגת סטריפטיז.

החבר'ה הטובים

מאת יהושע שגיא

אדלייד (מיוחד ל"ספורט הארץ"). הבוקר שלאחר ההפסד הצורב לאוסטרליה. שלשום במלבורן, מצא משלחת ישראלית עצובה, מסוגרת באכזבה, אוחזת תחושה שהכל היה יכול להיות גם אחרת. זה היה הפסד מכאיב, אבל לא לילה שחור לכדורגל הישראלי. מבחינת התוצאה — כן. מכל יתר הבחינות — בהחלט לא. על מישטח הדשא ראינו צוות ישראלי לוחם, חרוץ, חדור מוטיבציה גבוהה, שבמחצית הראשונה היה מצויין וגם בשניה, כאשר נחשף לעליונות אוסטרלית במרכז השדה, לא איבד את עשתונותיו, לא נגרר לבהלה ושיחק בקור רוח ובהגינות רבה.

הצוות היה מוכן בהלכה. פריטת התפסית, וכמה באנאלי לומר שמקננת בכולנו ההרגשה, כי טעות שיפוט מזו וביש מזל מאידך גרמו להפסד אכזר. אבל המאמן מילינקו מיהיץ', אריה וחייבי כדרכו, עצור ומבוקר, כואב אך לא מעליב, אומר בגלוי: "אי אפשר לטעון שזה רק עניין של ביש מזל".

בטיסה ממלבורן לאדלייד נזכרתי אתמול בטיסה שעשיתי באוקטובר 1985 עם הנבחרת מרמת גן למלבורן אחרי הכישלון בישראל. איזה הבדל.

אז היה הצוות המום, מסוכסך, בנת מוראל. גם הפעם ניכרת אכזבה, אך לא מוראל ירוד. בניגוד לנבחרות קודמות, ששחקניהן דיברו כל הזמן רק או בעיקר על כסף ומכוניות וסקס, בנבחרת הנוכחית אתה שומע שיחות בנוסח: למה לא מסרת לי לרגל ימין כשאני פנוי באגף? תן לי את הכדור קדימה, ועוד דיבורים כאלה על ביצועי כדורגל.

צריך להיות במחיצת הבחורים האלה כדי לראות כמה הם חדורי רצון, ואולי עודף הרצון גם הוא אחד מגורמי האכזבה. "ברייזלובסקי מוטיבציה הרבה, לא טוב משחק", אומר מיהיץ' בנסותו להסביר, כי שאפתנות מופרזת מנעה מברייזלובסקי מיצוי כוחו האמיתי. זו תופעה מוכרת בספורט: בכל שרוצים יותר, מצליחים פחות.

אני יודע שיש איזו סתירה בין הדיווחים על הנבחרת הזו לבין הישגיה. בעיקרו של דבר, כל מה שמבקשים מנבחרת כדורגל זו הצלחה על המישטח — ולזה עדיין מצפים. אבל גם כך, מוטב נבחרת שאינך מתבייש להימצא במחיצתה, שאינך רוצה להיעלם בכל פעם שאנשיה יוצאים לרחוב. כל מה שחסר לי בנבחרת הזו הוא קורטוב של מזל, מפני שבינתיים אין החבר'ה הטובים זוכים להצלחה.

לפחות מבחינת האיכות האישית שלהם, הם ראויים לה, והלוואי שמחר יאיר להם המזל פניו בהמשך הטורניר הקדם־אולימפי.

אן.בי.איי.

הלייקרס קטעו את הסידרה של דאלאס

דאלאס (איי־פי). ביירון סקוט קלע 28 נקודות, כדי להוליך כאן את הלוס אנג'לס לייקרס לניצחון 108–97 על דאלאס, אשר קטע סידרה של 11 ניצחונות רצופים של המאווריקס.

פילדלפיה זכתה בניצחון ראשון מחוץ לביתה, לאחר 20 הפסדי חוץ רצופים, כאשר ניצחה את אינדיאנה פייסרס 105–100. אלברט קינג בפילדלפיה ניצל ארבע זריקות עונשין ב־13 השניות האחרונות של המישחק. ביל לאמביר קלע 22 נקודות בניצחון 109–99 של דטרויט על מילווקי. בוסטון סלטיקס הביסה 127–98 את קליבלנד. לארי ביירד קלע 31 נקודות.

תוצאות מישחקי השבת: יוטה — סאן־אנטוניו 125–106, פורטלנד — גולדן־סטייט 123–117, דנוור — סיאטל 115–102.

ניצחון כפול למכסיקו במרתון של לוס אנג'לס

לוס אנג'לס (איי־פי). מארטין מונדראגון ממכסיקו ניצח כאן במרתון של לוס אנג'לס, בזמן מצויין של שעתיים, 10 דקות ו־19 שניות. בלאנקה חימנה השלימה ניצחון מכסיקאי כפול, כאשר סיימה ראשונה בין הנשים אחרי שעתיים, 30 דקות ו־10 שניות.

היאבקות

אליפות העולם לנוער הועתקה מישראל לטורקיה

מאת סופר "ספורט הארץ"

אליפות העולם לנוער בהיאבקות, שעמדה להיערך בישראל ב־1990, הועברה במפתיע לטורקיה. במשרדי ההתאחדות לספורט בתל־אביב התקבלה הודעה קצרה, המוסרת, כי בישיבת ועדת האירועים הבינלאומית של הענף הוחלט לבטל את קיום האליפות בישראל ולהעבירה לטורקיה.

לשאלות הבהרה של ישראל, השיבה ההתאחדות הבינלאומית כי הסיבות טכניות. ישראל מיוחה בתקיפות על ההחלטה והדגישה, כי היא נובעת מנימוקים פוליטיים. המאמצים לשנות את ההחלטה יימשכו.

טאבס בטוקיו: אכניע את טייסון בעשרה סיבובים

טוקיו (ע"ד). המתאגרף האמריקאי טוני טאבס אמר כאן, כי הוא מתכוון להכניע את אלוף העולם מייק טייסון בין הסיבובים השמיני לעשירי.

הקרב בין השניים, על התואר העולמי במשקל־כבד, יהיה ב־21 בחודש.

בכפר־גלעדי וערד החליקו והפסיקו

הארכה ברמלה: הפועל חיפה הדהים את אליצור 92–90

שני מישחקים ייערכו שוב: גליל — אליצור נתניה, מכבי — בית"ר ת"א

כדורסל

מאת שאול ללוב
סופר "ספורט הארץ"

דבר כזה עוד לא היה בכדורסל שלנו. מעולם לא חשדנו בו, בחורף הישראלי, שעוצמתו עלולה להשבית שני מישחקי כדורסל, הנערכים באולמות. לפני שבועות אחדים חדרו מים לאולם בחולון וגרמו להפסקת המישחק עם הפועל ירושלים, אבל אמש לא היה זה הגשם כי אם הלחות, שיצרה אירוע חסר תקדים: שני מישחקים התנהלו — ולא הגיעו לסיומם.

אירוע זה האפיל על המחזור ה־19. מכפר־גלעדי מוסר יצחק בריתנא, כי השופטים אברהם זגול ושלום חלצר נאלצו לשרוק לסיום המוקדם כבר אחרי 9 דקות מפתיחת המישחק. שחקנים החליקו על הפארקט כבר מן הדקה השניה, בגלל הלחות הבלתי נסבלת ששררה באולם, בעקבות ערפל כבד שפקד אמש את איזור הגליל. התוצאה היתה אז 24–25 לנתניה (בשורותיה הצטיין אור גורן), אך שתי הקבוצות הצדיקו את החלטת השופטים. 1300 הצופים נותרו מאוכזבים.

מכבי ת"א יצא לערד, ומישחקו עם בית"ר ת"א הופסק כ־4 דקות לפני ההפסקה ביתרון 38–29 — גם זאת בגלל הלחות. הקבוצות דחו הצעה למהר ולנסוע לבאר־שבע הסמוכה, כדי להשלים שם את ההתמודדות. המישחק החוזר יהיה בתל־אביב.

הפתעה גדולה היתה ברמלה. הפועל חיפה הצליח לנצח 92–90 באולם הביתי הסוחט הנקודות של אליצור המקומי, לאחר הארכה אליה הגיעה ללא שני הגבוהים שלה, רד לאגר יוספן וקילפאטריק וולס, שיצאו בחמש עבירות. חיפה נותרה בארבעה שחקנים בלבד — שלושה מהם שחקני נוער.

מכבי חיפה עשה חיים קשים להפועל חולון ונכנע לו רק בסיום, 94–98. היה זה ניצחונה הראשון של חולון על מכבי חיפה ברוממה, בשלוש העונות האחרונות.

מכבי נתניה קיווה לניצחון ראשון בליגה, אך הצליח רק לתת מאבק טוב למכבי ר"ג ונכנע לו בסוף 88–97. הפועל ת"א גבר בקלות 103–68 על הפועל ירושלים.

ארבעה מי יודע?

לא ייאמן. הקהל של אליצור רמלה חזה אמש באחת הדראמות הגדולות של העונה בכדורסל הישראלי — אך בסיום נותר מאוכזב לאחר שקבוצתו נוצחה במותחן סוער 92–90 בידי הפועל חיפה.

בארבע הדקות האחרונות, ירד אבנר שרטוב לספסל בגלל חמש עבירות, וקודם לכן הוצאו מאותה סיבה יוספן, קסקי וולס בזה אחר זה.

בהארכה נותרה חיפה עם ארבעה שחקנים בלבד — ללא שחקן נוסף להשלמת החמישיה. התוצאה: 86–80 לתנועה. סוף פסוקו רק תוולדה. במישחק לחימה ובסידרה קליעות מוצלחות של 3, הצליחו החיפאים לחולל הפתעה חסרת תקדים ולעשות מה שגדולות וחזקות ממנה לא הצליחו — להפוך את הקערה על פיה ולנצח ברמלה.

קודם לכן התרחשה דראמה זוטא. שתי דקות לסיום המועד התקני, פיגרה חיפה ב־10 נק', אך אבנר שרטוב הצליח להשוות במיטווח של קליעות מ־3, האחרונה שבהן שניה אחת לסיום.

פרט למהפך הגדול, המישחק עצמו היה בינוני ולא התעלה לרמה גבוהה. המישטח הוליק (כן, גם כאן) האט את הקצב והכתיב מישחק מבוקר. רמלה הובילה ביתרון קטן לאורך כל המשחק, ובשורותיה בלטו ובסטר וזוזו. יוספן היה היציב בשורות חיפה.

הקהל הרמלאי זכאי למירב המחמאות, לאחר שבתום המישחק גילה כבדות ספורטיביות וקידם במחיאות־כפיים נאות את שחקני חיפה — שראויים אף הם לכל המחמאות.

דויד לוי

קומדיה של משרוקיות

שיפוטם החד־צדדי ומעודד הגיחוך של טוד זורניק ובעיקר מנשה הרמן, שם אמש ללעג וקלס את הכדורסל הישראלי. שני אנשי המשרוקית הבינלאומיים הפכו משחק ליגה חסר חשיבות לקומדיה של טעויות, וקיפחו קשות את מכבי חיפה.

במחצית השניה, למשל, פסקו השניים לחיפה 18 עבירות (שתיים מהן טכניות) לעומת 7 לחולון, והרחיקו בחמש עבירות את תומר שטיינהאואר הבינלאומי. מחדלי השיפוט הפכו את המישחק לחסר ערך, והלהיטו את היצרים והיו בושה אחת גדולה.

היה גם כדורסל. ואם חולון ניצחה, האחראי הראשי לכך הוא ג'ו ראושן ביום קליעה מצויין (31 נק'), שהסתייע בכשרים הטוב של רדי בארמור תיב נוגין.

במכבי חיפה היו דקות טובות לג'ו בינין ועדי גורדון, אך בנסיבות שנתהוו במגרש היה הניצחון מעל לכוחותיו. חיפה הוליכה בפתיחה 22–14 ו־30–24, אך חולון הפכה ל־33–30 וירדה להפסקה ביתרון 50–47.

גם בהפסקה לא נרגעה משרוקיתו של זורניק, שפסק על עבירה טכנית נגד היו"ר החיפאי, אבנר יוסף, וכך נפתחה המחצית השניה. בשתי זריקות עונשין של דיסמן, שקבע 52–47, רוזנברג עוד השווה ל־52–52, אך חולון הצליחה לברוח.

יוסף גלזר

נתניה מתחה את מכבי ר"ג

סגנית הטבלה, מכבי נתניה, ייפרד בשבועות הקרובים מהליגה הלאומית: בתום עונה אחת בלבד. אולם אמש עשו זאת דייויד בלאם, סטיב שלכטר וחבריהם בראש זקוף, כאשר היו אבן קשה לפיצוח למכבי רמת־גן, שניצחה רק בדקות הסיום 88–97.

רמת־גן גילתה במחצית הראשונה מישחק הגנה חלש, בעיקר של בינו ומיז, ואיפשרה לשלכטר ולקארטר לקלוע כדורים חוזרים. גם מישחק מאפשק של הארולד קילינג היה בעוכרי קבוצתו בדקות אלה, בעוד שאורדיסי סבל מחוסר דיוק. בנתניה גילה דייויד בלאם מישחק מצויין ומהיר, ומסר היטב לחבריו.

רמת־גן הובילה ב־11 נקודות בדקה ה־12 (28–17). אולם נתניה הצליחה לצמצם במחצית (40–46). שאננות יתר של רמת־גן ואיבודי כדור של קילינג איפשרו לנתניה, בשלושה סלי 3 נק' של קארטר, לעלות ליתרון בדקה ה־26 (57–56). רמת־גן שילבה גבוה שלישי, ריכלים במקום אורדיסי, והגדילה הפער בדקה ה־33 (80–69). נתניה הגיבה וצימצמה ל־80–86 בדקה ה־36, אבל שילר מנע הפתעה בקליעות מדוייקות מטווח רחוק.

חנן מאיר

נשים

גלבוע הפתיעה את גבעת חיים

במישחק המרכזי במחזור ה־19 בליגה הלאומית לנשים, שהיה בבית־אלפא, הפתיעו בנות הפועל גלבוע את הפועל גבעת־חיים 80–58.

יתר התוצאות: מכבי קרית מוצקין — אליצור פ"ת 69–67 (בהארכה), הפועל ת"א — הפועל ירושלים 77–73, אליצור ת"א — אליצור קרית־אונו 91–57, מכבי ת"א — אליצור ראשל"צ 66–58, בני יהודה — הפועל חיפה 64–61.

מישחק של חתול ועכבר

הפועל ירושלים, שניצל בשבוע שעבר מנשירה לארצית, הגיע למישחק חוץ קשה באוסישקין והובס ע"י הפועל ת"א 103–68. הקבוצות פתחו בשמירה אישית, אך דלול ומוסר העלו ל־21–10 כבר בדקה ה־8.

ירושלים ניסתה לחזור לתמונה ובדקה ה־13 צימקה ל־26–21, אך לאסוף דאג להעלות בקליעה באה מרווח ל־29–21. בדקה ה־16 חל המהפך במישחק. שימי ריגר שנה כשעבר לשמירה אזורית לחוצה. מרגע זה ואילך להצה תל־אביב על הדרושה, וברחה עד ההפסקה.

המישחק נשא אופי של חתול ועכבר (דקה 37 — 96–62), והחמישיה השניה של צעירי ת"א כיכבה על הפארקט. ירושלים נראתה אומללה ושחקניה הוציאו בשלומיאליות מתנות לסל. בהפסקה התלונן השופט עדן עמית על מיחושים בגבו והוחלף במאיר בנתר הצעיר. שעבר את טבילת האש הלאומית בהצלחה.

חיים מלינג

הליגה בכדורסל מחזור 19

הפועל חיפה — אליצור רמלה
92–90 (בהארכה)
(78–78, 37–38)

★ המצטיין: אבנר שרטוב

● לחיפה: יוספן 22, יוברט 22, שרטוב 13, קסקי 12, וולס 10, טסלר 6, גדס 5, בוכבינדר 2.
● לרמלה: ובסטר 27, זוזו 24, ברזילי 19, ויליאמס 13, גורלמן 4, סגיר 3.
● שפטו: זיזובניק ונוימן. 500 צופים ברמלה.

הפועל חולון — מכבי חיפה
98–94 (47–50)

★ המצטיין: ג'ו ראושן

● לחולון: ראושן 31, בארמור 22, בוגין 13, אלימלך 11, אודאגו' 10, טרי 9, דיסמן 2.
● לחיפה: בינין 26, פלאוארס 15, גורדון 14, שפע 14, רוזנברג 13, שטיינהאואר 10, אופיר 2.
● שפטו: טוד זורניק ומנשה הרמן. 1700 צופים ברוממה חיפה.

הפועל תל־אביב — הפועל ירושלים
103–68 (28–48)

★ המצטיין: לאון מרסר

● לתל־אביב: מרסר 23, דלול 18, טאתם 16, זלוטיקמן 14, איימוס 12, פרישמן 6, אמסלם 4, לאסוף 4, גרוביס 4, אליך 2.
● לירושלים: האריסון 13, בראון 10, מילר 11, קנו 9, בנט 8, בר־אור 6, אטלס 6, חן 4, סלימי 1.
● שפטו: עדן עמית ומאיר בנתר, 600 צופים באוסישקין.

מכבי רמת־גן — מכבי נתניה
97–88 (48–42)

★ המצטיין: דייויד בלאם

● לרמת־גן: מאיז 30, קילינג 22, שילר 15, בינו 14, רכלים 9, אורדיסי 7.
● לנתניה: בלאם 22, שלכטר 21, קרטר 21, רוס 17, דובריש 4, רייסנר 2.
● שפטו: דוד דגן ועמי גליל, 100 צופים בנתניה.

הטבלה

(אחרי המחזור ה־19)

1. מכ. ת"א *	1552–1689	34
2. הפ. ת"א	1541–1798	34
3. חולון	1556–1702	33
4. מכ. ר"ג	1725–1788	31
5. גליל *	1453–1506	30
6. א.נתניה *	1589–1666	28
7. רמלה	1748–1877	28
8. מכ. חיפה	1773–1757	28
9. הפ. חיפה	1569–1539	25
10. ירושלים	1605–1554	24
11. בי. ת"א *	1742–1618	21
12. מכ. נתניה	1821–1416	19

(* מישחק חסר)

מלך הסלים

● סימפסון	(ב. ת"א)	556
● יוספן	(הפ. חיפה)	504
● טאתם	(הפ. ת"א)	467
● ליף	(גליל־עליון)	451
● מגי	(מכבי ת"א)	422

במחזור הבא

● מכבי ת"א — הפועל ת"א, הפועל חולון — אליצור נתניה, בית"ר ת"א — גליל־עליון, הפועל ירושלים — אליצור רמלה, הפועל חיפה — מכבי ר"ג, מכבי נתניה — מכבי חיפה.

טניס

בקר ניצח את סאנצ'ס בגמר

אינדיאן וולס, קליפורניה (איי־פי). המדורג שלישי, בוריס בקר, ניצח כאן בגמר טורניר הטניס את המדורג שמיני, אמיליו סאנצ'ס מספרד 7–5, 6–4, 6–2, 6–4. המישחק נמשך שלוש שעות וארבע דקות בחום כבד של 40 מעלות.

בקר, בן ה־20 ממערב־גרמניה, זכה בטורניר זה בשנה שעברה. סאנצ'ס, המדורג 18 בעולם, זכה בניצחון אחד בלבד בשבעה מיפגשים עם בקר, המדורג 6 בעולם.

בגמר טורניר הנשים לזוגות בוויצ'יטה, קנזס, ניצחה הבולגריה מנואלה מאלייבה (8 בעולם) את סילוויה האניקה ממערב־גרמניה 6–7, 7–5.

● שליט קובה פידל קאסטרו אמר בראיון לרשת טלוויזיה אמריקאית, כי רק גם עשוי לשנות את החלטתו שלא להשתתף באולימפיאדת סיאול. קובה החליטה, כזכור, להחרים את האולימפיאדה במחאה על כך שהוועדה המארגנת דחתה כמה הצעות של צפון־קוריאה בענין אירוח המישחקים.

ההולנדית נלי קומאן (משמאל) מחייכת לאחר ניצחונה הגדול בריצת ה־60 מטר, באליפות אירופה באולם בבודאפשט, בזמן 7.04 שניות — רק 4 מאיות השניה משיאה העולמי. מתחת מאושרת נראית המזרח־גרמניה זילקה מולר (לשעבר גלאדיש), שסיימה שניה ב־7.05 שניות לפני בת־ארצה מארליס גהר (7.07). באליפות, שנמשכה יומיים, לא נשבר שום שיא עולמי. (צילום איי־פי)

המשכים מעמוד 1

סיפורי הניצולים

(סוף מעמוד 1)

אורה אזולאי, בחודש השביעי להריונה, נמנית עם מי שהצליחו להימלט מן האוטובוס. "רצתי — לא יודעת מאיפה היה לי הכוח לרוץ. הרגשתי שיורים מכל הכיוונים וכי כדורים עפים בין הרגלים שלי".

עובדת אחרת סיפרה, כי אחת הנמלטות חילצה את נעליה ורצה יחפה. "היתה היסטריה, היו צעקות. אך כולם רצו כמו בריצת מרתון".

דייזי שורק, שנלקחה כבת ערובה, סיפרה על הבהלה באותם רגעים. "הנהג פתח את הדלתות ואז החלה ההיסטריה. הבנות החלו לברוח מהמכונית, אבל לא היה מספיק זמן. חלק מהבנות נשארו באוטובוס יחד עם גבר נוסף. המחבלים עלו לאוטובוס איתם, איימו עלינו עם הרובים ואמרו לנו לא לזוז. היינו המומות. נכנסנו לפאניקה. ניסינו לדבר איתם, אבל הם היו עצבניים".

"שאלנו אותם בערבית מה הם רוצים ומה הדרישות שלהם. אז הם אמרו לנו 'שום דבר'. רק המפקד שלהם שכינה את עצמו מחמוד אמר לנו כי הוא מארגון של פת"ח. הם הורו לנו לשבת בשקט".

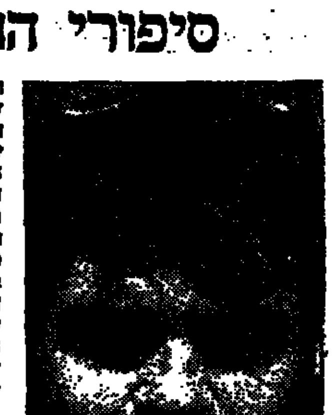

נהג האוטובוס התחוף.
(צילום: עוזי קרן)

הנוסעות שנותרו בידי המחבלים: "היתה לנו הרגשה שזה הסוף", ועימן ויקטור רם. המחבלים שגררו על ידם, ישבו בחלק האחורי של האוטובוס, ולא הספיקו להימלט. שניים מהמחבלים התייצבו בחלקו הקדמי של האוטובוס, האחר בקצהו האחורי. הם צעקו — בערבית — על בני הערובה. "תשבו בשקט ותהיו רגועים ואז לא יקרה לכם כלום". פנה אל הנשים המחבל שהזדהה בשם מחמוד או מחמד, ולפי כל הסימנים היה מפקד החוליה. "המחבלים היו בחורים צעירים כבני 18 עד 25 מפוחדים ומבולבלים והציגו את עצמם כאנשי פת"ח", סיפרה דייזי שורק.

לאחר מכן, שאלו החוטפים כל אחד מהנוסעים אם הוא יודע לנהוג באוטובוס. כאשר נענו בשלילה, התיישב אחד מהם ליד ההגה, הצליח להתניע את הרכב והחלה דהירה צפונה כשהמחבלים עומדים עם נשק שלוף: פעם לעבר בני הערובה ופעם לעבר הכביש. אחד מהם ניפץ שמשה כדי שיוכל לירות לעבר כלי הרכב הנעים על הכביש.

"שלא נצא מכאן חיים". מסגרת הזול מצא, מכשיר הקשר של האוטובוס הכחול, שהוא בבעלות קמ"ג, היה פתוח וקשר עם משרדי החברה. אחד המחבלים הורה לה להודיע במכשיר: "אנחנו במצוקה וזקוקים לעזרה". כשנשאלה כמה אנשים יש באוטובוס, הוא הורה לה להשיב, כי יש רבים, בלי לנקוב במספר.

רצח בדם קר

העצבנות בקרב שלושת המחבלים עלתה כאשר הגיע הכ"ים, לאחר שהאוטובוס נעצר. הם ביקשו להביא למקום נציג של הצלב האדום ומיקרופון. אחד המחבלים ביקש מרחל מצא שתודיע באמצעות מכשיר הקשר כי הם שייכים לארגון הג'יהאד. כאמור, החלה העצבנות להשתלט על השלושה ובעיקר על המפקד, שהכריז שאם לא תענה בקשתו יהרוג כל חצי שעה אחד מבני הערובה. כשגברה עצבנותו, הוא קרא לויקטור רם לחזית האוטובוס ומטווח קצר ירה בחזהו. רם התמוטט ואז המשיך המחבל לירות בו עוד מספר יריות. על הרגע הזה מספרת דייזי שורק "לפתע הם הוציאו להרוג את ויקטור. הם הרגו אותו במקום. ירו בו בדם קר. אחרי שהם ירו בו כולנו התחלנו לשיר. אני חשבתי שהם יהרגו את כולנו. לא ידענו מה לעשות".

שתי הניצולות המצוצות לא ידעו לספר פרטים על היחלצותן ופריצת אנשי הימ"מ לתוך האוטובוס. "ראיתי פתאום חייל לידי והוא הרגיע אותי", נזכרת סטלה בכר. לדבריה, נהרגו רינה שרצקי ומרים בן־יאיר על ידי המחבלים לאחר שהעצבנות גברה, הם פחדו מהסתערות כוחות הביטחון על האוטובוס.

דייזי שורק סיפרה כי במהלך החטיפה כתבה פתק לבניה, למקרה שלא תשוב לראותם. "כתבתי שהילדים שלי יבקשו מהממשלה לפרז את העניינים בין הערבים והיהודים הגיע הזמן להסדר שלום".

נסים־קיסר

(סוף מעמוד 1)

להוריד אותה לשיעורים נמוכים יותר, אין לחדש את מכשיר תוספת היוקר במשק, לדברי מזכ"ל ההסתדרות, ההסתדרות תדון על שינויים בהסכם (בצורת תשלום תוספת יוקר פעם אחת בשנה), אבל לא תהיה מוכנה לוותר על המכשיר הזה לשכירים במשק.

בפגישה, בה השתתפו גם מנכ"ל האוצר, ויקטור מדינה, ויושב ראש האגף לאיגוד מקצועי, חיים הברפלד, נדונו גם המלצות ועדת שטינסקי לרפורמה במס על יחידים. קיסר שטח בפגישה את עמדת ההסתדרות. בתגובה אמר שר האוצר, כי הוא עדיין בודק את המשמעויות השונות של ההמלצות, ולפי שעה הוא בוחר שלא לנקוט עמדה.

בפגישה אמש חזר נסים על הצהרתו, כי בניגוד להתבטאויות המעסיקים הגורסים על חוסר נכונתם לשלם את תוספת היוקר הקרובה לשכירים (בהתאם להסכם הישן), תעמוד הממשלה בכל התחייבויותיה, ותוספת זו תשולם במועדה.

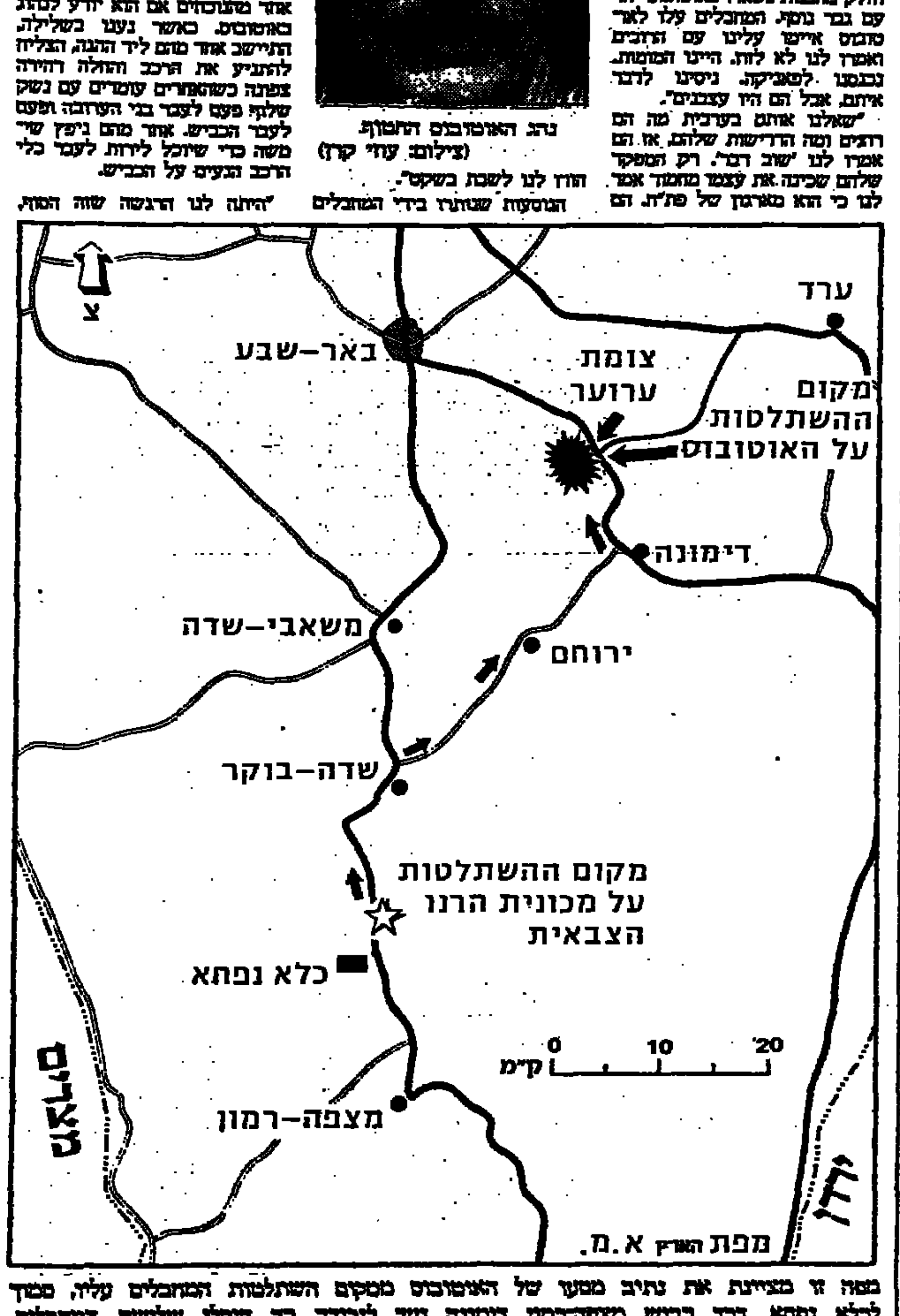

מפה זו מציינת את נתיב מסעו של האוטובוס ממקום השתלטות המחבלים עליו, סמוך לכלא נפחא, דרך כביש מצפה־דימונה ועד לנקודה בה חוסלו שלושת המחבלים.

ואשינגטון: כן או לא?

(סוף מעמוד 1)

פקיד בכיר במחלקת המדינה הסביר, כי "התוכנית הוצגה לאחר שנשמעו עמדות כל הצדדים והובאו בחשבון ההסתייגויות. אנו מבינים שיש מקום לשאלות או להבהרות, אבל לא למיקוח".

תגובה זו נמסרה בתשובה לשאלה, האם מוכן יהיה שולץ להאזין לרעיונות חלופיים מפי שמיר כאשר יבקר בוואשינגטון בעוד שבוע. הפקיד הוסיף "זה בדיוק הזמן להחליט, ואנו מצטערים שהממשלה לא הצליחה לקיים דיון בנושא, למרות הזמן הקצר".

דובר מחלקת המדינה, צ'ארלס רדמן, אמר: "אנו מאמינים שכל הצדדים מבינים ומעריכים את הסיבה לדרישתנו לקבל תשובה במהירות כאפשר". המקורות נמנעו מלהעריך מה תהיה תגובת הממשל אם לא יבוא שמיר עם תשובה ברורה, אך הסכימו להזכיר כי לשמיר נועדו כמה שיחות בארבע עיניים עם שולץ ועם הנשיא רייגן, ואפשר להבין "כי אלה ישתמשו במיטב השפעתם ובאוצר מלים הולם כדי להבהיר לו את חשיבות הרגע".

שאלה אחרת היא שותפותה של בריה"מ ב"אירוע" הבינלאומי. לדברי מקורות המקורבים לדיונים, נראה כי חידוש היחסים הדיפלומטיים בין בריה"מ לישראל לא יהיה תנאי מוקדם להשתתפותה של בריה"מ, אם האירוע הזה יהיה קצר מועד ומוגבל סמכויות. המקורות הזכירו כי גם ב־1973 נערכה ועידה בינלאומית בת יום אחד, בה השתתפה בריה"מ בלי לחדש את יחסיה עם ישראל. על־פי הערכתם, לא יעמוד שמיר על תנאי זה אם אכן תהיה המסגרת הבינלאומית הזאת כפי שהוא עצמו הציע. מקורות ישראלים אמרו מנגד כי חידוש היחסים הדיפלומטיים הוא תנאי הכרחי גם אם מדובר באירוע צר.

בינתיים, נמסר אתמול כי הממשל מעודד מן התגובה הסורית. אשר "גם אם אינה תוספת גלופת בתר כבית, אין היא מציגה עמדה שלילית", ונראה כי ירדן תוכל להשתתף בתהליך גם אם סוריה תסרב ליטול בו חלק. ההערכה מוסיפה, כי גיבוש המשלחת הפלסטינאית־ירדנית ייעשה, ככל הנראה, בתאום עם סוריה ובכל מקרה "זוהי אחריותה של ירדן להציג משלחת כזאת כאשר בראש מוסכם שלא יהיו בה חברים באש"ף ... ישראל וארה"ב לרוץ".

הבית הלבן מרוצה מביקורת הסנאטורים על שמיר

ואשינגטון (ע"צ). הבית הלבן הביע אתמול שביעות רצון מפירסום איגרתם של 30 סנאטורים אמריקאים, ביניהם ידידי ישראל מובהקים, שקרא לישראל לוותר על שטחים תמורת שלום.

במכתבם אל שר החוץ שולץ, שפורסם בסוף השבוע, מתחו 30 הסנאטורים ביקורת על הצהרתו של ראש הממשלה יצחק שמיר, שהביע התנגדות לעקרון של שטחים תמורת שלום, אחד העקרונות המרכזיים של תוכנית שולץ.

דובר הבית הלבן, מרלין פיצווטר, אמר: "דעותיהם של הסנאטורים עוזרות לנו וקרוב לוודאי יעוררו קורת רוח בקרב הצדדים הנוגעים באזור".

תיבדק האפשרות לחייב את שמיר לקיים הצבעה על "מסמך שולץ"

גדעון אלון, סופר "הארץ", מוסר: מ"מ ראש הממשלה ושר החוץ, שמעון פרס, הטיל על גורמים משפטיים לבדוק אם יוכלו שרי מפלגת העבודה והחברים בקבינט לחייב מחר, בישיבת הקבינט המדיני, את ראש הממשלה יצחק שמיר, לקיים הצבעה על "מסמך שולץ". בדיקת ההיבטים המשפטיים מרוכזת ע"י השר משה שחל. הסוגיה העיקרית הנבדקת היא, האם הסעיף בהסכם הקואליציוני, הקובע כי ראש הממשלה רשאי לדחות לשבועיים הרישות לקיים הצבעה בנושא כל שהוא, חל גם על דיוני הקבינט או רק על החלטות הממשלה.

כזכור, הודיע שלשום ראש הממשלה כי יביא את "מסמך שולץ" להכרעת הממשלה רק אחרי שובו מוואשינגטון, אחרי שינסה לשכנע את הנשיא רייגן ומזכיר המדינה שולץ להכניס שינויים מהותיים בלוח־הזמנים ובסעיפים נוספים כי מסמך.

גורמים במפלגת העבודה שאבו אמש עידוד מדבריו של סגן ראש הממשלה, דוד לוי, בישיבת שרי הליכוד, כי יש להביא את מסמך שולץ להכרעת הממשלה עוד לפני נסיעת שמיר. להערכתם, "דבריו של השר לוי עשויים להביא לשינוי בעמדתו של שמיר".

שמיר: כן לשיחות ישירות

בפגישה שקיים אמש עם שר החוץ של שוודיה, סטן אנדרסון, שבא לביקור בישראל, אמר יצחק שמיר, כי "ביום בו ייפתח המו"מ הישיר בין ישראל וארצות ערב, אהיה האדם המאושר בעולם".

שמיר הדגיש, כי הוא הביע נכונות לקיים שיחות ישירות עם ירדן במעמד חנוכות נגוזה ארה"ב וברה"מ, במגמה לתת לירדן את המטריה הבינלאומית שהיא טוענת כי היא זקוקה לה. "אבל לאכזבתי הרבה, דוחה המלך חוסיין אפשרות זו", אמר שמיר. "והוא מתעקש על קיום ועידה בינלאומית, בידוע שאני שולל בתוקף אפשרות שישראל תשתתף בוועידה כזו, שכל מטרתה לכוף את ישראל ולהוציא עליה לקבל פתרונות שלא יעלו בקנה אחד עם האינטרסים שלה".

אנדרסון הביע בפגישה הבנה לרצונו של שמיר לנהל שיחות פנים אל פנים עם המלך חוסיין, אך הדגיש כי יש לעשות הכל כדי להקל על ירדן את הכניסה למו"מ עם ישראל.

שר החוץ של שוודיה גינה בחריפות את מעשי הטרור של אש"ף, והדגיש כי מעשים כאלה מציבים מכשולים חמורים בפני תהליך השלום.

ירדן: "יש יסודות חיוביים בתוכנית שולץ"

רבת עמון (ע"ך). ירדן מבחינה ביסודות חיוביים בתוכנית השלום למזה"ת של שולץ, אמר שר ההסברה הירדני, האני אלחסאן.

"אנו מקדמים בברכה את המהלך האמריקאי ... תהיה לשלום", אמר השר לכתבים.

הוא ציין, כי ירדן בודקת את ההצעה האמריקאית, שהוגשה למנהיגים ערבים וישראלים בשבוע שעבר. "מובן מאליו, שתשובתנו תהיה בתואם לעמדה הערבית המאוחדת", הוסיף ואמר.

בינתיים נודע, כי השליח האמריקאי המיוחד, ואם קלובריוס, המסייר במזה"ת כדי לבדוק באיזו מידה מתקדמת היוזמה של וואשינגטון, הגיע לרבת עמון מריאד.

אבו איאד: אש"ף לא יסכים למשלחת משותפת עם ירדן

ניקוסיה (ע"צ). אש"ף לא יסכים לדון בהקמת משלחת פלשתינית לוועידה בינלאומית, "אלא אם תישלח הזמנה לאש"ף", הכריז אתמול אבו איאד, חבר הוועד המרכזי של "פתח".

אבו איאד אמר בראיון שפורסם בבטאון "מידל איסט מירור" הרואה אור בלונדון, כי הפלשתינים "דוחים כל דיון על משלחת משותפת או נפרדת, אם ההזמנה לא תופנה לאש"ף".

לוי: נגד עמדת שמיר

אילן שחורי, סופר "הארץ" לעניני מפלגות, מוסר:

סגן ראש הממשלה ושר השיכון, דוד לוי, שבר אתמול את אחדות הדעות בליכוד, בבואו נגד עמדתו של ראש הממשלה יצחק שמיר. כשדרש כי שמיר יכריע בנושא מסמך שולץ עוד לפני נסיעתו לארה"ב, כדי שיוכל יהיה לפעול מיד להקדמת הבחירות. לוי, שדיבר בכינוס שרי הליכוד, הביע ספק רב אם ניתן לשנות את עמדת האמריקאים.

הליכוד ומפלגת העבודה הגבירו אתמול את קצב המגעים עם המפלגות הקטנות, לגיבוש רוב להקדמת הבחירות — כל מפלגה על־פי הצעתה. מפלגת העבודה מנסה לגייס רוב לראשית מאי. הליכוד — לסוף יולי.

ראש הממשלה כינס אתמול אחה"צ בלשכתו את שרי הליכוד, כדי לקבל החלטה התומכת בעמדתו כי יש לדחות את ההכרעה במסמך שולץ רק לאחר חזרתו מארה"ב. שמיר מסר לשרים דיווח מפורט על ביקורו של שולץ, והדגיש כי בביקורו בארה"ב ימשיך בדיונים ולא יתן בהכרח תשובה לרעיונות האמריקאים.

שמיר גילה, כי הוא שוקד על תוכנית חלופית לתוכנית שולץ, שתהיה מבוססת ביסודה על הסכמי קמפ־דייוויד.

ראש הממשלה הדגיש, כי לא יקבל כל תוכנית מדינית שיהיו בה הרכיבים של ועידה בינלאומית וקיצור לוח־הזמנים. תוכניתו תדבר על אוטונומיה לשלוש שנים. "אין צורך להצביע כעת. ניתן להמתין עד לשובי מוואשינגטון. אינני חושב שצריך עתה להצביע גם על הקדמת הבחירות, כתגובה לעמדת ארצות־הברית. ההקדמה צריכה להיות החלטה שלנו, והסיבה להקדמת הבחירות חייבת להיות רק שהממשלה הגיעה למבוי סתום ואי אפשר יהיה לקיימה בהרכב הנוכחי", אמר שמיר.

לוי: להחליט עכשיו

את דבריו של שמיר קטע השר דוד לוי שטען בתוקפנות כי על הממשלה להחליט כבר ... על מסמך שולץ, ולפעול להקדמת הבחירות. לוי טען, כי קלוש מאוד הסיכוי של ראש הממשלה להביא את שולץ לשינוי תוכניתו. לעומת זאת, ציין, גדולה הסכנה להתנגשות ממשית עם הממשל האמריקאי, על רקע הוויכוח הצפוי בביקורו של שמיר שם, לגבי שינויים בסעיפים בתוכנית.

לדעת לוי, עדיף לומר לאמריקאים כבר עתה, ערב בואו של שמיר לארה"ב כי אין לנו מנוס לקבל את תוכניתם, מאשר להמתין לשובו של שמיר מוואשינגטון ולהחליט אז על הקדמת בחירות בעיצומו של משבר עם ארה"ב. ניתוח העובדות מלמד, כי שולץ הניח על שולחנו של שמיר מצגר מוגבר מבחינתנו, מיקשה אחת כלשון המסמך עצמו. לוי הביע ספק, אם יצליח ראש הממשלה בוואשינגטון יותר מכפי שעלה בידו לעשות בחמש שיחותיו עם שולץ בירושלים. להערכתו, סביר להניח כי שולץ יטען כי תלותו במדינות אחרות אינה מאפשרת לו לסטות מהצעותיו בשום סעיף. לעומת זאת, הוא חושש מפני פגיעה בתדמיתה של ישראל וממשלתה וכן מפגיעה ביחסים עם ארה"ב, אם השתדלותו של שמיר בוואשינגטון לא תעלה יפה. בנסיבות אלה — טען לוי — צריך לפנות אל העם ולהעמיד בפניו בצורה הברורה ביותר את המשמעויות הגלויות והסמויות של מסמך שולץ. אם לא נעשה כן תיקלע הממשלה לפיתוח מחולם. ישראל תהיה נתונה ללחץ גובר מבית ומחוץ והמדינה תהיה חשופה להתשה אחלת בכוח עמידה.

לוי לא קיבל סיוע לעמדתו מכל שר אחר שהשתתף בישיבה.

נסים: לא להתבהל

שר האוצר, משה נסים, אמר כי אין לקבל את התכתיב האמריקאי באשר למתן התשובה כבר בשבוע הבא.

במהלך הישיבה לא הספיקו כל השרים להביע את דעתם ושמיר החליט לכנס את שרי הליכוד לישיבה נוספת בנושא זה בתוך כמה בבוקר, לפני ישיבת הקבינט.

בדיקה משפטית בעבודה

במפלגת העבודה נעשו אתמול מאמצים למצוא פרצות משפטיות בהסכם הקואליציוני בין הליכוד והמערך, שיחייבו את שמיר להעמיד להצבעה כבר מחר בקבינט את מסמך שולץ, טרם צאתו לארה"ב. על־פי ההסכם הקואליציוני, ראש הממשלה הוא הקובע את סדר־היום בקבינט — אולם הוא חייב להביא לדיון ולהצבעה דרישה של מלא בקבינט תוך שבועיים.

מפלגת העבודה אינה יכולה להיעזר בסעיף זה, בלוח־הזמנים הנוכחי. האתגיל המעילה מבחר במשפטים כדי למצוא דרך לאלץ את שמיר לקבל את ההכרעה.

בצמרת מפלגת העבודה דנו אתמול כיצד לפעול אם ייסע שמיר לארה"ב בלי לקיים את ההצבעה בקבינט. סוכם, כי במקרה כזה תפעיל מפלגת העבודה תוכנית הסברה נרחבת, שתדגיש בפני דעת הקהל האמריקאי, כי שמיר מייצג בעמדותיו רק את הליכוד, וכי רוב הממשלה בנושא חצויה.

התנגדות בוועדת הרווחה בכנסת ליבוא עובדים זרים מחוץ לארץ

ח"כ אורה נמיר: "העובדים הזרים בארץ הם מסמר בלי ראש, משיתקעו אצלנו אי אפשר יהיה להוציאם"

מאת צבי זרחיה
כתב "הארץ" לענייני כלכלה

ועדת העבודה והרווחה של הכנסת מתנגדת ליבוא עובדים זרים מחו"ל. בדיון אתמול אמרה יו"ר הוועדה, ח"כ אורה נמיר, כי "העובדים הזרים בארץ הם מסמר בלי ראש, משיתקעו אצלנו אי אפשר יהיה להוציאם".

נמיר הביעה התנגדות חד משמעית להבאת עובדים זרים לארץ. לדבריה, חברות קבלניות מרוויחות הון עתק מיבוא עובדים זרים הן העומדות מאחורי הדרישה להבאתם. היא הביעה התנגדות חריפה לניצול העובדים הזרים מבחינת תנאי עבודה ושכר כי לא תמיד מבקשים תעשיינים בתום לב היתרים ליבוא עובדים זרים.

לטענתה, עובדים זרים אינם תשובה לעובדים מהשטחים. לדבריה, כ־50 אלף עובדים מהשטחים לא חזרו לעבודה — והמצב עלול להמשך חודשים רבים. לפיכך הקשתה נמיר האם נייבא במקומם 50 אלף עובדים זרים.

היא הטעימה, כי מנתוני משרד הפנים עולה, כי מבין 177 צווי גירוש לעובדים זרים הצליחו לגרש רק 94 עובדים.

יו"ר וועדת העבודה של התאחדות התעשיינים, רן פרופר, אמר, כי דרושים עובדים זרים בתעשיה כדי לגשר על תקופת המעבר שבין העדרות העובדים מהשטחים עד להחלפתם בעובדים ישראליים. הוא רואה את שורש בעיית העבודה העברית בארץ, בהעדר מדיניות של העדפה מכוונת כלפי עובדי התעשיה. פרופר תומך בכל פעולה נגד העסקת עובדים זרים ללא רישיון.

ח"כ מנחם פרוש אמר כי הוא רואה סכנה בטחונית חמורה בעובדה שבענפי התעסוקה שלמים עד 40% מהעובדים הם ערבים. לדבריו, אין כבוד מאישור כבפר כוגבל של עובדים זרים כדי להוכיח כי יש תהליך לעובדים מיידים.

מזכיר ארגון הפעולים החקלאיים חיים אביבי סבור, שבחקלאות אין כל צורך בעובדים זרים. העובדים המקומיים מסוגלים לספק את כל העבודה. הוא הביע פליאה על 80 ההיתרים ליבוא עובדים זרים שניתנו לתנובה.

אתמול בבוקר נפצע קשה נהג בשעה שמכוניתו נמחצה בכביש המהיר ירושלים — תל־אביב. לא הרחק ממזמות למורן. בתמונה: המכונית המנותצת, לצד אמבולנס שהוזעק למקום. (צילום: ישראל סאן)

קלמנוביץ כפר באשמת ריגול

משפטו יחל בדלתיים סגורות בעוד כחודש וחצי

(ע). איש העסקים שבתאי קלמנוביץ, המואשם בריגול לטובת המודיעין הסובייטי ובמגע עם סוכן הק.ג.ב., הובא אתמול לבית המשפט המחוזי בתל־אביב. שם הוקרא כתב האישום נגדו.

קלמנוביץ, באמצעות סניגורו, עו"ד אמנון זכרוני, כפר בכל האשמות נגדו, אותן הגישה פרקליטת מחוז מרכז, עו"ד עדנה ארבל. הדיונים במשפטו יחלו בעוד כחודש וחצי וייערכו בדלתיים סגורות.

דרישה ל־200 אלף ש' להקמת פינה לתחזית מזג האוויר בטלוויזיה

מאת לילי גלילי

בישיבה של וועדת הכספים שנדרשה לאישור תקציב הרשות, תבע יו"ר הוועדה, דוד אדמון, להעביר סכום של 200 אלף שקלים למחלקת החדשות של הטלוויזיה, לצורך הקמת פינה לתחזית מזג האויר.

קיבצה את העמוד: עדה אושפיז

שופט ציין לשבח נער שרדף אחרי גנב ולכדו

(ע). "הנער רועי רוסאנו, בן ה־14, הוכיח אזרחות למופת, כיעדון של חוקה, התמדה ודבקות במשימה", ציין אתמול שופט בית משפט השלום בתל־אביב יצחק בראון, כשגזר את דינו של נאשם בגניבה, שנלכד לאחר מירדף שאותו ערך הנער.

התביעה טענה כי לפני כשלושה חודשים הבחין הנער בנאשם, מנחם זוזן (26), כשהוא גונב שקית מחנות התכשיטים "ניו פאשן" ברחוב דיזנגוף בתל־אביב. הנער מיהר לעלות על אופניו והחל לרדוף ברחובות העיר אחר הגנב, עד שזה עלה על אוטובוס. מיד לאחר מכן, נסע הנער לתחנת משטרה והזעיק ניידת משטרה — עימה יצא למרדף אחר האוטובוס. ברחוב יפת ביפו השיגה הניידת את האוטובוס והנאשם נתפס.

"נגד עדות בהירה ומשכנעת של רועי רוסאנו לא היה לנאשם כל סיכוי לשכנע את בית המשפט כי הוא חף מפשע, ולכן טוב עשה כשהודה במעשה", ציין השופט וגזר על זוזן שלוש וחצי שנות מאסר בפועל, הכולל עונשי מאסר על־תנאי שהיו תלויים נגדו.

מת פרופ' חיים שלום הלוי

(ע). פרופ' חיים שלום הלוי, ממפעילי מערכת הבריאות של מדינת ישראל ולשעבר סמנכ"ל משרד הבריאות, מת אתמול בירושלים. בן 80 היה במותו.

הלוי, יליד רוסיה, עלה לארץ ב־1926. היה מראשוני חברי תנועת ז'בוטינסקי ומראשי ההגנה ב' האצ"ל. כיהן בתפקיד סגן מנהל בית החולים "הדסה", ועם קום המדינה העביר את בית החולים בשלמותו מהר הצופים למרכז העיר ירושלים. לאחר מכן היה סמנכ"ל משרד הבריאות. המנוח היה "יקיר ירושלים", הרצה בבית הספר לרפואה עד ימיו האחרונים.

במלחמת ששת הימים שיכל בן. הניח אלמנה, צילה לבית קוק, ובן, שלמה הלוי, חבר מועצת עיריית ירושלים.

הלווייתו תצא היום בשעה 11 לפנה"צ, מבית ההלוויות סנהדריה לבית העלמין בהר הזיתים.

לירות רק בעת הצורך, האם זה בלתי מוסרי? הקשה רבין בפני שמיניסטים

"המהומות בשטחים הם ביטוי לייאוש ולתסכולם של הפלשתינאים"

(ע). שר הביטחון, יצחק רבין, גילה אתמול בהופעתו לפני תלמידי שמיניות בחולון, כי ייתכן מאוד שיוגדל כוח מישמר הגבול, בעוד חצי שנה או שנה, לנוכח צרכי הביטחון הנוכחיים של המדינה. עם זאת, הבהיר השר, "דבר זה לא ישחרר את צה"ל ממעורבותו המסיבית בדיכוי המהומות ביהודה, שומרון וברצועת עזה, שטחים הנתונים ממילא תחת מימשל צבאי".

רבין השיב לשאלות של כ־1000 תלמידי שמיניות בחולון, שמילאו את אולם המתנ"ס העירוני בקריית שרת בעיר. לצידו, בשולחן הנשיאות, הסבו ראש העיר חיים שרון, סגנו וראשי מערכת החינוך בעיר. השאלות נסבו אודות האירועים בשטחים, תפקידיו ומשימותיו של צה"ל והפתרון המדיני לסיכסוך.

השר סקר את השתלשלות מלחמותינו "נגד המתנכלים לקיומנו", כדבריו, בציינו כי המאורעות בשלושת החודשים האחרונים יוצרים איום חדש שלא היכרנוהו מאז קום המדינה. "ב־15.5.48 הסתיים למעשה מאבקם של הפלשתינאים, ומאז, בכל המלחמות, ידענו עימותים ומאבקים עם מדינות ערב וצבאותיהן", אמר השר.

רבין ציין, שהמהומות בשטחים הם ביטוי לייאוש ולתיסכולם של הפלשתינאים בשטחים. הסיבה לכך — העולם הערבי ומדינות ערב, שמלחמותיהן ומדיניותן לא הביאה לפלשתינאים שום תקווה וסיכוי, וכן אכזבה קשה מכישלון הסידור האשפיסטי, שגם בו אין כדי לקרב פתרון למצוקתם.

"לפיכך, אם עד ה־9.12.87, יום תחילת המהומות בשטחים, חייב היה צה"ל להיערך מול האיום הצבאי של מדינות ערב ומול איומי הטירור הרצחני — עתה נוספה לאלה משימת דיכוי המהומות וההתפרעויות בשטחים. מטרתם של המתפרעים אינה מתמקדת רק בתחום הכלכלי או בשיפור תנאי החיים, אלא נועדה להשיג מטרה מדינית שלא הושגה במלחמות ובטירור", אמר רבין.

רבין הוסיף, כי "לנוכח אלה, לישראל נותרו רק שתי דרכי תגובה: להיכנע, להסתלק ולפנות את השטח — או לדכא בנחישות כל מעשי אלימות וטירור. אף פעם לא הייתי חסיד של ארץ ישראל השלימה, אבל כשר הביטחון וכאיש מפלגת העבודה, אני סבור שכל כניעה לטרור של אלימות וטירור היתה מביאה לחיסול כל סיכוי לפיתרון מדיני של הסכסוך. כניעה כזו רק תעודד פגיעה בנו, הגברת האלימות ושיבוש כל תהליך מדיני. עלינו להוכיח להם שדרך זו לא תיצלח בידם, ואם ברצונם לקדם פתרון — רק סביב שולחן המשא ומתן".

"באלימות לא תשיגו דבר", פנה השר אל הפלשתינאים. "ישראל לא תנהל מו"מ עם אש"ף או עושי דברו, אלא עם נציגי התושבים עצמם, ולא משנה מה נטייתם הפוליטית".

מר רבין אמר עוד, כי "האיום הזה, שבא לביטוי בהתפרעויות בשטחים, הוא חמור פי כמה ממה שהיה לנו בלבנון. אם מישהו חושב שמטרתם של מלבי המהומות נעצרת בקו הירוק — הוא טועה. לכן, נדרש צה"ל למנוע גם איום זה, נוסף לעמידתו מול איומי המלחמה מחוץ ונגד פעולות הטירור הנפשעות".

"אני יודע היטב שאין זה פשוט לחייל ישראלי להתמודד עם משימה כזו, שלא היה מורגל לה עד כה. אנו יודעים שזה לא סרטי רמבו או סדרות טלוויזיה. מלחמה זו מהווה מיבחן קשה מאוד לאדם ולחברה הישראלית שצריכה להתמודד עימה".

שר הביטחון סיפר, כי 80 אחוזים ויותר של החיילים שישאלו בנושאים אלו, יאמרו שהיו מעדיפים לירות על אויבים ברובה מעשרות מטרים מאשר להכות ממרחק חצי מטר, במגע פנים אל פנים. חרף זאת, הוחלט בצה"ל, בשלב מוקדם של האירועים, לצמצם את השימוש בירי ולהעדיף מכות, כולל באלות. כן ניתנה הוראה מפורשת, שלא לפגוע באנשים אחרי שהם מרימים ידיים.

עוד סיפר שר הביטחון, כי חיילים רבים עימם הוא נפגש פונים אליו בטרוניה: "למה אתה מחייב אותי לשאת את הרובה, הוא רק מכביד עלי, כי להשתמש בו בין כה אינך מרשה לי, או למה לסחוב אותו?". התשובה על כך היא חד־משמעית: לירות — רק בעת הצורך. האם זה לא מוסרי?, היקשה השר.

בתשובה לשאלה אמר רבין, כי אינו יכול להתנבא כמה זמן יהיה עוד צורך בהיקף כזה של פעילות צה"ל בשטחים, אבל ברור שמשימה כזו לא ניתן לבצע ע"י כוח מיוחד אלא בשילוב היחידות השונות של הצבא.

בתשובה לשאלה אחרת ציין השר, כי אין ירידה בהיקף ההתנדבות של המתגייסים לצה"ל. אדרבא, מתברר שמהשנתונים שהתייצבו בחודשים האחרונים, מסיימי בתי ספר מקצועיים, חלק גדול מהם ביקש ללכת ליחידות קרביות ולוחמות — בעוד שעד כה ביקשו בדרך כלל להשתלב ביחידות הטכניות של הצבא.

"זה בדיוק מה שהם רוצים, שנפחד לטייל בארץ שלנו"

הסביר מנהל בי"ס דתי באשדוד לתלמידיו, שחששו לצאת לטיול לאילת, כאשר נודע על ההתקפה על האוטובוס בכביש דימונה־באר שבע

מאת נילי מנדלר
סופרת "הארץ"
לענייני חינוך

70 תלמידי כיתות י"א מהתיכון הדתי המקיף באשדוד היו אתמול בבוקר בדרכם לטיול בן ארבעה ימים באילת, כאשר נודע על השתלטות חוליית אש"ף על אוטובוס בכביש דימונה־באר שבע. התלמידים שהגיעו עד באר שבע, הוחזרו לאשדוד ואתמול אחר הצהריים יצאו לטיול כמתוכנן.

"שאלתי אותם מי בדיעה שצריך לבטל את הטיול", סיפר מנהל בית הספר, בצלאל שפירן. "אף אחד לא הצביע. אבל קראתי על פניהם חרדה, שלא העזו להביע אותה בקול. פה הלחץ החברתי גדול. לא נאה להגיד 'אני מפחד לנסוע'. אמרתי להם שזה בדיוק מה שהמחבלים רוצים, שאנחנו נפחד בארץ שלנו. שלא נטייל", הוסיף שפירן. לדבריו, שיכנע את התלמידים לצאת לטיול ואף דיבר על לבם של חלק מההורים שהביעו דאגה נוכח האירועים.

כינוס מנהלי בתי ספר במחוז הדרום, שהחל אתמול בבוקר בוטל. את הכינוס יזמה היחידה לחינוך לדמוקרטיה ולדו־קיום במשרד החינוך, במגמה להדריך את המנהלים כיצד להתמודד בכיתות עם האירועים בשטחים. מנהל משרד החינוך במחוז הדרום, מנחם קפלן, הורה למנהלים לחזור לבתי הספר שלהם, כדי לקיים את הלימודים כרגיל.

שר החוץ השוודי שהגיע אתמול לביקור בארץ:

"לא באתי לתת עצות, אלא להעניק לכם את תמיכתנו"

"שוודיה מגינה על זכותה של ישראל לגבולות בטוחים, תוך הסכמה עם שכנותיה והפלשתינאים ● החשוב ביותר הוא להתחיל בתהליך"

(ע). שר החוץ של שוודיה, סטן אנדרסון, אמר בבואו לישראל אתמול בצהריים מאתונה, שידידים טובים הם ידידים כנים. בקבלת הפנים שערך לו בנמל בן־גוריון עמיתו, שמעון פרס, אמר האורח, שהוא מתנגד להחרמת סחורות ישראליות בסקנדינביה.

"לפני באי נפגשתי עם ראשי הקהילה היהודית בשוודיה", אמר. "לדבריה, הם מודאגים כמו כל אחד ממה שמתרחש כאן.

"זה לא זמן לביקורת" אמר האורח, שציין שמשמעות ביקורו כאן היא "להקשיב וללמוד". הוא אמר: "לא באתי לתת עצות אלא להעניק לכם את תמיכתנו. שוודיה מגינה על זכותה של ישראל לגבולות בטוחים, ואת אלה יש להשיג תוך הסכמה עם שכנותיה והפלשתינאים. "הדבר החשוב ביותר הוא להתחיל את התהליך", אמר אנדרסון.

בעת ביקורו הקצר פה ינהל שיחות עם ראש הממשלה ושר החוץ, יתקבל אצל הנשיא וכן ייפגש עם משלחות מטעם מסודרי העלייה בבריה"מ. מחר יחצה את גשר אלנבי לירדן.

שר החוץ שמעון פרס אמר לאורח: "אתה בא הנה בתקופה מיוחדת במינה בהסטוריה שלנו. עלינו עכשיו להחליט באיזו דרך ללכת כדי לפתור את הבעייה הפלשתינית ולהגיע ליחסים נורמליים עם ירדן. יש סיכוי כרגע זה למרות המהומות וזה הזמן לכל הנוגעים בדבר להחליט מהי הדרך הנכונה, שבה יש להתקדם. נקשיב בעניין לעצתך", אמר פרס.

(ע). נשיא המדינה, חיים הרצוג, פתח אתמול את מיבצע "גג לילד המפגר" של אקי"ם, אגודה לקימום מפגרים, הנערך היום. הכספים שייאספו מיועדים לניסיון לשמור על הרמה המינימלית של השירותים בתחום הטיפול באוכלוסיית המפגרים, המונה כיום כ־90 אלף נפש. במיבצע נוטלים חלק כ־40 אלף מתנדבים, תלמידים ומבוגרים. בתמונה: הרצוג מקבל שי מנוער ישראל המתגורר בהוסטל של אקי"ם בחולון. בימינו — יאיר גלבוע, מנכ"ל אקי"ם. צילום: מיכאל פריידין

לאחר שסירב להלוות חצי שקל

תלמיד תיכון נדקר בבטנו בחצר ביה"ס על ידי חברו

המפצוע הועבר לבי"ח איכילוב

(ע). תלמיד בית ספר תיכון בתל אביב (18), נדקר שלשום בבוקר ע"י חברו, תלמיד גם הוא, בחצר בית הספר לאחר סכסוך שפרץ ביניהם.

בשעת הפסקת הבוקר ניגש אחד הנערים לחברו וביקש ממנו להלוות לו חצי שקל, כדי לקנות דבר מה במזנון הסמוך. הנער סירב להלוות את הכסף, חברו נעלב, גידף אותו ומיד אחר כך הוציא אולר ודקרו בבטנו.

המפצוע הועבר לבית החולים איכילוב, שם נותח. החשוד בדקירה נמלט מהמקום ונתפס בשעות הערב.

פורת מאיים בהשעיית פינת הפרשנות המשפטית של נגבי

העיתונאים: מנכ"ל הרשות פועל מסיבות פוליטיות

מאת לילי גלילי
סופרת "הארץ"

מנכ"ל רשות השידור, אורי פורת, מאיים להשעות מתפקידו את משה נגבי, פרשנה המשפטי של "קול ישראל", ולהפסיק את שידור תוכניתו "דין ודברים". כמו כן, ציווה פורת להביאו היום לבירור משמעתי, בשל פירסומים של פרשנות משפטית שהוא כותב ב"ידיעות אחרונות".

תביעתו של פורת הועברה למנהלים ברדיו, בנימוק שבכתיבתו של נגבי בעיתון, יש משום ניגוד אינטרסים לעבודתו ברדיו. על פי הנוהל הנהוג, אין מאושרים עבודה נוספת בתמיכה של העובדה ברשות השידור. זאת, על אף שבבקשה שהגיש נגבי לאישור העבודה הנוספת, צוין במפורש כי הפרשנות ברדיו, תיקבם תמיד לפרשנות בעיתון.

ועד העיתונאים ברדיו וכתבים בכירים, הביעו זעם על עמדתו של פורת. לדבריהם, אין העילה המינהלית אלא תירוץ לצעד פוליטי "אנטי שמאלי", כביכול, לאחר מספר תקלות שהיו בעבר על רקע זה. העיתונאים טוענים, כי הסיבה האמיתית לצעדי ההנהלה היא ניסיון חוזר להגביל בתוכנית, לאחר שלפני כחודש היתה הראשונה שהעלתה את סוגיית ה"פקודה הבלתי חוקית בעליל" בצה"ל, בשיחות עם משפטן מומחה לנושאים צבאיים.

לדבריהם, אין זה מתקבל על הדעת שפורת ידאג במקרה הזה לאינטרסים של הרדיו יותר ממנהל הרדיו, גדעון לב ארי. מה עוד, שבניגוד למתקפה הפוליטית על נגבי ברשות השידור, הוא מוזמן לעיתים תכופות להרצות בנושאי התמחותו בפני תלמידים ומורים, מטעם משרד החינוך וגופים רשמיים אחרים.

אלה ההרוגים

(סוף מעמוד 1)

סיפרו אתמול הנשים שניצלו. המחבלים ירו בו בדם קר, והוא מת במקום.

ויקטור רם עבד זה שנים בקמ"ג. הוא היה עובד מסור ואהוב על עמיתיו.

"הרגו את אמא שלי"

עשרות קרובי משפחה, חברים ושכנים, פקדו אתמול את בית משפחת בן יאיר. משה, בנה הקטן של מרים בן יאיר, שחבש כיפה שחורה לראשו, לא הבין מה קרה. "אמרו לי שאמא לא תחזור. אמא מתה. מחבלים הרגו אותה".

הוא רץ והביא תמונה של אמו ויצא לרחוב, עצבני וחסר מנוחה. העירייה לא שלחה לבית פסיכולוג. השכנים הם שניסו להרגיע את הילד.

"היא היתה אשה עליזה ונפלאה. אם למופת לשלושת ילדיה. הבן יאיר משרת בשכם. היא היתה גאה בו", סיפר אתמול גיסה, מאיר בן גדיד. "מרים עבדה בקמ"ג 28 שנים. היא אהבה את העבודה, בה ראתה שליחות, ובעבודה אהבו אותה גם בשכונה".

אתמול חיכו בבית המשפחה לבנים הגדולים. הבן יאיר המשרת בשכם והבת הגדולה קיבלו הודעה אך הגיעו מאוחר בלילה. אף נציג של צה"ל או של הממשלה לא פקד את בית המשפחה רק רופא מבית החולים סורוקה הגיע. סיפר אחד מבני המשפחה "כאשר שמענו על הארוע בבוקר הרגשנו כי משהו הולך לקרות. אב המשפחה הלך הוציא את משה מבית הספר בשעות הצהרים כבר ידענו כי מרים איננה".

רינה אהבה את החיים

"היא אהבה את החיים, היתה שמחה ועליזה. הם היו זוג אידיאלי", אמר אתמול בבכי אחיה של רינה שירצקי, פקידה בכירה בקמ"ג, רעייתו של אליעזר שירצקי (33), מהנדס מכונות.

משפחתה של רינה מסרבת להתיר נתיחת גופתה, לקביעת הנשק ממנו נורתה.

במה מהנשים שנחלצו מהאוטובוס החטוף. (צילום: איתן רבין).

השיטה: רצח לשיבוש

(סוף מעמוד 1)

בהתקוממות. הם זרזו את מאמציהם לבצע פעולות טרור ראוותניות בישראל. חוליות מחבלים של פתח שוגרו לאחרונה בזו אחר זו כדי לחדור לישראל ולתפוס בני־ערובה. אלה נשלחו מכל אחד מהגבולות. חוליה אחת באה מעיראק דרך ירדן וחצתה את הגבול לישראל. 4 חוליות שוגרו מכיוון לבנון, לרבות זו שחוסלה שלשום בלילה ושכללה שני פלשתינאים ואיש חיזבאללה שקיבל תשלום מיוחד כדי שיצטרף לפעולה. חוליה נוספת שוגרה דרך מצרים ב־2 בפברואר. זו האחרונה התכוונה גם היא להשתלט על אוטובוס נוסעים, כפי שעשתה החוליה אתמול.

אנשי החוליה הראשונה שבאו ממצרים ושנפלו בשבי, סיפרו על כך. היה ברור כי השתלטות על אוטובוס נוסעים נחשבת מטרה נוחה יחסית בשביל המחבלים. כל החוליות הללו נבלמו, חוסלו או נתפסו עד לחדירתה של החוליה האחרונה שהשתלטה על האוטובוס. בנוסף לכך, נעשו גם שני ניסיונות (שנכשלו גם הם) לפוצץ מכוניות־תופת במקומות מרכזיים, בירושלים ובכפר־סבא.

החדירה דרך הגבול המצרי, זו הפעם השניה, של חוליית מחבלים, מביכה את שלטונות קהיר, שיצטרכו להוכיח כי הם עושים מאמץ רב יותר להשתלט על קבוצות טרור אלה, המבקשות לשבש את התהליך המדיני, שבו מעוניינת מצרים.

ב.ל.ת. מימון והנפקות (1975) בע"מ

הודעה על תוצאות הנפקה

על פי תשקיף מיום 28.2.1988 הוצעה לציבור סדרה של אגרות חוב רשומות על שם 1993–2000 (סדרה 10) נושאות ריבית בשעור של 7% לשנה, צמודות קרן וריבית למדד המחירים לצרכן בערך נקוב כולל של 20 מליון ש"ח. מתוכן אגרות חוב בערך נקוב כולל של 19,700,000 ש"ח, הוצעו לציבור בשלב ראשון במכרז, במחיר מינימלי השווה ל־96% מערכן הנקוב.

על פי ההסדר להבטחת מסחר סדיר באגרות החוב כאמור בעמוד א־3 וא־6 בתשקיף, התחייבה חברה כללית לניירות ערך בע"מ, בהתקשרות מוקדמת, לרכוש למטרת סגירת רשימת החתימות במכרז, את אגרות החוב הנותרות בערך נקוב כולל של 300,000 ש"ח באותם התנאים לפיהם תונפקנה יתר אגרות החוב ולהעמידן לרשות בנק הפועלים בע"מ כמלאי לשם בצוע עסקות באגרות החוב על פי כללי הוועדה שקבעה הבורסה.

רשימת החתימות נפתחה ביום 6.3.88 ונסגרה בו ביום, עקב חתימת יתר. עד לסגירת החתימות, נתקבלו מהציבור 127 הזמנות בערך נקוב כולל של כ־30.32 מליון ש"ח, דהיינו, חתימת יתר של כ־1.5. לפיכך, דחתה החברה הזמנות לאגרות החוב בערך נקוב כולל של כ־10.62 מליון ש"ח.

מחיר ההנפקה נקבע ל־97.5% מערכן הנקוב. במחיר זה ומעלה נתקבלו 80 בקשות לאגרות חוב, ולפיכך, הקצתה החברה לכל מבקש במחיר 97.5% ומעלה את מלוא הזמנתו.

למבקשים במחיר הנמוך מהמחיר שנקבע במכרז, לא הוקצתה כל כמות.

החברה מודה לציבור על האמון בה ועל ההיענות להצעת ההנפקה.

הטכניון
מכון טכנולוגי לישראל

הפקולטה להנדסת תעשיה וניהול
לימודי ניהול מתקדמים

יום עיון
הערכת ביצוע, רגישות ואופטימיזציה של מערכות סימולציה ספרונית
יתקיים ב־17.3.88 בבית הארחה, שפיים.
מיועד למשתמשים בשיטות סימולציה ובעלי ידע בסיסי בהסתברות וסטטיסטיקה.
דגש יושם על היבטים יישומיים.

סדנה
נתוחי כדאיות וקבלת החלטות.
תתקיים ב־23-24.3.88, מלון דן־פנורמה, חיפה.

סדנה
ניהול יעיל של מערכות ייצור
תתקיים ב־27-28.4.88, מלון דן־פנורמה, חיפה.
בדבר פרטים ניתן לפנות לגב' נילי שנפ,
עוזר למינהל טל' 04-292040 או 04-221510

למוסד ממלכתי
דרוש בשכירות
בית פרטי
או דירה בת 2-4 חדרים + טלפון
בירושלים וסביבותיה
הצעות נא להפנות לטלפונים: 03-205504, 03-205344
לא ישולמו דמי תיווך

אדם בע"מ
דודי שמש שפע טל
שנה חינם
דוד 150 ליטר + 2 קולטים + רגל + חימום מהיר והרכבה תיקנית במחיר ללא תחרות
800.– ש"ח כולל מע"מ במזומן
או ב־6 תשלומים שווים של – 145 ש"ח.
כל התשלום סה"כ 900.– ש"ח כולל מע"מ.
אחריות של 6 שנים לדוד ו־3 שנים לקולטים
אפשרות צפוי דוד באמאיל
בתוספת של 120.– ש"ח
שפע
למגויים שרות שנתי קבוע חינם גם לקולטים
מבצע דוד שמש
שרות ערב: 802433
המפעל: אזור תעשיה חולון 5591932

صكنا من الاهل

هكذا من الأصل

הלוח הארצי · הארץ חדשות

קריירה
שרותי כח אדם בע"מ

לסניפינו בת"א, נתניה ורחובות
★ **מהנדס תוכנה** תואר ראשון במדעי המחשב, ממוצע ציונים גבוה, לעבודה זמנית באזור ראשל"צ.
★ **הנדסאי/טכנאי אלקטרוניקה / מכונות** - נסיון שנה ומעלה בהכנת תיעוד הנדסי לייצור, רצוי נסיון בתיב"ם. העבודה באזור לוד.
★ **הנדסאי אלקטרוניקה** להכנת תוכניות בדיקה למערכת ATE. העבודה באזור לוד.
★ **טכנאי אלקטרוניקה** + נסיון בבדיקת כרטיסי RSLM והשמשתם. העבודה באזור לוד.
★ **מכונאי אחזקה** בוגרי בי"ס מקצועי 4 שנתי + נסיון רב בתיקוני ציוד יצרני ואחזקתו, לאזור פ"ת.
★ **מכונאי רכב** מנוסה, לעבודה באזור פ"ת.
★ **מפעילי C.N.C** מנוסים, לאזור ת"א. פרופיל צבאי גבוה.
★ **רתכי חשמל / שריון / ארגון / CO_2** + נסיון.
★ **חרטים / כרסמים** מנוסים, לאזור ת"א, פרופיל צבאי גבוה.
★ **מחווטים/ות מלחימים/ות** מנוסים, לעבודה באזור גוש־דן.
★ **עובדי/ות ייצור** + פרופיל צבאי גבוה, לעבודה בגוש־דן
★ **שומרים** למפעלים בטחוניים, אחרי שרות צבאי, פרופיל צבאי גבוה, מאזורים: לוד, רמלה, יהוד, חולון ופ"ת.
★ **מלגזנים מנוסים** פרופיל גבוה, לעבודה קבועה

לסניפנו בתל־אביב
★ **מנה"ח עצמאי / מדופלם** נסיון בהנה"ח ממוחשבת.
★ **מנה"ח סוג 3** נסיון בחברה תעשייתית ובהנה"ח ממוחשבת.
★ **פקידת יבוא** מנוסה, אנגלית ברמה ט"מ.
★ **קלדניות** מנוסות לעבודת משמרות בכפר־שמריהו.
★ **מזכירות** עברית מנוסות למשחת מפוצלות בת"א ובכפר־שמריהו.
★ **מזכירות** עברית־אנגלית, אנגלית ברמת שפת־אם + הדפסות, למשרות מלאות.
★ **פקידת משלוחים** למשרה מלאה בת"א, השכלה תיכונית, הדפסות עברית־אנגלית, נסיון ברכש.
★ **מרכזניות** הדקס מנוסות.
★ **תמלילניות** עברית/עברית־אנגלית מנוסות.

משרות קבועות, תנאים מצויינים, ארוחות והסעות.
תל־אביב, דיזנגוף 158, טל. 03-5449848
נתניה, שמואל הנציב 17, טל. 053-338901
רחובות, הרצל 185, טל. 08-465277
חיפה, הרצל 22, טל. 04-670825

לסניפנו ברחובות
★ **הנדסאי/ת תעשיה וניהול** מנוסים, לאזור הדרום.
★ **מכונאי אחזקה** ידע בפנאומטיקה וחשמל, לאשדוד.
★ **איש אחזקה** ידע במסגרות, רתכות, אינסטלציה, לאשדוד.
★ **פקידות יבוא ויצוא** מאזור רמלה־לוד.

לסניפנו בנתניה
★ **ראש־צוות** נסיון במערכות הסקה ואינסטלציה סניטרית, לחדרה.
★ **אינסטלטור** מנוסה, ידע בקריאת תוכניות, לחדרה.
★ **מבקר איכות ויזואלי** למפעל אלקטרוניקה, נסיון 3 שנים, ידע בעבודה עם מיקרוסקופ, לנתניה.
★ **הנדסאי כימיה** נסיון במיכשור אנליטי, משמרות, לנתניה.
★ **תופרות** מנוסות, נסיון על מכונות תעשייתיות, לנתניה.

לסניפנו בחיפה
★ **מצילי בריכה/ים** בעלי תעודת הסמכה, לחיפה והצפון. לפנות עד יום א' שעה 11.00.
★ **הנדסאי/ת תעשיה וניהול** נסיון 3 שנים בתיכנון פונקציונלי ושימש, לנהריה.
★ **הנדסאי/ת כימיה/מזון** נסיון 3 שנים לתפקיד ניהולי, לנהריה.
★ **כתבים/ות טכניים** בעלי רקע טכני. אנגלית ברמה טובה, לחיפה.
★ **מכונאי תעשייתי/אחזקה** מנוסה, בוגר בי"ס מקצועי 4 שנתי, לחיפה, עכו, עפולה.
★ **מכונאי רכב/דיזל** מנוסים לחיפה.
★ **מסגרים** בוגרי בי"ס מקצועי, ידע בקריאת תוכניות, לחיפה ונצרת.
★ **רתכים CO_2 / חשמל** מנוסים, לחיפה ונצרת.
★ **חרטים / כרסמים C.N.C** מנוסים, לחיפה, נצרת וכרמיאל.
★ **מחווטים/ות** מנוסים, לחיפה, כרמיאל.
★ **מזכירה ע/א**, אנגלית ברמת שפת־אם, לחיפה.
★ **מעבדת תמלילים** מנוסה, הכרת לוטוס 3, 2, 1 — לחצי־משרה, בחיפה.
★ **מנה"ח מדופלם** נסיון תעשייתי, לחיפה והצפון.

משרות קבועות, תנאים מצויינים, ארוחות והסעות.
תל־אביב, דיזנגוף 158, טל. 03-5449848
נתניה, שמואל הנציב 17, טל. 053-338901
רחובות, הרצל 185, טל. 08-465277
חיפה, הרצל 22, טל. 04-670825

הכח שלנו הוא כח אדם, קריירה. *הכח שלנו הוא כח אדם, קריירה.*

לבנק ישראל בירושלים
דרוש
עובד אחזקה
דרישות התפקיד:
1. חשמלאי מוסמך, המתמצא בתיקונים ואחזקת לוחות הפיקוד.
2. בוגר בית ספר מקצועי, המתמצא באחזקת בניינים – כללית.

ההעסקה תהיה על פי הסכם מיוחד.
● המעוניינים בעלי הכישורים המתאימים, יפנו אל היחידה לניהול כח אדם בבנק ישראל ירושלים, קרית בן־גוריון

חוק הזדמנות שווה בתעסוקה תשמ"א 1981
לפי חוק זה אסור לסרב לקבל אדם לעבודה מחמת מינו או מחמת היותו נשוי או הורה אלא אם אופיו או מהותו של התפקיד מונעים קבלתו של בן אחד המינים לעבודה הנדונה. העבריינים צפויים לעונש על פי החוק.

לחברה תעשייתית עתירת מדע באיזור התעשיה הרצליה דרושים:
מנהל/ת חשבונות
• מנוסה ועצמאי/ת בעבודה • לפחות סוג 3 • נסיון מוכח בתעשיה • ידע ונסיון בהנהח"ש ממוחשבת • נסיון בעריכת דוחות כספיים • שליטה באנגלית
פקיד/ת גזברות
• השכלה תיכונית • סוג 3 בהנהח"ש • נסיון בעבודות גזברות והנהח"ש בחברה תעשייתית • נסיון במערכת ממוחשבת • שליטה באנגלית
5 ימי עבודה
נא לפנות בכתב בפרוט השכלה ונסיון בעבודה לת"ד 61180 ת"א 18041

לספריה שליד מכון גיתה בתל־אביב
דרוש/ה
למשרה מלאה
ספרן/ית
או מתמצא/ת בתחום הספרים
(40 שעות שבועיות)
ידע טוב בגרמנית ובעברית הכרחי
טלפון: 03-217261/3

ירדני
ש.ע.ירדני (מוצרי מתכת) בע"מ • בני־ברק
51 552 • רחד שלמה המלך 11 • טל 776051

למפעלנו בבני־ברק הגדול בארץ, לייצור מנעולים ופרזול לבניין דרושים עובדים מעולים:
• מחסנאי
לנהול מחסן תוצרת בתהליך. בעל נסיון בעבודה וידע בהזנת והפעלת מחשב.
• בוגרי בתי־ספר מקצועיים
במגמות מכניקה ומסגרות. בעלי רצון ללמוד ולהתקדם.
תנאים טובים למועמדים המתאימים
5 ימי עבודה בשבוע
נא לפנות למר גדעון בר־דוד או למר דב אורציטל טל 03-776051
– סודיות מובטחת –

למלון השרון בהרצליה
דרושים
1. **אחראי מטבח קר** GARDE MANGER
2. **טבח למטבח החלבי** למשרה חלקית בשעות הערב
3. **מציל בריכה** למשרה מלאה

נא לפנות לבהרון אורלי מחלקת כ"א 052-575777

למוסד ציבורי בחיפה
דרוש ר
עוזר/ת ארגוני לפעולות הדרכה
לאירגון ופיקוח על פעולות הדרכה.
רצוי ניסיון קודם באירגון פעולות הדרכה.
התפקיד דורש ביצוע עבודה גם מחוץ לשעות רגילות וכרוך בנסיעות באזור הצפון
• המעוניינים יפנו בצרוף קורות חיים למת' כ"א ת.ד. 33010 תל־אביב מיקוד 61330

למכון לבריאות העובד ושיקומו
ע"י בית לוינשטיין רעננה
ת.ד. 3, רעננה, מיקוד 43100, טל': 052-445103
דרושים
1. **מרכז פרויקט מחקר שדה**
דרוש נסיון ניהולי, רכב חובה, התפקיד עשוי להתאים ליוצאי צבא קבע.
2. **סטטיסטיקאי לפרוייקט מחקר אפידמיולוגי**
בעל ידע בתיכנון ושימוש בתוכנה סטטיסטית.
למשרות 1־2 נא לפנות בכתב בצרוף קורות חיים וטלפון להתקשרות.
3. **מזכירה**
למשרה מלאה, הדפסה עברית אנגלית. עדיפות לנסיון במעבד תמלילים. נא לפנות טלפונית

א.זליג
בכירים לקריירה חדשה
אנשים מעולים לתפקידים בכירים
Top jobs for top people

עבור לקוחותינו
1) חברה יצרנית בתשלובת תעשייתית ארצית. 2) חברה ליבוא ושיווק.
3) מפעל יצרני בתחום מוצרי הפלסטיק והכימיה (גם עבור חברת בת בבאר־שבע).
דרוש/ה מנכ"ל
הכישורים הדרושים:
★ בעל חשיבה מסחרית, נמרץ ותכליתי שעסק בתחומי שיווק, ייצור, תעשיה ומסחר.
★ נסיון מוכח בניהול מוצלח במגזר הפרטי/עיסקי — חובה.
★ השכלה אקדמאית — מינהל עסקים ורקע טכני — יתרון.
★ כל 3 מקומות העבודה נמצאים במרכז הארץ.

סודיות מובטחת

מועמדים מתאימים יפנו בימי א'־ה' בין השעות 09.00־17.00 לטל. 03-657510 או 03-657530, או יעבירו למשרדנו ברח' גאולה 42 ת"א, ת.ד. 4230 ת"א 61041, קורות חיים כתובים בכתב יד פקסימיליה — 03-5101592

מפעלי תובלה
לחברתנו, חברת השינוע היבשתי המובילה במדינה והממוקמת בבאר־שבע
דרוש
חשב / מנהל חשבונות ראשי
לתפקיד מעניין דינמי ואתגרי
תאור התפקיד:
• ניהול מערכת חשבונאית רב־מטבעית
• דיווח חשבונאי פיננסי וניהולי, טיפול בנושאי מיסוי ותכנון מס
• קיום קשר עם גורמים בחוץ ומתן לחברה בתחומים הקשורים למערכת החשבונאית.
כישורים נדרשים:
• רואה חשבון מוסמך ויתרון בעל השכלה אקדמאית
• יכולת תפקוד בתנאי לחץ בסביבה מורכבת מגוונת גדולה.
• התנסות קודמת בעבודת צוות ו/או ניהולה, תוך קיום מערכת יחסים בין־אישית תקינה
• נסיון בניהול מערכת חשבונאית גדולה ומורכבת
מועמדים העונים לדרישות התפקיד יפנו בצרוף קורות חיים, השכלה ופרוט נסיון מקצועי קודם ל: מנהל כח אדם מפעלי תובלה בע"מ ת"ד 72 באר־שבע 84100
סודיות מובטחת
בקבוצת כימיקלים לישראל.

מרכז רפואי תל־אביב בי"ח "איכילוב"
דרושות
אחיות מוסמכות
לעבודה במגוון מחלקות בית החולים, יחידות לטיפול נמרץ וחדרי מיון.
תנאים טובים, עזרה בדיור, גמישות בסידורי עבודה, תכניות לימודים תוך שרות, עזרה בלימודים אקדמאיים.
להתקשר טלפונית בבקר: 03-5436551. ובערב: 03-5436501 052-574588

אפ.פי. ישראל
מכירות ושירותים בע"מ
דרושים:
אנשי תהליך
למכירות ציוד מכשור ובקרה
בתחומים הבאים:
★ מחשבים תעשיתיים והכנת בקרה
★ מגופים, ברזי בקרה ומשאבות
★ אנליירים לגזים ולנוזלים לתעשית המזון והכימיה ולמעבדות מחקר
מהנדסים הנדסאי מכונות או כימיה, בעלי נסיון מוכח באחד (או יותר) מן הנושאים הנ"ל, יפנו בכתב־יד בצירוף קורות חיים אל ת.ד. 400, הרצליה 46103.

מכון דור
הבחירה האופטימלית
מיון, אבחון וייעוץ פסיכולוגי.
ת"א, רוזנבאום 4, טל': 6 203652, 03-293116.

לרשות הדואר תל־אביב:
דרושים דוורים/דווריות
לחלוקת דואר באזור תל־אביב.
פרטים נוספים בדבר תנאי עבודה ושכר אפשר לקבל אצל גילה עיני
טלפונים: 03-307258, 03-307260

ילדה חמודה בגיל 7 חודשים עם תיסמונת דאון
מחפשת
משפחה אומנת חמה
בדבר פרטים נא לפנות: עירית רעננה למחלקה לשרותים חברתיים.
טל: 052-912221
לעובדת סוציאלית – שיפרה

ניתוב ביצוע תעשייתי בע"מ
ביצוע מערכות תעשייתיות
חברתינו מבצעת עבודות הקמה ואחזקה של מערכות תעשייתיות בטכנולוגיות מתקדמות.
לעבודה בתעשיה
דרושים:
מכונאי ציוד סובב — ידע באחזקה ושיפוץ של טורבינות, משאבות ומדחסים. נסיון מעשי של 4 שנים, עדיפות לטכנאים, הנדסאים ויוצאי צי הקומתי.
מכונאי שינוע — ידע באחזקה ושיפוץ של נורים, מסועים, מגופים וכו'. נסיון מעשי בתעשייה הכבדה.
מהנדס חשמל — נסיון במערכות זרם חזק, פיקוד ובקרת (P.L.C) במפעלים תעשייתיים. בעל כושר ניהול צוות עובדים.
מכשירן — יכולת עבודה עצמאית במערכות מיכשור ובקרה תעשייתיות, פירוק ושיפוץ של משדרי חום, לחץ, זרימה. ידיעת השפה האנגלית.
הנדסאי תעו"ן - נסיון מעשי של 3 שנים בתעשיה בתחום האלקטרוניקה ו/או הרמבסוניות.
נא לפנות בכתב בפרוט קורות חיים ונסיון לת"ד 379 אשדוד. טל: 08-533088 057-79404 או בערב 051-24849

למוסד ציבורי גדול בירושלים
דרוש/ה
מנהל/ת חשבונות ראשי/ת
● מועמדים יפנו בכתב בצרוף קורות חיים לת.ד. 31424 ירושלים 91010

מילא
מרכז ייעוץ למשאבי אנוש

עבור אחד מלקוחותינו
אנו מחפשים
מזכירת חברה
כישורים נדרשים:
★ ידיעת השפות עברית ואנגלית על בוריין.
★ נסיון וידע בעיבוד תמלילים.
★ נסיון קודם בעבודה כמזכירה בכירה - הכרחי.
★ אחראית, מסורה ובעלת כושר ארגון.

מועמדות מתאימות יפנו בכתב יד בלבד בצרוף קורות חיים מפורטים לת.ד. 22511 תל־אביב ולציין ע"ג המעטפה שם המשרה המבוקשת.
סודיות מובטחת
מודעה זו מיועדת לגברים ונשים כאחד.

גיוס עובדים • מבדקים • ייעוץ והכוון תעסוקתי • ייעוץ ופתוח ארגוני

פרסום שפי

נשיונל סמיקונדקטור
National Semiconductor
למרכז הטכנולוגי למיקרואלקטרוניקה שבמגדל העמק, דרוש:
קניין - BUYER
משרה מס' 3202

תאור התפקיד:
• ניהול משא ומתן עם ספקים בארץ ובחו"ל.
• הוצאת הזמנות לספקים ומעקב אחריהן.
• עבודה ON–LINE עם מערכת ממוחשבת.
• הפעלת יחידת הרכש בחברה בארה"ב.

כישורים נדרשים:
• השכלה אקדמית (רצוי בכלכלה/מנהל עסקים)
• נסיון קודם ברכש יהווה יתרון
• שליטה באנגלית - הכרחית

נא לפנות בכתב בצרוף קורות חיים תעודות וציונים אל: נשיונל סמיקונדקטור אי.סי. בע"מ ת.ד. 619 מגדל העמק 1056 עבור מחלקת כח אדם ולציין את מספר המשרה
מודעה זו מיועדת לנשים וגברים כאחד

זמיר
שרותי כח אדם בע"מ

לסניפינו בחיפה והקריות דרושים/ות
מהנדס ביצוע
למערכות מיזוג אויר למשרה קבועה
כתב/ת טכני/ת
מנוסה בכתיבת הצעות, מפרטים וספרות טכנית
כלכלן
מנוסה בתוכנת לוטוס, ידע בתקציב בקרה ותמחיר למשרה קבועה
טכנאי קירור
מנוסה במתן שרות והפעלת מערכות מיזוג־אויר.
קניין
מנוסה ביבוא מסחרי ורכש רכיבים אלקטרוניים, אנגלית ברמה גבוהה
אשת מכירות
מנוסה בתחום תיירות חוץ — למשרה קבועה
מנהל/ת חשבונות
סוג 3 מנוסה בהנה"ח ממוחשבת, רצוי חשבשבת, אפשרות לשעות גמישות
מזכירה
כתבנית עב/אנ, אנגלית ברמת שפת־אם
טכנאי/הנדסאי אלקטרוניקה
מנוסה בתחום האנלוגי ובמחשבים
מרכיבה/מלחימה/מחווטת
מנוסה, קוראת שרטוט למשרה מלאה
מחסנאי טכני
מנוסה ברכיבים אלקטרוניים, יוצא צבא
מפעילת טלקס
שפת אם אנגלית, לעבודה ב־2 משמרות, במפעל עתיר ידע
חרט/כרסם
קורא שרטוט אוניברסלי, או C N C מכל הרמות.

חיפה: רחוב החלוץ 3, טל' 04-670750/1
קרית ביאליק: צומת צבר, טל' 04-709284
תל־אביב: רח' בן יהודה 28, טל' 03-284494
רחובות: רח' הרצל 202, טל' 08-473832
אשדוד: רח' רוגוזין 22, טל. 08-535455
ב"ש: רח' ההסתדרות 73, טל. 057-73118
רמלה: רח' הרצל 100, טל. 08-237858

לאור בחירת בטאון אנשים הרווחת

דרושים
מקדמי מכירות
לחברה ארצית
אנשי/ות תדמית
למטרות מכירה
באם את/ה בבעיה?!
לא מרוויח מספיק!
אין קידום בחברה?!
קשה למכור?!
טלפן/י לירון לטל:
03-247526 ונשמח
ליישם את כישוריך.
דיילים/ות
לפרויקט יחודי
לראשונה בישראל
לעבודה בשעות
אחה"צ והערב
באזורים: חדרה,
אשדוד, רחובות, ר"ג,
רמה"ש, כ"ס, רעננה,
ר. אפעל, קראון, גבעת
שמואל, חיפה והצפון.
למתקבלים שכר גבוה.
טל': 03-233169
למקס!
מזכירה
למשרה מלאה, ידע
בעבוד תמלילים חובה!
טל: 03-233169
לנורית!

עיריית תל־אביב־יפו
מכרז פומבי
בהתאם לסעיף 3 לתקנות העיריות (מכרזים לקבלת עובדים) תשל"ט – 1979 מכריזה בזה עיריית תל־אביב יפו על משרה פנויה באגף שרותי רווחה.
מכרז מס': פנר 88./27.
תואר המשרה: מנהל האגף לשרותי רווחה
דרגת המשרה: ערס רמה 11 או דרגה 11־13 בדירוג המח"ר
תאור התפקיד: אחראי לתיפקודו התקין של האגף ולביצוע תוכניות הפעולה, בהתאם להנחיות ולנהלים של העיריה ושל משרד העבודה והרווחה.
דרישות המשרה: 1. תואר אקדמאי בעבודה סוציאלית. 2. בוגר קורס סגל מינהל בכיר לשרותי רווחה או בעל השכלה אקדמית במנהל. 3. נסיון של לפחות 8 שנים בארגון מפעלים ופרויקטים בקהילה. 4. ידיעת השפה העברית והאנגלית, ידיעת שפת עולים רצויה.
בקשות למכרז בצירוף תיאור תולדות החיים והתעודות המעידות על כישורי המועמד, יש להגיש במעטפה סגורה בשני עותקים, למשרדי העיריה בבנין, על גבי "שאלון אישי" בקשה למשרה פנויה. טופס מס' 2025 ולציין על המעטפה את מספר המכרז.
טפסים להגשת בקשות אפשר להשיג במגנון באופן אישי או ע"י הדואר.
בקשות שתגענה ללא תעודות כאמור, לא תובאנה בחשבון.
התאריך האחרון להגשת הבקשות הוא כ"ה אדר תשמ"ח 14 במרץ 1988
[illegible]
מנכ"ל העיריה

בעיריה בונים עיר - בוא והיה שותף.

ההסתדרות הכללית של העובדים בא"י
המרכז: תל־אביב
"עמל" רשת הבתים לחינוך לטכנאים והנדסאים, בתי ספר תיכוניים טכנולוגיים ומקיפים, בתי ספר לחניכים ובתי ספר תעשייתיים [illegible]
עמל
לבי"ס המקיף "עמל" ע"ש שייבר
רחוב [illegible] בית שמש
טל [illegible]
דרוש/ה מיד להוראה בכיתות ז'־י"ב
מורה לספרות עברית – משרה מלאה
מורה להיסטוריה – משרה מלאה
מועמדים בעלי הכשרה ונסיון מתבקשים לפנות להנהלת ביה"ס

לרשות הדואר – מחוז ירושלים
דרושים ות
1. **דוורים/ות** לחלוקת דואר בעיר
2. **עובדים/ות למיון דברי דואר**
למישרה חלקית דרושה ידיעה בקריאת כתובות בלועזית (מתאים לעקרות בית)
לקבלת פרטים נוספים להתקשר למר משיח משיח
טלפונים מס' – 230690 02-524108

חוק הזדמנות שווה בתעסוקה תשמ"א 1981
לפי חוק זה אסור לסרב לקבל אדם לעבודה מחמת מינו או מחמת היותו נשוי או הורה אלא אם אופיו או מהותו של התפקיד מונעים קבלתו של בן אחד המינים לעבודה הנדונה. העבריינים צפויים לעונש על פי החוק.

בחולון
כרסמים
בעלי נסיון
03-5562901

בחולון
משחיזן שטחים ממולה
לתפקיד ראש צוות
03-5562901

נציבות שירות המדינה
מודיעה על פרסום
מכרז פומבי מספר 667
למשרת מנהל/ת מינהל החשמל
במשרד האנרגיה והתשתית ירושלים
הדרגה: 10–12 של דירוג המהנדסים או 10–12 של דירוג האקדמאים במדעי החברה והרוח.
תיאור התפקיד:
מנהלי ענייני חשמל וראש מינהל החשמל. ייצוג פעיל של המשרד בדירקטוריון של חברת החשמל לישראל וועדותיו.
ייצוג השר והמשרד בגופים סטטוטוריים בוועדת הכנסת ובגופים בין משרדיים ובין מוסדיים
ביצוע כל מטלה בהתאם להוראות השר והמנכ"ל
דרישות המשרה:
השכלה אקדמאית בהנדסה (רישום בפנקס המהנדסים והאדריכלים) או השכלה אקדמית (תואר ראשון) במדעי החברה והרוח (רצוי בעל תואר שני או שלישי) וניסיון של תשע שנים בעבודה מקצועית ובארגון וניהול צוות עובדים מקצועיים.
ידיעת השפה האנגלית על בוריה כדי קריאת ספרות מקצועית וההתכתבות בשפה האנגלית.
ידיעה בסיסית בנושא חשמל.
כושר הבעה בכתב ובעל־פה
כושר ניהול משא ומתן עם גורמים שונים
בקשות בצירוף מסמכים יש להגיש על גבי טופס 2115 (אותם אפשר להשיג בכל סניפי הדואר) ללשכה המחוזית של נציבות שירות המדינה הקריה רח' קפלן 3 ירושלים ת.ד 776 91007 (טלפון 02-639241).
מועד אחרון להגשת הבקשות הוא כ"ה באדר התשמ"ח 11.3.1988

גלגל הבורסה / אריה לביא

הירידות החריפו

הירידות בשוק המניות החריפו אתמול לאחר שהמשקיעים המעטים שעדיין נותרו פעילים בשוק ראו שביום הראשון לסחור חוזרת מגמת ההיצעים וירידות השערים. גם הפיגוע באוטובוס בנגב, ששמועה על התרחשותו הגיעה לבורסה, גרמה לפסימיות והדגישה את חוסר הבהירות המדינית התורמת לא מעט לחוסר העניין בשוק.

הירידות הקיפו את רוב הענפים והגיעו בממוצע לכ־6 אחוזים. המחזור המשיך לרדת והגיע לקצת יותר מ־6 מיליון שקל — מהמחזורים הנמוכים ביותר בבורסה בחודשים האחרונים.

264 ניירות ערך ירדו, מזה 71 בשיעור של חמישה אחוזים ויותר. ל־17 ניירות ערך נרשם שער מוכרים בלבד. במקביל נרשמו עליות ב־126 ניירות ערך, מזה 36 ניירות עלו בחמישה אחוזים ויותר. ב־126 ניירות ערך לא נרשם שינוי.

ירידות גם במניות הכבדות

בין המניות שירדו היו גם מניות של ניירות ערך כבדים, כמו דלק שירדה ב־3.5 אחוזים, טבע ב־1.8 אחוז והשקעות דיסקונט ב־3.3 אחוזים. שורה של מניות כבדות ירדו תוך מחזורים גדולים במיוחד: פיבי, טבע, הבינלאומי, השקעות דיסקונט, פטרוכימיים, איידיבי פיתוח, ים המלח ומפעלי נייר חדרה.

לצד הירידות הללו נרשמו בשורה ארוכה של מניות ירידות של 10 אחוזים: הדר, קרדן, טמפו בירה, שופרסל, דנקנר, אמפא, משכן, לד־מיר, חירון, אקרשטיין, רים ודיקית. באופציות נרשמו ירידות תלולות: סופר ב־22 אחוזים, ארגד ב־20 אחוזים, יצור ב־17 אחוזים מהדרין ב־16 אחוזים וניקוב ב־13 אחוז.

גידול הפדיונות בקרנות הנאמנות

הפדיונות בקרנות הנאמנות גדלו הגיעו, לטענת מנהלי הקרנות, ל־6–7 מיליון שקל — יותר מהדיווחים הקודמים של מנהלי הקרנות, על פדיון יומי של 2–3 מיליון שקל. יצויין שבבורסה סבורים שהפדיונות בפועל גדולים יותר. נראה שגוברת התופעה, שבה כספים היוצאים מקרנות הנאמנות מגיעים לפיקדונות שקליים.

	מדד יומי	שינוי ב־%
מדד מניות כללי	93.31	-1.14
כללי ללא בנקים	75.26	-3.34
מדד אג"ח כללי	102.98	-0.00
אג"ח צמוד מדד	102.85	-0.08
אג"ח צמוד מט"ח	104.10	-0.17

מניות הבינלאומי ירדה לאחר המאזן

מניות הבנק הבינלאומי ירדו אתמול ב־6 אחוזים. מניות פיבי, חברת האם של הבנק הבינלאומי, ירדו ב־5.5 אחוזים, למרות שרווחי הבנק הבינלאומי הוכפלו כמעט. בבורסה יש כבר "מסורת" שהמניות של הבנק עולות ערב פרסום המאזן, אך מיד עם הפרסום נרשמים היצעים וירידות שערים במניות אלה.

תנודות קלות במניות ההסדר

במניות הבנקאיות שבהסדר היו בדרך כלל תנודות קלות, גם במניות שמחוץ להסדר. במניות ההסדר גדל במקצת המחזור והגיע ל־3.3 מיליון שקל.

	תשואה שנתית דולרית ב־% פדיון אוק' 88	פדיון אוק' 89
בל"ל 0.1	9.38	7.97
הפועלים ש	9.98	7.67
אי.די.בי. רג	10.14	7.97
דיסקונט א	10.25	7.71
המזרחי ש	10.29	8.00

הצלחה להנפקת כלל החזקות ביטוח

הנפקת חברת כלל החזקות ביטוח זכתה להצלחה, אף כי מוגבלת, למרות מצב הבורסה. הוגשו 736 הזמנות לקניית ניירות והוחלט להקצות 99.85 אחוז לכל מזמין.

בשוק הצמודים היתה מגמת המסחר מעורבת עם נטייה ברורה לירידות שערים, קלות בדרך כלל. המחזור בצמודים הגיע ל־10.1 מיליון שקל.

ירידה חדה בפעילות במק"מ

בהיקף הפעילות במק"מ נרשמה אתמול ירידה חדה והמחזור ירד לכ־18 מיליון שקל, לעומת קרוב ל־60 מיליון שקל ביום הקודם.

הודעות בורסה

● החברה לישראל מנהלת מגעים לרכוש את המניות הנמצאות בידי חברת פריון. פריון מחזיקה קרוב ל־7.8 אחוז ממניות ההצבעה באיר־טרגמא.

הנפקה	ימים לפדיון	שער	תשואה שנתית
338	8	99.96	16.05
348	15	99.65	17.10
358	22	99.04	17.35
418	29	98.73	17.45
428	36	98.42	17.55
438	43	98.11	17.55
448	50	97.80	17.65
518	57	97.47	17.85
528	64	97.16	17.85
538	71	96.82	18.05
548	78	96.51	18.10
618	85	96.70	18.10
628	92	95.90	18.05
638	99	95.56	18.25
648	106	95.24	18.30
658	113	94.96	18.20
718	120	94.61	18.35
728	127	94.79	18.40

עם מיכפל זה קל, אמין ומיידי
● הנהלת חשבונות
● שכר עבודה
● חשבוניות/קבלות ב־IBM/PC
03-333307/17
מיכפל השרות האישי ב־IBM/PC

אינטר ישראל סוכנות לנכסים בע"מ
בתל־אביב
משרדים מפוארים
למכירה או להשכרה
+
בחולון במקום מרכזי ביותר
חנות 80 מ"ר +
גלריה 40 מ"ר
03-5103030-5 בית מגדלור ת"א בן־יהודה (קומה 14)

שערי קרנות הנאמנות

הקרן	מחיר יחידה	מחיר פדיון	השינוי נקודות	השינוי אחוזים
אב	5070.84	4997.64	-82.90	-1.63
אבוקה	399.36	391.64	-4.57	-1.15
אגוז	264.44	259.39	-0.52	-0.20
אגם	102.74	100.74	-0.16	-0.16
אדיר	1726.82	1713.92	-7.53	-0.44
אדום	149.35	147.86	-4.22	-2.77
אופיר	163.66	162.53	0.13	0.08
אור	437.03	433.29	-3.45	-0.79
אורין	135.04	132.36	-0.33	-0.25
אוריאל	291.01	288.86	-0.92	-0.32
אורן	802.81	787.23	-5.65	-0.71
אייל	5314.79	5211.13	-0.45	-0.01
איריס	5618.25	5499.23	-4.67	-0.08
אלון	783.61	768.09	-2.32	-0.30
אלף	647.33	634.14	-0.51	-0.08
אלמוג	688.19	674.79	-0.95	-0.14
אלפיים	97.57	95.29	-0.53	-0.55
אניה	103.94	102.57	0.12	0.12
אניות	82.29	80.34	-2.42	-2.92
ארז	285.65	280.11	-9.68	-3.34
אש	125.63	122.89	-4.03	-3.18
אשל	188.59	184.90	-0.39	-0.21
אתגר	80.24	78.71	-2.67	-3.28
אתרוג	260.29	257.77	-0.98	-0.38
ברולה	150.87	149.43	-3.59	-2.35
ברוש	496.07	486.56	-7.34	-1.49
ברק	448.71	439.90	-5.48	-1.23
ברקת	324.51	322.21	-0.21	-0.07
גביש	1528.20	1517.51	-11.50	-0.75
גבע	115.02	113.32	-0.15	-0.13
גדין	451.39	449.49	-1.88	-0.42
גיא	104.96	103.41	-0.19	-0.18
גיל	3184.65	3122.60	-41.97	-1.33
גלית	660.81	652.88	-0.56	-0.09
[illegible]	331.51	328.42	-5.49	-1.64
[illegible]	491.36	481.78	-4.98	-1.02
דולב	253.25	248.02	-0.08	-0.03
דורון	1597.97	1568.81	-1.37	-0.09
דותן	274.84	269.90	-0.24	-0.09
דליה	575.36	565.29	-1.08	-0.19
דרור	312.43	306.72	-6.14	-1.96
דקל	328.32	322.15	-9.64	-2.91
הדס	370.74	369.17	-5.20	-1.39
הילה	409.09	407.29	-1.19	-0.29
הוד	585.50	546.06	-0.24	-0.04
זהבית	2057.48	2015.69	-9.35	-0.46
זוהר	110.51	108.87	-0.16	-0.15
זיו	136.18	134.16	-0.32	-0.24
זינוק	102.58	100.55	-0.47	-0.47
זמיר	411.72	403.74	-12.64	-3.04
חוחית	166.26	162.61	-0.28	-0.17
חליפין	146.46	146.05	-0.22	-0.15
חלמיש	217.06	215.60	0.01	0.00
חן	152.62	152.01	-0.06	-0.04
חצב	115.33	114.25	-0.46	-0.40
טל	6460.98	6378.15	-2.76	-0.04
יובל	464.11	455.17	-1.85	-0.40
יהלום	156.16	154.67	-3.08	-1.95
יסודות	343.70	340.64	-4.58	-1.33
יערה	454.79	446.07	-0.80	-0.18
כוכב	278.57	273.22	-8.84	-3.13
כחל	134.92	132.30	-0.24	-0.18
כלנית	629.49	618.43	-1.29	-0.21
כספית	268.73	266.77	-1.37	-0.51
כרמל	140.20	138.02	-0.60	-0.43
כתר	1214.93	1197.73	-4.04	-0.34
להב	4675.01	4583.84	-42.02	-0.91
למשקיע	130.51	128.96	-0.02	-0.02
לפיד	326.78	320.42	-4.40	-1.35
לקט	1938.22	1922.99	-2.77	-0.14
לשם	384.58	382.00	0.19	0.05
מבחר	1399.74	1372.95	-0.05	-0.00
מבטח	4043.62	4008.12	-0.84	-0.02
מגד	264.20	260.42	-0.04	-0.02
מגוון	3794.23	3760.66	-7.31	-0.19
מור	1527.54	1505.78	-40.74	-2.63
מורן	850.53	842.34	-6.72	-0.79
מטח	25162.43	24776.49	-118.29	-0.48
מיטב	1067.42	1047.03	0.01	0.00
מנוף	4419.55	4335.80	-101.65	-2.29
מעין	773.02	758.61	-0.25	-0.03
מקסימה	391.00	388.49	0.05	0.01
מכלול	90.34	89.55	-1.98	-2.16
מרווח	127.79	127.29	-0.22	-0.17
מרום	1391.41	1365.39	-0.16	-0.01
נוגה	147.30	145.12	-0.60	-0.41
נטף	253.67	252.08	-9.03	-3.46
נטע	442.53	435.98	-8.17	-1.84
נילי	126.54	124.68	-2.80	-2.20
סביון	629.94	618.69	-2.58	-0.42
סגולה	139.15	138.09	-1.28	-0.92
סלע	381.39	378.82	0.00	0.00
סנונית	547.92	537.21	-0.92	-0.17
סער	370.01	363.05	-6.01	-1.63
ספיר	176.21	175.77	-0.80	-0.45
עדיף	349.77	343.28	-5.88	-1.68
עדית	718.97	714.14	-15.94	-2.18
עידן	494.41	487.09	-0.66	-0.14
ענבר	114.83	113.80	-0.39	-0.34
ענת	2323.12	2305.36	-29.34	-1.26
עפרוני	513.52	503.47	0.59	0.12
ערמון	130.05	127.60	-0.02	-0.02
פ"א	1546.46	1535.27	-22.72	-1.46
צבר	559.30	548.13	-0.82	-0.15
צופית	462.35	453.29	-6.10	-1.33
צוק	128.70	128.19	-0.02	-0.02
צמד	1138.78	1129.72	-2.57	-0.23
צמרות	513.77	506.25	-4.62	-0.90
צמרת	149.91	148.81	-0.09	-0.06
צריח	102.90	101.54	-0.24	-0.24
קלע	163.85	163.44	-2.01	-1.21
קשת	103.48	101.44	-0.33	-0.32
רונית	17117.92	16971.34	-312.85	-1.81
רימון	135.69	135.46	-0.03	-0.02
רקפת	838.83	825.37	-0.12	-0.01
רשף	427.26	418.51	-1.59	-0.38
שביט	460.80	451.95	-1.40	-0.31
שחם	352.53	349.44	-0.19	-0.05
שחף	104.46	102.43	0.36	0.35
שירה	438.19	434.92	-4.43	-1.01
שמיר	411.54	408.59	-0.90	-0.22
שמש	652.86	643.57	-13.16	-2.00
שסק	640.93	628.74	-23.98	-3.67
שקד	189.27	185.59	-0.26	-0.14
תאנה	232.77	230.57	-5.58	-2.36
תדהר	479.79	477.40	-9.51	-1.95
תירוש	559.12	552.43	-0.57	-0.10
תמנע	102.86	102.06	-0.47	-0.46
תמר	255.24	250.30	-0.30	-0.12
תפוח	198.19	196.77	-0.71	-0.36
תרשיש	114.96	114.19	-0.26	-0.23
תשרי	537.77	533.38	-1.51	-0.28

שערי אגרות החוב

שגיא 4.25%

סידרה	שער	שינוי בנק'
4101	410.5	-3.9
4102	165.5	-0.1
4103	158.9	-0.1
4104	154	-0.1
4301	154	-0.1
4302	146.7	+0.1
4303	143.7	+0.1
4304	143.4	+0.1
4105	128.5	-1.2
4106	125.3	-1.2
4107	121.5	-1.2
4108	119.4	-1.3
4109	116.5	--
4110	115.1	--
4201	143.4	+0.1
4204	157.4	+0.1
4205	134.9	+0.1
4206	132	+0.1
4207	131.6	--
4208	129.9	--
4209	127.2	+0.1
4210	123.9	+0.1
4211	120.2	+0.1
4212	117.8	--
4213	115.1	+0.1

3% מלווה מדינה (הצמדה 100%)

סידרה	שער	שינוי
3601	44340	-535
3602	40878	-496
3603	38020	-480
3604	34525	+86
3605	31517	+80
3606	29697	+77
3607	27744	+119
3608	26262	+116
3609	25019	+112
3610	22164	-352
3611	21834	-249
3612	21195	-249
3613	20127	-58
3614	19822	-53
3615	17840	-50
3616	16454	+8
3617	15447	+7
3618	14630	+39
3619	15486	+7
3620	12539	-166
3621	11960	-184
3622	10918	+5
3623	10472	+5
3624	9905	+5
3625	9158	+96
3626	8353	-15
3627	7765	+52
3628	7126	+4
3629	6679	+4
3630	6338	+20
3631	5826	+19
3632	5505	+30
3633	5205	+30
3634	4576	+17
3635	4414	+17
3636	4241	+4
3637	3984	+4
3638	3707	-13
3639	3394	-12
3640	2858	-13
3641	2461	-12
3642	2178	-16
3643	1891	-14
3644	1663	-37
3645	1500	-38

גליל 4.25%

סידרה	שער	שינוי
3701	1280	-18
3702	1035	+30
3703	875.9	--
3704	750.4	-0.1
3751	401.7	-2.5
3752	159.9	-0.4
3753	155.5	-0.4
3901	148.8	-0.4
3902	141.8	-0.4
3903	140.8	-0.4
3904	138.6	-0.4
3754	137.5	--
3755	132.5	--
3756	131.8	+0.1
3757	129.3	+0.1
3758	126.1	-0.6
3759	125.8	-0.5
3760	124.1	-0.5
3761	121.4	-0.5
3762	118.2	-0.6
3763	114.6	-0.6
3764	113.1	+0.1
3765	110.4	+0.1
3766	109.1	--
3791	116	-4.5
3792	113.9	-1.5
3826	137.5	+0.1
3827	134.9	--
3828	134.1	+0.1
3829	131.6	+0.1
3830	129.6	+0.1
3831	129.1	--
3832	127.4	--
3833	124.7	+0.1
3834	121.5	+0.1

4%, 6%, 7% פיתוח (הצמדה 80%)

סידרה	שער	שינוי
3523	159585	+505
3524	158100	--
3525	155500	--
3526	155500	--
3527	153050	--
3528	149500	--
3529	148400	--
3530	144700	--
3531	145985	+505
3532	141100	+200
3533	140900	+300
3534	133510	+460
3535	133200	+500
3536	132950	+350
3537	132750	+500
3538	125100	-100
3539	125600	--
3540	125105	+5
3541	122508	--
3542	121510	+650
3543	115100	+500
3544	114900	-100
3545	112700	--
3546	112550	-500
3547	112400	+300
3548	112300	+500
3549	106100	+100
3550	106500	--
3551	106854	--
3552	97500	-175
3553	102500	+120
3554	102900	+200
3555	102900	+200
3556	97900	--
3557	90000	--
3558	97650	--
3559	94100	--
3560	89000	+99
3561	88710	+100
3571	88244	+300
3572	88900	+150
3573	88750	--
3574	81450	--
3575	81400	-1700
3576	81100	+300
3579	75700	--
3577	81600	-900
3578	75600	+150
3580	70000	--
3581	63640	--
3582	59150	+150
3583	55759	-502
3584	55084	+850
3585	50432	+842
3586	45179	+20
3588	47105	+25
3589	45815	+21
3587	47611	+23
3591	43459	+21
3592	43421	+21
3593	43364	+21
3590	42559	-151
3595	40602	-150
3594	41585	+20

5% מלווה פיתוח (ברירה כפולה)

סידרה	שער	שינוי
2004	167000	--
2005	158100	--
2006	156550	+100
2007	154900	+100
2008	152000	--
2009	154650	--
2010	153650	--
2011	150801	--
2012	152200	-1500
2013	150800	+100
2014	146600	+100
2015	144918	--
2016	147500	+129
2017	147450	--
2018	146000	+1000
2019	143600	-18
2020	140579	--
2021	141200	+415
2022	138800	-2700
2023	131400	--
2024	124900	+1890
2025	125500	+400
2026	125200	--
2027	123500	+1033
2028	119851	--
2029	114700	--
2030	115900	--
2031	112450	--
2032	112650	+2000
2033	104800	--
2034	104700	+302
2035	97915	--
2036	100600	--
2037	104258	--
2038	94600	-200
2039	95400	-2068
2040	94245	--
2041	85600	-635
2051	88580	--
2052	80715	--
2053	85000	--
2055	74000	--
2054	75087	+2187
2056	71192	+2074
2057	69592	+2027
2059	68538	--
2058	66518	-2057
2060	79451	+2314
2061	54642	+1401
2062	44785	+1321
2063	45162	+15

צמודות זהב

סידרה	שער	שינוי
5 יז'	104.8	-3.1

רמון

סידרה	שער	שינוי
7006	193.9	-2.2
7007	180.5	-2.8
7008	177.2	-2.7
7009	172	-8.2
7010	164.7	+0.8
7011	155.7	-0.1
7012	150.3	-0.1
7013	145	-0.5
7014	122.9	-1.5
7015	102.8	+0.4
7016	105.2	+0.4
7017	104.5	+0.4
7018	104.5	+0.4
7019	104.8	+0.5
7020	104.6	+0.5
7021	103.6	+0.5
7201	102.5	+0.2

גלבוע

סידרה	שער	שינוי
6101	13273	-12
6102	8165	-6
6103	7474	+29
6104	6890	-6
6105	6536	-6
6106	6290	+30
6107	6046	+19
6108	4345	-32
6109	4128	-31
6110	4057	-31
6111	3420	-5
6112	3321	-3
6113	2245	+16
6151	859.6	+9.2
6152	833	+8.6
6153	714.4	-5.5
6154	701.9	-5.6
6155	454	-6.4
6156	368.6	-0.3
6157	280.2	+1.5
6158	265	+1.4
6159	227.6	+5.5
6160	207.1	-0.2
6161	199.9	-0.1
6162	181.2	+0.1
6163	167.2	+0.1
6164	168.8	+0.1
6165	148	-3.7
6166	146.6	-2.2
6167	143	-2.2
6168	140.5	-2.2
6169	133.4	-0.1
6170	123.9	-1.1
6171	89.7	-0.1
6172	88.5	-0.1
6801	94.9	-0.1

100% מט"ח

סידרה	שער	שינוי
אל אופ	1590	-10
אלבים	226	--
אלתא	1192	-8
אלסינט	2521	+3
אורסקו	1170	+3
תור' 84	95.8	--
תור' 85	391	--
הב היש	256.5	-2.5
ריס הש	190.7	-0.1
כור	159.2	--
כלל	444	--
מלונ' ד	170.2	--
מלונ' ט	253.7	--
מלונ' י	282	--
דן	143.2	--
סול בנ	187.9	--
תיעוש	256.8	--

מדד/מט"ח

סידרה	שער	שינוי
ב.ל.ת.	150.5	--
דיס הש	160.2	-0.6
כור	150	-0.5
כלל	181.7	--
בנ דיס	154.2	-0.1
מגמ מז	149.7	--
מגמ מז	146	-1.5
משמ מז	135.1	+1
לאומי	140.7	--

לתשומת לבכם!!!

ביום ד' ה־9.3.88 יצורף לעתון "הארץ" מוסף מיוחד בנושא: "שוק ההון"

לפרטים ניתן לפנות למשה מעין

טלפון: 03-5121116

להשכרה/למכירה

באזור התעשיה של בת־ים

מבנה תעשיתי

★ גודל הקרקע כ־10,000 מ"ר ★ שטח בנוי כ־5000 מ"ר
★ המבנה ממוזג ★ שטח חניה גדול + פריקה וטעינה

בדבר פרטים נא לפנות לטל' 03-5518722

למר שמואל קלנר או למר שמואל צדיק.

שערי המניות 7.3.88

שם החברה	השער אתמול		המחזור ש"ח ע.נ.	השינוי	השינוי ב־%	הצע/ביקוש ש"ח ע.נ.
בנקים שאינם נכללים בהסדר ההצמדה						
אחוה ש	17450		10	-150	-0.6	-10
הספנות 0.1	1115		1132			
הספנות א 0.5	625		1550			+1045
כללי לא בהסדר	15149		119	-50	-0.2	-60
טפחות 0.5	6772	תב	7187	-394	-5.5	-11997
בנקים הנכללים בהסדר ההצמדה ל 88						
אידיבי רג 100.0	107503		544	+2		+583
אידיבי ב 100.0	108450		34	+1700	+1.6	+88
אידיבי בכ א	644500		1	+2000	+0.3	+5
אגוד 0.1	80002		181			
דיסקונט ב	130400		5	+200	+0.1	+1
דיסקונט א	137124		144			-13
דיסקונט שה ב	15911			-100	-0.6	-10
המזרחי ש	44201		612	-100	-0.2	-690
המזרחי ב	44150		50	-200	-0.5	-95
הפועלים בכב	99997		54			
הפועלים ש	73100		828			+584
הפועלים ב	73180		153	+425	+0.6	+263
כללי א 1.0	186000		68	+450	+0.4	+46
כללי שה 7	8955		185	+175	+2	+424
כללי 0.1	46480		1489			+121
כלל שה 11	17390		92	+300	+1.2	+258
מימון הדר 1.0	61136		56	+1		+56
מימון ושר 5.0	31200	שב				
בנקים הנכללים בהסדר ההצמדה ל 89						
אידיבי רג 100.0	129950		86	+300	+0.2	+268
אידיבי ב 100.0	132000	לב				
אידיבי בכ א	779000	לב				
איגוד 1 ש"ח	97150		4	+700	+0.7	+296
דיסקונט ב'	161000	לב				+5
דיסקונט א'	166350		2	-4000	-2.4	-2
מזרחי ש'	33450		60			+46
מזרחי ב'	34000	לב				-13
הפועלים ש'	88700		236	+700	+0.8	+275
הפועלים ב'	88500		15	+500	+0.6	+113
כללי א'	228650	שב				
כלל משק	36100		184	-100	-0.3	-355
בנקים למשכנתאות						
אדנים 0.1	22200					
לאומשכנ ש	6330	תב	306	-450	-6.6	-638
לאומשכנ ב	6650	מב		-350	-5	-44
כרמל ש	5400		200			
כרמל שה 1	4413		2	+4		+998
פת כתב ש	1710		952	-85	-4.7	-1152
משכן כ ש	2754	תב	676	-306	-10	-2202
עצמאות 0.1	16250	שב				
מרב 1.0	6240		78			+81
טפחות בכתב ש	19450			-350	-1.8	-5
טפחות רג ש	18395	תב	20	-1800	-8.9	-107
טפחות שה 2	5698		120	+2		+880
יעוד 1.0	2250	שב				
יעוד 5.0	1669		97	-1	-0.1	-37
מוסדות מימון						
הלוואות מבנב א	380000	לב				
הלוואות מבנב ב	210600	לב				
לאומי תעש א ש	9805	תב	175	-895	-9	-178
פתוח תעש מבב	128500	לב				
פת תעש בב ב	496000	לב				
פת תעש בב בב	287600	לב				
פת תעש בב בבב	287600	לב				
פת תעש בב ד	288100	לב				
פת תעש בב דד	68271	לב				
מרכז קבלנים 5.0	1606		2355			-1929
מירות בב	231100	לב				
כלל ליסינג א 0.1	18545	תב	14	-1400	-7	-16
כלל ליסינג ב 0.5	19000		40	-200	-1	-260
שלמה אש	641		2543	-34	-5	-6282
ביטוח						
איילון	114		877			
אריה	114		1555	-6	-5	-7498
ארדם 0.1	—		הפסקת מסחר			
ארדם א 0.5	—		הפסקת מסחר			
ביטוח משנה 0.1	317		500	-1	-0.3	-400
ביטוח משנה 0.5	168.5		1500	-5	-8.9	-2750
מנורה אפ	196	תב	1002	-20	-9.5	-2848
מנורה הש	102		15000			+9000
הדר 1.0	101	תב	6500	-1.5	-10.2	-21969
הדר 5.0	87		7500	-5	-4.9	-21273
הדר אופ סר 2	82	תב	2000	-6	-6.8	-10952
הפניקס 0.1	393		1451	-12	-3	-833
הפניקס 0.5	330		1500	-5	-0.9	-1725
המסנה-זהב 1.0	3740		30	-40	-1.1	-80
המסנה-זהב 5.0	3580		90	-40	-1.2	-50
מנורה 1.0	1030	שב				
מנורה 5.0	871		100	-10	-1.1	-100
סהר ב 1.0	294		1010			-2090
סקוריטס 0.1	700		100			+81
צור ש	221	תב	6350	-12	-5.1	-8260
ציון השקעות 1.0	3031		[illegible]			[illegible]
ציון השקעות 5.0	745		[illegible]			-168
מסחר						
[illegible] 1 ש	—		הפסקת מסחר			
[illegible] 5 ש	—		הפסקת מסחר			
כשר עוף 1.0	530		1250	-12	-2.2	-8330
כשר עוף אופ	399		150	-5	-1.5	-150
כלל אופ 4	265		8500	-15	-5.4	-18690
כלל אגח 2	130		3000	-2	-1.5	-3000
קריסטל 1.0	720		1028	-15	-2	-1879
רבוע 0.1	13100	שב				
רבוע 0.5	17000	שב				
שופרסל א 2.0	855	תב	2110	-95	-10	-9370
שופרסל אופ	3210		199	-98	-2.7	-204
שופרסל אגח	180		18000	-5	-4.5	-127020
שירותים						
אמתא	315		3000			-1560
מגנות הספקה 0.1	649	תב	1439	+59	+10	+1111
מגנות הספקה 0.5	209		13185	-1	-0.5	-13185
קרור 0.1	650		650	-20	-3	-2150
קרור 1.0	187		12611	-1	-0.5	-11429
[illegible] 0.1	985		322	-50	-4.8	-322
[illegible] 0.5	795		1400	-5	-0.6	-1400
מלונות ושירותי תיירות						
גלי זהר 1.0	—		הפסקת מסחר			
גלי זהר 5.0	—		הפסקת מסחר			
מלונות דן 1.0	1198	תב	154	-100	-7.7	-404
מלונות דן 5.0	884					
חוף האלמוג 1.0	6090	שב				
מלונות הירדן	2260		25	+1		+25
0221010	197.5		11497	-5	-2.7	-27333
0221317	111	מב	5000	-4	-3.5	-6528
מחשבים ושירותי מחשבים						
תגלן 1.0	195		6000	-10	-4.9	-7100
תגלן אופ	38.5		15590	-5	-4.5	-17335
תגלן אג"ח	97.5		13800			-22770
יעקא 1.0	3931		81	+1		+45
מ.ל.ל. 1.0	7100	שב				
מ.ל.ל. 5.0	1261		996	+36	+2.9	+1012
ניקוב מחשבים 1	664	מב		-55	-5	-2813
ניקוב מחש' 5	231	תב	5273	-14	-5.7	-4548
ניקוב אופ סר 2	399	תב	2191	-61	-13.3	-1970
חים מחשבים 1.0	620		1457	-12	-1.9	-1457
נדל"ן, בינוי ופיתוח						
אזורים אופ	480		1510	-23	-4.6	-6122
אזורים אגח	128		6250	-5	-1.2	-4770
אילון 1.0	96	מב		-5	-5	-16316
אל-רוב 1.0	302		1928			-424
אפריקה 0.1	33720	תב	52	-2200	-6.1	-143
אפריקה אופ	12900	תב	21	-1500	-10.4	-19
ארזים	854	מב		-44	-5	-5406
ארלון 0.1	2310		698			-372
ארלון 0.5	1879		793			+186
בזנביץ 1.0	2690		125	-40	-3.6	-275
בזנביץ 5.0	2115		115			-115
דנקנר 1.0	4167	תב	339	-463	-10	-295
דקר 0.1	171			-5	-2.8	-2000
דקר 0.5	130		300			
מילר 1.0	1500		1500	-50	-3.2	-2052
המגדל 1.0	800	לב				
המגדל 5.0	485	לב				
תלב. 0.1	—		הפסקת מסחר			
תלב. 0.5	—		הפסקת מסחר			
ירושלים אופ	77		6790	-5	-1.9	-6790
גבים 0.1	3105	תב	810	-290	-8.5	-1165
גבים 0.5	2533	תב	511	-250	-9	-991
ישפאר 0.1	2900		100	-100	-3.3	-178
ירושלים 1.0	1060		200			+200
יהבים 10.0	15000	תב	292	-1500	-9.1	-482
כף פיתוח 1.0	4941	מב		-260	-5	-122
לוסיד 1.0	5679	בב	97	-631	-10	-188
לוסיד 5.0	1809		101	-1	-0.1	-101
בתב. 1.0	—		הפסקת מסחר			
בתב. אופ 2	—		הפסקת מסחר			
בתב. אגח	—		הפסקת מסחר			
מאור בניה 1.0	143.5	מב		-5	-5	-18462
מישאל 5.0	137.5	תב	601	-5	-3.8	-15356
מישאל אופ	1200		470	-10	-0.8	-570
מרבג 5.0	340		340	-24	-7.4	-340
לוינשטין 1.0	299	תב	7596	-6	-5	-10596
לוינשטין 5.0	113.5	תב	2400	-7	-1.1	-1812
ליטשיץ 1.0	221		1500	-5	-2.1	-6500
ליטשיץ 5.0	117.5		17261	-5	-5.8	-19661
ליטשיץ אופ 1	73	תב	26950			
ליטשיץ אגח	91.5					
נאות אביב 0.5	2700	מב				
נכסי אחזים	216		6518	-10	-4.4	-6018
נכסי החזקות 1.0	595	שב				+300
סהר 1.0	1246		450			
עמר הלב סר 1 ש	—		הפסקת מסחר			
קיסריה 0.1	2928		207	-100	-3.3	-260
קיסריה 0.5	998		340	-1	-0.1	-340
רובינ 1.0	221		2835	-1	-0.5	-615

שם החברה	השער אתמול		המחזור ש"ח ע.נ.	השינוי	השינוי ב־%	הצע/ביקוש ש"ח ע.נ.
חותכין 5.0	137.5		1126			-2224
חותכין אופ	648		52	-35	-5.1	-252
חותכין אגח	122			-5	-2	-8000
תבה לירושלים	249		2400	-8	-3.1	-3521
חקלאות						
מטע הדר 0.1	2090	שב				
מטע הדר 0.5	1750	שב				
מהדרין 0.1	4590		545	-210	-4.4	-666
מהדרין אופ	1843	תב	100	-350	-16	-114
פרי הדרים 1.0	1400		274	-15	-1.1	-274
פריאור 0.5	1985		174	-20	-1	-174
מזון וטבק						
דובק בכ ש	2440		317	-100	-3.9	-332
דובק בכ ב	2540		140	-40	-1.6	-140
תלכל 1.0	328	תב	77	-36	-9.9	-3225
תלכל 5.0	289	שב				
תלכל אגח	99		10000			
טמפו בירה 1.0	24300	תב	50	-2700	-10	-77
טמפו בירה 5.0	17547	תב	32	-1000	-5.5	-43
יצור 1.0	940	שב				
יצור א 5.0	570		505	-7	-1.2	-505
יצור אופ 2	240	תב	1000	-50	-17.2	-902
כן 1.0	399		401			-401
כן 5.0	257			-1	-0.4	-9
סנפרוסט 1.0	14900		32	-100	-0.7	-23
עסיס ב 0.5	276		4000			+29
ענבל שקל 1	1800		800	-5	-0.2	-324
שמן מבב א	1268	שב		-67	-5	-489
טכסטיל והלבשה						
ארגד סר 1 ש	277		1900	-8	-2.8	-7580
ארגד אופ	114	תב	689	-8.5	-20	-2189
ארגד אגח	105		7000			
אופים 1.0	380	תב	879	-36	-8.7	-879
אתא בתוך 1.0	261	תב	590	-17	-6.1	-1090
אתא בתוך 5.0	287		483			+458
אתא א	255			+12	+4.9	+180
ארגמן רג ש	7700		105			+49
דלתא-גליל 1.0	1000		6224			+4193
דלתא-גליל א 3.0	900		7487			+6662
[illegible] 1	1275	שב				
[illegible] 5	550	שב				
ויסלד 1.0	279		715			+895
ויסלד 5.0	212		222			+222
זורמן 1.0	3945		40	+70	+1.8	+50
זיקת 1.0	1215	תב	1317	-135	-10	-1593
זיקת 5.0	1095	תב	200	-110	-9.1	-483
זיקת אופ	377	תב	400	-40	-9.6	-390
כיתן	140		1556			-1356
כיתן אופ	50	תב	2000	-14	-21.9	-15346
לודזיה 0.1	650	תב	373	-60	-8.5	-1392
לודזיה 0.4	380		3400	-20	-5	-4787
לינת 1.0	169		2000	-5	-0.3	-1251
עיט 1.0	509		500			-625
עיט 5.0	145		705	+3	+2.1	+3705
עיט אופ	98		523	-4	-3.9	-525
עיט אגח	107.5		15600	+2	+1.9	+19673
עמק פריזה 1 ש'	164		2985	-5	-3	-4885
עמק אופ	65	תב	11700	-7	-9.7	-18090
פולגת א	—		הפסקת מסחר			
פולימון א 0.5	9800		104			-49
פרנסר	1150		982	-40	-3.4	-1676
גיבור ספורט	5450	תב	72	-430	-7.5	-196
מתכת ומוצריה						
אורדן 0.1	4850	תב	392	-320	-6.2	-392
אורדן 0.5	3950	מב	141	-400	-9.2	-141
אלומית 1.0	6550		14	+52	+0.8	+14
אלומית 5.0	4700					
כבלים ש	251		2589	-9	-3.5	-4309
כבלים אופ	70		9500	-5	-4.8	-6066
כבלים אג"ח	90		6000	-5	-1.6	-31000
כבלים אגח	95		34231			
התכון 1.0	495		509	-5	-1	-379
התכון 5.0	270	שב				
התכון אופ	2280	שב				
זיקה 1.0	1978			-2	-0.1	-50
זיקה 5.0	1160			-5	-0.4	-43
קומפקט סה 5.0	2835	תב	83	-315	-10	-617
כבלי ציון 1.0	2000		1000			
כבלי ציון 5.0	970	תב	675	-91	-8.6	-2651
קרמר 1.0	200		3485	-5	-1.5	-1326
קרמר 5.0	113	מב		-6	-5	-25451
[illegible] 0.1	—		הפסקת מסחר			
[illegible] 0.5	—		הפסקת מסחר			
[illegible] 1.0	1548	תב	1582	-172	-10	-1986
קינג 1.0	580			-30	-4.9	-148
קינג 5.0	320		300	-10	-3	-430
קליל 1.0	2260		465	-150	-6.2	-1110
קליל 5.0	1880			-29	-1.5	-515
קליל אופ	855	תב	1275	-95	-10	-4386
קליל אגח	118		2000	-5	-0.4	-23000
שלודות 5.0	4500	תב	6	-400	-8.2	-203
תעשיות לכיש 1.0	533					
תעשיות לכיש 5.0	320	מב	244	-5	-1.5	-266
חשמל, אלקטרוניקה ואופטיקה						
אלביט 3.0	255000		25	-12000	-4.5	-57
אלקו 0.1	8165	מב		-430	-5	-42
אלקו 0.25 ש	3770		25	+9	+0.2	+15
אלקו 0.25 ב	3775					
אלקטרה 0.1	1460		772	-60	-8.5	-1772
אלקטרה א 0.5	1135		2512	-45	-3.8	-4107
אמנ 5 ש	685		295	-5	-0.7	-464
אמנ 5 ב	125		16350			-2757
אירית 1.0	12100		7			-7
כלל אלקטרוניקה	480		6193			-2244
כלל אלק אופ	96		52282			+5502
מכטרוניקס 1.0	900		1806	-30	-5.2	-1806
מכטרוניקס 5.0	680	תב	2385	-60	-8.1	-5288
מיקרונגר 1.0	360		950	-15	-4	-950
מיקרונגר 5.0	295		380	-15	-4.8	-600
ציקלון 1.0	1940	מב	153	-100	-4.9	-375
ציקלון 5.0	1090		380	-23	-2.1	-790
קונטקט אורלי 1.	2730			-20	-0.7	-53
קונטקט אורלי 5.	2155	שב				
תאת. 1.0	740		100			-100
תאת. 5.0	350		3462	-17	-4.6	-3388
תדיראן	655	מב	2052	-25	-3.7	-4520
כלל תעש אלק	1665		2259	-60	-3.5	-1859
מוצרי בניה						
א.ב. תעשיות 1.	156		60827			
א.ב. אופ	540		9230	-4	-0.7	-9490
א.ב. אגח	127.5		33070	-5	-0.4	-34070
אקרשטיין 1.0	378	תב		-42	-10	-1386
אקרשטיין 5.0	270		1008	+4	+1.5	+250
אקרשטיין אופ	330					
אקרשטיין אגח	125		10000			
אבנים בלוס	95		11510	-2	-2.1	-904
בלוס אופ	55.5		16821	+5	+4.7	+17321
מודל השק מועש	800		330	+27	+3.5	+6571
מוזאיקה ולמבן 1	1715	לב				
מוזאיקה ולמבן 5	1415	שב				
נגב קרמיקה	265		10140	-10	-3.6	-14485
נגב קרמיקה אופ	150		25082			
כימיה, גומי ופלסטיק						
אבן 5.0	1270	תב	2000	-130	-9.3	-5313
אליאנס ב	801	מב		-42	-5	-915
גל תעשיות 1.0	345		679			+579
גל תעשיות 5.0	242	תב		-17	-6.6	-600
גל אופ	82.5	מב	1501	-5	-1.8	-5000
גל אגח	97		1000			
דשנים 0.1	4500	תב	218	-240	-5.1	-352
דשנים 0.5	1565		685	-20	-1.3	-685
חיפה כימי 10.0	—		הפסקת מסחר			
ליפסקי 1.0	1820					
מקסימה 1.0	608	לב		-32	-5	-210
מקסימה 5.0	445	שב				
סנו 1.0	19411	שב				
סנו 5.0	15581		38	-200	-1.3	-13
פיקלאס	498	תב	2653	-27	-5.2	-2635
פיקלאס אופ	118	תב	2209	-11	-8.5	-6739
קרם כימיקל 1.0	3900	תב	150	-250	-6	-110
קרם אופ	1960		100	-90	-4.4	-100
קרם אגח	106	שב				
תיא 5.0	3490		100	-130	-3.6	-426
פטרוכימיים 10.0	51200		76	-1800	-3.4	-228
עץ, נייר ודפוס						
כתר	136		2000	-2	-1.5	-2000
רפוא 1.0	5832		14	-1		-14
רפוא 5.0	3950	שב				
תבנ. 1.0	7400	תב	215	-400	-5.1	-285
ימה 1.0	1796		1656	-15	-0.8	-936
לבידי אשקלון 1	795		1500	-15	-1.9	-3050
מלס ב 0.5	25800		5			-10
קרגל	720		2000	-25	-3.4	-7072
קרגל אופ	379		382	-25	-6.2	-893
רים 0.1	342	תב	658	-38	-10	-658
רים 0.4	175		2505			+706
תעל ב 0.2	14259		15	-300	-2.1	-132
תעשיות שונות						
אבריה 1.0	181.5	מב		-5	-5	-7656
אבריה 5.0	100		4270	-3	-2.9	-6100
תרשה יד	1962			+15	+0.8	+154
הנבלק 1.0	980					
הנבלק 5.0	939		299	-9	-1	-299

שם החברה	השער אתמול		המחזור ש"ח ע.נ.	השינוי	השינוי ב־%	הצע/ביקוש ש"ח ע.נ.
השקעות בתעשייה						
כור בכ ש	6140		834	-200	-3.2	-834
הקבוצת אופ	120		5660	-5	-4	-11224
תעשיות אגח	103		20680	-1	-1	-63180
חברות השקעה						
אמפא ש	5850			-150	-2.5	-100
אידיבי אופ	2190		209	-170	-7.2	-811
אידיבי אגח	97.5		47500	-5	-0.5	-23250
אלוני ש	805	תב	790	-60	-6.9	-1490
גולת 1.0	990	שב				
גולת אופ	790	שב				
גולת אגח	104.5	שב				
דבור 1.0	385	תב	4626	-35	-8.3	-6965
דבור 5.0	335		1229	-10	-2.9	-629
חברה לישראל 5.0	2780		859			-568
הלפמן 0.1	116000	שב				
הלפמן 1.0 ש	28300		28			-18
אמפא א 0.5	17100	תב	29	-1900	-10	-24
דיסקונט השק אופ	787		3266	-32	-3.9	-9777
דיסקונט השק אגח	104		16620			+6460
מגדל השק ש	24199	תב	36	-2200	-8.3	-139
מר השקעות 1.0	13482	שב				
חירון 1.0	1393	תב	265	-155	-10	-490
חירון 5.0	540		800	-11	-2	-800
יצוא ש	12500		39			-39
ירדן א 0.1	1097		200	-3	-0.3	-368
כלל 50.0	925		245	-5	-0.5	-380
מנוף 0.1	342		2192			+1042
מנור א 0.5	357		165	-3	-0.8	-313
מנור אופ	107.5	מב	730	+5	+3.4	+2460
מנור אגח 1	124.5			-5	-1.2	-7650
פז השק ש	2325	מב	782	-25	-1.1	-1145
פנה א 0.1	5443	תב	184	-500	-8.4	-184
פנה 0.5	3464	תב	212	-200	-5.5	-979
פרדג ב 2.5	—		הפסקת מסחר			
קרדן 1.0	105.5		2098			-2098
קרדן 5.0	61.5	מב	15741	-7	-10.2	-23817
קרדן אופ	46		17500	-5	-6.1	-54460
קרדן אגח	103		16230	-1	-1	-18230
פועלים השק ש	551	תב	2400	-35	-6	-2591
נסחרות במט"ח						
בית ב	265					

רשימה מקבילה

שם החברה	השער אתמול		המחזור ש"ח ע.נ.	השינוי	השינוי ב־%	הצע/ביקוש ש"ח ע.נ.
מסחר שרותים מלונאות מחשבים						
הראל 1.0	—		הפסקת מסחר			
יסקל	224	תב	2810	+20	+9.8	+4300
קונסורסיום 0.1	—		הפסקת מסחר			
קונסורסיום 0.5	—		הפסקת מסחר			
קונסורסיום אופ	—		הפסקת מסחר			
קופל 1.0	556	תב		-62	-10	-50
תבל	184.5		1547			-47
בני הוד	102.5		11423	-5	-4.2	-19198
בני הוד אופ 1	76.5		1200	-5	-3.2	-2200
החברה הישראלית	54		9222	+1	+1.9	+2380
כנס סר 1 ש	1540		220	+45	+3	+290
איכות מחשבים	248		1000	-12	-4.6	-1000
רונה מימון 1.0	296	בב	250	-10	-3.5	-435
רונה אופ	695		100	-55	-7.3	-1090
כלל מחשבים 1.0	4560		16			
משוב מחשבים 1.0	197					-1000
ריקו	420		2720			-2720
נדל"ן בינוי חקלאות						
אורן 1.0	—		הפסקת מסחר			
אורן 5.0	—		הפסקת מסחר			
אמבטים 1.0	485	שב				
בן-יקר בת 1.0	2520			-10	-0.4	-45
דודקי 1.0	—		הפסקת מסחר			
דודקי 5.0	—		הפסקת מסחר			
עוד 5.0	1090		180	-50	-4.4	-1170
רסקו מבנ'	1415		550			+55
רסקו רג	1041		222			+898
שגב 5.0	—		הפסקת מסחר			
שגב אופ	—		הפסקת מסחר			
אגמים	1220		1604			-354
גלגלפרוס 1.0	750		6			
גלגלפרוס 5.0	366		130			
תעשייה						
יעבורס	240	תב	500	-15	-5.9	-5530
מקס 0.1	2437		95	-1		-145
מקס 0.5	1031					-10
תעש הגוזן 1.0	1870					
אקסמן 5.0	967	לב				
מרגן 1.0	627	לב				+75
משאבת מלע	80	שב				
מכונות מרום 1.0	74.5		7000	-2	-2.6	-18342
מכונות מרום אופ	29		26796			-958
אלקל	—		הפסקת מסחר			
אלקל אופ 2	—		הפסקת מסחר			
בר-סן 1.0	2768		105			-103
בר-סן 5.0	1445		100			
[illegible] 1.0	3933	שב				
[illegible] 5.0	946	מב		-50	-5	-349
מלב. 1.0	678		90			-90
מלב. 5.0	[illegible]			+20		+200
אלטק-טק	[illegible]					
[illegible] 1.0	3400					
נקה כימיקל 2.0	[illegible]					
תג.ל. 1.0	1742					
תג.ל. 5.0	[illegible]					
הדר א 5.0	4893	תב	42	-344	-10	-42
אורדע פרוס	556		538	-5	-0.9	-234
סקופרה 1.0	5643	תב	100	+270	+5	+140
בלק	404		260			+626
מז הן	329		250	-1	-0.3	-150
סאמרי טכנולוגיה	105		5000	-5	-0.5	-1175
השקעה						
אינקובה 0.1	37		12914			+6700
אינום	234		1110			-1110
אינום אופ	75					
אגמיר ב	655		500	-1	-0.2	-1089
אפיק 1.0	508	לב				
אפיק 5.0	252	לב				
בנין ב' 5.0	9240	בב	14	-93	-1	-11
ישום השקעות	66.5		1500			-502
ישום אגח-אופ	82	שב				
לנדיק 0.1	1675	לב				
לנדיק 0.5	328	לב				-90
עין השק ב 0.1	1688		100			-245
עין השק ב 0.5	950	מב		-50	-5	-328
חיפושי נפט						
דלק נפט 1	1663	מב	64	-150	-0.5	-131
דלק נפט 5	780		228			
פז חיפושי נפט	17800		55			
יואל אופ	67	תב	23990	-5	-6.9	-41050
מגב. 1.0	3299		45	-22	-0.7	-219
מגב. 5.0	1640		376	-60	-3.5	-476
פראיל ב 0.5	5857					
נפטא ש	296	מב	3843	-8	-1	-12940
יואל	270		9461	-14	-4.9	-22020

משתנים

שם נייר ערך	מ.ל. מסחר ערך נקוב	שער קבע בסיס נקודות	שער מ.ר.ג. נקודות	שינוי יומי ב־%	מס' עסק' כלל בנפחים
בנק בינלאומי 05	6635	5497	5497	-6	28
0763011	10547	6718	-5.5		
חבנה ש	14176	149.5	158.5	-5.08	2
0711010	3343	646	-5.04		
כלל סחר	16500	338	355	-4.65	8
שופרסל ב 10.0	2937	784	786	-5.45	1
דלק ג ש	8139	1761	1770	-3.51	9
אפריקה 1.0	261	25144	25144	-4	4
אגרים 1.0	9336	739	726	-1.99	8
נכסים ובנין	2578	2156	2119	-2.24	6
הכשרת הישוב		54260	54260		
0198010	10400	250	-5.11		
כלל נלק	3855	536	541	-3.94	4
עלית	50	10935	10985	-0.5	1
פולגת ב 4		645	645		
קומפוזיט סה 1.0	824	3109	3109	-4.49	
0600014	3459	1652	-5.48		
אלרון 3.0	12	196749	199251	-5.25	3
טבע ש	5568	7072	7198	-1.75	18
ים המלח	7632	1767	1744	-3.76	5
פטרוכימיים 10.0	27857	770	776	-3.75	26
מפעלי נייר 10.0	53	228997	222719	-3.75	4
כלל תעש' 1.0	53540	164.5	170.5	-4.88	9
איידיבי פתוח 2.0	3482	5213	5186	-4.75	11
אלרן ש	3683	698	691	-3.06	2
חברה לישראל 1.0	3257	3049	3809	-4.75	13
0690019	4980	557	-5.07		
דיסקונט השק ש	18919	1922	1848	-3.27	35
כלל 10.0	6793	926	924	-3.74	8
יואל 5.0	12861	267	-4.93		

שערים בינבנקאיים

אתמול, בצהריים, 7.3.1988, באירופה

מסירה מיידית (ספוט)

לי"ש שטרלינג	$ ארצות הברית	1.7988/1.7998
ל"ז ארה"ב	מרקים גרמניים	1.6838/1.6848
"	פלורינים הולנדיים	1.8915/1.8925
"	פרנקים שוויצריים	1.3940/1.3950
"	פרנקים בלגיים	35.21/35.23
"	פרנקים צרפתיים	5.6970/5.7000
"	לירטות איטלקיות	1241.70/1242.70
"	ינים יפאניים	128.40/128.50
לק.נ.ד.	$ ארצות הברית	1.3556/1.3561

שער הזהב 436.00 $ ארה"ב אונקיה לונדון פיקסינג

מסירה עתידית (פורוורד)

	$/לי"ש	פר"ש/$	מרק/$
1 ח'	1.7955/1.7967	1.3873/1.3886	1.6786/1.6798
3 ח'	1.7893/1.7905	1.3765/1.3779	1.6693/1.6705
6 ח'	1.7802/1.7815	1.3615/1.3631	1.6547/1.6562

הנתונים נמסרו על־ידי בנק דיסקונט לישראל בע"מ

שף נאמנות
בטוחה כלל
ניהול תיקי השקעות, ניהול קרנות נאמנות וניהול קופות גמל

صكنا من الاهل

صورة عن الأصل

כלכלה ועסקים

תנו לנו יעד

משלחת קרן המטבע העולמית המבקרת בימים אלה בישראל מתעתדת לכתוב דו"ח שנתי על כלכלת ישראל. הפעם יהיה זה דו"ח מצומצם בהיקפו, אך בכל זאת חשוב.

אנשי הקרן ודאי יתעניינו בארבעה משתני־המדיניות המרכזיים של המשק הישראלי: תקציב, שכר, שער חליפין ומדיניות מוניטרית.

יומן כלכלי

נחמיה שטרסלר

ברונו — עלייה עצומה בכמות הכסף

בנושא התקציב הבשורות טובות. השנתיים האחרונות הסתיימו בלי גרעון, ולא זו בלבד אלא שהתקציב נהפך לתקציב נומינלי, ולקראת 1988/9 אף הוכרזה מטרה של 12% אינפלציה, כך שאפשר יהיה לשפוט די בקלות את משרד האוצר בסוף השנה.

בחזית השכר המצב הרבה יותר בעייתי. אם נביא בחשבון את זחילת השכר הצפויה ועדכון שכר המינימום באפריל, נגיע לעליית שכר של 8%. אם נוסיף לכך את תוספת היוקר לפי ההסכם הנוכחי — נגיע לעליית שכר ריאלית של 4%, בלי הסכמי שכר ארציים וענפיים. אנשי הקרן יבחינו מיד שיש כאן בעיה.

בנושא שער החליפין יקשה מאוד לשכנע את קרן המטבע שיש להמשיך במדיניות שער החליפין הקבוע. זה שנתיים יש גידול רצוף בעודף היבוא האזרחי, וסיסמת היציבות של שר האוצר ונגיד בנק ישראל אסור לה שתתייחס רק לאינפלציה. גם מצב המאזן המסחרי הוא חלק מנושא היציבות.

בנושא הרביעי, המדיניות המוניטרית, יעמדו אנשי קרן המטבע פעורי־פה. הם לא יבינו איך זה, כאשר כבר יש תקציב נומינלי ויעד אינפלציוני, לא הכריז עדיין בנק ישראל על יעד מוניטרי כמותי.

פעם, ביולי '85, הכריז הבנק על יעד כמותי לאשראי הבנקאי לציבור. לאחר מכן, עם כניסת מיכאל ברונו לתפקיד, החליט בנק ישראל שיעד זה איננו מתאים לתקופה של שער חליפין קבוע ומחלקת המחקר של הבנק המליצה על יעד חדש: "אשראי מקומי נטו". בסיכומו של עניין גם יעד זה לא אומץ רשמית על־ידי בנק ישראל, לאחר ויכוחים ממושכים בתוך הבנק.

בתקציב הלאומי כותב בנק ישראל, שהמדיניות המוניטרית תפעל להמשך האטת האינפלציה, בקביעת ממדי ההתרחבות של סך האשראי המקומי נטו ו"הדגש יושם על שליטה בכמויות". אך לפי הנתונים, נראה שהם כלל אינם שולטים בכמות הכסף. את 1987 סיימנו עם גידול עצום בכל מצרפי הכסף (M1, M2, M3) וברור שכאשר הם גדלים, גדלה גם האינפלציה, בניגוד למטרה המוצהרת של בנק ישראל.

יש גם ספקות כבדים מצד גורמי אקדמיה בעלי משקל בקשר לרלוונטיות של המשתנה החדש: "אשראי מקומי נטו". אך בכל מקרה, מדוע אין בנק ישראל מכריז על יעד כמותי כלשהו למשתנה זה. הרי כאשר אין יעד אפשר להסביר ולתרץ את הכל בדיעבד, כפי שאמנם עושה הבנק בחוברת האחרונה שהוציא בנושא העלייה באמצעי התשלום. אנו זכאים לקבל יעד כמותי, ואז ניתן יהיה לשפוט אם הצליח בנק ישראל או נכשל.

התפוצצה העסקה להשכרת בניין "קרת" לחברת הביטוח "ארדט"

הבעלים התחרטו. עכשיו הם רוצים להפוך את הבניין למרכז מסחרי בזכות ההתעוררות באזור מגדל שלום

מאת אריה לביא

העסקה במסגרתה עמדה חברת הביטוח "ארדט" לשכור את הבניין שבו פעלה מחלקת מטבע חוץ של בנק המזרחי התפוצצה — לאחר שנחתם כבר זכרון דברים בנושא.

המדובר בבניין ברחוב אחוזת בית, צמוד למגדל שלום. הבנין שייך לצבי יגרמן בעליה של חברת הצילום "קרת" והוא היה מושכר לבנק המזרחי שהפעיל בו את מחלקת מטבע חוץ. במסגרת ההתייעלות בבנק פונה הבניין ועמד ריק קרוב לשנה.

לפני כשבועיים סוכם שחברת הביטוח ארדט מקבוצת כלל תשכור את הבניין ותשכן בו את אגף ביטוח חיים ומחלקת הדרכה של החברה. ארדט עמדה לשלם כ־15 אלף דולר לחודש שהם (כ־10.7 דולר למ"ר) לעומת המחיר הראשוני שתבע יגרמן, 20 אלף דולר לחודש.

לאחר שנחתם זכרון דברים התגלו חילוקי דעות בין הצדדים על רקע תביעות הדדיות שלא פורטו לפני כן בזכרון הדברים כמו הכנסת טרנספורמטור וציוד אחר שהיה נחוץ לחברת הביטוח.

במקביל, הגיע יגרמן למסקנה שעדיף לשנות את ייעודו של הבניין ובמקום משרדים להפכו למרכז מסחרי תוך ניצול ההתעוררות באזור הישן של תל אביב והציפיה שהמהפכה שעוברת כעת על כל בו שלום תביא קהל חדש לאיזור.

בעקבות כך החליט יגרמן לחלק את השטחים לחנויות קטנות ולהשכירן ואת היתרה להשכיר למשרדים. מחישובים שעשה הוא מעריך שיוכל להגיע בדרך זו להכנסה כמעט כפולה.

מיזוג "שמן" ו"עץ הזית" יסתיים בתוך חודשיים

מאת יונתן שרמן

מיזוג הפעילות של שני מפעלי השמנים של "כור", מפעלי "שמן" ו"עץ הזית", אמור להסתיים עד חודש מאי. מיזוג זה לא יכלול את איחוד שני אתרי הייצור, אלא יביא לחלוקת ייצור המוצרים ביניהם בצורה ראציונאלית יותר.

שני המפעלים ימשיכו למצות שמן סויה ושמנים אחרים, אך מפעל "שמן" בחיפה ייצר בעיקר שמן בצובר ואילו "עץ הזית" ייצר שמן בבקבוקים. כן יחולק השיווק בין שני המפעלים כך ששיווק השמן מהמפעל לצרכן תהיה בדרך הקצרה ביותר ו"עץ הזית" למשל, לא ישווק את תוצרתו בצפון הארץ.

בייצור מוצרים אחרים, מפעל "שמן" יתמחה בדטרגנטים, סבון ושמפו ואילו "עץ הזית" ייצר משחות שיניים וכך תימנע תחרות בין שני המפעלים בנושאים אלו.

צעדים אלו מתוספים לשורה של צעדים נוספים שכבר בוצעו בשתי החברות, הכוללים את איחוד הנהלת המפעלים, מיזוג מערכי השיווק וביטול כפל המנגנונים.

"מזלט" צופה מכירות של 100 מיליון דולר ב־1988

מאת יונתן שרמן

חברת "מזלט", המייצרת מטוסים זעירים ללא טייס, צופה מכירות של למעלה מ־100 מיליון דולר בשנת '88 בהשוואה למכירות של יותר מ־30 מיליון דולר בשנת '87. הגידול החד במכירות הצפוי השנה בתוכנית העבודה של חברת "מזלט", מסתמך על צבר ההזמנות הגדול של החברה במכירת מטוסים זעירים ומערכות שונות הקשורות לשליטה על המטוסים הזעירים לצה"ל ולצבאות אחרים.

מבחינת רווחיות, חברת "מזלט" מוגדרת כיום על ידי גורם בכיר ב"תדיראן", כחברה הרווחית ביותר בקבוצה, למרות שמאזנה לא משקף רווחים אלו. הסיבה לכך, שהחברות השותפות לביצוע העבודות לבניית המזל"טים על ידי חברות האם של החברה — "תדיראן" והתעשיה האווירית, כך שהחברה לא תציג רווחים משיקולי מיסוי.

חברת "מזלט" קצרה הצלחה בתחום מכירות המטוסים הזעירים לחיל הים האמריקאי וההערכות כיום הן, שניתן להמשיך ולמכור כמויות גדולות של מטוסים כאלו לצבא האמריקאי בעתיד על שלוחותיו השונות.

העורך: נחמיה שטרסלר

האם הבינו יצרני השמן את המסר?

מאת סופר "הארץ"

משרד האוצר פועל להורדת מחיר שמן הסויה, לאחר שזה הועלה בעשרות אחוזים לאחרונה. המשרד הורה בסוף השבוע שעבר להוריד את מחיר הכוספה ב־7%.

יצרני השמן העלו את מחיר שמן הסויה מיד לאחר שהוחזר מוצר זה מהפיקוח על המחירים. העלאה חריגה זו העלתה את חמת מנכ"ל האוצר, ויקטור מדינה, שהורה להוריד את מחיר הכוספה המהווה שני שלישים מהתמורה של יצרני השמן.

במשרד האוצר אומרים שיש לקוות שיצרני השמן הבינו את המסר והם יורידו גם את מחיר שמן הסויה לצרכן, אחרת יאלץ האוצר לנקוט בצעדים נוספים.

השפעה מועטה של המהומות בשטחים על מכירות המלט

מאת יונתן שרמן

המהומות בשטחים השפיעו בצורה מתונה יחסית על מכירות המלט בחודשים האחרונים, למרות הפרסומים הרבים על האטה בבנייה והידיעות בדבר קיטון משמעותי במכירות של ברזל לבניין, המשלים את מכירות המלט.

בממוצע רב שנתי, חברת "נשר", שהינה הגוף היחיד המוכר כיום מלט בארץ, מכרה כמות נמוכה ב־8 אחוזים בכמות המלט הממוצעת לחודש פברואר. החברה מכרה השנה 139 אלף טונות מלט בפברואר בהשוואה למכירות של 123 אלף טונות מלט בפברואר '87 (חודש בו נקטו עובדי החברה בסנקציות) 141 אלף טונות בפברואר '86 ו־147 אלף טונות מלט בפברואר '85.

יחד עם זאת, ב"נשר" מציינים, כי לפחות חלק מהירידה מוסבר בחורף הגשום שהיה השנה, אשר הקטין את היקפי הבניה בארץ ולא כל הירידה במכירות נובעת מהמהומות בשטחים.

יצוין, כי על פי תחזית של חברת "מודלים כלכליים" של "כלל", במידה והיעדרות העובדים מהשטחים תימשך במתכונתה הנוכחית במהלך כל שנת '88, הפגיעה בהיקפי ענף הבנייה תהיה 10 אחוזים מכלל תפוקת הענף או כ־400 מיליון שקל במחירי שנת '88.

הערכה זו מבוססת על כך, שמכלל 110 אלף עובדי ענף הבנייה, 42 אחוזים הינם עובדים מהשטחים ובממוצע כ־30 אחוזים מהם נעדרים מהעבודה בארץ.

מבני תעשייה בע"מ

ניתנת בזה הודעה לפי סעיף 23 לחוק ניירות ערך תשכ"ח - 1968 בדבר פרסום

תשקיף

הצעה של

10,000,000 מניות רגילות רשומות על שם בנות 1 שקל חדש ערך נקוב כל אחת בערך נקוב כולל של 10,000,000 שקלים חדשים ("מניות רגילות")

ושל

סדרה של 7,500,000 שקל חדש ערך נקוב אגרות חוב (סדרה א') רשומות על שם, עומדות לפרעון ביום 31 במרץ 1993, נושאות ריבית בשעור של 4% לשנה, צמודות (קרן וריבית) למדד המחירים לצרכן בגין חודש ינואר 1988 (108.4 נקודות) וניתנות להמרה למניות רגילות רשומות על שם בנות 1 שקל חדש ערך נקוב כל אחת לפי שער המרה של 1 שקל חדש ערך נקוב אגרות חוב (סדרה א') ל־1 מניה רגילה בת 1 שקל חדש ערך נקוב (100%) (כפוף להתאמות), בכל יום עסקים בנקאיים החל ביום 31 במאי 1988 ועד ליום 24 במרץ 1993 ועד בכלל ("אגרות חוב (סדרה א')").

ושל

סדרה של עד 27,782,600 כתבי אופציה רשומים על שם (סדרה 1) הניתנים למימוש למניות רגילות רשומות על שם בנות 1 שקל חדש ערך נקוב כל אחת בכל יום עסקים בנקאיים החל ביום 31 במאי 1988 ועד ליום 30 בספטמבר 1990 ועד בכלל.

כל כתב אופציה (סדרה 1) ניתן למימוש למניה רגילה אחת בת 1 שקל חדש ערך נקוב (כפוף להתאמות) תמורת תשלום במזומן של מחיר מימוש של 1 שקל חדש, הצמוד לשער היציג של הדולר ארה"ב כך שלמחיר המימוש יתווספו הפרשי שער הנובעים מעליית שער החליפין היציג של הדולר משער החליפין היסודי של 1.5851 ש"ח לדולר (להלן "שער החליפין היסודי") ועד לשער החליפין האחרון שיהיה ידוע בתאריך המימוש כמוגדר בסעיף 5.3 בתשקיף. כתב אופציה אשר לא ימומש עד ליום 30 בספטמבר 1990 ועד בכלל יפקע ויהיה בטל ולא יקנה לבעליו כל זכות שהיא, ובכלל זה זכות לתשלום כלשהו ("כתבי אופציה"); מתוכם מוצעים לציבור 25,000,000 כתבי אופציה.

ושל

סדרה של 15,225,000 שקל חדש ערך נקוב אגרות חוב (סדרה ב') רשומות על שם, עומדות לפרעון בשעורים שווים בשנים 1994 עד 2003 ועד בכלל, נושאות ריבית בשעור 6.25% לשנה, צמודות (קרן וריבית) למדד המחירים לצרכן בגין חודש ינואר 1988 (108.4 נקודות) ("אגרות חוב (סדרה ב')"), מתוכן מוצעות לציבור אגרות חוב (סדרה ב') בערך נקוב כולל של 15,000,000 שקל חדש.

החברה לפיתוח המלאכה בע"מ (חברה בת) התחייבה לרכוש אגרות חוב (סדרה ב') בערך נקוב כולל של 225,000 שקל חדש כמלאי להבטחת מסחר סדיר באגרות החוב (סדרה ב') כמפורט בסעיף 1.2 בתשקיף.

ניירות הערך האמורים מוצעים כדלהלן:

הצעה לציבור של

10,000,000 מניות רגילות המוצעות במחיר של 100% מערכן הנקוב ביחד עם 7,500,000 שקל חדש ערך נקוב אגרות חוב (סדרה א') המוצעות במחיר של 95% מערכן הנקוב ביחד עם 25,000,000 כתבי אופציה (סדרה 1), המוצעים ללא תמורה ביחד עם 15,000,000 שקל חדש ערך נקוב אגרות חוב (סדרה ב') המוצעים במחיר של 90% מערכן הנקוב.

ניירות הערך מוצעים לציבור ב־500,000 יחידות כשכל יחידה כוללת:

20 מניות רגילות בנות 1 ש"ח ע"נ במחיר של 20.00 שקל חדש (100%)
15 ש"ח ע"נ אגרות חוב (סדרה א') במחיר של 14.25 שקל חדש (95%)
50 כתבי אופציה (סדרה 1), ללא תמורה ———
30 ש"ח ע"נ אגרות חוב (סדרה ב') במחיר של 27.00 שקל חדש (90%)

מחיר כולל ליחידה 61.25 שקל חדש

משקיעים מוסדיים התחייבו לרכוש 200,000 יחידות, המהוות 40% מהיחידות המוצעות לציבור, כמפורט בסעיף 7 בתשקיף. לפיכך, מוצעות לציבור, בנכוי חלקם של משקיעים מוסדיים, 300,000 יחידות.

המחיר ליחידה צמוד לשער היציג של דולר ארה"ב כך שאם שער החליפין האחרון שיהיה ידוע ב־4 במרץ 1988 (להלן "שער החליפין האחרון") יעלה בלמעלה מ־5% ביחס לשער החליפין היסודי יתווספו למחיר היחידה הפרשי שער הנובעים מהצמדת המחיר ליחידה לשער החליפין היסודי, אך באותו שער העולה על 5%.

המחיר האפקטיבי למניה, הינו 0.85 ש"ח (85%).
התשואה לפדיון, ברוטו, של אגרות החוב (סדרה א'), הינה 5.2% לשנה.
התשואה לפדיון, ברוטו, של אגרות החוב (סדרה ב'), הינה 7.8% לשנה.
התשואה לפדיון, ברוטו, המשולבת והמשוקללת של אגרות חוב (סדרה ב') ואגרות חוב (סדרה א'), הינה 7.2% לשנה.

והצעה לעובדים של

עד 2,782,600 כתבי אופציה (סדרה 1) רשומים על שם הניתנים למימוש למניות רגילות בנות 1 שקל חדש ערך נקוב כל אחת כנגד תשלום במזומן, בעת המימוש, של מחיר מימוש לכל כתב אופציה בסכום של 1 שקל חדש צמוד לדולר כמפורט בסעיף 3 בתשקיף. כתבי האופציה מוצעים לעובדים ללא תמורה.

להבטחת תשלום כל הסכומים (קרן, ריבית והפרשי הצמדה) שהחברה התחייבה לשלמם לפי אגרות החוב (סדרה א') יצרה החברה שעבוד צף, אחרון בדרגה, על כל רכושה ועל כל זכויותיה לגבי רכוש זה כפי שהוא קיים כיום וכפי שיהיה בעתיד. (ראה סעיף 4.21 (ג) בתשקיף)

להבטחת תשלום כל הסכומים (קרן, ריבית והפרשי הצמדה) שהחברה התחייבה לשלמם על פי אגרות החוב (סדרה ב') יצרה החברה שעבוד צף, ראשון בדרגה, על כל רכושה ועל כל זכויותיה לגבי רכוש זה כפי שהוא קיים כיום וכפי שיהיה בעתיד. שעבוד צף זה הוא בדרגה שווה לשעבודים הצפים האחרים, הראשונים בדרגה, שנוצרו על ידי החברה לטובת בנקים (ראה סעיף 16.5 בתשקיף) יחסית (פרי פסו) לסכומי ההתחייבויות כפי שיהיו מובטחים, מזמן לזמן, על ידי כל אחד משעבודים אלה. אין בשעבוד האמור כדי למנוע מהחברה לשעבד את רכושה לטובת כל אדם או גוף בשעבודים צפים, נחותים בדרגתם, לשעבוד שנוצר על פי אגרות החוב (סדרה ב'). (ראה סעיף 6.12 (ג) בתשקיף)

פתיחת המסחר בניירות הערך המוצעים מותנית בפיזור נאות שלהם בציבור. אם לא יתקיים פיזור נאות בציבור של ניירות הערך המוצעים תחליט הבורסה, לפי שיקול דעתה, באם לפתוח במסחר או לעכב את פתיחת המסחר עד שיושג פיזור נאות (ראה סעיף 1 בתשקיף).

הדו"חות הכספיים הכלולים בתשקיף תואמו בדרך של הצגה מחדש של מנת לשקף תקונים בטפול החשבונאי, בין השאר, בסעיפי מקרקעין, הכנסות מהשלמת דמי שכירות והכרה בהפסדים (ראה חוות דעת המבקרים בעמוד 93 ובאור 2.4 בדו"חות הכספיים).

החברה היא חברה ממשלתית, על פי חוק החברות הממשלתיות, התשל"ה - 1975. על פי סעיף 11 א' לחוק הפיקוח על מצרכים ושרותים, התשי"ח - 1957 רשאי שר האוצר להורות לחברה ממשלתית העוסקת בענין שלמדינה ענין כלכלי חיוני בו, כי תמשיך לפעול לפי הוראות השר וכן רשאי השר למנות אדם לניהול החברה או לפיקוח על הנהלתה. (ראה סעיף 12.11 בתשקיף).

לקראת ההנפקה שונה הסכם שבין החברה לבין משרד הבטחון המתייחס לנכס מהותי של החברה. לפרטים נוספים ראה סעיף 12.9 (ב) (6) בתשקיף.

ההצעה לציבור (אך לא לעובדים) מובטחת בחיתום. סך כל עמלות החיתום, הטיפול, הניהול, הריכוז וההפצה וההוצאות האחרות הכרוכות בהנפקה זו, צפויות להגיע לכ־3.2 מליון שקל חדש (כ־10.4%).

הצעה זו היא הצעה ראשונה לציבור של ניירות ערך של החברה.

הנאמנים לאגרות החוב: החברה לנאמנות של בנק לאומי לישראל בע"מ.
החברה לנאמנות של בנק דיסקונט לישראל בע"מ.

מנהלי קונסורציום החתמים: בנק לאומי לישראל בע"מ.
בנק הפועלים בע"מ
בנק דיסקונט לישראל בע"מ
בנק המזרחי המאוחד בע"מ
כלל מנפיקים בע"מ

החתמים בהנפקה זו: אי.בי.אי. שרותי בורסה והשקעות בישראל בע"מ, בנק למימון ולסחר בע"מ, עתרת ניירות ערך (2000) בע"מ, בכורה שרותי ייעוץ והשקעות בע"מ, יוניטרסט חברה להשקעות ולני"ע בע"מ, קרדן ני"ע בע"מ, מיטב יועצי השקעות וני"ע בע"מ, בנק כללי לישראל בע"מ, החברה המרכזית לני"ע בע"מ, מודיץ את טוכלר בע"מ, הראון את לביא בע"מ, בנק הספנות לישראל בע"מ, אייל אנגלו־ישראל השקעות וני"ע בע"מ, צמיחה ניירות ערך והשקעות בע"מ.

רשימת ההתימות להנפקה זו תהיה פתוחה בכל יום עסקים בין השעה 8.30 בבוקר ועד 12.30 בצהריים החל מיום 8 במרץ 1988 ועד יום 10 במרץ 1988 או עד היום שבו תושלם מכירת כל היחידות המוצעות, לפי המוקדם שביניהם.

התאריך 29.2.1988

פריאל עתונות

אנשים ועסקים

בנק פ.ק.או. יחגוג 55 שנה לפעילותו בארץ

מעטים יודעים, אך אחד הבנקים הוותיקים ביותר בארץ הוא הבנק הפולני פ.ק.או. שהוא גם הבנק הזר היחיד הפועל בארץ, בנפח זעיר אמנם. באמצע מאי יציינו ראשי הבנק הפולני מלאות 55 שנה לפעילותם בארץ, שידעה מעלות ומורדות.

כעת יש לבנק הפולני ב־ישראל עדנה. ראשית מבקשים הפולנים להגדיל את הונו, כפי שמסר כאן נשיא הבנק זדסי מלין שביקר באחרונה בארץ. בנוסף, עומד הבנק לקבל מעמד עצמאי ולא יהיה עוד כפוף לבנק הפולני בפאריס.

אריה לביא

רפי הוכמן נשאר באילת

רפי הוכמן, ראש עיריית אילת, הופתע בשבוע שעבר לשמוע על הצטרפותו למשלחת אנשי העסקים והתעשיינים שיצאה לסיור במזרח הרחוק.

הוכמן, שהוזמן אמנם להצטרף לסיור, העדיף בסופו של דבר להישאר בבית ולטפל בענייני עירו. אלא שבלשכת המסחר "ישראל־אסיה" לא טרחו לבדוק הדגישו בהודעות לתקשורת את עובדת השתתפותו במשלחת.

הוכמן לא היה נטרד כל־כך בגין הדבר אלמלא הוצף משרדו למחרת היום בעשרות קריאות טלפוניות מצד מכרים חברים, ומצד יזמים שנקבעו להם פגישות עם ראש העיר.

אבי גנאור

רוצים את המנכ"ל אך לא את החברה

ב"עלית" סוכם למנות את אמנון דייק, מנכ"ל "מעדנות", לתפקיד המשנה למנכ"ל של "עלית". דייק, לשעבר מנהל השיווק של חברת "קוקה קולה", יבוא במקום שמואל פרנקל, הפורש מהחברה.

המעניין בכל הפרשה — שרק באחרונה סיכמה "עלית" על מכירת מניותיה ב"מעדנות" לשתי שותפותיה "אסם" ו"סנפרוסט", בטענה כי זו השקעה בלתי כלכלית. אף כי "מעדנות" תחת ניהולו של דייק סיימה את שנת '87, בראשונה בתולדותיה, ברווח.

יונתן שרמן

בכל־בו שלום "אין בהלה"

התפטרותו של דן וקסמן מניהול כל־בו שלום לא תזעזע את הכל־בו ולא תשפיע על עתידו, כך הבטיח אתמול דוד קליין מבעלי המניות החדשים של הרשת.

על־פי קליין, להתפטרות ולמינוי המנכ"ל החדש אין קשר לנעשה ברשת, ולדבריו גם הרכב הבעלות והשליטה על החברה האמריקאית המתפעלת אותה, לא השתנה. "עינינו עדיין להתרחבות" אמר קליין, "התוכניות לא השתנו ואין שום בהלה". מי בכלל אמר שיש?

אבי גנאור

מכון שיווק ללא המשווקים הגדולים

ביום ראשון התקיים ברוב פאר טקס חנוכת מכון השיווק הישראלי, מיסודו של איגוד לשכות המסחר. לטקס וליום העיון שהתקיים במלון דן אכדיה שבהרצליה התייצבו רבים ומכובדים, לרבות שר התעשיה והמסחר אריאל שרון, שלא אמר מלה בנושאי שיווק ובחר לדבר על פוליטיקה.

למרבית ההפתעה נעדרו מהמקום דווקא מי שאמורים להיות הקליינטים הגדולים של מכון השיווק, הלא הם ראשי רשתות השיווק הגדולות יוחנן גור מנכ"ל שקם, שמואל אייל מנכ"ל המשביר לצרכן ובני גאון מקראפט — כולם הוזמנו ולא הגיעו.

מהנהלת השקם הסבירו אתמול: "זו אינה מדיניות מכוונת... יש לנו יחסים טובים עם האיגוד, אנחנו משלמים מסים. אמנם הוזמנו לאירוע, אבל זה במה"ב עוד טקס, ומצאנו דברים אחרים לעשות... ברכותנו מלוות את המכון החדש".

מדוע לא התייצב גאון לאירוע, לא הצלחנו לברר, אבל היו בקהל האורחים שרמזו כי היעדרותו קשורה לנבחותו במקום של בנימין ג'יבלי. לאייל, העומד כידוע גם בראש ארגון הגג של רשתות השיווק בישראל, היה הסבר פשוט להיעדרותו: "ידוע לי שהוקם המכון, ראיתי זאת בעתון, אך הייתי עסוק ופשוט לא היה לי זמן להופיע".

אבי גנאור

ההבדל בין הפלה להעפלה

בדיון האחרון על תקציב משרד החינוך, שהתקיים בשבוע שעבר בוועדת הכספים של הכנסת, ביקש ח"כ חיים רמון פרטים על סעיף תקציבי מסוים. יו"ר הוועדה ח"כ אברהם שפירא נהדר ונזעק: "יש תקציב להפלה!" ורמון הרגיע: "מדובר בהעפלת יהודים לארץ־ישראל בתקופת היישוב. לא בהפלות".

מחשבה קדימה בע"מ
יום עיון לדירקטורים ובעלי מניות בנושא המשכיות בעסקים
יום ה', 24.3.88
לפרטים: 052-572685
052-572842

עו"ד רו"ח
נציגך בחברות (R)
שרותי המפעיל —
חברת מידע ירושלים
פלא־פון (ברשם החברות)
050-23155
פקסימיליה 02-811552
(ON-LINE)

פקסימיליה
MURATA
מורטה
חסכונית ביותר!
נציגים מקבוצת כלל

אל על מטענים לכל השערים

שערי מטבע חוץ 7.3.88

המטבע	בנק לאומי מזומנים קניה	בנק לאומי מזומנים מכירה	בנק לאומי העברות והמחאות קניה	בנק לאומי העברות והמחאות מכירה	בנק הפועלים מזומנים קניה	בנק הפועלים מזומנים מכירה	בנק הפועלים העברות והמחאות קניה	בנק הפועלים העברות והמחאות מכירה	בנק דיסקונט מזומנים קניה	בנק דיסקונט מזומנים מכירה	בנק דיסקונט העברות והמחאות קניה	בנק דיסקונט העברות והמחאות מכירה	שער יציג	השינוי היומי
1 דולר	1.54	1.61	1.5702	1.5898	1.54	1.61	1.5692	1.5888	1.54	1.61	1.5722	1.5920	1.5809	-0.0015
1 לי"ש	2.76	2.89	2.8209	2.8561	2.77	2.91	2.8246	2.8598	2.78	2.91	2.8296	2.8652	2.8432	0.0423
1 מארק גרמני	0.91	0.95	0.9299	0.9415	0.91	0.96	0.9306	0.9422	0.91	0.96	0.9337	0.9454	0.9366	0.0026
1 פרנק צרפתי	0.27	0.28	0.2752	0.2786	0.26	0.28	0.2748	0.2782	0.27	0.28	0.2759	0.2794	0.2768	0.0007
1 גולדן הולנדי	0.81	0.85	0.8290	0.8394	0.81	0.85	0.8303	0.8406	0.81	0.85	0.8407	0.8411	0.8346	0.0025
1 פרנק שווייצרי	1.10	1.15	1.1232	1.1372	1.11	1.16	1.1253	1.1393	1.10	1.16	1.1270	1.1411	1.1319	0.0026
1 כתר שוודי	0.26	0.27	0.2628	0.2661	0.25	0.27	0.2624	0.2657	0.25	0.27	0.2631	0.2664	0.2643	0.0011
1 כתר נורבגי	0.24	0.25	0.2471	0.2502	0.24	0.25	0.2471	0.2501	0.24	0.26	0.2479	0.2509	0.2489	0.0010
1 כתר דני	0.24	0.25	0.2438	0.2469	0.24	0.25	0.2440	0.2471	0.24	0.25	0.2442	0.2472	0.2453	0.0008
1 מרק פיני	0.38	0.40	0.3861	0.3909	0.38	0.40	0.3857	0.3906	0.38	0.40	0.3863	0.3912	0.3865	0.0018
1 דולר קנדי	1.23	1.28	1.2517	1.2673	1.23	1.29	1.2519	1.2675	1.23	1.29	1.2527	1.2684	1.2614	-0.0014
1 דולר אוסטרלי	1.09	1.20	1.1447	1.1590	1.10	1.19	1.1440	1.1582	1.11	1.19	1.1445	1.1589	1.1527	0.0040
1 ראנד דרא"פ	0.48	0.58	0.7310	0.7401	0.44	0.74	0.7304	0.7395	0.46	0.65	0.7309	0.7401	0.7355	-0.0014
10 פרנקים בלגיים	–	–	0.4458	0.4514	–	–	0.4460	0.4516	–	–	0.4465	0.4521	0.4482	0.0011
10 שילינג אוסטריים	1.30	1.36	1.3262	1.3427	1.30	1.36	1.3231	1.3396	1.30	1.37	1.3301	1.3468	1.3338	0.0038
1000 לירטות איטלקיות	1.23	1.30	1.2637	1.2795	1.24	1.32	1.2644	1.2802	1.24	1.33	1.2661	1.2820	1.2709	0.0032
100 ינים יפאניים	1.20	1.25	1.2229	1.2382	1.20	1.26	1.2197	1.2349	1.20	1.26	1.2244	1.2398	1.2293	0.0039

190 אנשי "אל על מטענים" בסניפי החברה בעולם –
יטפלו אישית במטעני היצוא והיבוא שלך.

EL AL אל על

כלכלה עולמית

מטבעות / יונתן שרמן

בנק אוף אינגלנד התערב: 1 ליש"ט = 2.99 מארק

הבנק המרכזי של אנגליה, בנגוד [illegible], התערב ביום ששי ומנע את התחזקות הליש"ט לעומת המארק הגרמני. הליש"ט כבר עברה את המחסום הפסיכולוגי של 3 מארקים, אך התערבות הבנק המרכזי השאירה אותה ברמה של 2.99 מארקים. באופן לא רשמי קבע הבנק כי הליש"ט תנוע בתחום 2.97 — 3 מארקים, ובשבוע שעבר פעל בנק"ז לשמור על טווח זה, כדי להבטיח שער אטרקטיבי של הליש"ט ליצואנים הבריטיים.

בשוק הדולר היתה בשבוע שעבר רגיעה יחסית. הדולר התחזק לעומת רוב המטבעות העיקריים, אך התנודות היו מתונות.

בסוף השבוע פורסם כי האבטלה בארה"ב, שבה וירדה בפברואר, ל־5.7%, לעומת 5.8% בינואר — אך נתון זה לא השפיע כלל על שער הדולר.

התחזקות או החלשות ביחס לדולר

	שער ב־5.3.88	שער ב־27.2.88	שינוי באחוזים
ליש"ט (במונחי ב־$)	1.7735	1.7730	+0.03
דולר קנדי	1.2560	1.2650	+0.55
פלורין הולנדי	1.8960	1.8930	−0.16
פרנק בלגי	35.25	35.20	−0.14
מרק גרמני	1.6890	1.6865	−0.15
פזטה ספרדית	113.40	113.85	+0.40
לירטה איטלקית	1244	1243	−0.08
פרנק צרפתי	5.71	5.71	—
ין יפני	128.70	128.10	−0.47
פרנק שווייצי	1.3985	1.3865	−0.87

ריבית / יונתן שרמן

ירידה מתונה בבריטניה — עלייה שולית בארה"ב

התחזקות הליש"ט בשבוע שעבר לעומת המארק הגרמני הביאה לידי ירידה מתונה בשער הריבית בבריטניה, בב־0.15% לשנה. עיקר הירידה היתה בסוף השבוע.

בארה"ב ניכרה עליה מסויימת של שערי הריבית, אך היא היתה שולית ונבעה, בעיקר, מחיזוק היחסי של הדולר. למעשה, עליה בריבית אמורה לנבוע מלחצים אינפלציוניים חדשים. אך ארה"ב עדיין נמצאת בעמדת המתנה בכל הקשור לשאלה אם צפוי מיתון, ואין בה כעת לחצים אינפלציוניים חדשים.

שערי ריבית ארה"ב

פריים רייט	8.50
פדרלי בילס (שטרי האוצר)	
לחודש	5.03%
לשלושה חודשים	5.88%
לששה חודשים	6.25%
לשנה	6.67%

ביתר המדינות נשמרה היציבות של שערי הריבית, בצרפת ובגרמניה

שערי ריבית בריטניה

לייבור (דולר) —	
3 חודשים (הלוואות)	6.75%
(הפקדות)	6.63%
6 חודשים (הלוואות)	6.88%
(הפקדות)	6.75%

החליטו הבנקים המרכזיים לשמור על הריבית ברמתה כעת.

וול סטריט / אבנר מרגלית

התקדמות זהירה

עליות מחירים חדות, ביום ב' הביאו את שוק המניות האמריקאי לרמתו הגבוהה ביותר מאז מפולת אוקטובר. הדו שבועי "שאירע" זה ישמר? פניות משקיעים מהססים. אך בשלב זה עדיין שולטת הזהירות והשקט השבוע נמוג שוק המניות לאטה. לעומת זאת יש הרואים בחיוב את העובדה שרמות המחירים הגבוהות לא גררו מימוש רווחים חריף ומיידי, כפי שאירע בכל עליות השוק מאז אוקטובר.

ביום ו' הופתע השוק מפרסום נתוני התעסוקה לחודש פברואר. שיעור האבטלה ירד מ־5.8% ל־5.7 אחוזים ומספר המועסקים גדל בחצי מיליון. עדות ברורה זו להמשך הצמיחה הכלכלית שבה והעלתה על פני השטח החששות מפני עליית ריבית שתורגמו מיד לירידה חדה במחירי אגרות החוב. שוק המניות עמד יפה בפני ירידה זו אך אין כל ביטחון שהשוק יוכל לשמור על הרמות הגבוהות הנוכחיות אם יתחיל תהליך של עליה בשערי הריבית. נתונים מהחברות עצמן מעידים אף הם על ביקושים בעליה — חברות המחשבים דיווחו על גידול חד בהזמנות בחודש ינואר ורשת סירס מדווחת על גידול של 2.5 אחוזים במכירות חודש פברואר.

בין הסקטורים השונים בלטו השבוע מניות חברות התעופה שרשמו עליות נאות. ירידת מחירי הנפט הביאה לירידה במחירי הדלק המהווה מרכיב בהוצאותיהן, ומצד שני הודיעו כמה מהחברות על העלאה קרובה בתעריפי הטיסה. מבחינת נפח מסחר מתרכזת פעילות רבה במניות הקשורות במאבקי השתלטות על חברות, ולדעת רבים חזרה הפעילות בשטח זה לרמתה שלפני חודש אוקטובר. כרגע, למשל, מנסים מספר גורמים להשיג שליטה ברשת הקמעונאות הענקית "פדרטד דיפרטמנט סטורס" וכבר ברור שהסכום שיידרש לשלם הרוכש הפוטנציאלי לא יפחת מהסך הצנוע של 5 ביליון דולר.

שערי הסגירה בבורסת ניו־יורק ביום ו'
(השינויים לעומת השבוע הקודם)

מדד דאו ג'ונס	2057.86	+34.65
מדד תחבורה	849.79	+25.45
מדד שרותים	182.37	−0.24
מחזור שבועי בנ.י.	1,038,000,000	
זהב	437.50	+8.08
כסף	6.43	+0.27

מניות ישראליות בארה"ב

נייר הדרה	14⅞	−½
אליאנס	⅝	—
אלק. לישראל	2⅞	−⅛
אלרון	3⅞	+½
אלסינט	½	—
עץ לבנד	6¼	+⅛
אינטליגנט סיס.	3⅞	+⅛
אינטרפארם	3	+¼
ת. לייזר	7⅞	+⅛
אופטרוטק	4⅞	+⅛
סייטקס	—	—
תארוביט	1¼	+⅛
עשפ טכ.	1¼	—
ראורא	—	—
מ.ת.ב.	1½	+⅛
אריה	—	—
כרמל	5½	−⅛
אמפל	1¼	—
בנק לאומי	25	—
אלביט	4⅞	+½
פיברוניקס	4	+1
אי. די. בי	59	—
טבעפארם	5¼	+¼

מניות הדאו ג'ונס

אלייד סיגנל	33⅝	+1⅛
אלומיניום אמ.	46¼	+⅜
אמ. אקספרס	27¼	+1⅛
אמ. טי־טי	29	—
בתלהם סטיל	21¼	+1⅛
בואינג	47	−½
שברון	44½	+1¼
קוקה קולה	88	+1⅛
די פונט	86⅞	+2⅜
א. קודאק	43¼	+⅝
אקסון	41⅞	+⅝
ג'נרל אלקטריק	44¼	+½
ג'נרל מוטורס	71½	+2⅝
גודייר	61⅞	+3¾
אי.בי.אם.	116⅞	+1⅞
אינ' פייפר	44⅛	+1⅛
מקדונלדס	46¼	—
מרק	163¾	+2
מינסוטה מ.	57⅞	+⅛
נויסטאר	5⅜	+⅛
פיליפ מוריס	92¼	+⅜
פרימריקה	30⅞	—
פרוקטור ג.	81⅛	−1⅛
סירס	38⅝	+2¼
טקסקו	45¼	+2⅜
יו.אס.סטיל	33½	+1
יונין קרביד	24⅞	+1¼
יונייטד טכ.	39⅞	−⅞
וסטינגהאוס	51⅛	−1½
וולוורת	45⅞	−⅞

הנתונים נמסרו באדיבות משרד ד"ר בועז מרק

תנודות המדד שנרשמו השבוע

יום ב'	+48.41	סגירה 2071.62
יום ג'	−1.16	סגירה 2070.46
יום ד'	+0.83	סגירה 2071.29
יום ה'	−7.80	סגירה 2063.49
יום ו'	+5.63	סגירה 2057.86

סחורות / יונתן שרמן

מפולת במחירי הנפט; גם הקקאו והקפה הוזלו

מחירי הנפט ממשיכים ליפול, ובשבוע שעבר ירד מחיר הנפט מהים הצפוני, בדולר בערך, אל מתחת ל־14 דולר החבית, ומחיר הנפט מהמפרץ הפרסי ירד לפחות מ־13.5 דולר החבית.

מחיר הנפט ממשיך לרדת אף כי נראה שמדינות אופ"ק מצליחות לשמור על מכסות התפוקה שקבע הארגון. הוזלת הנפט נובעת מביקוש מועט במדינות אירופה, שהחורף בהן נוח יחסית, ומהמלאי הגדול שהצטבר במחסנים. מחיר הנפט כעת הוא הנמוך ביותר אחרי 16 חודש.

גם הקקאו מוזל, לאחר שחברות הארגון לא הצליחו למצוא מקור למימון רכישות נוספות של קקאו בבורסה כדי לייצב את מחירו. מחיר הקקאו נפל אל מתחת ל־1,000 ליש"ט הטונה, המחיר הנמוך ביותר אחרי כשנה וחצי.

מחיר הקפה יורד אף הוא בגלל עודפים ובגלל שמועות על כוונת ארגון הקפה הבין־לאומי לאחסן מיליון וחצי שקים, של 60 ק"ג, לשנה.

בשבוע שעבר נמשכה התייקרות הניקל, ב־250 ליש"ט הטונה, לשיא שנתי: 11,750 ליש"ט. האלומיניום שב הוזל בשבוע שעבר, בגלל ירידה בביקושים. במחירי המתכות היקרות נרשמה יציבות יחסית, עם נטיה לעליית מחירים.

	מחיר סגירה	שינוי שבועי	1987/8 גבוה	1987/8 נמוך
אלומיניום (ליש"ט לטונה)	2230	−115	2345	1205
נחושת (ליש"ט לטונה)	1261.50	+54	1707.5	870.25
בדיל (ליש"ט לטונה,תופשי)	3885	−2.5	4230	3810
עופרת (ליש"ט לטונה)	360.5	−10	445	288.75
אבץ (ליש"ט לטונה)	517.5	+14	567	446
נפט (דובאי)	13.45	−0.60	20.50	13.43
נפט (ים צפוני)	13.98	−0.95	20.73	13.98
זהב (דולר לאונקיה)	436.25	+4.25	500.50	390.25
פלטיניום (דולר לאונקיה)	475.25	+19	646.50	449.25
כסף (סנט לאונקיה)	647	−25	1163	613
קקאו (ליש"ט לטונה,עתידי)	998	−12	1431	998
סוכר גולמי (דולר לטונה)	216	+11.4	261.2	139.5
קפה (ליש"ט לטונה,עתידי)	1210	−48	1655.5	1195
גומי (פני לק"ג)	63.75	+0.50	71	60
גרעיני סויה (סנט לבושל)	615	−10	636	510.4
כותנה (סנט לליברה)	66.60	+0.25	87.70	62.65

הצנע בא להונגריה

ב־1 בינואר הוטלו בהונגריה — בראשונה בגוש המזרחי — מס הכנסה ומס ערך מוסף ● האינפלציה הצפויה השנה: יותר מ־15%

מאת ג'והן דנישבסקי
סופר אסושייטד פרס

בודפשט
דווקא בשעה שהרוחות המנשבות ממוסקווה מעודדות יותר פתיחות דמוקרטית, ההונגרים מוצאים את כלכלתם — ששגשגה בעבר — במדרון, וממשלתם מזהירה אותם כי עליהם לצפות לרמה נמוכה עוד יותר.

"זה קצת דומה להצטננות ביום החתונה", אומר עיתונאי הונגרי ותיק. אם מצרפים לכך את אי־הוודאות אם ומתי יפרוש מנהיג המפלגה הקומוניסטית יאנוש קאדאר אחרי 31 שנות שלטון — ומי יבוא במקומו — מצב הרוח בעיר הבירה שעל הדנובה עגום ומודאג.

יש רק מעט סימנים חיצוניים של צרות כלכליות. החנויות ברחובות הראשיים מלאות סחורה, מכוניות "במוור" ו"הונגרה" נראות לצד "פיאט" מתוצרת בריה"מ ו"שקודה" מתוצרת צ'כוסלובקיה, ונשים לבושות פרוות אופנתיות.

אך "אלה רק חלונות הראווה", אומר איש עסקים מבודפשט, ה מבקש להישאר בעילום שם. "גרוד מעט את פני השטח, כך הוא אומר, ומייד יתברר שהזמנים נעשים קשים."

ב־1 בינואר נכנסה לתוקף תוכנית צנע ממשלתית, ועל פיה הוטלו מסים על ההכנסה האישית ועל הערך המוסף, זו פעם ראשונה בתולדות הגוש המזרחי. הממשלה גם אומרת כי המחירים יעלו השנה ב־15% לפחות, האינפלציה החמורה ביותר מאז מלחמת העולם השנייה.

לעומת מדינות אחרות במזרח אירופה — הונגריה נשארת אי של שגשוג ושל יציבות כלכלית. פולין צופה השנה אינפלציה של 40% — 45%. האינפלציה ביוגוסלביה בשנה תלת־סיפרתית.

אבל בעיותיה הכלכליות של הונגריה התעוררו בשנים שחלפו ב"פתאומיות עוצרת נשימה", אומר איש מפלגה. "לכן אנו חשים מרירות".

"תוכנית קונסולידציה" רשמית ל־3 שנים נועדה לגייס הכנסות כדי לצמצם את הגרעונות הממשלתיים הנפערים, שנגרמו בעיקר מסובסידיות עקיפות לענפים מפסידים. הממשלה מתכננת לחסל מפעלים בלתי רווחיים, ומעוררת בכך חששות לאבטלה רבה. יש מומחים הסבורים כי מספר המובטלים עלול לגדול מ־10,000 כעת ל־200,000 בזמן הקרוב.

הונגריה לוותה בשנות ה־70 סכומים גדולים כדי לבנות תעשיה כבדה. כעת, 10.6 מיליון תושביה כורעים תחת נטל של 16 מיליארד דולר חוב גולמי במטבע קשה, החוב הגבוה ביותר לנפש בגוש הסובייטי.

מהצד החיובי, גדל ב־87' היצוא למערב ב־13%. התיירות שגשגה, ו־18 מיליון ביקרו במדינה. החקלאות, שבשליטת הממשלה, ממשיכה לייצר יותר מהכמות שהמדינה צורכת.

את תוכנית הצנע הגה ראש הממשלה קארולי גרוש, בן 57, מאז נכנס לתפקידו ביולי. דן בבעיותיה של הונגריה בכנות שהפתיעה רבים מבני ארצו.

בהכירה בקריאות ליתר דמוקרטיזציה, גיבשה ועדה ממשלתית סידרה של תזות — על רפורמות כלכליות, ועל "תפקידה המוביל" של המפלגה — שתוצגנה לפני תאי מפלגה עיקריים ואמורה להיות מוגשת החודש לוועד המרכזי של המפלגה.

אם יאושרו, יוגשו ההצעות לוועידה הארצית של המפלגה, הראשונה מאז 1967. מקור במפלגה צופה כי הכינוס יהיה בראשית יוני.

התזות הללו כרוך כלל מאשרות התייעצות רבה יותר בין המפלגה לבין האוכלוסיה, ריכוז פתוח יותר במפלגה, ונסיגה מההתערבות היום־יומית של המפלגה בממשל.

דיפלומטים אומרים כי התזות מעוררות התלהבות מעטה. אנשי האופוזיציה הבלתי־רשמית אומרים כי הם מאוכזבים מההצעות, וסבורים שהן מעודפלות מכדי שיביאו לידי שינוי של ממש.

"יש מלים רבות על הצורך לרפורמה פוליטית, אך אני חושש שהנאומים אינם כנים. אני חושש שאין להם האומץ לעשות את השינויים הנחוצים", אומר ג'ירג' גאדה, סופר מהאופוזיציה.

בתוך כך, הבעיה נשארת אם יפרוש קאדאר, ומי יבוא במקומו בראש "מפלגת הפועלים הסוציאליסטית ההונגרית". התמרונים מאחורי הקלעים משתקים את הממשל, אומר דיפלומט זה. גרוש נחשב למועמד העיקרי ולחביבם של הסובייטים; אף כי יחסיו עם פקידי המפלגה נראים מתוחים. אומר הדיפלומט: כמו כן מזכירים, כמועמד אפשרי, את האידיאולוג הראשי של המפלגה, יאנוש ברש.

קאדאר מחזיק בהגה המפלגה מאז דיכאה בריה"מ את המהפיכה ההונגרית ב־1956. הוא לא רמז מתי יתפטר. אבל מקורות במפלגה, ומחוצה לה, סבורים כי קאדאר מאבד במהירות את המגע עם בעיות הכלכלה, ועומד למכשול בפני רפורמה פוליטית.

שוק בבודאפסט: יש רק סימנים חיצוניים מעטים לצרות הכלכליות

הסחר בעולם גדל ב־4%

הסחר בעולם גדל ב־87' גידול ריאלי של 4%, וצופים כי יגדל בשיעור דומה גם ב־88'. כך מתברר מסקר שפירסם ארגון גאט"ט. הסחר ב־87' הסתכם ב־2.45 טריליון דולר, ב־15.5% יותר מב־86'. אך חלק רב מגידול זה נבע מהיחלשות הדולר.

גרעון שיא בסחר הבריטי

הגרעון במאזן התשלומים בבריטניה גדל בינואר לשיא — 1.6 מיליארד דולר, יותר מפי 2 מבדצמבר, בעיקר משום שגם הגרעון המסחרי הבריטי גדל בינואר לשיא: 1.5 מיליארד דולר. הגרעונות הגדולים נובעים מהאצה בצריכה הפרטית.

היצף קוריאני — בקנדה

חברות בנות של "ג'נרל מוטורס" ו"פורד" הגישו בקנדה תביעה נגד יצרן המכוניות "היונדי" מדרום קוריאה על שהוא מוכר את תוצרתו במחירי היצף.

סוכנות ממשלתית כבר קבעה כי טענה זו אכן מוצדקת, וכי "היונדי" סיבסד את מחירי מכוניותיו ב־26% בממוצע.

אם תתקבל תביעת החברות האמריקאיות לפיצויים על נזקים, אפשר שיגישו תביעות דומות גם בארה"ב.

...ויפאני — באירופה

מועצות השוק המשותף החליטו עקרונית להעניש 4 מ־6 יצרני מכונות הכתיבה החשמליות מיפאן הפועלים באירופה — "שרפ", "קנון", "סילבר ריד" ו"מטסושיטה" — לאחר שנמצא כי שיווקו את תוצרתם במחירי היצף.

שיא בתיירות לבריטניה

מספר שיא של תיירים ביקרו ב־87' בבריטניה — 15.6 מיליון, ב־13% יותר מב־86', וב־8% יותר מהשיא הקודם ב־85'.

התיירים הוציאו ב־87' 11.1 מיליארד דולר, ב־15% יותר מב־86'.

צמיחה — באוסטרליה

כלכלת אוסטרליה לא נפגעה ממפולת המניות בוול סטריט באוקטובר. מדו"ח שפירסם האוצר בקנברה על ההתפתחויות הכלכליות ברבע האחרון של 87', מתבר כי נמשך הגידול בכלכלה, וגם התעסוקה גדלה.

צופים כי הגרעון המסחרי של אוסטרליה יקטן השנה, ל־3.4% מהתל"ג, לעומת 3.6% בשנה שעברה.

כרטיסי אשראי — בבריה"מ

הקונצרן הבנקאי החדש בבריה"מ, "אינטורקרט", מתכוון להנפיק השנה כרטיסי אשראי לבעלי חשבונות בבנקים. זו פעם ראשונה שאזרחי בריה"מ יוכלו להשתמש בכרטיסי אשראי. רק בשנה שעברה הונהג שם השימוש בפנקסי שיקים.

"זויקלי מוסקו ניוז" מוסר כי גם מי שאין להם חשבונות בבנקים יוכלו לקבל כרטיסי אשראי — אם יותמו על התחייבות לנכות ממשכורתם לחברת האשראי.

ניסיון לרכוש את "רובר"

יצרנית המטוסים "בריטיש אירוספייס" פתחה במגעים עם ממשלת בריטניה על רכישת יצרן הרכב "רובר", ש־99.8% ממניותיו בידי הממשלה.

ממשלת בריטניה מעוניינת בעסקה כזאת, מפני שהיא רוצה שהמפעל יישאר בשליטה בריטית.

לפי שעה, מוצע שממשלת בריטניה תקבל בעד "רובר" 890 מיליון דולר, ותכסה את כל חובותיו. בשנים שחלפו הזרימה ממשלת בריטניה ל"רובר" כ־5 מיליארד דולר, אך עדיין הוא מפסיד.

הגרעון באיטליה — תופח

באיטליה צופים כי השנה יגדל הגרעון בתקציב של איטליה ל־98 מיליארד דולר, ב־18% יותר מהיעד שקבעה הממשלה.

הגידול בגרעון נובע מגידול ריאלי של 15% בהוצאה על שכר עובדי המדינה, של 13% בתשלומי הפנסיה לעובדי מדינה ושל 40% במענקים לחברות.

ועדת הכספים של הפרלמנט האיטלקי דחתה באחרונה כמה תרביות לצמצם את הגרעון.

וול סטריט — בדרך לגאות?

יותר ויותר סוחרים צופים שגשוג מחודש בשוק; אבל אם יסכימו הכל ששוק המניות יעלה — דווקא או כמעט ודאי שירד

שירות Newsweek
מיוחד ל"הארץ"

כמוטר להיות "דווקאי". אך האם אדוארד ירדני, הכלכלן הראשי ב"פרודנשל־באץ'", יצא מדעתו? ארבעה חודשים לאחר התמוטטות הבורסה באוקטובר, רוב מקצועני וול סטריט עדיין נוהגים כאילו "יום שני השחור" אירע רק אתמול. לא כך ירדני: "אני אולי האדם היחיד על כדור הארץ המאמין בכך", הוא אומר, "אבל כלל לא אופתע לראות מניות העולות לשיא חדש השנה". שיא חדש ממוצע מניות התעשיה דאו ג'ונס יעבור את השיא, 2800 נקודות, בסוף השנה "בדיוק כך", אומר ירדני.

אבל הכלכלן הבכיר של "פרד רנשל" אינו כה בודד במערכה כפי שהוא חושב. חבורה קטנה, הגדלה והולכת, של אנשי "דווקא", סבורה ששוק ניירות הערך בארה"ב עשוי להתנעות בזמן הקרוב בהתאוששות של ממש.

ג'ון קונלון, העומד בראש האגף לניירות ערך אמריקאיים ב"ניקו סקיוריטיז", צופה כי דאו ג'ונס "יבקר ביקור אחרון ב־1800 — שלב של תיקון, הדרוש כדי לטהר את האוויר. בתחילת אפריל", הוא אומר, "נחזה בתחילתה של גאות, העשויה להעלות את הדאו עד 2600".

מייקל מאץ, אסטרטג שוק ב"אופנהיימר", אופטימי לא פחות ממנו. "סוחרי בורסה רבים מחשבים מחדש את העתיד", הוא אומר. "אני צופה שהדאו יגיע ל־2500 ברבע השני".

אפשר כי ה"דווקאיות" של היום תיהפך לחוכמה המקובלת מחר. "שירסון להמן", ענק הפיננסים השירותיים, פירסם בשבוע שעבר מודעות המשתרעות על עמוד שלם בעיתונים האמריקאיים הראשיים, בכותרת: "הגרוע ביותר חלף".

"לא אכבה זאת תהיה של ממש", אומר אסטרטג ההשקעות הראשי של "שירסון", מייקל שירמן, אדם מתון על־פי אמות מידה דווקאיות. "זו תהיה החלמה, והיא תביא את הדאו ל־2300 בסביבות הקיץ".

מה הסיבה לעננת הביטחון העצמי פתאום? כמה מהסיבות הן טכניות. במצב שהרווחים גואים ומחירי המניות נמוכים, חברות קונות מניות של היריבות, ומזרימות כסף חדש לשווקים. בה בשעה, מוצעות הנפקות חדשות מעטות מאוד, זה מגביר את הביקוש למניות קיימות, בייחוד כאשר נזילות המשקיעים גבוהה כפי שלא היתה מעולם.

עקב "יום שני השחור", קרנות פנסיה — ומשקיעים מוסדיים אחרים — משליכות מניות תבססות לשוק אגרות החוב ולקרנות. על פי כמה אומדנים, מנהלי קרנות מחזיקים כשליש עד מחצית מנכסיהם במזומנים. כעת, כששיעורי הריבית נופלים, רבים מבקשים לחזור למניות.

"הצטברות כה גדולה של יתרות תמיד משמשת סימן להתקדמות בשוק", אומר נורמן פוסבק, עורך "מארקט לוג'יק" בפורט לודרדייל. "אני צופה שמדד 500 המניות של סטנדרדס אנד פורס' יעלה ב־25% ב־1988".

סימנים כלכליים מוצקים יותר ויותר עשויים לתדלק את הגיאות. "אנחנו נמצאים במצב טוב יותר מאשר לפני ההתמוטטות", אומר ירדני. "האבטלה בירידה, יצור סחורות בנות קיימא עולה, היצוא משו..."

עורך המדור: משה ריינפלד

בשנה, הגלישה כלפי מטה — פירושה שהשרול הרב בורד' מנהיג הקלות במדיניות המוניטרית, ואלה תרשות סובבות בנושא האינפלציה. הגרעון בסחר האמריקאי חייב להשתפר, לייצב את הדולר ולצנן לחצים ספקולטיביים. מרכיבי היסוד הכלכליים נראים מבטיחים מאוד".

עד כה הגיב מדד דאו ג'ונס רק תגובה מתונה על סימנים אלו, ומדי פעם בפעם עלה בלא כיוון ברור. אך אם תימנע הכלכלה ממיתון, כפי שירדני סבור שאכן יתרחש, מצב זה עלול להשתנות מהר.

כמה סוחרי בורסה פירשו את העליה, והירידה בעקבותיה, לפני שבועיים בוול סטריט כמבחן לשיא שלאחר התמוטטות השוק — חזרה כללית לגאות מוקדמת באביב.

בתוך כך, משקיעים יפאניים נערכים להיכנס שוב לשוק. הם נמשכים לשם בגלל יציבות הדולר, והאמונה כי ההתאוששות בבורסת טוקיו תגלוש לוול סטריט.

עד לפני שבוע וחצי עלה מדד "ניקיי" 12 פעמים רצופות. "דאיווה סקיוריטיז" חוזה שהשוק בטוקיו יגיע לשיא חדש באפריל או במאי. "סוחרים כה רבים צופים את בואה של גאות מיפאן — עד כי זה מפחיד", אומר גארי דורש, מנהל כספים בשיקאגו. "הדעה היא שאם מנהלים יפאניים מוכנים לקנות בכך הידיים של טוקיו, הם בוודאי יכולים להרשות לעצמם 'בלו צ'יפס' אמריקאיים, בעיקר כעת כשהדולר מתייצב".

ג'ון קונלון מ"ניקו סקיוריטיז" כבר מבחין בהתממשות של מצב כזה: "המשקיעים היפאניים היו מזוכרכים אחרי אוקטובר, אבל גישתם כעת מאוד חיובית. אנחנו מצפים מהם כי ישובו לשוק האמריקאי ברצינות — מהאביב".

שוק הגאות של 88', אם אכן יבוא, יהיה רגוע יותר מקודמיו. לפני התמוטטות ב־19 באוקטובר, הדביקו 30 מניות התעשיה האיכותיות של דאו ג'ונס — מניות אחרות. כעת, התהפכה מגמה זו על פיה. דאו ג'ונס עלה רק ב־5% מאז ינואר, לעומת קפיצה של 7% ב־500 של סטנדרד אנד פורס' ועליה של 10% בשוק המניות ש"מעבר לדלפק". קבוצות מניות ספציפיות מצליחות אפילו יותר. מניות תחבורה של דאו ג'ונס עלו ב־9%. הנפקות הביטוח של [illegible] עלו ב־14%.

"אנחנו נמצאים בשלב חדש לגמרי", אומר מייקל מאץ מ"אופנהיימר". "עידן הפריחה של מניות הבלו־צ'יפס חלף".

אומר מייקל שרמן: "בעידן שלאחר התמוטטות אנשים מחפשים ערכים. הם רוצים מניות שלא התגלו ונמכרו יתר על המידה. כמה מההזדמנויות הגדולות ביותר יהיו בשוק המשני".

אולי, אך יש להביא בחשבון כמה הסתייגויות. ההגבלות על הפרוגרם טריידינג יקבצו את השווקים, אך עדיין הסיסמה היא: הפכפכות.

לרוב המשקיעים — ההצעה השקולה היא להמתין. יתר על כן, כל התאוששות של ממש עלולה למות באיבה. "רבים סבורים שזה יהיה 'שוק דובים' כוזב", אומר דורש. "ברגע שדאו ג'ונס יגיע למחסום הפלא 2200, יסתלקו משקיעים רבים. הם ימכרו בתוך התאוששות, כדי לממש רווחים או לקזז את הפסדיהם מהמניות שהם מחזיקים מאז התמוטטות".

אחד הפתרים, ולא האחרון שבהם, הוא ממצב שבו דווקא כש"שירסון" טוענת כי "הגרוע ביותר חלף", כמעט ודאי הוא שתהיה גיאות. וכפי שכל "דווקאי" אמיתי יודע, כאשר הכל מסכימים שלשוק אין לאן ללכת אלא למעלה, כמעט ודאי הוא שירד.

מועד חדש לדו"ח השנתי
30.4.88

30.4.88

■ עצמאי המנהל ספרים בשיטה החד-צידית.
■ שכיר
■ מנהל חברה

שנת המס 1987 הסתיימה ב־31 בדצמבר 1987

• המועד החדש להגשת הדו"ח השנתי הוא 30.4.1988
• כדאי לך לרכז את כל המסמכים הדרושים, למלא הדו"ח כהלכה ולהגישו במועד.
• לשכות הייעוץ של מס הכנסה עומדות לרשותך.
• אגף מס הכנסה ימשיך גם השנה לתת אמון בנישומים המגישים דו"חות שנתיים מהימנים ובמועד.

- 30.4.88
המועד החדש להגשת הדו"ח השנתי

صكذا من الاصل

مكذا من الاصل

חדשות הכלכלה

אי סדרים כספיים — בסניף הלונדוני של חברת אגרסקו

מאת סופר "הארץ"

אי סדרים כספיים נתגלו בסניף הלונדוני של חברת אגרסקו, לאחר שהגיע לשם במיוחד המנהל הכללי של החברה. המנכ"ל הודיע לפטור את החשב הישראלי של הסניף.

דובר החברה אמר כי אגרסקו לא הפסידה כספים כתוצאה מאי הסדרים וגם לא מדובר במעילות. הוא אמר כי רואי החשבון הם שגילו את אי הסדרים וכי הבדיקות עדיין נמשכות.

ביקורת על שכירות משרדים

גורמים המקורבים לעניין אמרו עם זאת כי יש חשש כי החשב "שיחק" בכספים של החברה. אמנם יתכן שיש הגדרות מיוחדות של אגרסקו לעניינים האלה וכי בחברה זו אין הדבר קרוי מעילות, אולם קשה להבין איך להגדיר אחרת "משחק" בכספים של החברה ש־מביא לאבדן הרווח האפשרי במקרה הטוב, ולהפסדים אפשריים שבודאי גם בהם היתה נושאת החברה, אילו ה"משחק" לא היה מצליח.

ביקורת קשה ביותר מתוך גורמים חקלאיים על שכירות שטח של 3,300 מ"ר במרכז הסחר שבקריית בנין טפחות, ליד הקריה בתל אביב, על ידי חברת אגרסקו במקום משרדיה הנוכחיים המצויים באותה הסביבה. לדבריהם אסור היה שהחברה תשכור מבנים יקרים, ואף בסביבה הנגועה בפקקי תנועה.

במקום לשלם שכירות של 10 דולר למ"ר מרובע יכולים היו ראשי אגרסקו לשכור מקום בביציאה לעיר, כמו ליד התחנה של הרכבת לירושלים, בחולון, או במקום אחר הסמוך ליציאות מכביש איילון ולשלם 4־5 דולר למ"ר. שכר הדירה החודשי לשטח של 3,300 מטר יהיה 33,000 דולר ובחישוב שנתי, 400,000 דולר. שכירות בבניינים מחוץ לעיר היתה חוסכת על כן לאגרסקו ולחקלאים הנושאים באחזקתה למעלה מרבע מיליון דולר.

הבנין החדש שאגרסקו שוכרת ייבנה על פי מפרטים של החברה על ידי שלמה שרון מי שהיה בעל מוסכי קידור ומשרדים ליד השוק הסיטונאי בתל־אביב.

דובר החברה חיים קלר טען כי ההחלטה נתקבלה לאחר דיונים ממושכים בכל האלטרנטיבות ב־ועדת הכספים ובמועצת המנהלים של אגרסקו. השיקול העיקרי בעד המקום שנבחר היה שהוא מצוי היה לדבריו בקירבת משרד החקלאות שעמו עומדת החברה במגע הדוק. לטענתו תקבל אגרסקו בשביל המקומות שהיא מפנה עתה וש־מצויים בבעלותה שכר דירה דומה. שכר הדירה שישולם עבור המבנים השכורים אינו נמוך בכל מקרה מזה שתשלם עבור החדשים.

משרדי אגרסקו מפוזרים בש־לושה מקומות: בדרך פתח תקוה, 522 מ"ר שכורים, ברחוב החש־מונאים 848 מ"ר שכורים, ובמשרד ראשי שברחוב 4 בקריה, 1295 מטר בבעלותה.

נשיא התאחדות התעשיינים:

צימצום עלות העבודה אינו מחייב ביטול תוספת היוקר

אופציות אחרות — הפחתת המיסוי או פיחות שיקל על היצואנים

מאת יונתן שרמן

ביטול תוספת היוקר אינו הדרך היחידה להורדת עלות העבודה ויש אופציות נוספות שיניחו את דעת המעסיקים — אמר דב לאוטמן, יו"ר לשכת התיאום של הארגונים הכל־כלים ונשיא התאחדות התעשיינים.

לאוטמן אמר, כי המעסיקים ממשי־כים לשאת ולתת עם ההסתדרות והאוצר כדי להגיע להסכמה לפני פרסום מדד פברואר בשבוע הבא. בין האפשרויות הבאות בחשבון, הורדת עלות העבודה באמצעות הפחתת המיסוי או פיחות שיקל על היצואנים.

לאוטמן מסר עוד, כי בכל מקרה, מתכוונים המעסיקים לעמוד בסיר־ובם לחדש את הסכם תוספת היוקר, שיפקע באפריל, מכיוון שלדעתו המעסיקים, ובמיוחד היצואנים, אינם יכולים להמשיך ולעמוד בעלויות השכר המשפטות ללא כל פיצוי. הודעה ברוח זו כבר נמסרה למזכיר ההסתדרות, ישראל קיסר.

לדבריו, לא ניתן כיום לכפות על המפעלים הסכם תוספת יוקר חדש.

עתיד "אליאנס" יוכרע באסיפה כללית של בעלי המניות בקרוב

להנהלת המפעל ניתנה ארכה נוספת לניהול משא ומתן עם העובדים כדי לשכנעם לקבל את תכנית ההבראה

מאת יונתן שרמן

מועצת המנהלים של "אליאנס" החליטה לתת להנהלת המפעל ארכה נוספת לניהול משא ומתן עם העובדים, כדי לשכנעם לקבל את תוכנית ההבראה במפעל. המועצה התכנסה שלשום והחליטה שלא לקבל החלטה בנושא המשך הפעלת המפעל או מינוי מפרק זמני, אלא להעביר את הנושא כולו להכרעה של האסיפה הכללית של בעלי המניות, שתכונס בעתיד הקרוב.

החלטה זו התקבלה, בין השאר, כדי לאפשר להנהלת המפעל למצות את המשא והמתן להפעלת "אליאנס" עם נציגי העובדים, כדי שלא להיקלע למצב שהיה לפני שנה שבו המפעל הושבת על ידי ההנהלה ונפתח שוב בהוראת מזכיר ההסתדרות.

במועצת המנהלים הודיעה "כור", כי בנסיבות הקיימות לא תמשיך להזרים כספים לתמוך במפעל. הפסד החברה בשנת '87 הסתכם בס־כום של 7.5 מיליון דולר והחברה ממשיכה להפסיד בפעילותה השוט־פת בשנת '88.

הנהלת המפעל ביקשה מעובדי החברה לאמץ תוכנית, שעיקריה הגדלת פריון העבודה באמצעות ביזור עובדים, שינוי שיטת פרמיות התפוקה, הקפאת שכר ויישול.

המועצה המנהלת של חברת העובדים שדנה אתמול בנושא "אליאנס" החליטה לתמוך בעמדת "כור" בטיפול במשבר ולאמץ את החלטת מועצת המנהלים. המועצה החליטה עוד, כי על הנהלת המפעל למצות את כל המשא ומתן להמשך הפעלת "אליאנס" עד תום.

יו"ר פזגז ויתר על שכר בלחץ האוצר ופיצה עצמו ברכב בשווי 70 אלף שקל

משתמש בשירותיו של נהג צמוד כדי להגיע למשרדי החברה

מאת אריה לביא

יו"ר מועצת המנהלים של פזגז אמנון בן עמרם ויתר על שכר, בעקבות בקשת שר האוצר משה נסים, אך היו"ר החליט לפצות את עצמו על ידי קניית רכב חדש בשווי כ־70 אלף שקל והוא נעזר בנהג, תשכר לצורך כך מחברה להספקת כח אדם.

הח"כ בן עמרם, חבר מוסדות המפלגה הליברלית, מונה לתפ־קיד יו"ר פזגז לפני כחצי שנה במקומו של אלוף (מיל') שלמה שמיר. לדברי בן עמרם, הובטח לו שיקבל את תנאי קודמו. אך בעקבות פניה של שר האוצר אליו, לאחר שנכנס לתפקידו, החליט לוותר על השכר. "נעניתי לבקשת השר," אמר בן עמרם ל"הארץ", "כי אני מסודר בחיים".

עם זאת החליט בן עמרם לפצות עצמו על הזמן המוקדש לחברה והחליט לרכוש לעצמו מכונית פזו 505 ב־70 אלף שקל. בן עמרם מתגורר בירוש־לים והוא משתמש בשירותיו של נהג צמוד כדי להגיע למשרדי החברה בפתח תקוה או בתל אביב.

לפני זמן קצר גם הוליט להתקין קו טלפון על שם החברה לביתו. בן עמרם הביא לחברה גם את אחד ממקורביו, יהודה ברוך, שקיבל תפקיד עוזר המנכ"ל לעניני כלכלה.

בן עמרם אישר שהותקן טלפון על חשבון החברה לביתו. "אני מדבר שעות ביום בעניני החברה ממשרדי בירושלים ובבאר שבע (לבן עמרם משרדים לראיית חשבון בירושלים ובאר שבע). במשרדי מרפיסים מסמכים כ־נושאי החברה. נהגתי לנסוע למשרדי פזגז עם הוולוו הפר־טית שלי. לא קיבלתי הוצאות רכב, כי לא רציתי לקחת בלי שהנושא יהיה מסודר פורמלית על ידי שר האוצר ומנכ"ל רשות החברות הממשלתיות.

"גם כיום" אמר בן עמרם, "זוכני שנה מאז שאני בתפקידי, לא קבלתי אגורה מהחברה למרות שסוכם שאקבל שכר ורכב כמו היו"ר הקודם. לא אקח גרוש לפני שהנושא יוסדר פורמ־לית. כל מה שקיבלתי היה בהסכמה של הצוות הבכיר. נעניתי לבקשת ידידי שר האוצר משה ניסים וויתרתי על שכר.

"הבאתי לחברה רק אדם אחד. את יהודה ברוך שהוא כלכלן טוב שאני מכיר אותו. הוא לא קרוב משפחה שלי."

טענת חוסר אמצעים ב"פזגז"

סופר "הארץ" מציין כי בדו"ח על השרפה, במתקני הגז בקרי־ית אתא, שחיברה הוועדה בר־אשות האלוף (מיל') עמוס לפידות נימתחה ביקורת חריפה על פזגז על רקע מתקנים לקויים. החברה דוחה שיפוצים בטענה של חוסר אמצעים ודרשה שהממשלה תכ־סה את ההוצאות בענין שיפור הבטיחות במתקנים.

מחירי האשראי בבנק לאומי

שיעורי ריבית מירביים ליום 8.3.88

סוג ההלוואה	תקופה	ריבית חודשית: לקוחות מסחריים	ריבית חודשית: לקוחות פרטיים בעלי חשבון יומי
הלוואה צמודה למדד	עד 5 שנים	0.85%	0.9%
"הלוואת ענק" – צמודה למדד	עד 12 שנים	0.9%	0.9%
חח"ד צמוד לדולר*	עד ה־30.6.88	0.75%	
הלוואה בשקלים צמודים לדולר	3–6 חודשים	1.25%	
הלוואה בשקלים לא צמודים בריבית קבועה	3–6 חודשים 7–12 חודשים	2.2% 2.4%	~~2.4%~~ ~~2.6%~~ 2.1% במבצע

* שעלת הקצאה לתקופה עד 30.6.88 - 4.5%.

פרטים מלאים על מועדי פרעון ... בסניפי בנק לאומי.

בנק לאומי - רווח יומי

מכירת השליטה בחברת "גדות" תושלם בקרוב

לאחר שמועצת המנהלים של בתי הזיקוק תחליט על אי הפעלת זכות הסרוב הראשונה הנתונה לה

מאת סופר "הארץ"

עיסקת מכירת השליטה בחברת "גדות" תושלם בקרוב, לאחר שמו־עצת המנהלים של בתי הזיקוק תתכנס ותחליט על אי הפעלת זכות הסירוב הראשונה הנתונה לה. לא צפוי כי בתי הזיקוק יבקשו להפעיל זכות זו ולרכוש את השליטה בחברה, שבה הם כבר מחזיקים 26 אחוזים. הטעם לכך הוא סירוב האוצר לאשר לחברות ממשלתיות ובכללן בתי הזיקוק, לרכוש חברות חדשות.

מכירת השליטה אשר עד עתה היתה בידי האחים יהונתף. 26 אחוזים ממניות החברה נמכרים לחברת "דלק" ו־26 אחוזים ל"כלל סחר". שתי חברות אלו ישלמו 10 מיליון דולר במזומן ועוד 2 מיליון דולר בשנתיים הבאות על פי התוצאות הכספיות של החברה. בתום עסקה זו נותרו לאחים יהונתף 19 אחוזים ממניות החברה.

המניע לעיסקה, רצונם של האחים יהונתף לממש חלק מנכ־סיהם כדי להגדיל את נזילות הקבוצה, שנפגעה עקב הגדרות היקרה והממושכת בין האחים לפני כשלוש שנים.

גם לחברת "אינטרקו", המחזיקה ב־3 אחוזים ממניות "גדות תעשיות", זכות דומה, אך גם היא לא תנסה כנראה להפעילה.

בסוף השבוע סוכמה סופית

ערכה את העמוד: עדה אושפיז

שר החקלאות בפתיחת קונגרס ההדרים:

"ישראל מפגרת ב־15 שנים בחקר ההדרים אחרי ספרד"

מאת אבי גבאור

סופר "הארץ" לענייני כלכלה

שר החקלאות, אריה נחמקין, מותח ביקורת על המתרחש בענף ההדרים הישראלי. בנאום שנשא בבנין־לאומי, אמר נחמקין כי "עלינו להכות על חטא ששקענו על שמר־ינו ולא עמלנו על חקר פירות ההד־רים והנה עתה אנחנו מפגרים אחרי ספרד".

אריה נחמקין

אתמול בפתיחת קונגרס ההדרים

השר נחמקין, שהכריז במהלך תערוכת "השבוע הירוק" בברלין כי ישראל מפגרת ב־15 שנה בחקר ההדרים אחרי ספרד אמר אתמול כי למרות הביקורת הקשה שהוטחה בו בשל דבריו הוא אינו נסוג מהם וממ־ליץ לשנם מתנים, להשקיע משא־בים ולהכנס למערכת מחקר אינטנ־סיבית כדי למצוא את הדרי העתיד.

הוא הדגיש כי פרי "השמוטי" הישראלי, שבו אינו עומד בתחרות השוק האירופאי "ובטעמם המשתנה של לקוחותינו המפונקים".

נחמקין קרא למועצה לשיווק פרי הדר לבצע שינויים מרחיקי לכת, שיותירו בסופו של דבר הכנסה גדולה יותר ביצוא של הפרדס. עם זאת הדגיש, כי אין בכוונתו להיענות לדרישות הפרדסנים המבקשים לי־צא את תנובתם באופן עצמאי.

"היצוא ביד אחת" אמר "הוכיח את עצמו לא פעם. רק יד אחת מכשרת יעילה ודינמית יכולה למכור בגד־חידים הטובים ביותר ובזמן המת־אים".

רמון: האוצר התחייב לאפשר השלמת תכנית נתיבי אילון עד גלילות

עלות הפרוייקט כ־100 מיליון ש"ח והוא נועד להסתיים תוך שלוש שנים

(ט) האוצר התחייב לעמוד בתק־ציב השלמת פרוייקט נתיבי איילון עד צומת גלילות — הודיע אתמול ח"כ חיים רמון, חבר ועדת הכספים לתחבורה בשרון שליד ועדת הכס־פים בכנס ראשי ישובים בשרון.

הפרוייקט שעלותו כ־100 מיליון ש"ח נועד להסתיים תוך שלוש שנים. ח"כ רמון אמר כי קצב ביצוע העבודה תלוי בחברת נתיבי איילון.

ירידה בביקוש לעובדים במשק הישראלי

מאת אבי גבאור

בפברואר נרשמה ירידה של כ־3% בביקוש לעובדים במשק לעומת ינואר, וירידה של 8% בהשוואה לביקוש בפברואר 87. כך עולה מסקר שערכה חברת מנפאואר המתבסס על מודעות "דרושים" בע־תונים הגדולים.

בפברואר הצטרו מעל דפי העי־תונים 18,696 משרות, לעומת 19,243 בינואר שנה זו ו־20,362 בפברואר אשתקד.

מכונות וציוד לתחזוקה ונקיון

המבחר הגדול ביותר של:
- ★ מקרצפות בכל הגדלים
- ★ שואבי אבק
- ★ שואבי אבק/מים בכל הגדלים
- ★ מכונות משולבות לניקוי רצפות
- ★ מבחר מכונות לנקוי שטיחים
- ★ מכונות לטאטוא כבישים ומדרכות בכל הגדלים

מבחר גדול של ציוד עזר וחמרים לנקיון

מעבדה לתיקונים ושרות

מחצ

מיכון, חומרים, ציוד לתחזוקה ונקיון

מקבוצת "השמירותי" בע"מ

חדר תצוגה מרכזי: תל־אביב: איזור התעשיה, רחוב 1274 מס 12 (כניסה מדרך פ"ת 62ב) טל: 374113, 370121, 378473

חדרי תצוגה איזוריים: ירושלים: טל. 242865; חיפה: טל. 674814; עפולה: טל. 595766

גידול של 27 אחוז בהוצאות העבודה במגזר העסקי אשתקד

הוצאות העבודה ליחידת תוצר עלו בשנים 87־85' בכ־6% מדי שנה

מאת צבי זרחיה

סופר "הארץ" לענייני כלכלה

הוצאות העבודה במחירים שוט־פים לשעת עבודה עלו אשתקד במגזר העיסקי ב־27%. התוצר המקומי הנקי לשעת עבודה במחירי גורמי היצור עלה ב־23% בלבד. כלומר: ההוצאות ליחידת תוצר עלו בשנת 87', בכ־3%. כך עולה מדו"ח תפוקה וההכנסות של המוסד לחקר התפוקה וההכנסות, שהוגש לשר העבודה והרווחה. נתוני הדו"ח מש־משים בסיס למו"מ על השכר המתנהל כעת בין האוצר וההסתדרות.

מהדו"ח עולה, כי הוצאות העבודה ליחידת תוצר עלו בשנים 87־85', בכ־6% כדי שנה.

פריון העבודה במגזר העיסקי עלה אשתקד ב־5.5% אחוזים.

פריון העבודה בענף התעשיה עלה בשנת 87', ב־5%. בענף הבינוי עלה פריון העבודה ב־12%, לאחר ירידה ניכרת בשנים הקודמות. במ־מוצע תלת שנתי, בין 85' ל־87', יר־ד פריון העבודה בענף הבינוי בכאחוז לשנה. בענף החקלאות עלה פריון העבודה בשלוש השנים האחרונות בממוצע בכ־5% לשנה.

שכר העבודה ברוטו לשעת עבודה עלה בשנת 87', בכלל המשק בשיעור ריאלי של 8.6%. בממוצע תלת שנתי לשנים 87־85' עלה שכר העבודה ברוטו לשעה בכאחוז לשנה.

בשירותים הציבוריים עלה שכר עבודה ברוטו בשנת 87' ב־9% לשנה. בממוצע לשנים 87־85' יר־ד שכר העבודה ברוטו לשעה בשירו־תים הציבוריים בכ־2% לשנה. הדו"ח מציין, כי בממוצע תלת שנתי להקופה 87־85' עלה השכר הפנו־י בכ־4% לשנה.

משקיעים בבתי אבות יזכו בהקלות מסוי וסיוע של מפעלי תעשיה

מאת צבי זרחיה

סופר "הארץ" לענייני כלכלה

הצעה לפיה יזכו משקיעים שיקימו בתי אבות בהקלות מסוי וסיוע הממשלתי, הדומות לאלו הני־תנות למשקיעים בתעשיה בהקמת מפעלים, נבחנת עתה על ידי וועדה מיוחדת במשרד העבודה והרווחה, בראשות היועץ המשפטי של המשרד יצחק ברק. כך הודיע אתמול מנכ"ל משרד העבודה והרווחה, יהושע דורונביץ, בישיבת ועדת הכספים של הכנסת.

מרכז סיעת הליכוד בוועדת הכספים, ח"כ אריאל וינשטיין, שהעלה אתמול הצעה בנושא אמר, כי בארץ קיים ביקוש רב לבתי אבות העלול לגדול נוכח הזדקנות האוכלוסייה. לדבריו, המחירים הג־בוהים בעד סידורים אלה בבתים ביותר המקשים על המשפחות של הקשישים. וינשטיין הציע להעניק הקלות למשקיעים בבתי אבות למשך 8־10 שנים, כדי להגביל את תקופת הבנייה של בתי האבות.

לא תספיק להגיד ACI אקספרס והחומר שלך על השולחן בניו־יורק!

ACI אקספרס עונה על הצורך הגובר בתקשורת הבינלאומית להעביר משלוחים קטנים, במהירות מירבית, תוך מתן שרות אמין מדלת לדלת.

אם לדוגמא, המשלוח שלך, מעטפה או חבילה, מיועד לניו־יורק, כבר למחרת הוא ימסר ישירות לידיו של הנמען בביתו או במשרדו! במידה והנמען אינו בביתו, שרות ACI אקספרס מבטיח עוד 2 נסיונות מסירה. אתה, אם תרצה, תקבל הודעה על שעת המסירה ושם החותם על קבלת המשלוח שם!

- ACI אקספרס מבטיחה מחיר סופי למשלוח שלך, ללא הוצאות נסתרות נוספות בארץ או בחו"ל.
- ACI אקספרס מפעילה מערכת איסוף משלוחים ארצית.
- הסדרים מיוחדים ללקוחות גדולים.

צלצל ל־ACI אקספרס 9721176, 03-5449932/1 והשליח שלנו יגיע אליך לאיסוף המשלוח.

משרד ראשי - רח' ארלוזורוב 104, ת"א.
נציגות צפון - "סנורמה", רח' העצמאות 84, חיפה, טל. 04-643371

ACI EXPRESS

מרכז משלוחי אקספרס לרחבי תבל

ACI אקספרס הינה חטיבת האקספרס העצמאית של ACI.
ACI הינה החברה המובילה בישראל בהסעת משלוחים לרחבי תבל תוך הפעלת מערכת מעקב, דיווח ומידע ממוחשבים, מהמתקדמים בעולם.

השתלמות המשתלמת בעסקים

★ כלכלה ★ פיננסים ★ מיסוי ★

בואו להתעדכן

לוח פעילות המכללה הפיננסית בעתיד הקרוב

תאריך	סוג פעילות	נושא	מיקום
15.3.88	כנס	השלכות ועדת שישינסקי	מלון דן ת"א
17.3.88	ערב עיון	אחזקת רכב ורכישתו	מלון דן ת"א
21.3.88	ערב עיון	הבטים משפטיים פיננסים ומקצועיים ברכישת מערכות ממוחשבות	מלון דן ת"א
23.3.88	ערב עיון	הקמת מפעלים מאושרים	מלון דן ת"א
27.3.88	פורום מיסים	פורום המיסים	מלון דן ת"א

ניהול מקצועי — אשר קניפל

לפרטים נוספים והרשמה:
ת.ד. 16068 ת"א 61160
טל. 249390, 03-5449603
פקס. 03-5449610.

קול המפרסם

המכללה הפיננסית

תזרים האינפורמציה שלך

בשכירות

ברח' השמנאים בת"א

חנות

130 מ"ר + מרתף 150 מ"ר, חניה + פריקה/טעינה.
טל. בוקר — 03-5463714
ערב 03-485905
לבקש דוד חיות.

הודעה אחרונה

למקיימים קשרים עסקיים עם אמריקה הלטינית

המוסף אשר יתפרסם בחמשת העיתונים המובילים באמליט בתפוצה כוללת של

1.500.000 עותקים

(מליון וחצי)

יצא לאור כמתוכנן ב־21/4/88.

מנהלי חברות המעונינים בפרטים אודות מבצע ללא תקדים זה, מוזמנים להתקשר למר דניאל אבידור ב"אאורורה":
טל.: 441934, 5463279, 5462785, 03-445078.

תאריך אחרון לקבלת מודעות וכתבות פרסומיות 20/3/88

למכירה בהזדמנות

מערכת אל־פסק

U.P.S

מתוצרת EXIDE ארה"ב
בהספק של 31 KVA בת שנתיים
כולל אחריות ושרות לשנה

טלפון: 052־556110

להשכיר בשכ"ח

200 מ"ר משרדים

ברח' הרכבת

על־יד רחוב המסגר ת"א

מיזוג, 4 קווי טלפון עם מרכזיה חדישה, טלקס, פקסימיליה, מכונת צילום, ריהוט, חניה ל־3 מכוניות.

לפנות טלפונית 03—742725
03—747721

האיגוד העולמי ליהדות מתקדמת ובית הכנסת קדם

מודיעים על

העתקת מקום טכס הנחת אבן הפינה

לבית הכנסת קדם ולמרכז הקהילתי בית דניאל יאשר יתקיים ביום ג' 8.3.88 (יט' באדר תשמ"ח) למוזיאון תל־אביב, בשעה 9.45, שדרות שאול המלך 27 תל־אביב.

אותי זה מצחיק!

על הומור וציניות בפרסום

ידונו:

אייל גפן —
כוכב תשדירי השירות של הטוטו

מיקי קאופמן —
פרסום או.קיי. (ציניקן מושבע)

פרופ' אבנר זיו —
ראש החוג למדעי החנוך, אוניברסיטת ת"א. מחבר ספר "פסיכולוגיה של ההומור".

ביום ג', 15 במרץ 16.45
במלון פלזה, ת"א

ההרשמה: רבקה, טל' 03—200931

אגוד המפרסמים בישראל

הארץ
יום ג', י"ט באדר התשמ"ח
8 במרס 1988
המערכת, ההנהלה, מחלקת המודעות, ההפצה והמנויים: תל־אביב, רחוב זלמן שוקן 21, טל' 5121212 ת"ד 233 מיקוד 61001 מבק' 810012 — טלקס 33748
ירושלים: רחוב הרבצלת 2 טל' 224245/6, ת"ד 273 מיקוד 91002
חיפה: רחוב מודאו 20 טל' 661166/8, ת"ד 5259 מיקוד 31052
המו"ל: הוצאת עתון הארץ בע"מ, רח' זלמן שוקן 21, תל־אביב
העורך: גרשום שוקן
סגני עורך: משה ורדי, גדעון לוי
אין המערכת אחראית לתוכן המודעות ואינה מחזירה כתבי־יד
HA'ARETZ Daily Newspaper, Tel-Aviv, Israel – P.O.B 233, Tel. 5121212

לתת תשובה ברורה לאמריקאים

אין לדעת, מה מהשניים גורם לראש הממשלה מבוכה רבה יותר ומה מטיל צל כבד יותר על מסעו הקרוב לבירת ארה"ב: איגרתו של מזכיר המדינה שולץ, שבה הוא מפרט את ראשי הפרקים של יוזמתו, או מכתבם של 30 הסנאטורים, ידידי ישראל מובהקים, אל מזכיר המדינה, ובו הסתייגות מהשקפותיו של יצחק שמיר, המוכרות היטב בישראל. מכל מקום, נראה לנו ששמיר יחטא בחוסר־ריאליזם אם יניח כי אפשר לנהוג התעלמות או מעין סחבת בביטויים אלה של המדיניות האמריקאית, הלובשת בימים אלה צורה קונקרטית.

ב־1975, כאשר הגיעה ממשלת ישראל דאז לידי עימות ("הערכה־מחודשת מכאיבה") עם ממשל פורד, בקשר להסדר משלבי בסיני, היא הצליחה לגייס לצדה תמיכתם של 76 סנאטורים, שלושה רבעים מחברי בית־המחוקקים העליון. כיום המצב הפוך: מזכיר־המדינה ג'ורג' שולץ הוא הזוכה בתמיכת 30 הסנאטורים, ואילו ראש ממשלת ישראל מואשם בנקיטת מדיניות "שנשקפת ממנה התקווה הגדולה ביותר לשלום בר־קיימא". השוני בין שני האירועים אינו מצריך הבהרות נוספות. לשמיר אין כיום בעלי־ברית בזירה הציבורית האמריקאית, לא בממשל ולא בבתי המחוקקים.

נראה כי גם בחוגים גדולים של הציבור היהודי בארה"ב מקבלת ההערכה המונחת ביסוד יוזמת שולץ, שרק בעזרת המהלכים המפורטים במכתב המזכיר אל ראש ממשלת ישראל, אפשר להתניע את תהליך המשא והמתן עם ירדן. על כן נראה לנו כי שמיר יעמוד מול חומה מלוכדת אם ינסה — כפי שהסביר בדבריו שלשום לוועד הפועל של המפד"ל — להביא לשינוי בהצעותיו של שולץ. ומסיבה זו עצמה, היינו מייעצים לו למשוך ידיו מן הניסיון: הוא אינו יכול לעלות יפה.

שמיר, כך אנו סבורים, היה רוצה לומר לאו ברור להצעות שולץ, אך הוא מהסס להוציא את מלות הסירוב מפיו. הטעמים המעשיים לכך ידועים ואינם מצריכים פירוט. אך הדרך שבחר — סחבת, בעברית פשוטה — אינה מעשית. אם יעמדו האמריקאים על קבלת תשובה מפיו בעת שהותו בוואשינגטון — והדעת נותנת כי כך ינהגו — רווח הזמן לא יסתכם ביותר משבועיים; רווח של מה בכך. כדי להשיג פסק־זמן באורך כזה, באמת לא כדאי להתבזות ולהופיע בארה"ב כמין מלך אביון, איש שאין לו מנוס להגיד כן או לא.

שמיר ייטיב לעשות אם ינהג על־פי ההצעה שהביע חבר למפלגה, ח"כ מאיר שיטרית, בדרשה בקול־ישראל. בפיכחון שאיננו מורגלים בו אצל חברי חירות, האיץ שיטרית בראש הממשלה להסכים ליוזמת שולץ. אחרי ככלות הכל, לפי־שעה מדובר בהסכמה להליכים, להבדיל ממהות. אך בין אם ינהג שמיר על־פי עצת שיטרית ובין אם לא, עליו להביא לפני הממשלה (או הקבינט, או שניהם) הצעת החלטה משלו, עוד בטרם ייצא לארה"ב. הוא לא הוזמן לארה"ב כאיש פרטי, אלא כראש ממשלה המייצג את ארצו ומסוגל להשיב בשמה לשאלה, אשר כהגדרתו שלו, היא גורלית לעתידה.

לקראת אפגניסטן

[illegible] מיליון אפגנים ברחו למחנות פליטים בפאקיסטאן ובאירן.

אך עדיין נותרו שאלות חשובות ללא פתרון מוסכם, ובעיקר הרכב הממשלה הדרושה בקאבול. בשיחות המשולשות בין נציגים סובייטים, פאקיסטנים ואפגנים דרשו הסובייטים להפסיק לאלתר את הסיוע האמריקאי למורדים, בעוד שהמורדים דרשו הקמת ממשלה קואליציונית ייצוגית לפני השלמת הנסיגה הסובייטית.

אין ספק שמשמעותו החשובה ביותר של ההסכם, כשייחתם ויבוצע, תהיה היווצרותו של תקדים ראשון מאז השנים שלאחר מלחמת העולם השנייה, שכוחות סובייטים נסוגים משטחים ומארצות שעליהם השתלטו בעוד עומד מנגד. מוסקווה בוודאי יודעת את משמעות הדבר מבחינה בינלאומית, וגורבצ'וב יודע גם שהדבר לא יחזק את מעמדו בקרמלין.

מול הגברת הסיוע האמריקאי למורדים ובלי סיכוי להשתלט על המרד במחיר מתקבל על הדעת, הכריע מנהיג בריה"מ למען הנסיגה. סיוט הפינוי המבוהל של אחרוני החיילים האמריקאים מסייגון רדף את אנשי הקרמלין בתקופה האחרונה, והם העדיפו, לבצע פינוי מסודר, הן של חייליהם והן של משתפי הפעולה האפגנים, על פני הסכנה של בריחה בבושת פנים.

שמיר נגד העולם

אם ראש הממשלה החליט על ידי שיתוק ועימות עם ארה"ב להתאבד פוליטית — אל יקח עמו לפחות את המדינה

מאת יואל מרקוס

יצחק שמיר הפך סוף סוף על פיו את הכלל בשיר הבאוס "העולם כולו נגדנו". מעתה זה "אנחנו נגד כל העולם". כי שהושב שזו ברירה האמורה להצחיק — שלא יצחק, זהו חלום בלהות בהתהוותו.

תחת מסווה של איש רגוע ששום דבר אינו מזיז לו, שלא בוער לו, שאין להתפו ושוה לא נורא — מסתתר כנראה אדם מפוחד ומבוהל שהחליט להתבצר בתוך עצמו. הוא נגד כל העולם, הוא נגד הברית מלחמה נגד מסורות השלטון בישראל. הוא ניטרל את הממשלה. הוא ניטרל את הקבינט. ולמעשה גם חיסל אף הגוף המקודש ביותר שממשלה זו יצרה: את "פורום ראשי הממשלה". גוף ששלושת חבריו ידעו, מעל ומעבר לכל בעיות המדינה, חילוקי הדעות ביניהם, לרחוץ זה את ידו של זה כדי להבטיח את המשך השלטון.

במקביל נראה גם שהכריז מלחמה נגד העולם כולו ובעיקר נגד ידידתנו הגדולה (והאחרונה) ארצות הברית. בדעתו לנסוע בשבוע הבא לביקור עבודה רשמי לוואשינגטון — שבמסגרתו מתקבלים בטכסים ובנאומים חגיגיים ובמשמרות כבוד — בלי תשובתו ליוזמת שולץ ובלי החלטת הממשלה שנתבקש להביא עמו. מה שעושה שמיר לממשל מזכיר את הבדיחה הישנה: מה הוא שיא החוצפה? לעשות את הצרכים לפני ביתו של מישהו ואח"כ לצלצל בדלתו ולבקש נייר טואלט. לא אתפלא אם ברגע האחרון יבקש ממנו הממשל לדחות את נסיעתו כפי שבשנה שעברה ביקש שמיר משולץ שלא לבוא לארץ. רק אורך רוח וסבלנות ברזל ימנעו מהממשל לנהוג כך.

* * *

מה בעצם כל כך הקפיץ את שמיר ב"הצהרת הכוונות" ששולץ הגיש לירדן ולישראל באותו נוסח ואשר שניהם נתבקשו לאשרם עד יום א' הבא. כמה מראשי חרות טוענים שהנימה האולטימטיבית שבה. בטענות אלה יש יותר מקורטוב של דמגוגיה. שכן אולטימטום הוא כאשר מתלווה אליו גם איום לגבי האמצעים שיינקטו. האין זכר לכך במכתב. מה שניתן להבין ממנו הוא שהממשל מרגיש תחושת דחיפות לעשות משהו. כל מה שהיה ניתן לברר כבר התברר, הגיע הזמן שהצדדים יקבלו החלטה על עצם קבלת המסגרת הנהלית הכוללת.

שמיר: חלום בלהות

קשה להבין מה נורא כל כך לבקש תשובה חד־משמעית עד תאריך מסוים? זוהי בהחלט דרישה לגיטימית בהתחשב בעובדה שאנו־חנו מתמחים בפניות לאמריקה שתחליט במהירות — אם בנוגע לרכבת האווירית במלחמת יום כיפורים ואם בעניין הסיוע ואם בסוגיית חסד זה או אחר. איך היינו מגיבים אילו ברגעים קריטיים, היתה אומרת לנו ארה"ב שלא גמרה לחשוב וששום דבר לא בוער?

* * *

אין ב"הצהרת הכוונות", מלבד התאריכי יעד שיעמדו בהם או לא, שום דבר המחייב מהותית את ישראל מעבר למה שהסכימה בעבר. גדולתו של המכתב שהוא מציע טכניקה של פתיחה מהירה בהידברות ישירה (דבר שאיש לא יכחד שנחוץ לנו עם המהומות בשטחים) — אך לעומת זה משאיר פתוח את תביעות הצדדים בקשר ליעד הסופי. הוא יאפשר לכולם לשחרר לחץ על ידי הסדרי המעבר (הרי זה מה שיש בקמפ דייוויד שמיר כה דבק בו, הלא כן) ולמרות תאריך היעד להסדר הסופי, הוא מקנה לנו שנים של התדיינות והידברות. החשוב במסמך שהוא בכל שלב יתאפשר לישראל לעמוד על דרישותיה ועל צרכיה הבטחוניים.

כדאי להטות אוזן לתנאים שהציג פרס להסדר הסופי רק שלשום — אי ויתור על ירושלים, אי חזרה לגבול '67, גבול ביטחון בירדן, לא מדינה פלשתינית, לא מו"מ עם אש"ף ולא פירוק ישובים — כדי להבין שגם בלי העוקשות של הליכוד, אני לא רואה את ירדן והפלשתינאים מגיעים עמנו להסדר. ואם לא הם יהיו הדוחים את יוזמת שולץ. לפחות כשנגיע למהות נוכל לפעול מתוך הבנה — ברעת הקהל האמריקאית.

לפנינו שנים של מאבק על העיקר — תחת זה מסכן שמיר את מעמדה של ישראל על מסמך שאין שום הצדקה שלא לאשרו. זוהי מלחמת סרק על התפל במקום על העיקר הנובע משיקולים פוליטיים פנימיים. מצד אחד, נפגעה יוקרתו של שמיר שבסופו של דבר נתקבלה ועידת פתיחה לפי נוסחת פרס חד סי; מצד שני נפל עליו פחד ארנס־שרון־לוי. אבל בעייתנו האמיתית הן המהומות בשטחים שלא ייפסקו. הן מראה בלתי נסבל באמריקה היוצר קונסנזוס של הקונגרס (ראה מכתב הסנטורים), היהודים, ושתי המפלגות הראשיות סביב יוזמת שולץ.

* * *

אף פעם לא עמדה ישראל מול חזית כה מלוכדת באמריקה. אי אפשר יהיה עוד כבעבר לקפוץ מעל ראשי הממשל (שלא היה טוב ממנו לישראל) לדעת הקהל. חזית זו מתייצבת נגד הסרבנות שלנו ובמהלך הזמן תיתרגם ללחצים ולסנקציות.

האין בכל הליכוד הזה מישהו שיפנה לשמיר ויאמר לו שלא תיפול שערה משערות ראשו ולא ייגרם שום נזק, לו ולמדינה, אם יביא לאישור "הצהרת הכוונות" של שולץ. בסופו של דבר זו איננה אלא מסגרת. גם אם הערבים לא יזרמו אתנו, יהיה לנו מספיק חודשים ושנים של מו"מ כדי להיאבק על עמדותינו הצודקות להבטיח לעצמנו גבולות בטוחים בתמיכת דעת הקהל האמריקאית. אך אם שמיר החליט להתאבד פוליטית יעשה זאת לבדו — לפחות אל יקח עמו את המדינה.

מכירה כללית בכנסת

יוזמי הצעת חוק ערי הפיתוח משוכנעים כי התושבים הם תמימים, חסרי בינה ודעת ● אקט החקיקה הופך אמצעי לביצוע להטוטים חסרי שחר למטרות פופוליסטיות בלבד

מאת אברהם טל

בשבוע שעבר חגג הפופוליזם ניצחון נוסף בכנסת: המליאה אישרה בקריאה ראשונה, ברוב של 44 נגד אפס, את הצעת חוק ערי הפיתוח — הצעת חוק פרטית שהוגשה על ידי שני חברי כנסת במטרה לגנוב את לבם של כ־200 אלף בוחרים בישובים אלה. אינני מהסס להשתמש במלה "גניבה", כיוון שבזה בדיוק מדובר: ניסיון להשיג טובת הנאה אלקטוראלית בעד לא־כלום. כל בר־דעת מבין שחוק זה לא יבוצע, אבל עד שתתברר הלכת השועל, מקווים יוזמי החוק והמצביעים בעדו לזכות בהוקרתם ואולי גם בקולם של הנהנים המיועדים.

האמנם? האם יזכו בהוקרתם ואולי גם בקולם של הנהנים המיועדים? כאן טמון אחד הדברים המרגיזים ביותר במהלך כולו. אילו הייתי תושב עיר פיתוח הייתי רותח מזעם למראה המהומה החקיקתית הזאת — ולא דווקא משום שאני חס על כספי המדינה ומתנגד לפיזורם לכל עבר בחוסר אחריות, אלא בגלל התמימות הבסיסית שמייחסים לי יוזמי החוק ומצדדיו. מסתבר שבין חברי הכנסת יש עדיין רבים המשוכנעים כי תושבי ערי הפיתוח הם תמימים, חסרי בינה ודעת, שאינם מזהים מעשה רמאות כאשר זה מתרחש לנגד עיניהם. האם יש פה ושם תמימים העלולים ליפול בפח החוק, די להזכיר להם מה עלה בגורלם של חוקים פופוליסטיים דומים, שהוחקו גם הם בחוסר אחריות ובלי שים לב למשמעותם התקציבית. כגון חוק החיילים המשוחררים וחוק חינוך חובה לגילאי 3־4; ומה צפוי ל"חוק הגליל" ("חוק הנגב" שאושר בעת האחרונה: מי ש"קנה" חוקים אלה מיוזמיהם, פשוט נפל בפח.

* * *

חוק ערי הפיתוח מעניק לתושבי ערי הפיתוח כל טוב בלי חשבון — במלוא מובן המלה: בלי להתחשב במחיר, אבל גם בלי שאיש עשה (או מסוגל לעשות) את החשבון המחיר, ותקצר היריעה מלפרט. המדובר בהטבות מרחיקות לכת למפעלים כלכליים (קיימים וחדשים), הטבות מס ליחידים ועסקים, מענקים שונים, שירותי חינם שונים ועוד ועוד. ההטבות מחולקות בדרך על בסיס אנכרוניסטי, בלי מבחני יכולת. במעט מאד הפרזה אפשר לומר, שכל מה שאדם מסוגל לבקש — פרט לכיסוי אוטומטי של חשבון המכולת שלו — כלול בחוק הנדיב הזה.

כדי שלא נפריז בהאשמת חוסר האחריות של יוזמי החוק ותומכיו ראוי להוסיף, שהם הבחינו בין שני סוגים של ערי פיתוח אלף ובית. רק לערי פיתוח סוג אלף יוענקו ההטבות במלואן: ערי פיתוח סוג ב' יזכו רק במחצית ההטבות. אבל את מלאכת האפליה הבלתי נעימה בין סוג א' לסוג ב' השאירו יוזמי החוק לוועדת שרים — לא הם, היוזמים, אלא השרים יקבעו אילו תושבים יקבלו רק את מחצית ההטבות. מסיבה זו קשה עוד יותר להעריך את עלות ביצועו של החוק: בין השאר תלוי הדבר במספר ערי פיתוח שיצורפו להסתפק במעמד סוג ב'. הערכת עלות החוק נעה בין 300 ל־800 מיליון שקל בשנה.

כפי שאפשר לשער, החקיקה הפופוליסטית חסרת אחריות כזאת נתקלה בהתנגדות האוצר. שר האוצר עשה מאמצים רבים כדי לשכנע את יוזמי החוק להסירו, ואת חברי ועדת הפנים והשירותים של הכנסת — להצביע נגדו. הנהלת הקואליציה אף החליטה על הפסקת הדיון הטרומי בוועדה. אבל הצעת החוק נידונה ואושרה בוועדה "למרות החלטה מפורשת של הקואליציה", כפי שקבע בגאווה קומוניקט מטעם הוועדה, וההצבעה בעד החוק במליאה התקיימה חרף התנגדות תקיפה של האוצר והתנגדות רפה של ראשי הסיעות הגדולות.

* * *

מעניין גם להזכיר כיצד גוייס רוב של 44:0 במליאה: באמצעות הצבעה שמית, שאותה דרשו יוזמי החוק בעוד מועד. בדרך זו אפשר להשוף מתנגדים לחוק — אם יימצאו כאלה, לא רק לעיני מאות עסקנים מערי פיתוח שהוזמנו לצפות במאורע ולהוסיף לחץ על המצביעים, אלא גם לעיני הבוחרים בעתיד. למעשה היה כאן מעין מעשה סחיטה, וכל חברי הכנסת שנמצאו באותו יום בבניין, ללא יוצא מן הכלל, נכנעו לה, אם בהצבעה בעד החוק, ואם בהסתלקות פחדנית מאולם המליאה של קומץ חברי הכנסת, שהבינו כי מעשה של גניבת דעת עומד להתבצע. אכן, אמיצי לב הם חברי הכנסת.

לציון מיוחד ראויים חברי ממשלה אחרים שהצביעו בעד החוק, וביניהם שר החקלאות אריה נחמקין ושר העבודה משה קצב — המערך והליכוד הובילו יחדיו את המירוץ הפופוליסטי בשלבי הצעת החוק הפרטית, והמשיכו יחדיו בהצבעה בקריאה ראשונה. יצויין במיוחד שר התכנון הכלכלי גד יעקבי — האיש המתיימר זה מכבר להיות מועמד לתפקיד שר אוצר שבפיו תמיד אמרי שפר מלומדים על האופן שבו צריך לנהל את הכלכלה (באחריות, כמובן): הוא הצביע בעד החוק המופקר, ולא התבייש להוסיף הסבר: הממשלה לא קבעה עמדה, ולכן הצבעתו היא אישית. אכן, אין כמוה מעידה על האישיות.

יש מי שיאמר: מה ההתרגשות — הרי ממילא ברור שחוק זה לא יזכה להיכנס לספר החוקים, ואם יזכה להיכנס — לא יזכה להתבצע. אלא שיש ויש מקום להתרגש, מכמה טעמים: על כך שאקט החקיקה הופך אמצעי לביצוע להטוטים חסרי שחר למטרות פופוליסטיות בלבד; שחברי כנסת נכבדים נותנים יד לגניבת דעת הציבור; שבין כתלי המליאה מופעל מעין פרוטקציוניזם המיועד להטיל מורא על המתנגדים ומעל לכל — שבין כל 120 החברים לא נמצא אותו יום כל אחד בעל אומץ לב אשר ירים ידו נגד המהלך המביש. אפשר לומר כי בשבוע שעבר היתה מכירה כללית בכנסת — של עקרונות היושר והאחריות הפרלמנטריים.

תשובה מארצות־הברית

למול ארבעת הסופרים הישראלים שפרסמו מכתב ליהודי ארה"ב בניו יורק טיימס הקורא להם להשתתף בוויכוח הפנימי בישראל, משיבים ארבעה סופרים יהודים אמריקאים בקולות שונים

מאת בני לנדאו

לוס אנג'לס

"איננו אנשי מפלגה," קבעו לפני כשבועיים ארבעה סופרים ישראלים — יהודה עמיחי, עמוס אילון, א. ב. יהושע ועמוס עוז — בעמוד מכתבי המערכת של הניו יורק טיימס. "אנו סופרים, ימים של פירוק דחקו אותנו לפוליטיקה. יש לנו רק קול. אנו משוכנעים שהמצב הנוכחי ימשך עוד יותר את החברה הישראלית [illegible] להיות דמוקרטית. אנו מבקשים מכם לשאת את קולכם. בעצם שתיקתם הם כבר מתערבים התערבות מאסיבית בפוליטיקה הישראלית התומכים, בשקט אך ביעילות, בצד [illegible]. אנו מתחננים בפניכם להשמיע את קולכם."

שוועת העזרה של הסופרים הישראלים תוללה מן הסתם את התגובה המבוקשת. בארה"ב, כך נוצר הרושם, הם נענים פחות. עד מהרה יציף מבול של מכתבי תגובות את מערכות העיתונים. עשרות מאמרים ומאות חתימות יעמדו מדעות תמיכה עקרית.

ארבעה סופרים יהודים מקומיים, הרואים את הדברים אחרת, השמיעו קולם בראיונות טלפוניים. סינתיה אוזיק, אחת הסופרות היהודיות החשובות בארה"ב, מגייסת עתה את חתימות עמיתיה למכתב תגובה.

הסוברות הרווחות, היא כותבת, עומדות בסתירה מוחלטת לשתיקה האופפת כביכול את יהודי ארה"ב. ההיפך הוא הנכון. "מה שבאמת מטריד את הכותבים," היא כותבת, "איננה הבעיה המזויפת של השתיקה אלא העובדה שמרבית יהודי ארה"ב אינם נראים מתייצבים כאיש אחד לתמוך במה שארבעת הסופרים הללו סבורים שהיא האמת הפוליטית היחידה שבנמצא."

בכל מקרה, היא טוענת, זוהי קריאה שאין לה מקום. [illegible] בבהירות. האמריקאיות [illegible] ממשלתם "בעוד אשר הארבעה עמיחי, אילון, עוז ויהושע, החיים בחברה דמוקרטית לא פחות תוססת, צריכים לרכז את כשרונותיהם המעולים בניסיון לשכנע את ציבור הבוחרים בארצם להמשיך לתמוך בעמדותיהם. הם מזמנים לערב את יהודי ארה"ב בהתכתשות הפוליטית בישראל. זוהי המנה מטעית ועם כל הכבוד — אנו דוחים אותה. אנו מסוגלים לחשוב בעצמנו. איננו זקוקים לדירבון כזה, אפילו אם הוא בא מצירים של הבשורה לעילא."

בסוף החדש פברואר פרסמה אוזיק מאמר לוחמני בניו יורק טיימס בו כתבה כי: "שלום אתה עושה לא עם אויביך אלא עם אלה הרוצים בשלום". בשיחה עמה היא אומרת: "יהודי ארה"ב אינם שותקים. הם מתערבים כל הזמן. הם עושים זאת באמצעות חברי הקונגרס, בלחץ על מזכיר המדינה, אפילו בצורה ישירה, בטיסות לארץ, כמו הרב שינדלר ומוריס אברהם. "כל עוד הם מתערבים לצד הנכון — הכל בסדר. אבל אם הרוב מעדיף שלא לעשות זאת — אז זו שתיקה. יהודי ארה"ב חדלו לשתוק לפני ארבעים שנה ובכוח מאז 67'. אגיד לך מה מטריד אותי אצל עוז ויהושע. עוז היה פה לפני שנתיים וטען שיהודי ארה"ב חיים בערבות של מוזאון. יהושע מגלה כלפי יהדות הגולה רק [illegible]. אז מה פתאום הם מבקשים מיהודי המוזיאון המתים להציל אותם? איך יכול להשתתף במוזה מרוחק של 4500 ק"מ."

* * *

רות וייס, סופרת ומרצה לספרות אידיש באוניברסיטת מקגיל, אשר מתנה עוד יותר זעמה. "אף אדם הגון אינו יכול להיות שותף לדעה האנטי־דמוקרטית הזאת," היא קובעת. "זהו מכתב התובע להמטיש הרבק על הדמוקרטיה ומעיד על נטיה טוטאליטרית. הוא קובע שהוויכוח הניטש כעת בישראל [illegible] הוא בה מסוכן עד כי אין עוד לסמוך עליו ויש לבקש את סיועם של אנשים אחרים, לא אזרחי ישראל, במטרה לכפות פתרון על אנשים שאינם די אינטליגנטים לחשוב בעצמם.

"הוויכוח הניטש כעת בישראל הוא בעצם זה: מהי הדרך הטובה ביותר לטפל באויב המוכן להשלים עם קיומנו? הם מצדדים בדרך מסויימת ואילו המחנה האחר, לא פחות איתן ובריא, סבור שבאויב יש לטפל בדרך שונה. עד כמה שזה נוגע לי זו האלטרנטיבה הדמוקרטית בנסיבות קשות אלה."

מרק הלפרין הוא סופר אמריקאי צעיר ששירת בחיל האוויר הישראלי (73־72) וכותב עתה את ספריו בסיאטל שבצפון מערב ארה"ב. זוהי תגובתו: "שתיקה? הם קלטו את מה שמתחולל בארה"ב כשתיקה? מי, לדעתם, מאושש את העמדה הפרו־ישראלית של הקונגרס? למה הממשל הוא כל כך פרו־ישראלי? משום שיהודי ארה"ב יושבים בשקט? זה מוזר מאד.

"יהודי ארה"ב מרבים כל הזמן. הנושאים משפיעים עליהם במישרין. כמובן, מחברי המכתב חוזרים לעשות מניפולציה של המוני הישראלים היהודים השבים כביכול בלחץ ריוהוי הטלוויזיה."

* * *

הסופר, המסאי וההיסטוריון ואלטר לקויר אומר: "אני אומר את הדברים ללא כל ביטחון. אני מקנא באלה שיש להם ביטחון. אינני יודע כלל אם לאחר 67' הוחמצה אפשרות כלשהי. מה שאני כן יודע הוא שלא בוצע שום ניסיון רציני. ושוב, אין לי שום ביטחון שזה היה מצליח, כעת הגיע המצב לכדי התפוצצות.

"אינני סבור שיש בארץ מפלגת שלום ומפלגת מלחמה. אף אחד אינו רוצה מלחמה. יתר עם זאת, אני מסכים עם ארבעת הסופרים שמדיניות הליכוד מסייעת, במצב הנוכחי, לקיפאון התהליך. מה החזון שלהם? מה התכלית? למה הם מקווים? שבוקר אחד הם יתעוררו והערבים לא יהיו? אני לגמרי לא משוכנע שהצעות מפלגת העבודה יעילות יותר אבל אני רואה שם, לפחות, ניסיון להכיר בבעיה ולהתמודד עמה. את הליכוד אני בכלל לא מבין. מפלגה זקוקה למסורת, לתוכניות ארוכות טווח. מסורת הליכוד היא עמידה על הסטטוס קוו וזה, לצערי, לא ניתן. התהליך שאינו מהיום למחר — הוא יימשך שנים — אבל הוא הרה סכנות.

"בכל ארץ תמצא שבין האינטלקטואלים והסופרים רווחת דעה שהם, כביכול, מהווים את מצפון האומה. לפעמים זה נכון — לפעמים לא. איני חושב שהם מרחיקי ראות יותר מאחרים. הם יכולים לטעות בדיוק כמו כל אחד אחר. אבל הם רשאים להביע את דעתם. גם איינשטיין הביע את דעתו בנושאים שלא היה להם כל קשר לתאוריה של היחסות."

מבט אחר / הדה בושס

לגנוז את האלבום

כדי לשכתב את ההיסטוריה אין צורך להיות בולשביק ולהדפיס לאנציקלופדיה הסובייטית. גם במדינת ישראל אפשר לשכתב את ההיסטוריה, ללא הכתבה מלמעלה תוך שילוב של אינטרסנטיות, רדיפה אחר כבוד ופרסומת, ואולי גם תמימות מסויימת. כך גם לאלבום המהודר שהגיע לידי, "אקסודוס — לידתה של מדינת ישראל", בכריכה, בהוצאת "פארימאוף", שמאחוריו שני כותבים, שאינם דווקא היסטוריונים: האחד מוכר וידוע, הלא הוא אורי דן, והאחר, שאינו מוכר, לפחות לא בעיתונאי ההיסטוריה, הוא יוסי הראל, איש־עסקים תל־אביבי. זה אלבום תצלומים ותמונות שכבר התפרסמו במרוצת שנים במגזין "פארימאוף", בלוויית טקסט מאלף ומאיר־עיניים.

אבל ראשונים התצלומים, המונחים לצפוי ההמשך. מן התצלום הראשון, המתפרש על פני עמוד שלם, מביטים בנו דן ולידה, אם לא ניחשתם עדיין, ניצב הגבור (בה הלשון) אריאל שרון. הוא גם כתב פתח־דבר לאלבום ושמו מתנוסס באותיות קידוש לבנה על הכריכה. מיד בהמשך — תמונה גדולה של המגן הצעיר שרון בראש כיתתו בינואר 1948, שנת הקמת המדינה. ולאחר ההקדמה הכתובה, שוב תמונה על פני עמוד של שרון בשנות ה־60, במדים, בלווייתו מתגדרת ברוח וצדודיתו מופנית כנראה אל העתיד.

שרון ובן־גוריון

אם תחפשו תמונה של בן־גוריון, תטרחו לשווא. אמנם בהקדמתו מקדיש דן לבן־גוריון כמה שורות מחמיאות, ויש באלבום תמונה יחידה בטקס הכרזת המדינה: אבל לאחר מכן נעלם בן־גוריון כמעט כליל ומופיע רק באקראי, בתמונות קטנות, פה ושם לצדו של איש זה או אחר, ובמעט תמיד נלווית לתמונתו תמונת בגין או שמיר.

אין גם פרק באלבום המוקדש לו בלבד. לעומת זאת, בפרק המוקדש לארגונים הבלתי־חוקיים זוכה ההגנה לאותו מספר שורות מופרי — אם לא פחות — כמו אצ"ל ולח"י. בעוד תמונותיו של מנחם בגין מתנוססות גם הן על עמודים שלמים.

אין ספק, רוחו של שרון מרחפת על לידתה והקמתה של מדינת ישראל, ואם לא ידענו זאת עד עצם היום הזה, הרי לפי המקום המוקדש לו באלבום — תרומתו, אם אינה גדולה מכך, בוודאי זהה לזו של בן גוריון.

לא זה המקום להיכנס לדיון מפורט בפרקי הספר, ולהלוקה המתודה של פרקי ההיסטוריה כביכול ("אלטלנה" זוכה לפרק משלה). לא הייתי מתפלאה גם אם דן היה כותב לדוגמה, שמפקד הפלמ"ח היה עומם בלוי ושמנחם בגין היה ראש הממשלה הראשון של ישראל. אבל אם דן ומעליליו הם עניין מוכר, מפתיע חלקו הנכבד של הראל באלבום זה.

חלקו השני של האלבום, הנקרא "אקסודוס", נכתב בידי הראל עצמו, ולנגד עינינו מקרה נדיר של פיצול אישיות. באחרונה קראנו [illegible] של הראל, שבו [illegible] עבור כמפקד "אקסודוס", כי ספינת המעפילים של אשף [illegible] גלתה כתעלול פרסומי מביש ובשל היא ממש כ"אקסודוס" ואין כל שוני בין שתי הספינות.

קשה להבין את מניעיו של הראל, אולי היתה זו תמימותו, ואולי השפעתם של כמה ממקורביו, שהסתבכו איי הם. בתהליך שאין לו כל הסבר, הוא משתף פעולה דווקא עם אורי דן בהאדרת שמו של שרון והצבתו במרכזה של הבימה ההיסטורית הישראלית.

אפשר שהיו להראל סיבות טובות למה שעשה. מתברר שלא רק שרון זכה להאדרת שמו. לצדו, הדמות המרכזית באלבום היא זו של הראל עצמו. פרק בספר נושא את הכותרת "שאול אביגור ויוסי הראל", אבל לאביגור, שעליו נאמר כי "צלו מרחף על פני כל המבצעים הנועזים של ההגנה, העלייה הבלתי חוקית" — מוקדש בקושי טור אחד. הראל זוכה ביותר משמונה טורים ובהם מובא לפרטיו סיפור חייו, מאז היותו ילד בן תשע, בימי הפוגרומים הערבים במוצא, שאז החליט לעשות הכל כדי שהדבר לא יישנה. הוא פעל בהגנה מגיל 14, ומכאן מגוללים את סיפור חייו על כל הצלחותיו והישגיו, עד שבהיותו בן עשרים ותשע הוא מקבל את הפיקוד על "אקסודוס".

היכן אייק

לצערי, יש לי ספקות קשים באשר לדיוקן של העובדות. ככל שאני יודעת, מפקדה של "יציאת אירופה", בשמה העברי, היה הקפטן אייק אהרונוביץ, שבדמותו ובצלמו יצר ליאון יוריס את ארי בן־כנען וגם הכניס את "אקסודוס", לטוב או לרע, לתודעת העולם. איני משוכנעת שאייק אפילו מוזכר בפרקים המוקדשים ל"אקסודוס". האחרים, כל מי שהיה על האנייה ותרם תרומה חשובה — אנשים כמיכה פרי, עוזיאל עינב, דני קפלנסקי, ומיכה מקיבוץ אפיקים — זוכים לכמה שורות אגביות. דומה כאילו הראל בכוחות עצמו הביא את הספינה לחופי הארץ, ולחם את מלחמתה בבריטים. (הרי הראל היה שליח המוסד לעלייה ב', על האנייה).

הדברים מגיעים לידי גיחוך בציטטה משיחה טלפונית בין הראל לאביגור: "שלום יוסי", "שלום שאול", "אתה שומע אותי טוב?", "מצוין". והכל זאת כדי לספר לקוראים שבווין, שר החוץ הבריטי דאז, ניסה לשכנע את הצרפתים לעצור את הספינה. ואם לא די בטקסט — המבולבל — באות התמונות להעניק לו אישור. כך אנו מוצאים תמונה של שני צעירים עם הכיתוב: [illegible]; משמאל נראה יוסי הראל — שני האחרים, יגאל ובתמלה ידין, נמחקו מן ההיסטוריה. בתמונה אחרת נראה משה שרת לצדם של חיים ויצמן ואהרונוביץ, בוקן, הראל, ששימש אז שומר־ראשו של ויצמן. הכיתוב אומר: יוסי הראל משמאלו של חיים ויצמן (באמצע, חובש כובע). שרת נמחק מן ההיסטוריה — גם בתמונות אחרות.

חלקו של הראל בעלייה ב' אינו מוטל בספק, אבל בוודאי לא היה האיש המרכזי והיחיד שמאחורי מפעל זה, והאלבום מסית את נקודת הכובד הן במקרה שרון והן במקרה הראל, עד שמתקבל הרושם שאולי הראל לא ידע מה נכתב ומה נעשה בשמו.

השמועה אומרת שהאלבום עומד להופיע בקרוב במהדורה אנגלית. לא נותר אלא לייעץ ליוסי הראל, שאם יש לו מה לספר, יכתוב ספר בכוחות עצמו ולא יקח על גבו טרמפיסטים כאורי דן ומשימות כהקמתה של מדינת ישראל, ולא ייכנס בתווך בין בגין לשרון. שם אין מתחשבים באחרים. ובינתיים יעשה בחוכמה אם יקנה את המהדורה הצרפתית כולה ויגנוז אותה. ודמעה. מפאת כבודו וחשיבות הדברים שעשה בעבר, את הוצאתה של המהדורה האנגלית.

ב־1987 הרווחת בבנק לאומי את האשראי הזול ביותר.

מנתוני בנק ישראל בנושא עלות האשראי* מתברר כי בכל אחד מחודשי 1987 היתה העלות הממוצעת של האשראי בחשבונות חח"ד ועו"ש בבנק לאומי נמוכה מזו שבשאר המערכת הבנקאית.

חודש	האשראי בבל"ל היה זול ב:
ינואר	3%
פברואר	8%
מרץ	9%
אפריל	5%
מאי	9%
יוני	13%
יולי	14%
אוגוסט	12%
ספטמבר	6%
אוקטובר	8%
נובמבר	8%
דצמבר	5%

עלות האשראי בבנק לאומי ב־1987 היתה נמוכה בממוצע בשיעור של 8%.

*כולל ריבית בסיסית, מרווח סיכון, ריבית חריגה ועמלות שונות בחשבונות חח"ד ועו"ש.

החישוב מבוסס על היחס שבין העלות הממוצעת הנ"ל בבנק לאומי ובין העלות הממוצעת הנ"ל בשאר המערכת הבנקאית.

בנק לאומי - רווח יומי

עם הפנים לייצוא

מו"לים אמריקאים מפרסמים ספרים ישראלים בחודשים הקרובים – אולי לרגל ארבעים שנות ישראל

בראשית השנה מפרסמות הוצאות הספרים האמריקאיות את תכניות המו"לות שלהן. שם ידוע מבעוד מועד באיזה תאריך (באיזה יום בחודש) ייצא הספר לחנויות. בין מאות אלפי הספרים שיגיעו לשוק האמריקאי יש כמה וכמה שמוצאם בישראל.

הבולט – וזה לא מפתיע בשל האקטואליה שבדבר, למרות שהספר נכתב לפני המאורעות האחרונים בשטחים – הוא "הזמן הצהוב" של דויד גרוסמן. מועד הפרסום שתוכנן על ידי הוצאת "פארר, שטראוס, ג'ירו" הוא חודש מארס. בתרגומו של חיים וצמן (עוד יוד אחת ושמו של המתרגם היה חיים ויצמן, איזו אירוניה התפספסה לנו כאן) נקרא הספר "הרוח הצהובה", ובכל הפרסומים לקראת הופעת הספר מצויין שהרפורטז'ה הזאת נולדה כתוצאה מיוזמת "כותרת ראשית". הפרסום הראשון בארה"ב היה אף הוא בכתב־עת: בהמשכים ב"ניו יורקר".

ביקורת ב"פבלישרס וויקלי" (וזה כשלעצמו נחשב כבוד בעולם המו"לות) משבחת את התרגום "חסר התפרים הנוצץ" ומתארת את גרוסמן כ"אחד הקולות הרגישים והמרעננים ביותר שבקעו מן התסבוכת הפוליטית". כשהמבקר מניח שהנוצים בימין הישראלי יתקפו את הספר, ואילו האחרים יתפעלו מ"הודעתו האינטימית של גרוסמן לנושאים ולדיבורות הרב שכבתיות". המבקר שאינו חתום בשמו מסכם כי "גרוסמן פונה בקריאה ישירה ובלשון צחה לפעולה המבוגרת לעמיתיו הישראלים המנמנמים על פצצת הזמן, ואינם מוכנים להודות שעולם המוסרי והפוליטי סבוך כזה של הפלשתינאים".

גרוסמן יצא בקרוב לאיטליה שם יצא לאור "עיין ערך אהבה". ואחר כך לבריטניה שגם שם יצא "הזמן הצהוב" ולאחר מכן לארה"ב. "עיין ערך 'אהבה'" יצא בארה"ב בהוצאת "פרר, שטראוס, ג'ירו" בסתיו, ובינתיים יוצאים ספרים שונים של גרוסמן בארצות שונות ובשפות שונות. הסוכנת המטפלת בענייני גרוסמן בחו"ל היא "דומינו".

מחירו המתוכנן של הספר בכריכה קשה הוא 17.95 דולאר, ועוד לפני שיצא לחנויות הוא חוזר להדפסה שלישית, שפירושה יותר מ־30 אלף עותקים בכריכה קשה, על סמך הזמנות מהחנויות בלבד. בשבוע הבא יחליטו מי יוציא את הספר בכריכה רכה (בצורה זו ראה הספר אור בארץ, בהוצאת הקיבוץ המאוחד) השבוע אמורה היתה להופיע ביקורת עליו בעמוד הראשון של "ניו יורק טיימס בוק רוויו".

על פני עמוד שלם (עם תמונה) ב"טיים", מסכים המבקר ר.ז. שפארד עם מבקרים האחרים של גרוסמן שהוא אכן "יפה נפש". מה שמפריע לשפארד היא העובדה שגרוסמן נסחף ב"מה שהעיתונאים מכנים 'זווית העניין האנושי'...הוא מודה עם הילדה הקטנה שבובתה נלקחה ממנה שלא לצורך. אבל מתעלם לנוחיותו מהעובדה שאלמלא ננקטו אמצעים אלה היו הערבים המפגינים שנה על מסכי הטלוויזיה בארצות הברית זורקים רימונים על אורחים". שפארד סבור עוד שגרוסמן בוחר בין המתיישבים בגדה המערבית שראיין את היהודים שבהם.

כיוון שגרוסמן כותב בספר שהוא אינו חש נוח במציאות של ציוויים מוחלטים (כמו המתנחלים בהם פגש), מפני שהוא "נעבעך" המעדיף לעשות טעויות הניתנות לתיקון מאשר להשיג הישגים על טבעיים. מגיע שפארד למסקנה שישראל הגיעה לאן שהגיעה רק בשל אותם הישגים על טבעיים וכיוון שגם אויבי הציונות גילו את כוחה של האמונה העתיקה, בעקבות הדוגמא של איראן וכיוון שהדת הולכת יד ביד עם נדל"ן "אין זה מקום לנעבעכים". כלומר שפארד הוא אולי נגד גרוסמן, אבל בהחלט לצדנו.

אותו מבקר, למרות שהוא חותם הפעם רק בראשי תיבות, משבח בגיליון הקודם של ה"טיים" את "ברטפוס בן אלמוות", בהוצאת וידנפלד וניקולסון (כריכה קשה, תרגום ג'פרי מ. גרין, 15.95 דולאר), שיצא לאור בפברואר. זו אחת משתי הנובלות שראו אור בארץ בספר "הכתונת והפסים" (קיבוץ מאוחד, תשמ"ג). "כמים העוברים על פני האבן, כך משאירות הנובלות של אהרון אפלפלד את רישומן העמוק...הפרוזה של אפלפלד היא בעלת איכות של שינה קלה, ערות מרודה שבה העבר הוא כחלום חולף וההווה מורעות פתאומית ומכאיבה...מרעבים בני מות כאלה עשוי ברטפוס בן אלמוות וכך ייזכר". בארץ יצא זה עתה ספרו החדש של אפלפלד "רצפת אש" (הוצאת כתר והקיבוץ המאוחד).

ספרה של שולמית הראבן "שונא הניסים" ייצא לאור באפריל, בתרגומו של הילל הלקין, בהוצאת נורת' פוינט (כריכה רכה, 8.95 דולאר). בארץ ראה הספר אור בהוצאת "דביר". על פי ה"פבלישרס וויקלי" זהו "יהלום קטן מפי עטה של סופרת ישראלית בולטת, שהוא היפוך בעל השראה של סיפור יציאת מצרים, סיפור עגל הזהב המסע הברוטאלי והנראה ללא סוף של 40 שנה במדבר...תרגומו הזוהר של הלקין מאיר את הדרכים בהם הפרוזה הפיוטית והמסכנית של המחברת, המקושטת בארכאיזמים, מוסיפה ומעצימה את הלשון התנ"כית".

להוצאת נורת' פוינט מוניטין של אחד הכוכבים הזורחים בשמי המו"לות האמריקאית. כיוון שהיא מתרכזת באיכות. 30 ספרים בשנה, הכנסות של יותר מ־2 מיליון דולאר והדגש הוא על...ספרים כמו נתה מאלארמה, רילקה, קאוואבאטה, וגם סופרים בני זמננו. מאמר בניו יורק טיימס כותב שהוצאה זו, בחזותה קטנה, "מסוגלת להעניק למחברים את תשומת הלב שהם זקוקים לה, אבל שכמוה הם מקבלים לעתים רחוקות ממו"לים גדולים וממוססים יותר". שולמית הראבן מאשרת כל מלה, ומספרת שבמהלך העבודה שאלו אותה העורכים חזור ושאל בכל נקודה שלא היתה ברורה להם בתרגום. הוצאה זו פרסמה לאחרונה גם את ספר איוב, בתרגומו של סטיבן מיצ'ל.

הוצאת הרקורט, בריים, יובאנוביץ' מוציאה בחודש מאי את "קופסה שחורה" של עמוס עוז (21.95 דולאר, כריכה קשה). הוצאת הארפר אנד ראו מוציאה באפריל את "ערבסקות" של אנטון שמאס, בתרגומה של ויויאן עדן (15.95 דולאר, כריכה קשה). הספר יצא לאור בארץ ב"ספריה לעם" של עם עובד. בשיתוף עם מיקלמארק, שהיא הוצאת הספרים של מירנה פולאק, שהיא גם הסוכנת של שמאס בחו"ל, שעניינו, על פי התגובות שבפרסום "חיי הכפר הערבי, האימפקט של הכיבוש הישראלי ובעיית הזהות האישית". לספר זה מייחדת ההוצאה תקציב פרסום של 25 אלף דולאר.

הארפר אנד ראו מפרסמת באותו חודש את ספרה של נעמי שפארד על טדי קולק, ראש עירית ירושלים (16.95). הוצאת "הולט" תפרסם בחודש אפריל את "ארץ ההבטחה, ארץ המריבה: ישראל בת 40", שנכתב על ידי ווסלי ג'י. פיפרט. שהיה בזמנו ראש מערכת ה"יו.פי.אי" במזרח התיכון.

בתחום הנון־פיקשן, באפריל, ייצא לאור בהוצאת "סיזור/הולט" ספרו של אברהם רבינוביץ', איש מערכת "ג'רוזלם פוסט" "ספינות שרבורג", שנכתב מראש כשהכוונה היתה להוציאו לאור בארה"ב, ועדיין אין לו מו"ל בארץ. גם כאן הסוכנת היא "דומינו".

"דיודיו של ערבי טוב" של יורם קניוק, שראה אור בתרגומה של דליה בילו בהוצאתו של פיטר הלבן באנגליה, יופיע בארה"ב בהוצאת "אתמה" השייכת לעודד מודן. בהוצאה זו אמור לצאת גם ספרו של אמיר שביב על משפט דמיניוק, אלא שמועד צאתו של ספר זה תלוי במועד סיום המשפט עצמו. עוד ב"אתמה": "למה יונתן אינו מכהה" של שולה מודן, "דניאל הקטן והמטעמים היהודיים" של סמדר שיר־סידי, "חמישה ילדים ויודש לים" של עשי ויינשטיין ו"גדיה" של גלילה רוזשיה.

מלבד הספרים על ישראל ושל ישראלים, מבין תוכניות המו"לות האמריקאיות ראויים לציון עוד שני ספרים: "שיר אהבה להיות יהודי" – ג'וליוס לסטר, בנו של כומר מתר דיסטי ואחד מפעילי הכוח השחור מספר על הולכתו להתגייר; "ילדי הנסיכות: המהגרים הישראלים בניו יורק" מאת משה שוקד (קורנל יוניברסיטי פרס, 9.95 דולאר בכריכה רכה, 28.50 דולאר בכריכה קשה, עבור "ישראלים באמריקה שכבר יכולים להרשות לעצמם").

הכרם והשועלים

האם המכתב של הוצאת ספרים המבקשת מנושיה להתאזר בסבלנות הוא הסנונית המבשרת את החורף בענף?

כבר שנה מהלכות שמועות כי השפע במכירת הספרים עומד להסתיים. הספקנים טוענים שמעולם לא היה שפע, אלא רק תחושת שפע, שגרמה להוצאות ספרים לנפח את הייצור ולהגיע לידי היצע העולה בהרבה על הביקוש. מכל מקום, נביאי הזעם של תעשיית הספרים מרבים על כך שה"בום" במכירת הספרים עומד להיגמר, אם לא נגמר כבר לפני שנה.

מחקרים סוציו־כלכליים־תרבותיים אפשר יהיה עוד לכתוב על מה שהביא למצב זה בתעשיית הספרים. אבל בינתיים יש עובדות: הוצאת "כרם" שיגרה מכתב לספקיה, שבו היא מספרת על חובות גדולים המגיעים לה ואינם משולמים (מחנויות ובעיקר רשתות חנויות שאינן משלמות בעבור ספרים שנתקבלו), וכן על ירידה גדולה במכירת ספרים בינואר ובפברואר.

התוצאה היא שחובות ההוצאה לספקיה עולים במעט על הכספים ה"מסופקים" המגיעים לה. "כרם" מודיעה לספקים שהיא מפסיקה את ייצור הספרים לחודשיים, מפטרת עובדים, ואינה מוציאה אפילו שיקים דחויים, כי אינה יכולה להתחייב למועדי תשלום.

ההוצאה מבטיחה שבאפשרותה להתגבר על התקופה הקשה, והיא תשתמש בכל ההכנסה שתתקבל לתשלום חובותיה. היא גם מבטיחה שאין לה כסף מזומן וציוד משרדי, ולכן אין טעם לשלוח גובים לעקל רכוש. מנכ"ל ההוצאה ג'ון פולדס מבטיח כי ההוצאה אינה נסגרת, לפחות לא ביוזמתה. "תכנית זו תוכל להתבצע רק אם אף אחד מהספקים שלנו לא ינקוט פעולה אשר תגרום מצב שבו לא נוכל להמשיך ולפעול" הוא כותב במכתב. רק לפני חודשים סיפר פולדס על הצלחת הוצאתו להפיק מקסימום רווחים מכל ספר, על־ידי מכירתו גם בגירסה כחולה, ורק באחרונה פתחה ההוצאה חנות ספרים. המעבר הזה מאופטימיות לא זהירה לפסימיות לא מיואשת הוא מסימני הענף.

פולדס אינו רואה את הבעיה כנוגעת להוצאתו בלבד, אלא לתעשיית הספרים כולה. השמועות בענף הספרים רבות, ויש הוצאות שלגביהן מהלכות שמועות עקשניות זה זמן רב. חלק מהמו"לים מכחישים את השמועות בתוקף, ביודעם שהם עוסקים בתדמיות. מיעוטם – כמו "כרם" – מודים בעובדות, ולא באשמה.

העובדה היא שהשנתיים האחרונות היו שנות פריחה, שגם אם חלקה היה מדומה ותוצאה של חשיפה תקשורתית, היא גרמה למו"לים להיכנס להתחייבויות ולספת תקוות; בין אם מדובר בהוצאת כותרים רבים, או בהרחבות לכיוון של מכירת ספרים תוך הקמת רשת חנויות. עתה, כאשר מסתמנת התפכחות מהאופוריה, הוצאות יתחילו ככל הנראה לחזור לממדיהן הטבעיים, ומי שצמח באופן לא־טבעי מבלי שיהיו לו מבטים לחזור אליהם, יצטרך כנראה לשקול שנית את פעילותו בענף.

אין ספק שכוחה של רשת חנויות, שהיא רוכש גדול, לזעזע את המערכת (כמו גם להכתיב את תנאי המשחק בה) גדול. אין ספק שמצבה של הוצאה לאור הפועלת לטווח קצר, המתבססת על הכנסה מהירה, שחלקה הגדול מתגלגל מיד בהוצאה, מבלי שיהיה לעסקי הרוח בסיס כלכלי מוצק יותר – הוא עדין, כי המדיניות המו"לית בה מוכתבת על־ידי מצב הנזילות.

הכל חוששים מאפקט הדומינו, שבו נפילתה של אבן אחת – הוצאת ספרים, חנות ספרים או רשת חנויות ספרים – גוררת אחריה את המערכת כולה. לכן כולם ממשיכים לדבר על המצב ההולך ומחמיר ולמסור שמועות על המתחרים, אבל אף אחד – בינתיים – אינו נופל; כולם יודעים שנפילתו של אחד לא תציל את האחרים. הנופל, בוודאי לא יוכל לשלם. לפעמים העסקים כה נמוכים שאין להם לאן ליפול.

דפי איזכור אהבותינו

פסטיוואל ישראל 1988 לא יכול לעבור מבלי להשאיר עקבות גם על מדף הספרים

בהוצאת "מודן" עובדים עכשיו קשה כדי להספיק ולהוציא לאור את "ספר הפסטיוואל", האמור – כאמור בתכניית הפסטיוואל – להקל על רוכשי הכרטיסים הפוטנציאליים "להתבונן היטב לקראת ביקורכם בפסטיוואל ולשמור לכם מזכרת מן החוויות באמצעות ספר הפסטיוואל". המנהל האמנותי של הפסטיוואל, עודד קוטלר, קורא לספר בדברי המבוא שכתב "דפי איזכור אהבותינו".

בתכניה של הפסטיוואל נאמר ש"לראשונה השנה" יהיה ספר פסטיוואל. אני מקווה ששאר הפרסומים בחוברת זו קרובים יותר לאמת. בגלגולו הקודם של הפסטיוואל, בניהולו של יעקב ביסטריצקי, אני זוכר לפחות ספר פסטיוואל אחד, אמנם בכריכה רכה.

הפעם על כריכתו הקשה של הספר יהיה ציורו של אלדד זיו, המבוסס על פסלו של דנציגר "נמרוד". הפורמט הוא כשל ספר בישול מקובל, ואילו בפנים, בכ־300 עמודים של הספר יהיו מאמרים שהוזמנו במיוחד כדי להרחיב בנושאים שונים בהם עוסק הפסטיוואל, טקסטים של יצירות, וכן פרטים מירביים על הרכבים שיופיעו בו והיצירות שייכללו בתכניתו. המעצבים של הספר הם סטודיו "תות".

כשניגשו עורכי הספר (בן בר שבים, פרעה הירשלג, וגבי לוין) לעריכתו עוד חשבו שלבו של הספר יכלול את "נאבוקו". על כן הוזמן מאמר מיוחד מאת מיכאל אוהד על טיפול האופרה בנושאים תנ"כיים, וגם הליברטו היה אמור להיכלל בספר. אבל בינתיים אין נאבוקו, ועל כן יש מאמר תחליפי של מיכאל אוהד על שקספיר והאופרה, בעקבות "אותלו" של ורדי על פי שקספיר. שני הטקסטים הדרמטיים שיופיעו בספר הם "פרופסור ברנהרדי" של שניצלר, בתרגומו של ד"ר תום לוי (שהיה אמור להיות מוצג ב"הבימה") ואילו בפסטיוואל יוצג על ידי תיאטרון הרידינג מאונטאריו) ו"סקאפינו", שהוא עיבוד של פרנק דנלופ ל"תעלולי סקפן" של מולייר. התרגום הוא של עדה בן נחום, וגירסה זו הוצגה בארץ בתיאטרון באר שבע. בפסטיוואל היא תוצג על ידי תיאטרון ראאם הבלגי.

גיורא מנור כתב לספר מאמר על מוריס בז'אר, ומוזן ביילי על המחול האפריקאי המודרני. ד"ר רותיה לנד על מחול שאינו כלול במאמר של ביילי. ד"ר חנוך רון כתב על המוסיקה הישראלית, ומירה לצקי על "קול הסונטות" של בטהובן לרגל ביצוען בידי שמונה פסנתרנים ב"לילות הקסומים בעין כרם", ומרים קיני כתבה מאמר על "צור וירושלים" של שהם בפרט, ועל הדרמה ההיסטורית בכלל, לקראת הצגת מחזה זה במסגרת הפסטיוואל בבימויו של פרופ' יוסי יזראלי. ויהיו מאמרים המתבססים על חומר שהופיע בין הלהקות, על תיאטרון הסמה, ועל "אידן משק" ועל אנדרי ווייה, ותמונות "שלא במהרה תשכחנה" – כמו שכתוב בפרסומים לקראת הספר.

אני זוכר לפחות פסטיוואל אחד שבו הופיע אוגדן התכניות, שהיה אמור להיות ספר, אחרי הפסטיוואל עצמו. בשנים האחרונות מחולקות התכניות לבאי המופעים בחינם וכוללות את המידע ההכרחי (העורכת היא פרעה הירשלג), וזאת כדי לעמוד בנטל, במהירות השינויים והעדכונים, ולהוסיף בהוצאת הדפסה.

מטרת הוצאת הספר היא להתגבר על המכשול הזה (ויהיו גם תכניות באלה, וגם טקסטים של מחזות שיוצגו בשפה זרה) ולהשאיר משהו בר קיימא. רוכשי הכרטיסים המנויים יוכלו לקבל את הספר בהנחה. כיוון שהספר אינו מוכן עדיין (ויהיה תוך שבוע עד עשרה ימים, לא יותר משבועיים, מקווים) מקבלים רוכשי הכרטיסים תלושים שיאפשרו להם לקנות אותו בעתיד.

במודעות כתוב שמספר העותקים "מוגבל". בינתיים ידפיסו ב"מודן", אני מניח, כ־5000 עותקים, ואחר כך ישתדלו לענות על דרישת הציבור, אם תהיה כזו. זהו מוצר מו"לי שטוב רק בתקופת המכירה, כי קשה לי לראות מישהו שירכוש את הספר אחרי תום הפסטיוואל.

לגלות עולם חדש

מדריכי הטיולים הם תעשיה, וגם ישראל הקטנה עושה בה חיל

מדריכי טיולים נועדו למטייל הבודד. לא האיש שקונה את הסיור המאורגן, ומסתפק בחומר שמחלקת חברת התיור. ההרפתקן, הנוסע למקום שעליו יוכל לספר לאחרים. אבל גם הוא צריך, בכל זאת, את נסיונו של מי שהיה שם לפניו.

מדריכי התיור בעולם הם תעשיה גדולה, כשחברות עם נסיון, ותק וכוח שיווק מתחרות בה על כיסו של הנוסע, כשהן מנסות להורות לאן נושבת הרוח ולאן היא מובילה את המטיילים. כדי שמדריך יהיה יעיל הוא צריך להיות שימושי: זול, מעוצב בצורה שקל לארוז אותה בכיס הבגד (כלומר צר וארוך), ומאורגן בצורה שתקל את ההתמצאות בו.

אבל העיקר הוא גם לדעת מה להוציא מתי: מתי קהל התיירים הפוטנציאליים התעייף מסין המסתורית, או ממזרח אירופה הסגורה. מתי צריך להציע לו את המלונות הזולים באמסטרדאם, ומתי להוביל אותו למסעדות מסריטות בפארים. זה לא רק מרוץ מתמיד אחרי השוק הנכון, אלא גם מאמץ מתמיד של עידכון והליכה עם רוח הזמן.

אחת ההנחות הבאות לידי ביטוי במאמר שיוחד למדריכי טיולים ב"פבלישרס וויקלי" היא שהמטיילים של היום הם אלה שטיילו לפני 20 שנה. הספר מבורים לנוסע, אלא שעכשיו, כשהם בשנות הארבעים שלהם הם כבר לא מוכנים לישון על מזרן קש באכסניה. עכשיו הם צריכים מלון עם נוחיות יחסית. ההוכחה אצל מו"ל המדריכים היא לנסות להיות מועיל גם לתייר העשיר וגם לטייל התפרן.

גם ישראל משחקת בשוק הזה, ומי שמשחק הוא אדם שהתחיל לטייל בעצמו. מיכאל שיחור טייל בדרום אמריקה. הדבר הניב מדריך לדרום אמריקה בכרך אחד עבה קצת יותר, שקיים גם כמדריך לארצות נפרדות: ארגנטינה, צ'ילה, פאראגוואי ואורוגוואי (1), בוליביה ופרו (2), אקוואדור, קולומביה, ונצואלה (3) וברזיל (4). אחרי הדרום בא הצפון: מדריך אחד לכל קליפורניה, שמתחלק למדריך נפרד לדרום קליפורניה ולצפונה. לכל הסדרה כולה, הכוללת בינתיים גם את ניו יורק (להיט שבעברית ואנגלית עבר כבר את 30 אלף העותקים), קוראים "מדריכי מיכאל" ("מייקל'ס גייד", עם תמונת העוף מאוזר) והכוונה מדריכים למקומות מוכרים כמו טוקיו או אמסטרדאם, אבל גם לאקזוטיים כמו מזרח ומערב טורקיה. כל ייצור המדריכים, גם בשפות הזרות, נעשה על ידי הוצאת "עבבל" בארץ. הם לא מוכרים זכויות. הם מוכרים את הספרים המוגמרים, לפי בקשת המזמין ובהתאמה לצרכיו. המדריכים שלו מופצים בארה"ב (על ידי "האנטר"), אנגליה, אוסטרליה וארצות אירופה השונות.

שיחור, שגדל כמו"ל של מדריך אחד להוצאת מדריכים ("עבבל") נושא עיניים לא לשוק המקומי, אלא דווקא לשוק העולמי. מדריכים יוצאים באנגלית, בגרמנית (בסדרת גריבן) ומדריך "ניו יורק" ייצא בקרוב גם בצרפתית. לא את כולם שיחור כותב: הוא מתווה את הקו הכללי ומעניק מנסיונו. לגבי כל השאר, יש כתבים שהיו שם, ראו הכל, ויכולים לספר. אחד היתרונות במדריכים האלה הוא ארגונם הגיאוגרפי, ולא התימטי. כך אתה מכיר מקום על כל צדדיו לעומקו (היחסי) לפני שאתה ממשיך לתור.

תרגום מדריך מחייב לפעמים התאמה: כך למשל הערה על קהילת הנאצים לשעבר בארצות דרום אמריקה, הקיימת בגרסה העברית, יחד עם הדרכה לגבי הקהילה היהודית, בתי כנסת וכו', עוברת עידון מסוים במהדורה הגרמנית של אותו מדריך.

אחד הגימיקים האחרונים של "מדריכי שיחור" הוא "אירופה לאשה העצמאית": מדריך לנוסעת היחידה, עם הדרכה לאפשרות של כל מה שיקרה ולא יקרה לה. לינדה וייט, שתפקידה הוא "לנסוע", כפי שהיא מעידה על עצמה כותבת פרק על "מה עושים כשקורה הגרוע מכל – מחלות, תאונות ופשע" וגם "מה עושים כשקורה הטוב ביותר". יש שם הדרכה על אופיים של מאהבים בארצות שונות (מניסיונה האישי של המחברת), וגם על הדרך להיכנס בשניים למלונות שבהם יש לגברת חדר ליחיד, בארצות שונות. יש גם אזהרות על כך שלא כל רומן הוא נישואין, וגם "לפני שאת נישאת בדקי את חוקי הגירושין הנהוגים באותה ארץ". למרות שהמדריך מעודכן, לא מצאתי בפרק זה מלה אחת על איידס.

ירושלים כפול שתיים

שני מדריכי סיורים רגליים בירושלים

עורכי המדריכים בארה"ב יודעים שעכשיו, למשל, אירופה תהיה יקרה לתייר האמריקאי בגלל הדולר, אבל לעומת זאת חלה התאוששות בתום איומי הטרור של האמריקאים ב־1986. הם מניחים (כנראה הנחה מלפני המהומות בשטחים) שישראל תהיה ארץ תיור אטרקטיבית בשל חגיגות ה־40.

גם לכך ישראל מוכנה: אחת העובדות המדהימות היא שעד כה לא היה מדריך של ממש לירושלים. עתה יש שניים. "מייקל'ס גייד" הוציא לאחרונה מדריך לירושלים, שכתב דרור ורמן, ובו 16 טיולים ברגל בירושלים, והסברים המלווים אותם, כדברי השער האחורי, "לא נשארה אבן ללא הפיכה".

המדריך הוא בכריכה רכה, ועם הקדמה של טדי קולק, כמובן. פרק קצר על "ירושלים כיום – מבוך פוליטי, אתני, אורבני" נותן את רקע מפורט למדי למטייל להבין גם את האירועים האחרונים. הגרסה האנגלית מכוונת למי שבא מחו"ל, אבל יש גם גרסה עברית.

לעומת מדריך זה המתהדר בצניעותו, יצא "המדריך המאויר לירושלים" (בית־ההוצאה הירושלמי "כתר"), נכתב על־ידי אליהו וגר. שלו זה מדריך בכורה, (בכותב). גם כאן יש תחילה גרסה אנגלית להפצה בארץ (ובחו"ל היא תימכר, כשתימכר, תחת "אימפרינט" אחר), ואף הגרסה העברית כבר מוכנה. 379 תמונות צבע, 33 דיאגרמות ומפות, 24 מסלולי טיול ברגל, ותשעה אתרים שאפשר להגיע אליהם במכונית. כריכה קשה, נייר משובח, וללא הערות אקטואליות־פוליטיות. אליהו וגר אומר שאת רוב הטיולים במדריך זה אפשר לעשות גם בימים אלה. הקדמה של טדי קולק, כמובן, ובה נאמר ש"ירושלים היא העיר היחידה שהתנ"ך הוא המדריך לה, אבל העובדה היא שעל־פי אירועי היום, נדרש בכל זאת מדריך עכשוי".

הלוח הארצי

לעתון "הארץ"
דרושים/ות
סטודנטיות ונערות בוגרות תיכון להחתמת מינויים בדוכני מכירה
★ 3-4 פעמים בשבוע
★ שעות עבודה גמישות
★ שכר + עמלות גבוהות
נא לפנות לאורית:
טל' 5121339

לסניפנו בתל־אביב
רחוב מסילת העולים 3 פינת העליה 47
דרושים/ות
* מוכרים/ות לחנות
* עובדי מחסן
לפנות טל. 03-370961, 03-3708657 לאריק

דרושים
1. מנהל חשבונות ראשי סוג 3 מוסמך עם נסיון 5 שנים במפעל תעשייתי.
2. מנהל חשבונות סוג 2 + נסיון.
3. חשמלאי תעשייתי בעל רשיון.
4. איש אחזקה ידע בפנאומטיקה והידראוליקה.
5. מסגרים/רתכים בכל הרמות.
6. בחורים לאחר שרות צבאי המעוניינים ללמוד בשכר את מקצוע הדפוס לעבודה במשמרות.
7. מכונאי רכב בעל רשיון ונסיון.
8. הנדסאי תעשיה וניהול + נסיון.
אשקלון רח' הרצל 34 בית נור טל: 051-25997 051-29896
דואל

למוסד בנקאי בירושלים
דרוש
מנתח מערכות מידע
תאור התפקיד:
1. ניתוח והגדרה של דרישות למערכות מידע
2. שילוב צרכים חדשים במערכות קיימות
3. ביצוע מבחני קבלה למערכות מידע
4. השתתפות בעדכון תהליכי עבודה ושיפורם
5. תיאום בין גורמים חיצוניים הנמצאים בקשר עם המערכות.
דרישות המשרה:
קורס מנתחי מערכות
נסיון של שלוש שנים לפחות. רצוי נסיון באוריינטציה ארגונית (ארש) רצויה – הכרת הלוטוס.
נא לפנות בכתב יד, בצירוף קורות חיים לת.ד. 2480 ירושלים 91023 לאגף מינהל וכוח אדם.

SOS
כח אדם
אנשים לעבודה קבועה
1. מנהלי סניפים – להרחבת ועיבוי מערך סניפי החברה במש דן. מועמדים בעלי השכלה רלוונטית, נסיון וקשרים במשק אשר יהיו מוכנים להקדיש את מיטב יכולתם וזמנם וכן השקעה כספית לא גדולה, מתבקשים לפנות בכתב־יד. המתאימים יוזמנו לראיון.
2. אשפי מכירות – אם אתה יכול למכור קרח לאסקימוסים, ולא מוכן לקבל תשובה שלילית מהלקוח, יש לנו מה להציע לך כמיזוג משווק פירסום והפקות סרטי פירסומת.
3. תמלילנית עברית עם נסיון על וורדמיל למשרה מלאה בחברה צעירה ברמת"ש.
4. מזכירות מנוסות עם אנגלית מעולה, טלקס, מעבד תמלילים למשרות מלאות וחלקיות בת"א ור"ג.
5. זוג אלקטרוני ידע בקריאת שרטוט עם נסיון בריתוך CO_2 ומסגרות מכנית למפעל באיזור פ"ת.
השרות לעובדים ללא תשלום
ת"א, פינסקר 7 טל 296384 03-292190

דרושים
כרסמי C.N.C בעלי נסיון של שנה לפחות
מועמדים מתאימים יהנו מהטבות מיוחדות:
* שכר גבוה
* שכר דירה מלא
* תמריצים לפי תקופות תעסוקה
* משרה קבועה
נא לפנות לטל: 04-663703, 671937, 709077/6, 664002 או לת"ד 5346 חיפה.

לעיתון העיר
דרושה
פקידת קבלה
12 שנות לימוד
6 ימים בשבוע
לקביעת ראיון 03-267111 שלוחה 146

האם את/ה
צעיר/ה דינמי/ת כשרוני/ת?
ההזדמנות שלך לנצל את כשרונך האישי במקום שינצל לך על הצלחתך בשכר בסיסי גבוה. יום עבודה מקוצר. בונוסים מפתים. 5 ימים בשבוע.
מסע השתלמות לחו"ל (לאחר כ־6 חודשים)
חיפה 04-525636 חיפה 04-660575

דחפון
שרות מודעות טלפוני של דחוף
לבעלי כרטיסי אשראי ויזה ישראכרט ודיינרס
03-611001

יש רק סינית 1 עם 8 טבחים נודעים מהונג־קונג והם לרשותך עם מטעמים שאין כמוהם:
* דים־סאם
* שרימפס דיאמונט
* ספר־ריבס ברוטב תפוזים
* סטייק סיני
* כדורי שרימפס בבננה
* ועוד ועוד
טיידנט אוף סצ'ואן
בסקאלה – מול היכל התרבות מרמורק 10 ת"א
חניה חופשית בערב 227424, 226007

"לא מכרת"
לא שילמת"
לוח העיר
מודעפון
383838

הצע ביקוש
בתחיר 185 ש"ח (לא כולל מע"מ) תופיע מודעתך 4 פעמים ברציפות בגלובס ופעם אחת בלוח הארץ. פרטים בטלפון 03-254227 גלית

משוב 2000
יעוץ ותכנון סיכוני ביטוח בעסקים.
• ניהול תיקי ביטוח עסקיים בכל תביעות
• בדיקת תיקי ביטוח של עסקים ופרטיים
• הכנת מפרטים ומכרזים לביטוח
• יעוץ – ביטוחי מנהלים ועצמאים
• תכנון תנאים סוציאליים והכנה לפרישה
סודיות מובטחת
הבדולה משה
טל 057-30360
ת.ד. 618 באר שבע

הכון
עצורת.
1. טרם כניסה לעסק, יש לבדוק את כדאיותו והפוטנציאל הגלום בו.
2. אנו מבצעים הערכות, בדיקות כדאיות, סקרי שוק, הצגת עסק למכירה, פרופיל עסקי, תוכניות עסקיות.
3. יעוץ ראשוני – חינם! "הכון"
03-374527
03-372629

במרכז דיזנגוף
בעל חנות במרכז דיזנגוף (כולל גלריה) מעוניין בקבלת סוכנות או נציגות או אולם תצוגה או כל הצעה אחרת לשימוש בחנות.
ת.ד. 39303 ת"א 61392
(סודיות מובטחת)

"תואר אלקטרוניקה ושותף" מחפש משקיעים:
* לרשת בתי אבות בצפון.
* להקמת בית אבות בחיפה.
* למפעל אלקטרוניקה.
* למפעל מאושר לייצור.
* לסוכנויות ותחנות דלק.
חיפה, מוריה 58
טל. 04-244531

למכירה
דייסוז 83 אוטומטית במצב מצוין.
בעבודה 03-373858

דרוש משקיע/ שותף פעיל
למשרד לאספקת עובדים
בטלפונים: 03-622960/9

"י.א.ח.מ" – ניהול והשקעות, שירותי גביה ואבטחה
• טיפול בצ'קים ללא כיסוי בכל חלקי הארץ והסגור הערבי.
• גביה, ביצוע עיקולים וצווי מעצר.
• בלדרות אקספרס בארץ ובחו"ל.
• ניהול ואחזקת נכסים.
בית כלל, רח' דרויאנוב 5, ת"א
טל. 03-297623/4

למכירה מסיבות אישיות
חברת בע"מ ליבוא מוצרים אופטיים
בעלת הסכמי נציגויות בלעדיות ממפעלים מהמובילים בעולם.
ליצירת קשר נא לפנות בכתב בלבד לא.ש. בע"מ
רח' זנגוויל 10/1 ת"א 62598
עבור "נציגויות אופטיות"

בית אבות בגוש־דן
מוכן להתאים אגף חדש של 20–30 חדרים לגוף ארגון או מוסד.
לפרטים לפנות ת.ד. 18465 תל־אביב

להשכרה
משרדים – מבנה עצמאי
* במרכז המרכז לא רחוק ממגדלי איילון מבנה עצמאי (וילה) 180 מ"ר למשרדים (או לכל מטרה). 7$ למ"ר.
* על דבוטינסקי ומתנ"ן 240 מ"ר מבנה עצמאי אפשרות להחזקה נוחה + חניה.
* על דבוטינסקי 1600 מ"ר במיקום מצוין + חניה. $10 למ"ר
טל. 310699
בערב 723619
לבקש את שמעון

דרוש משקיע רציני
למרכז קניות פועל באיזור השרון.
טל 03-426293 מאיר

מבוקש נדל"ן לקניה
נציג (עו"ד) של קבוצת משקיעים מעוניין בהצעות לרכישת מגרשים לבניה, למגורים ולתעשיה. גם בקומבינציה, קרקע חקלאית, מבנים קיימים למגורים ולתעשיה. עסקים רווחיים קיימים המוצעים למכירה והכול רק באיזור המרכז תחנות דלק בכל הארץ.
להתקשר בין השעות 08.00 – 11.00
טל' 052-558816

זיכיונות בלעדיים
חברות אמריקאיות ידועות מציעות זיכיונות בלעדיים למוצרים ושרותים
FAST-FOOD, CONVENIENCE STORES
סלונות טיפול ברכב, שיפוץ מיבנים, שמירת משקל, טיפוח היופי.
משקיעים מתבקשים לכתוב: ת.ד. 11823 תל־אביב 61118 בציון תחום התעניינותם.

איש עסקים
הגיע לך גלובס בערב
חייג ואתה מנוי 03-254227
מחלקת מנויים 04-863277
גלובס

שוטרים וגנבים / ראובן שפירא

המשטרה וההמהומות בשטחים

אלפי שוטרים ואנשי משמר הגבול עוסקים בשלושת החודשים האחרונים בטיפול בהפרות הסדר ובמהומות הקשות בשטחים ובירושלים וסביבותיה, לצדם של חיילי צה"ל וגורמי הביטחון השונים. השוטרים — מהמשטרה "הכחולה" וממשמר הגבול — נתקלים בבעיות קשות בביצוע משימותיהם. אותן בעיות העומדות בפני חיילי צה"ל. עיקר הבעיה: איך לתפקד ביעילות, אך בהגינות, תוך הפעלת "כוח סביר" מול יידוי האבנים ובקבוקי התבערה, כאשר לכך נלווים רגשות סוערים משני הצדדים.

קצין החינוך הראשי החדש של המשטרה, תנ"צ שלמה גל, פירסם בימים האחרונים איגרת עם פנייה אישית לכל הקצינים והמפקדים במשטרה ובה התייחסות מפורטת למצב בשטחים ולהתנהגות המתבקשת מאנשי המשטרה. בין השאר הוא כותב "משטרת ישראל, על יחידות משמר הגבול שבה, מצווה (כמו שאר כוחות הביטחון) על הבטחתו של שלטון החוק וקיומו של הסדר הציבורי. זאת עליה לעשות אך ורק על־פי אמות־מידה מקצועיות ובאופן משוחרר מהלוטין מנטיות־לב פוליטיות אלו או אחרות. יש לזכור שבשונה מצה"ל, אחריות אנשינו הינה אישית ולא יחידתית. שום פקודה או הוראה 'מלמעלה' לא 'תכסה' את השוטר ואת לוחם מג"ב הבודד, אם ביצע מעשים בלתי חוקיים בעליל (...)"

ברוח הימים האלה יש באיגרתו גם התייחסות לתקשורת: "יש לזכור שהתקשורת היא רכיב אינטגראלי ובלתי ניתן להפרדה מאושיות החברה המערבית הדמוקרטית. העיתונאים ממלאים תפקיד קשה וחשוב של סיקור אירועים ודיווח לציבור הרחב בארץ ובחו"ל (...) הנטייה להתעלם מגורמי העיתונות או להגבילם עלולה לעבוד כבומראנג נגד אלו שאינם מבינים את תפקידם בחברתנו הפתוחה והרואים בגורמים אלה, שלא בצדק, 'אויב' (...) היחס לעיתונות ובעיקר לצלמיה צריך להיות הוגן וקורקטי. עדיפה הגישה של פתיחות יתר, שחרור מידע ואפילו חשיפת לבמים, על הגישה של 'נעילת' השטח והסתרת מידע לא מסווג מפני גורמי העיתונות".

קצין החינוך מדריך את שוטריו לנהוג בכבוד ובאיפוק כלפי האוכלוסייה האזרחית בשטחים, חרף הפרובוקציות של מתפרעים: "איבוד הראש, המתבטא בתקיפה חפוזה של אזרחים או נציגי תקשורת שלא לצורך, שמניעיה כעס או נקם, ומן ביצוע מעצרים ללא אבחנה, משחקים לידיהם של מפירי הסדר ומארגני המהומות. עם זאת, טיפול מקצועי, מהיר, הוגן וללא חת יקבע את נחישות הכוונות ויבטיח ביטחון ושקט מרבי בזירת ההתרחשות.

"התאכזרות והתעמרות באזרחים מביאה נזק לא ישוער. תופעות אלו מבטיחות את זרעי השיטנה במרחזות. אלו מולידות, באורח ישיר כמעט, הסלמה בתגובות האלימות של התושבים, החשים מושפלים, נכבשים, וכאילו שאין להם מה להפסיד (...) ברגע שכללי המשחק ההגון ודרישות החוק נשמרים, קיים סיכוי טוב יותר שיתמעט מספרם של בקבוקי התבערה המושלכים ומטר האבנים הנרגמות". מקווה קצין החינוך הראשי ומביע חשש שאם יופרו כללי המשחק, הדבר עלול להביא לשימוש בנשק חם נגד אנשי כוחות הביטחון.

להערכתו, האוכלוסייה בשטחים מתוסכלת כיום, מרירה וההלקה אף מיואשת. מאיצים לרגשות אלה הם השפלות, התעמרות וכל סוג של התנהגות פסולה וחריגה של כוחות הביטחון. הוא מאמין כי מתן כבוד ויחס קורקטי לאוכלוסייה האזרחית גם בעת מעצר, בדיקה או חיפוש יביאו במוקדם או במאוחר את שיתוף הפעולה והכבוד ההדדי. עם זאת, הוא מדגיש שגם אם אנשי הביטחון ינהגו בכבוד באוכלוסייה האזרחית בשטחים, אין לצפות "שנזכה אי־פעם להפגנת רגשות אהדה מכל סוג שהוא".

ועוד מדגיש קצין החינוך של המשטרה: "שימוש בנשק חם יוצדק אך ורק כדי למנוע סכנת חיים ממשית לנו או לאחרים. בשום מקרה לא נשתמש בכוח כדי לנקום, כדי להעניש או כדי להרתיע (...)"

הפנייה האישית למפקדי המשטרה הופצה עוד לפני שפורסמה ועלתה לכותרות פרשת המכות של חיילי צה"ל במיידי אבנים ליד שכם. במשטרה מציינים כי לנוכח האירועים בשטחים בולט מאוד מיעוט התלונות על אלימות נגד שוטרים או אנשי משמר הגבול, לעומת התלונות נגד חיילי צה"ל. גם מרבית הפצועים והנפגעים אינם מאש של אנשי משמר הגבול והמשטרה. הדבר מוסבר בעיקר בכך שהשוטרים ואנשי משמר הגבול פועלים ביחידות שבהן יש מפקדים ושוטרים מבוגרים יותר ובעלי נסיון בטיפול באוכלוסייה אזרחית.

מינויים בכירים באגף החקירות

במשך כמה שבועות התלבט פיקוד המשטרה את מי למנות לשני תפקידי־מפתח באגף החקירות. לכל תפקיד היו לפחות שלושה מועמדים מתאימים, והבחירה היתה קשה ומורכבת. חרושת השמועות, לכן, היתה גדולה.

ביום ראשון השבוע יצא סוף־סוף עשן לבן. הוחלט כי לסגן ראש אגף החקירות ימונה נצ"מ אלכס איש־שלום (כיום סגן מפקד היחידה הארצית לחקירות פשעים), שיועלה לדרגת תת־ניצב. הוא יחליף את תנ"צ זכריה בנאי, שמונה לראש היחידה הארצית לחקירות הונאה במקומו של תנ"צ יורם גונן. גונן יצא אתמול לארצות הברית כנציג משטרת ישראל שם. לסגן ראש מחלקת המודיעין של המשטרה ימונה נצ"מ איתן גורני, ששימש עד כה סגן ראש היחידה הארצית לחקירות הונאה. גורני מילא בעבר שורה של תפקידים בתחום המודיעין במשטרה. המינויים טעונים עדיין את אישורו של שר המשטרה.

המינוי החדש של נצ"מ גורני משנה מן היסוד את ראשות היחידה הארצית לחקירות הונאה ומציב בראשה מפקד חדש וסגן חדש, שעדיין לא נקבע. בדרך כלל אין נוהגים במשטרה להחליף מפקד של יחידה וסגנו בעת ובעונה אחת, בפרט ביחידה העוסקת בנושאים מבצעיים ובחקירות רגישות. הפעם מוסברת ההחלפה ב"כורח הנסיבות ובנימוקים שאין לו משמעות".

נצ"מ אלכס איש־שלום, עורך־דין במקצועו, נחשב אחד החוקרים המנוסים והמוכשרים במשטרה. בעבר מילא שורה של תפקידים רגישים ומשימות מיוחדות, וניהל חקירות מורכבות כמו בעניין המחתרת היהודית, רצח ח"כ אברג'יל והרצח הכפול של עמוס אוריון ועזר כהן. בין השאר סופח כאחד מאנשי הצוות לוועדת החקירה הממלכתית שחקרה את אירועי סברה ושתילה, ועמד בראש צוות החקירה המשטרתי שחקר את איוואן דמיאניוק והכין את החומר למשפטו.

איש־שלום מיועד לקבל את הפיקוד על היחידה הארצית לחקירות פשעים, כאשר יפרוש ממנה מפקדה הנוכחי תנ"צ שמעון סביר. אך בשלב זה נראה כי סביר יישאר בתפקידו לפחות עוד שנה.

כתמיד, יש גם כמה מאוכזבים מהמינויים החדשים. נראה כי המינויים שעליהם הוחלט השבוע עלולים להביא לפרישתם מהמשטרה של לפחות שני קצינים בכירים, שראו עצמם מועמדים גם הם לתפקידים אלה.

בעיות בכבישים

כשליש מכלי הרכב שנבדקו במבצע לבדיקת תקינות כלי רכב שנערך בחודשים אוקטובר־נובמבר אשתקד על־ידי המשטרה, בסיוע המינהל לבטיחות בדרכים, נמצאו בלתי תקינים והוצא נגדם צו איסור שימוש, עד לתיקון הליקויים. מדובר ב־1,974 כלי רכב מתוך 5,889 כלי רכב שנבדקו ביום ובלילה. התפלגות הליקויים השכיחים שנמצאו היתה: 22 אחוז מערכת אורות בלתי תקינה, 22 אחוז מערכת בלמים לקויה, 18 אחוז בעיות במערכת ההיגוי, 16 אחוז צמיגים בלתי תקינים.

הנתונים נמסרו בביטאון המשטרה "מראות" שראה אור באחרונה והוא מוקדש ברובו לנושא תאונות הדרכים. הביטאון מגלה כמה נתונים שכדאי לנהגים לדעת.

כך, למשל, מפעילה המשטרה כתריסר מכוניות שכורות בכבישי הארץ המיועדות לאכיפה סמויה של חוקי התנועה. בנוסף להן, עוד מכוניות משטרה שנצבעו מחדש בצבעים אזרחיים שגרתיים משוטטות בכבישים ואורבות לנהגים עבריינים.

המשטרה מתכוונת להכניס לשימוש בקרוב עשרות מדי־מהירות מסוג "זהק". זהו מכשיר מכ"ם משוכלל שבאמצעותו ניתן למדוד הן את מהירות הנסיעה של רכב הנע מול המכשיר בכיוון נסיעת הרכב המשטרתי, והן את זו של רכב הנע לצדו. עוד בתכנון: הכנסת מערכת וידאו להנצחת עבירות תנועה. מצלמת וידאו תותקן במכוניות משטרתיות או סמויות ותצלם בסרטון את הרכב שעבר עבירות תנועה. ראו הוזהרתם!

לשכת הפרסומאים בישראל
הפורום הכלכלי

ערב עיון
בנושא:
האם תהיה כלכלה בחירות?

יתקיים ביום א', 20 במרץ 1988,
במלון "שרתון" תל־אביב
בין השעות 17:30-20:00.
ישתתפו:
- ח"כ עדי אמוראי, סגן שר האוצר.
- ח"כ יגאל כהן־אורגד, שר האוצר לשעבר.
- יחזקאל פלומין, סגן שר האוצר לשעבר.
- פותח- חיים פלד, נשיא לשכת הפרסומאים בישראל.

ערב העיון מיועד למפרסמים, לפרסומאים, מנהלי חברות ומפעלים, מנהלי מכירות ושיווק.

להבטחת ההשתתפות, נא לפנות טלפונית למשרדי הלשכה: (03)222-172.
דמי השתתפות: -.40 ש"ח

מספר המקומות מוגבל.

לשכת הפרסומאים בישראל
רח' אבן־גבירול 83, תל־אביב 64046,
טלפון: 172-(03)222

מרכז השלטון המקומי בישראל
לרשויות המקומיות בישראל
רשויות מקומיות שטרם רשמו את נציגיהם
לכנס הבינלאומי לערים תאומות
שיפתח במעמד נשיא המדינה ביום שני 14/3/88 ב־9:00 בבוקר בבנייני האומה בירושלים, מתבקשות לעשות זאת מיד במרכז השלטון המקומי, המחלקה לקשרים בינלאומיים או ביום שני 14/3/88 ב־8:00 בבוקר בבנייני האומה בירושלים.
מטה הכנס

עיריית חיפה —
משרד מהנדס העיר
הועדה המקומית לתכנון ולבניה העיר חיפה
רחוב ביאליק 3, חיפה
טלפון מרכזיה — 640775 — 04
חפ־565
הודעה על־פי סעיף 149 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה־1965
[illegible]
ב/איתמר יוניצין
מהנדס העיר

כלל החזקות עסקי ביטוח בע"מ

הודעה על תוצאות הצעת ניירות ערך לציבור

על פי תשקיף החברה שפורסם ביום 28.2.1988 הוצעו לציבור 100,000 יחידות הכוללות כל אחת, 5 מניות רגילות בנות 1 ש"ח ע.נ. כל אחת, 115 ש"ח ע.נ. אגרות חוב ר־13 כתבי אופציה במחיר של 133.25 ש"ח ליחידה.
עד לסגירת רשימת החתימות לציבור ביום 6.3.1988 הוגשו לחברה 736 הזמנות לרכישת 100,783 יחידות.
לאור מספר היחידות שהוזמנו נענו הבקשות באופן חלקי, ולכל מזמין יוקצה שיעור של 99.85% מהיקף הזמנתו מעוגל כלפי מטה ליחידה השלמה הקרובה.
התמורה הכוללת שנגייסה בהנפקה לציבור היגה בסך של 13,325,000 ש"ח.

החברה מודה לציבור על היענותו להצעה

אורח במדינה / עמוס בן־דוד

"ראה מה עושה העם שלך"

פרופ' אלפרד גוטשלק, נשיא היברו יוניון קולג', העושה בארץ לרגל 25 שנה לייסוד השלוחה הירושלמית, סבור כי לא זו השעה להשיא עצות פומביות לישראל

פרופ' אלפרד גוטשלק

יהודי אמריקאי מתקיים, מסתובב, הוזי את החלום האמריקאי, מופתע בימים אלה מן התגובה של הלא־יהודים, המתוודעים את הדיווח על הנעשה בשטחים במלים "ראה מה עושים בני עמך". אך לגבי פרופ' אלפרד גוטשלק, נשיא היברו יוניון קולג', המוסד הגדול המכשיר רבנים רפורמיים, זוהי תגובה מובנת מאליה. כבר שנים רבות מזהים באמריקה את היהודים עם הנעשה בישראל.

לא מדובר ביהודים "בעלי מקור־בית" בלבד, המשתייכים לבתי כנסת או למרכזים קהילתיים יהודיים. אלה מהווים, לדברי האורח, פחות ממחצית מספר היהודים בארצות הברית. מדובר במי שלעולם אינו בא לבית כנסת, אינו תורם לארגונים יהודיים, אינו מזוהה עם שום מטרה יהודית. ובכל זאת — כפי שבאמצע שישר ועינו אנשים שבעקשות "רק רבעי־יהודים". כך רואה יום הציבור האמריקאי את היהודים כשותפים למה שנעשה בארץ, לטוב או לרע.

לכן שנת 1952, אחרי שהות של שנה בארץ, ביקר הפרופ' גוטשלק עוד כ־70 פעם בישראל. הפעם יש לביקור עילה חגיגית במיוחד: הקמפוס הירושלמי של היברו יוניון קולג' חוגג 25 שנה לייסודו. הוא הוקם בבניין אחד ברחוב דוד המלך, קצת לפני מלון המלך דוד. כיום הוא מלא בבניינים, בין הרחוב לבין קצה השטח מול העיר העתיקה. ביום היובל עצמו יבואו לקמפוס, בין היתר, ממלא מקום ראש הממשלה ושר החוץ שמעון פרס, סגן ראש הממשלה יצחק נבון, והסופר עמוס עוז. שלושתם יקבלו דוקטוראט של כבוד מן המוסד הרפורמי.

הטקס ייערך במעמד נשיא המדינה חיים הרצוג וישתתפו בו גם שגריר ארצות הברית תומס פיקרינג, ראש עיריית ירושלים טדי קולק והנשיא הרביעי פרופ' אפרים קציר. לארץ כבר הגיעו גם כ־600 רבנים ורבניות רפורמיים מארצות הברית ובן ראשי קהילות מ־21 מדינות בעולם ששם יש ארגונים לקהילות הרפורמיות.

היברו יוניון קולג' המרכזי נמצא בעיר סינסינאטי במדינת אוהיו בארה"ב. יש לו שלוחות בלוס אנג'לס, שם הוא מהווה חלק מאוניברסיטת דרום־קליפורניה, וכן בניו־יורק, נוסף לזו שבירושלים. הוא נוסד בשנת 1875 ולמעשה השם "קולג'" זה כבר אינו תואם את ממדיו. הוא מוסמך להעניק תארי דוקטור בתחומים רבים, ובין השאר הוא היחיד שיכול להעניק תואר דוקטור במקצוע הקרוי "חינוך יהודי".

דרכו של הנער הצעיר אלפרד גוטשלק, מהגיעו לארה"ב מגרמניה בגיל 9 ועד שנעשה בגיל 41 נשיא המוסד שבו למד, היתה כמעט ישרה, בלי סטיות. הוא בא אמנם מבית דתי אורתודוקסי, אך כבר בהיותו ילד, כשסייע לפרנסת המשפחה בחלוקת עיתונים, הבין שהממסד הזה אינו לרוחו. עוד היסס קצת בין קונסרבטיבים לרפורמים, אך מיד אחרי שסיים את הקולג' של ברוקלין — שם התגוררה משפחתו — הלך ללמוד בהיברו יוניון קולג' בניו־יורק.

התארים, לרבות תואר שלישי וסמיכה לרבנות, באו בזה אחר זה, כולם מאותו מוסד על שלוש שלוחותיו. בינתיים, ב־17 השנים שהוא נשיא המוסד וגם פרופסור למחשבה היהודית והתנ"ך, כבר זכה לשמונה דוקטורטים של כבוד, 14 פרסים ומענקים, והוא חבר ב־37 מוסדות ומועצות מנהלים, לרבות בוועד הפועל הציוני שליד ההסתדרות הציונית העולמית. הוא גם חבר באגודות אקדמיות רבות ופירסם עשרות ספרים ומאמרים.

בן־גוריון סייע

נשיאו הראשון של היברו יוניון קולג' בירושלים היה הארכיאולוג הנודע נלסון גליק. כאשר נחנך הבניין, הגיע להנחת דוד בן־גוריון, יחד עם מנכ"ל משרדו טדי קולק. בטקס צפו הלגיונרים הירדניים מחומת העיר העתיקה בירושלים המחולקת של אז. שנים סירבה עיריית ירושלים לתת רשיון להקמת הבנייה, מכיוון שבכלל בתוכנית הבנייה גם בית כנסת רפורמי. המקורים הבטיחו שבית הכנסת ישמש רק את תלמידי המוסד. בכל זאת נשארה העירייה מוקשה בדעתה. שבע שנים נמשך המאבק על בית הכנסת — ועלויות הבניין הרקיעו שחקים בגלל העיכוב. תוך סיוע פעיל של בן־גוריון וקולק ניתן לבסוף הרשיון.

את רכישת הקרקע בין הבניין הראשון לבין חומת העיר העתיקה אפשרה גולדה מאיר. השטח הוחכר למוסד על־ידי מינהל מקרקעי ישראל, בתנאי שיבנו שם. השבוע נחנך הבניין האחרון הממלא את הקמפוס, הוא הספרייה. בין השאר היא קנתה את כל ספריו של יגאל ידין; היה חשש שיימכרו לחו"ל. עתה מקבלים את אחד האוספים החשובים על המקורות הרוחניים של התקופה החדשה — שפינוזה וקודמיו — מעזבונו של פרופסור אחר, מיוצאי גרמניה שחי בארה"ב. מדובר ב־6,000 ספרים שיובאו משם. 9 מיליוני תעודות וספרים מן הספרייה הראשית של הקולג' בסינסינאטי יצולמו במיקרופילם ובמיקרופיש ויובאו גם הם לספרייה.

סיבות משפחתיות

כל תלמידי־רבנות בהיברו יוניון קולג' בארה"ב חייב להיות שנה אחת בארץ; בגלל הוראה זו מלא תמיד הקמפוס של הקולג' בירושלים. אסור להם להיות בפנימייה והם חייבים לגור "בתוך העם", כדי שילמדו לנסוע באוטובוסים, להתנסות בביורוקרטיה ובשאר תנאי החיים הישראליים הטיפוסיים. כעשרים אחוז מן הרבנים־הבוגרים שבים לאחר מכן ומשתקעים בארץ. בעיקר מדובר באלה, אשר תוך כדי מגורים מחוץ לקמפוס מצאו כלות והקימו משפחות שבהן מרכיב ישראלי.

אמנם חשוב גם לשמור על ההנהגה הקהילתית בארצות הברית, הוא אומר. בעשור הקרוב עומדים 5000 עובדים מקצועיים יהודיים לפרוש לגימלאות: רבנים, מורים, עובדים סוציאליים, אנשי מגביות, וכד'. אך טוב שיהיו גם בארץ רבנים, הגם שרק 40 מהם משמשים ברבנות בקהילות רפורמיות. האחרים עוסקים בהוראה, בספרות, אחרים בסוכנות היהודית, כמה מהם חברי קיבוצים, אחד מנהל חנות ספרים, ועוד. זאת מפני שרבנים רפורמיים אינם נהנים מהכרה ומסיוע של הממשלה.

הרפורמים בארץ מרגישים את עצמם מקופחים, כאזרחים מדרגה שנייה, באשר הרבנים שלהם אינם יכולים לממש את זכותם להתפלל כדרכם ובכל זאת לבצע את הדברים שרבנים אמורים לעשות, כמו חופה, גיור וניהול טקס קבורה.

מנהלי האזורים של הקהילות הרפורמיות קיבלו לאחרונה החלטה המבקרת את המעשים של ישראל בשטחים, האלימות הבלתי־מוצדקת, ההתעלמות מן הצורך בהמשך תהליך השלום. פרופ' גוטשלק הסתייג ולא השתתף בהצבעה. לדעתו, חייבים יהודים להביא בחשבון את ההשלכות הרחבות יותר של התנהגותם. אם הם מגנים, עלולים האויבים להשתמש בכך כדי לגנות. לכן חייב יהודי מחוץ לישראל למתן את תגובותיו, או לבקר בטונים נמוכים. כאשר עומד לפני המדינה מאבק מסובך בשטחים, לא זה הזמן להשיא עצות פומביות. כך סבורים גם ראשי הסמינרים האחרים, של הקונסרבטיבים ושל האורתודוקסים בארה"ב, על־פי ראיונות אתם שפורסמו ב"ג'רוזלם פוסט".

הפרופסור על דוכן העדים

בימים אלה עומד להסתיים משפטו של פרופ' מרדכי סוקולובסקי הנאשם כי קיבל כספים במרמה מקרנות שונות של אוניברסיטת תל־אביב

מאת צבי הראל

לא היה חסר הרבה שמשפטו של פרופ' מרדכי סוקולובסקי, לשעבר סגן נשיא אוניברסיטת תל־אביב למחקר ופיתוח, לא היה מתקיים בימים אלה והיה נקטע עוד לפני שהחל — באוקטובר 1987 — שלב ההוכחות במשפט.

סוקולובסקי (52) מואשם בבית המשפט המחוזי בתל־אביב כי קיבל במרמה מקרנות האוניברסיטה כספים לרכישת כרטיסי טיסה לחו"ל בתוספת אש"ל לצורכי עבודה ומחקר כאשר בפועל — טוענת התביעה — לא שהה באותם מועדים בחו"ל.

הנאשם השני בתיק זה הוא אביו של הפרופסור, יהודה סוקולובסקי, בעל משרד נסיעות "וורלד־טורס" בתל־אביב. האב מואשם כי סייע לבנו לקבל את הכספים שלא כדין. שווי הכספים, שהפרופסור קיבל שלא כדין לפי כתב האישום, הוא כ־20 אלף דולר.

הסיבה שרק פסע הפריד בין קיום המשפט לקטיעתו היתה בקשה לעיכוב הליכים שהגישו שני הנאשמים. עילת הכותרת של הבקשה לעיכוב הליכים היתה הודעתו שמסר נשיא אוניברסיטת תל־אביב פרופ' משה מני שממנה עולה כי השימוש שעשה פרופ' סוקולובסקי בחלק מהכספים הוא בגדר "מעשים לא תקינים".

גם פרקליט מחוז תל־אביב, עו"ד אהרון שרף, הידוע כתובע נוקשה בבקשות לעיכוב הליכים ובעסקות־טיעון, לא היה יכול להיות אדיש להודעתו של פרופ' מני. שרף, במכתבו ליועץ המשפטי לממשלה יוסף חריש, תמך במידה לא מבוטלת בבקשת הנאשמים לעכב נגדם את ההליכים. חריש ועוזריו הבכירים בדקו את הבקשה ודחו אותה. המשפט נפתח לפני כחצי שנה והיום הוא נמצא בשלב הלפני אחרון: שלב סיכומי התביעה וההגנה.

דמות מרכזית במשפט היא ויוויאן בלו שהיתה בשעתו שותפה במשרד הנסיעות של האב. בלו, הנמצאת היום בשוויץ, קיבלה מעמד של עדת־מדינה. שכן, המשטרה הפריכה ליטות סברו שגם היא לא פעלה כדין כאשר איפשרה לפרופ' סוקולובסקי להתחשבן עם משרד הנסיעות כאשר ההתחשבנות — כטענת התביעה — צריכה להיות עם רשויות האוניברסיטה ולא עם מרצה זה או אחר.

השופט התערב

גרסתו של פרופ' סוקולובסקי היא כי בדיעבד הוא סבור שהוא היה צריך לנהוג אחרת, במקרים אחרים, אולם לטענתו לא נטל לכיסו כספים שלא כדין ולפעולות אחרות (האש"ל עבור אותם ימים שבהם שהה בארץ) קיבל אישור מפקידים מוסמכים של האוניברסיטה והיה פיצוי להוצאות שהיו לו בחו"ל אך לא היו לו על כך קבלות.

פרופ' סוקולובסקי נחקר ארוכות על דוכן העדים. הן בחקירה הראשית על־ידי סניגורו פרופ' דוד ליבאי ובמיוחד על־ידי התובעת עו"ד ליה לב־און. בחקירתו של הנאשם התערב לא פעם השופט המחוזי אליהו מצא שביקש להבהיר נושא זה או אחר.

אחד הסכומים שהתביעה טוענת שסוקולובסקי קיבל שלא כדין הוא 32,921 שקל. התובעת טענה שהמדובר בסכום לא שגרתי, שהיה גבוה ממשכורתו של הנאשם שהיתה בזמן הרלוונטי שווה ל־1300 דולר נטו.

התובעת שאלה: הסכום הזה אמר לך משהו, זה לא היה סכום שגרתי?

סוקולובסקי: לא אמר לי שום דבר. היא אמרה לי (כוונה לוויוויאן בלו צ.ה.) זו מתנה מאבא ומסבי...היא נתנה לי הסבר שהיא באמת רוצה לעזור לנו ולקחתי את הצ'ק. זה כל ההסבר המשוס מאוד.

השופט מצא שאל את הנאשם: ראית פעם צ'ק של מתנה שכתובים את הסכום 32,921 שקלים, מישהו שרוצה לתת מתנה או הוא נותן צ'ק על 32,921 שקלים?

הנאשם השיב שהוא מבין שהמדובר בסכום לא עגול והוסיף על כך, כי ויוויאן בלו נתנה לו את הסכום הלא־עגול מפני שהיא כללה במתנה גם חלק מהעמלות שקיבל משרד הנסיעות מלקוחות אחרים שהביא הנאשם. "ולכן", העיד הנאשם, "זה היה סכום לא מלא".

ההודעה של האב

התובעת מקשה על הנאשם ומקריאה באוזניו את ההודעה שמסר אביו במשטרה. אבא ממשיך האומר, אומרת עו"ד לב־און, שאם בני מרדכי סוקולובסקי קיבל את שני הצ'קים (הכוונה לצ'ק של 32,921 שקל ולצ'ק נוסף של 120 אלף שקל) הרי שלי לא היתה שליטה על כך, אבל גם אומר, הוסיפה התובעת, כי בכספים אלה השתמש לצרכי עבודה כלשהי שביצעה עבור משרד הנסיעות.

תשובתו של סוקולובסקי: זה מה שאבא אמר. אמרתי לך (הכוונה לתובעת) שהוא התעסק בתיירות נכנסת. הוא לא התעסק בתיירות יוצאת. כל הדיאלוגים והפעילויות שהיו לי זה היה בעזרת הגברת ויוויאן בלו.

אחד הסכומים הבולטים המופיעים בכתב האישום הוא 3,230 דולר. לטענת התביעה המדובר בנסיעה שהיתה מתוכננת לאירופה והנאשם קיבל בקיץ 1980 מימון מקרן ההשתלמות, לנאשם אשר סכום זה על בסיס תחשיב של שהייה 32 ימים בקופנהגן וחמישה ימים ברומא. כסף זה, כך גם אישר הנאשם בעדותו, הופקד בחשבונו. הנאשם, על פי עדותו שלו, אמר כי הוא ביטל את הנסיעה לפי בקשת האוניברסיטה. "הכסף נשאר אצלי", העיד סוקולובסקי, "וקיוויתי שהנסיעה תצא לפועל. הנסיעה לא יצאה לפועל והדבר נשתכח מזכרוני" — העיד הנאשם.

בעקבות תשובתו של הנאשם מתערב השופט מצא ושואל אותו: כיצד תסביר כי העובדה שמצויים בחשבונך 3,230 דולר עודפים יכולה להישכח מזכרך כשמדובר באיש כמוך שמשתכר משכורת של 1300 דולר בערך. זה בערך שתי משכורות וחצי שלך. את אתה לא מבחין שיש בחשבון שלך עוד שתי משכורות וחצי. שכסף לא מגיע לך. שהיו צריכים להחזירו?

תשובת הנאשם: את הכסף הזה לא החזקתי בחשבון עובר ושב שלי. כל הכספים שהייתי מקבל במטבע זר היו נכנסים לחשבון אחר לגמרי. כאשר נסעתי לחו"ל הייתי משתמש בקרדיט קרד. עוד השיב הנאשם, כי רק החקירה המשטרתית בעבור שלוש שנים (נובמבר 1983) ריעננה את זכרונו ואז התברר לו שהוא חייב את הסכום 3,230 דולר. הוא חזר והדגיש, כי לא היתה לו שום כוונה לקחת את הכספים שלא כדין והכספים היו בכוונה יתרה שקיבל מהאוניברסיטה שהתחשבן איתו בנסיעה העתידית שלו לחו"ל מטעמה.

בחקירתו במשטרה, בנובמבר 1983, לא מסר הנאשם את כל הפרטים וההסברים כפי שמסר בעת המשפט. התובעת שאלה אותו מדוע ביום השני של החקירה, לא ענה לשאלות החוקרים אלא השיב ב"אין תגובה". גרסתו של הנאשם על כך היא, שהמשטרה נהגה בו שלא בהגינות. לאחר שעצרה אותו וחקרה אותו שעות מספר הוא שוחרר על־ידי שופט שלום ודבר חקירתו פורסם למחרת באמצעי התקשורת.

עתה כאשר נמצא המשפט באחד משלביו הסופיים — סיכומי הצדדים. מכל מקום מה שמפתיע הוא, כי נשיא אוניברסיטת תל־אביב פרופ' מני לא הופיע במשפט כעד־הגנה.

העיקר הבריאות / עדנה ארידור

תחליף לשלפוחית השתן

במחלקה האורולוגית שבמרכז הרפואי ע"ש שיבא בתל השומר שוחזרו בהצלחה, במהלך השנה האחרונה, אצל 11 חולים שלפוחיות שתן מקטעי מעי. השלפוחיות נכרתו בגלל גידולים סרטניים. באמצעות השחזור הושגה שליטה על הטלת השתן, דבר שתרם לאיכות החיים ועונה על הצרכים האישיים והחברתיים של החולים.

ממלא מקום מנהל המחלקה האורולוגית, ד"ר בנצי גולדווסר, מציין שיש גישות שונות לפתרון הצורך בהטיית שתן בעקבות כריתת השלפוחית. הגישה המקובלת ביותר היא הטיית השתן אל פתח בעור. הדבר נעשה בחיבור צינורות השתן הבאים מהכליות לקטע המעי הגס המהווה את המאגר הסופי של השתן. במקרה כזה אין מושגת שליטה על השתן והחולה חייב להסתובב עם שקית הדבוקה לדופן בטנו, שאליה נשפך השתן. את השקית יש לרוקן כמה פעמים ביום.

גישה זו אינה עונה על הצרכים האישיים והחברתיים של החולה ומגבילה אותו בלבוש, וכמובן בפעילויות שבהן עליו לפשוט את בגדיו — בים, בבריכה וכו'. כדי להתגבר על מצב זה פותחו שיטות ניתוחיות, המאפשרות לחולה להשתחרר מ־מתקן חיצוני לאיסוף שתן. שיטה אחת מושתתת על יצירת מאגר פנימי לשתן מקטעי מעי, שאליהם מחוברים צינורות השתן מהכליות בצד האחד ומן הצד השני מחובר קטע המעי לעור. כך משוחרר החולה מהתלות בשקית חיצונית אך לעומת זאת עליו לצנתר את עצמו כמה פעמים ביום, בצנתר השואב את השתן מהמאגר הפנימי ומריק אותו לשירותים. בשיטה השנייה משחזרים תחליף לשלפוחית השתן מקטע מעי המחובר לשופכה. במהלך ניתוח הכריתה מקפידים על שמירת מנגנון הסוגר הטבעי של השלפוחית.

מאז 1950 מנסים שיטות של שחזור שלפוחית השתן. בין השיטות שפותחו זכתה לפופולריות יצירת תחליף לשלפוחית השתן מקטע של המעי הדק וחיבורו לשופכה המקורית, תוך שמירה על מנגנון הסוגר החיצוני. שיטה זו פותחה בסוף שנות החמישים על־ידי הרופא הצרפתי קמיי. החסרונות — היעדר שליטה על הטלת שתן, בעיקר בשעות הלילה, והבעיות: הטלת שתן בשעות היום והלילה. חוסר השליטה נגרם עקב התכווצויות בקטע המעי המשמש מאגר השתן. במהלך השנים ניסו לשפר שיטה זו בלקיחת חלק מהמעי הגס, אך גם במקרים אלה נוצרו לחצים חזקים על מאגר השתן שבקטע המעי, שגרמו לחוסר שליטה על הטלת השתן.

ד"ר גולדווסר, שהיה שותף לשנה של מחקרים בנושא בארה"ב, הצליח לשפר את השחזור על־ידי שינוי צורת קטע המעי. לדבריו, הוכח כי שליטה על הטלת שתן מושגת ביצירת מאגר שתן בעל לחצים נמוכים. מאגר כזה אפשר ליצור בשינוי צורתו של קטע המעי (באורך 40 ס"מ) מגלילית לכדורית. השתלתו במיקום האנטומי של שלפוחית השתן המקורית: מטרה זו לא הושגה בשלמות כשנשמרה צורתו הגלילית של קטע המעי.

בשיטה שאותה הוא מיישם היום בתל השומר, לוקחים קטע מהמעי הגס הימני, ומבודדים אותו ממערכת העיכול עם כלי הדם שלו. לאחר שנתק הקטע, מחברים את המעי הדק למעי הגס, כדי לשמור על המשכיות מערכת העיכול. בקטע המעי הגלילי מבצעים חתך כמעט לכל אורכו. משאירים באחד מקצותיו קטע קצר בעל צורה גלילית. את הקטע הפתוח מקפלים על פניו ויוצרים מאגר סגור שצורתו כדורית. באמצעות החתך שנעשה בדופן המעי וקיפולו, גורמים להחלשת ההתכווצויות של שריר המעי. אל צד אחד מקטע המעי המבודד מחברים את צינורות השתן מהכליות, באופן המונע חזרת שתן מהמאגר לכליות. את הצד השני מחברים אל השופכה.

אצל כ־10% מהחולים העוברים כריתת כיס השתן עקב גידול ממאיר, נשקפת סכנה של הישנות גידול בשופכה. במקרים כאלה יש צורך לבצע ניתוח נוסף של כריתת כיס השתן המשוחזר והשופכה. על־מנת להקטין סיכון כזה, מומלץ על ביצוע ניתוח לשחזור כיס השתן רק לקבוצת חולים בעלת סיכון נמוך.

אצל חולים הסובלים מגידולים מרובים המפוזרים בכיס השתן, או חולים שבגופם כבר שלח הגידול גרורות לצוואר כיס השתן או לשופכה הערמונית — הסיכוי להישנות הגידול לאחר ביצוע השחזור הוא בין 25% ל־30%.

ד"ר גולדווסר מספר כי חלק מהחולים מופנים לשחזור לאחר שעברו סדרת הקרנות והגיעו למצב של נכות מבחינת היכולת להפריש שתן, בשל צריבות ואובדן השליטה על הטלת שתן. בנוסף, עקב שינויים בכיס השתן בעקבות הקרנות, נוצרים לחצים על הכליות, המתקשות לרוקן את ההפרשות לכיס השתן. יש חולים המגיעים עם כליות נפוחות. במקרים כאלו חייבים לכרות את השלפוחית כדי להגן על הכליות.

סיבוך מטריד הקשור בכריתת שלפוחית השתן והערמונית הוא אובדן הכושר המיני. זאת עקב פגיעה, במהלך הניתוח, בעצבי איבר המין. באחרונה פותחה שיטה לשמור את העצבים האחראים לזיקפה. בניתוחים שבהם נעשה שימור העצבים האחראים לזיקפה, חזר אצל רוב החולים התפקוד המיני תוך שנה. ניתוחי השחזור מבוצעים רק אצל גברים. אצל נשים לא ניתן לבצע ניתוח כזה, משום שאצלן כריתת השלפוחית מחייבת גם כריתת השופכה ואין למה לחבר את השלפוחית המשוחזרת. למרבה המזל, הגידולים אצל נשים [illegible] אחת לכל שלושה־ארבעה גברים.

ד"ר גולדווסר מציין, כי אצל חולים שעברו כריתת כיס השתן בעבר ולהם הטיית שתן לעור שמצריך איסוף שתן בשקית, ניתן עקרונית לשחזר שלפוחית מקטע מעי, בתנאי שנשמרה אצלם השופכה. בחולים אלה יהיה צורך לשלב שחזור של שלפוחית השתן עם השתלת סוגר שתן מלאכותי, כי בשל פרק הזמן שעבר מאז ביצוע הניתוח הראשון, קשה להניח שלחולה תהיה שליטה על מתן שתן בעזרת הסוגר הטבעי.

לדבריו, בעולם בוצע עד היום מספר מצומצם של שחזורי שלפוחית שתן אצל חולים שעברו קודם לכן כריתת השלפוחית והטיית השתן לעור. במרכז הרפואי שיבא, חולה שסבל שמונה שנים עם שקית שתן עבר ניתוח כזה בהצלחה לפני חודשים מספר. החולה מצפה עתה להשתלת סוגר שתן מלאכותי, כדי לחזק את שליטתו על מתן שתן.

לא רק בגלל זלילה

מחקרים חדשים בנושא ההשמנה הוכיחו שמשקל עודף הוא בראש ובראשונה משום שהגוף שורף קלוריות באיטיות רבה מדי

מאת ג'ינה קולאטה
The New York Times
מיוחד ל"הארץ"

ניו יורק

שני מחקרים חדשים סיפקו את העדות החזקה ביותר עד כה שאנשים רבים סובלים ממשקל עודף בראש ובראשונה משום שגופם שורף קלוריות באיטיות רבה מדי ופחות משום שהם אוכלים יותר על המידה. ממצאים אלו מעלים הסבר פיזיולוגי לעובדה שהשמנת יתר נוטה להיות תכונה משפחתית. הם מראים שאנשים בעלי נטייה להשמנה יורשים לעיתים קרובות שיעורים נמוכים של מטבוליזם, התהליך באמצעותו הופך הגוף מזון לאנרגיה, ושיעור נמוך זה הוא האחראי במידה רבה למשקלם העודף הגבוה.

המחקרים שעקבו אחר תינוקות ומבוגרים במשך שנה ויותר מצאו שלאלו הסובלים משיעורי המטבוליזם הנמוכים ביותר היתה הנטייה הרבה ביותר לסבול מעודפי שומן. המחקרים לא הוציאו מכלל אפשרות את העובדה שאנשים מסוימים בעלי שיעורי מטבוליזם נורמליים מוסיפים על משקלם, פשוט מפני שהם אוכלים יותר על המידה.

מומחים מגדירים מצב של השמנת יתר כאשר משקל הגוף עולה ב־20 אחוז לפחות על מה שנחשב כמשקל הגוף האידיאלי לגובה נתון. במחקרים החדשים רבים מהאנשים שנבדקו הפכו שמנים עוד יותר. כאשר התפשטה השמועה על התוצאות החדשות בקהילייה המדעית, אחזה התרגשות גדולה והחלטת בקרב מדענים החוקרים תופעה זו. כמה שנים התווכחו מומחים בשאלה אם שומן יתר הוא אך ורק בעייה של אכילה יתר על המידה או של מטבוליזם נמוך.

"אבל הנתונים לא היו ברורים דיים להסקת מסקנות נחרצות. "אנשים שמנים נולדים עם מגבלה", אמר ד"ר ז'יל הירש, רופא וחוקר את תופעת ההשמנה באוניברסיטת רוקפלר בניו־יורק. בדומה לאנשים אחרים הנולדים עם מגבלות אחרות, יצטרכו אנשים בעלי נטייה להשמנה ללמוד לחיות עם מגבלתם ולקבל אותה, הוסיף. תרגול גופני וצריכת מזון מוגבלת יכולים לסייע למלחמה בהשמנה, אמר, אך המאבק באורח בלתי נמנע, הוא מאבק מתמיד ותוקשה.

המחקרים שפורסמו בגיליון השבוע שעבר של "ניו אינגלנד ג'ורנל אוף מדיסין" חקרו אינדיאנים המתגוררים בדרום מערב ארה"ב ותינוקות באנגליה. בניגוד למרבית המחקרים הקודמים שהשוו בין אנשים שמנים ואנשים בעלי משקל נורמלי ברגע נתון, מחקרים אלו עקבו אחר אותם אנשים לפני ואחרי שהעלו במשקלם. "הראינו זו הפעם הראשונה ששיעורים מטבוליים נמוכים הם חשובים לתופעת ההשמנה", אמר ד"ר אריק רבוסין ממשרד מכוני הבריאות הארציים בפניקס שעמד בראש המחקר על האינדיאנים.

"לאנשים ההופכים לשמנים מדי יש מלכתחילה שיעורים מטבוליים נמוכים". "הופתענו למראה התוצאות שלנו", אמרה ד"ר סוזאן רוברטס מיחידת התזונה דאן בקיימבריג' שבאנגליה והמכון הטכנולוגי של מסצ'וסטס בקיימבריג', מסצ'וסטס. רוברטס שעמדה בראש המחקר על התינוקות הוסיפה: "התחושה הכללית שאנשים שמנים אוכלים יותר על המידה מתוללת בחקר תופעת ההשמנה".

המחקר של ד"ר רבוסין מתמקד באינדיאנים משבט הפימה באריזונה. אצלם קיימת נטייה גבוהה מאוד להעלות במשקל. כבר בשנות ה־20 המוקדמות שלהם, 80%־85% מאנשי הפימה סובלים ממשקל עודף, אמר ד"ר רבוסין. כדי ללמוד את היחס בין קלוריות בשריפה לבין שומן, בדקו ד"ר רבוסין ועמיתיו כמה קלוריות שרפו 95 גברים ונשים אינדיאנים שמשקלם הממוצע היה 95.5 ק"ג במשך 24 שעות. כיוון שהאינדיאנים נשארו בחדר קטן במהלך תקופת המדידה, לקלוריות ששרפו היה רק קשר מועט לתרגול מכוון והן היו קשורות יותר לתגובות לא רצוניות ולא מודעות.

החוקרים עקבו אחר אנשים אלה במשך שנתיים. הם מצאו שאלו שמאוחר יותר עלו במשקלם יותר מכל, שרפו בבדיקה הראשונה רק 80 קלוריות ליום פחות מהנורמלי לגודל גופם. המשתתפים במחקר שרפו במשך התקופה מ־1,930 עד 2,625 קלוריות. המדענים גם בדקו 126 אנשים אחרים כדי למצוא את שיעורי שריפת הקלוריות כאשר הם בזמן מנוחה. לאחר מעקב בן ארבע שנים אחר אותם אנשים, מצאו רבוסין ועמיתיו שוב, כי לבעלי השיעור המטבולי הנמוך ביותר היתה הנטייה הגדולה ביותר לעלות במשקל.

במחקר השני בדקו ד"ר רוברטס ועמיתיה שישה תינוקות שנולדו לנשים רזות ו־12 שנולדו לנשים הסובלות משומן יתר. כאשר התינוקות היו בני שלושה חודשים וגרו בבתיהם, בדקו החוקרים כמה קלוריות הם שרפו בתקופה של שבעה ימים. כמחצית התינוקות שנולדו לנשים שמנות שרפו קרוב ל־21% פחות קלוריות מהשאר. התינוקות ששרפו את מספר הקלוריות הנמוך ביותר סבלו ממשקל עודף כאשר היו בני שנה. ואילו אלה בעלי השיעורים המטבוליים היותר גבוהים, היו בעלי משקל רגיל. ד"ר רוברטס אמרה כי התינוקות שהפכו לשמנים לא אכלו יותר מאלו שמשקלם נשאר רגיל.

כיצד הופכים נתונים למעשים?
יגאל אילן חברה לפיתוח תוכניות שיווק בע"מ - שרותים בישראל ארה"ב ואירופה.
דרך חיפה 13 תל־אביב - טלפון: 252967 / פקס: 268020
למי שמחפש תשובות מעשיות בתחום השיווק

הלוח הארצי

הארץ חדשות

הארץ

לא מכרת
לא שילמת
רק בלוח העיר

קבלת מודעות
20.00-8.00 מ־
03-371261

חדשות העיר כלהעיר צומת השרון כאן הדרום הלוח הבטוח

הלוח הארצי כלהעיר ירושלים

דירות למכירה

דירות כללי

קבלנים מציעים

וילות ובתים

קוטג'ים

פנטהאוזים

4 חדרים ויותר

3—3.5 חדרים

2—2 חדרים

1—1.5 חדרים

דירות בשכ"ח

דירות מרוהטות

דירות בדמ"ב

ביקוש דירות

מכוניות

משאיות

אודי

אוטוביאנקי

אופל

אוסטין

אלפא

אמריקאיות

ב.מ.וו.

דייהטסו

וולבו

מלבס

מנרדים

לנציה

מסחריות

מרצדס

סובארו

סוסיתא

סיאט

סיטרואן

פולקסוואגן

פורד

פיאט

ביקוש רכב

מכוניות נגד

רנו

הצעות עבודה

עוזרות ומטפלות

הילה

חבר

מתקבלות מודעות

ללוח כל העיר
02-528181

לבעלי כרטיסי אשראי
ויזה דיינרס־אכרס

המשך ירושלים

תיווך

אביב

ביקוש עבודה

עסקים

מכירות ושירותים

מציעים למכירה

אולמות

הלוואות

תגיות

צילום

מחשבים

מוצרי חשמל

מקררים

קנים

רהיטים

קייטנות

אבידות

חוגים

מכבי תעשייה

מגרשים

משרדים

וילות ובתים

מוסכים

דירות למכירה

רפוי והרזיה

בתי אבות

שטיחים

בריאות

אסטרולוגיה

פסנתרים

שידוכים

הברזות

דחפון
03-611001

העיר צומת השרון תל אביב גוש דן והשרון

לא מכרת לא שילמת
רק בזמן העיר
קבלת מודעות
20.00-8.00 מ'
03-371261

בתי כפר ומשקים

פנטהאוז

דירות גג

טוביה לשם
רח' קהילת סלוניקי 7 ת"א
03-481387

בשכון דן — למכירה וילה 8 חדרים + מרתף, 60 מ"ר. מגרש 600, פינוי גמיש.
$500.000

בשכון דן — למכירה קוטג' 4 חדרי שינה, מרתף, טלפון, שירותים כפולים.
$270.000

בצהלה למכירה וילה חד קומתית + יחידת מגורים נפרדת.
$400.000

בצהלה למכירה וילה 6 חדרים, מושקעת, פינוי גמיש.
$480.000 מיידי.

ברמות השרון — הלבנה — קוטג' מפואר ומושקע, מגרש 400, $480.000 מיידי.

ארונות אמבטיה ואביזרים
באיכות גבוהה
במחירי הפתעה!!!
מטבחי דלתא
03-242617
בן יהודה 112 ת"א

קבלנים מציעים

תיווך גבי את רפי
סירקין 19 גבעתיים
03-739931
03-722238

בגבעתיים, בבורוכוב ובארלוזורוב היוקרתיים: 3, 4, 5, 6 + דירות גג בבניה סופר מפוארות!!!

להשכרה בשכונת הילל קוטג' חדש שיא הפאר!!! מיידי.

בבבלי בוק קוטג' 5 מפואר יוקרתי ושקט. הזדמנות נדירה!!!

ברמת ג. ורמשפרונל. שקט ומרכזי. מסודר קומפלטי! אפשרות לשינויים.

בגבעתיים, פנטהאוז סופר מפואר ומושקע, נוף משגע לים. ק"ב (בלי).

"לא מכרת לא שלמת"
קבלת מודעות
בזמן העיר
לבעלי כרטיסי אשראי
בטל:
290697
293648

4 חדרים ויותר

3—3.5 חדרים

2—2.5 חדרים

1—1.5 חדרים

תיווך לוי
יסוד המעלה 38 ת"א
03-372670

דרושות דירות: לשכירות — למכירה, ללקוחות רציניים ללא עמלה

בתחנה המרכזית: 3, ק"ק 32,000 — 2, ק"ב 26,000 — 1 ק"ב — 17,000

משרדים בגדלים שונים בתחנה המרכזית 2 מתוך בגג + טלפון — 300

אולמות — מבני תעשיה לתעשיה בשכונת בתחנה המרכזית, 100 מ"ר ק"ק + כוח + טלפון

תיווך "לוי" — מקבל הצעות דירות — אולמות עסקים — משרדים

אילן וקסלר
תווך והשקעות
03-259796

להשכרה בתל-אביב מבנה משרדים 800 מ"ר לטווח ארוך

למכירה בתל-אביב, תפוסים למסחר ומשרדים, במרכז ודרום תל-אביב

וילה ברמת-גן 160 מ"ר מגרש 900, 420.000 דולר

וילה בסביון 160 מ"ר מגרש 2"5 דונם 400.00

וילה בצהלה 200 מ"ר מגרש 900, 460.000 דולר

תל-אביב

גוש דן

איזור השרון

קידמה
אלפי דירות למכירה בגוש דן
ללא דמי תיווך!!!
מחפש דירה!!!
הכתוב לנו בטלפון את פרטי הדירה שאתה מחפש (אזור, חדרים, תקציב...) ואנו נשלח לביתך דרך מושב עדכני ומפורט של הדירות המתאימות לדרישותיך.
מחיר מבצע 30 ש"ח בלבד (בכרטיס אשראי בטלפון). ללא דמי תיווך!!!
מוכר דירה!!!
הכתוב לנו בטלפון את פרטי דירתך ואנו נפיץ אותם בין קונים פוטנציאליים. כל זאת בחינם!!! וללא התחייבות מצידך!
עובר דירה!!!
התקשר למשרדינו וקבל לביתך חינם!!! את "משנה מקום..." הירחון לעוברים דירה.
הצטרף ל"קידמה" בשוק הדירות
03-5449973-4

קונים זהב מהציבור
ויהלומים גדולים
יהודה הלוי 43 ת"א
ZAMLER
טל' 03-235924

בכפר סבא בבניה
במרכז טובלות
בירק דירות
מפוארות 4-5
ופנטהאוז דו קומתי
052-23051
052-34093

יוצמן 85 כ"ס
052-32343
052-449482
85

בכפר סבא קוטג' 7 חדרים מקום יוקרתי $230.000

4 חדשה, באיזור שקט, ק"ב + מעלית $85.000

בהזדמנות 3, ק"ב + מעלית 90 מ"ר $58.000

בבניה, פנטהאוז, במקום טוב כניסה תוך 10 חודשים

3½, בארלורוב, ק"ב, בלי, פינוי גמיש, $78.000

חולון ובת"ים

אוסקר
מסעדה * פאב
דיזנגוף 210 ת"א
טל' 03-220456
• מזון משובח
• אווירה מהנה
• מוסיקה ישראלית ושנות ה-60

תוכנית שבועית
יום א' — מוסיקת רקע — נ"ז
יום ב' — ערב בינלאומי עם יוסי דרום
יום ג' — שירי א"י עם מוטי ברגיל
יום ד' — הפתעה
יום ה' — ערב בינלאומי עם משה
יום ו' — שירי א"י ונוסטלגיה איטלקית עם יוסי יוסף
שבת — שירי א"י עם מוטי ברגיל
קבלת שבת עם שלומי אסף
המסעדה פתוחה החל משעה 19.00

هكذا في الأصل

הלוח הארצי

הארץ חדשות

המשך ת"א גוש דן והשרון

2—2.5 חדרים

3—3.5 חדרים

4 חדרים ויותר

1—1.5 חדרים

נתניה

דירות בשכ"ח

ראשל"צ

דירות בדמ"פ

חדרים מרוהטים

שותף/שותפה

ביקוש דירות

דירות מרוהטות

מכוניות

אאודי

אוסטין

אופל

אוטוביאנקי

איננוצ'נטי

אלפא רומאו

לא מכרת לא שילמת
קבלת מודעות
ללוח העיר
03 625015
5365759
עד חצות ובאשראי

AVIS
דייהטסו שרייד 1000 אוט' + מזגן
אוטוביאנקי 1000 10"ע
סיאט אונו 60 1100 + מזגן
איביזה 1200 + מזגן
לנציה דלטא 1300 + מזגן
סיאט רגטה 1300 אוט' + מזגן
פורד סיירה 1300 + מזגן
פורד סיירה 1800 אוט' + מזגן
הרכישה ללא מעמ"ים
100% אשראי

אמריקאיות

ב.מ.וו.

זקוק דחוף למודעה?
מודעפון
לשירותך 24 שעות ביממה
03-38 38 38
לבעלי כרטיסי אשראי בלבד

ג'יפים

דייהטסו

דלתה

הילמן

מודעות לוח בית
לא מכרת
לא שילמת!
קבלת מודעות
ללוח הארצי
באמצעות
כרטיסי אשראי
או באבן גבירול
66 ת"א
(ליד קולנוע גת)
טל 03-219149
03-218713
נשמח
להישמע

לידיעת המפרסמים ב"לוח העיר"

מודעה באחריות / לא מכרת – לא שילמת

כללי פרסום

- "חודש פרסום" משמעו פרסום אותה מודעה 8 פעמים בתשלום בארבעה שבועות.
- המבצע חל על פרסום מודעות מילים (לא שטח) בלוח העיר בלבד ולגבי נכס או שירות. (להלן: נכס) המוצעים באזור ת"א, גוש דן והשרון בלבד.
- אם בתום חודש פרסום ועד להגשת הבקשה להחזר כספי כאמור להלן לא נמכר הנכס בדרך כלשהיא זכאי המפרסם להחזר התשלום עבור המודעה או לפרסום חודש נוסף במקום ההחזר.
- מודעה בה הוצעו יותר מפריט אחד, ונמכר אחד מהם, לא יהא המפרסם זכאי להחזר.
- בקשות להחזר כספי או לפרסום חודש נוסף יתקבלו במשרדי הלוח ישירות (לא באמצעות משרדי פרסום) רח' הנגב 4 ת"א טל 03-371261 בימים א'-ד' בין השעות 8.00-15.00 ולא יאוחר משבועיים מתום חודש פרסום
- בפנייתכם ללוח נא להצטייד במספר קוד המודעה ובמספר חשבון הבנק. ההחזר יעשה באמצעות העברה לחשבון הלקוח.

המשך ת"א גוש דן והשרון

הונדה

ג.מ.ס.

סאאב

סובארו

ווקסהול

טלבוט

לנציה

מוריס

מיני מיינור

מרצדס

מיצובישי

סוזוקי

סוסיתא

סיאט

סיטרואן

סימקה קרייזלר

פולקסווגן

פורד

פיאט

● פיאט 1600 81 מהסכרה + טסט + מזגן 143101113

פיג'ו

● 305. 1984 + מזגן ראשונה 72.000 ש"ח 18.000 03-443293 145430114

● טר 204 שנת 71 טבי מעולה + טסט 15023711א 03-580572

רנו

● רנו 4 1982 44.000 ק"מ 9000 ש"ח 14402711ב 052-923015

● רנו 5. 82, מעולה. 75.000 ק"מ 08-249490 .08-251334 144109113

● רנו 12 ס.ואל. 1973 במצב טוב 14521611א 03-953210

● רנו 9. 1400 86 34.000 ראשונה מזגן 14535211א

חדש

בדיזנגוף סנטר !!

קבלת מודעות ללוח העיר

בתנאים מיוחדים

אטרקציה הפקות

טל 7517388

שער מס' 2 בקזינו הלאומי

הלוח הארצי

הארץ חדשות

המשך ת"א גוש דן והשרון

קבלת מודעות
אשראי
מיוחד
פרסום פוז
735588/9

מסחריות

משאיות

טרקטורים

קרוואנים

אופנועים

מלפונים למכוניות

ביקוש רכב

טנדרים

לקליטה בקיבוץ
מתארגנת קבוצת אקדמאים ובעלי מקצוע רווקים ובעיקר רווקות עד גיל 30. מוזמנים להתנסות בחיי קיבוץ
בשישי שבת בערב
057-83260
וביתר ימות השבוע
03-262521
03-435450

חרטים/מסגרים

חשמל/אלקטרוניקה

מכונאים

הנדסאים

אחיות

גזירה ותפירה

מוסכאים

נגרים

נהגים

יהלומים

מוכרים/ות

דפוס

הנהלת חשבונות

ספרים/ות

מזכירות

סוכנים/ות

עוזרות ומטפלות

רפואת שיניים

מורות וגננות

שרטטים וגרפיקאים

עובדי ייצור

עובדי מתכת

פועלים/ות

פקידים/ות

כתבנית/פקידה
לחברה צעירה ודינמית ברמת השרון
נסיון בעיבוד תמלילים וורדסטאר חובה! משרה מלאה. 5 ימים בשבוע. מיום א'
03-5480054/7 אורלי

מקדמי מכירות

שליחים/ות

שמירה ואבטחה

ביקוש עבודה

עסקים

הצעות עבודה

יש רק סינית 1 עם 8 טבחים נודעים מהונג-קונג והם לרשותך עם מטעמים שאין כמוהם:
* דים-סאם
* שרימפס דיאמונט
* ספר-ריבס ברוטב תפוזים
* סטייק סיני
* בדורי שרימפס בבננה
* ועוד ועוד
טייסט אוף צ'יינה
בסקאלה - מול היכל התרבות
מרמורק 10 ת"א
חניה חופשית בערב
227424, 225007

מכונות תפירה

מכונות כתיבה

רוצים לקנות

מזגני אויר

מלוויזיות

וידאו

מדיחי כלים

סירות

אבדה

שידוכים

ציפוי אמבטיות

חימום והסקה

שיעור

בדזוג

בתזוג

אמנות

נשק ותחמושת

אסטרולוגיה

הברחות

גרפולוגיה

חוגים

מכונות כביסה

תנורי אפיה

קח תן
חצי חינם

מחשב

חיות בית

כלי נגינה

רהיטים

בכל בו
שלום!!!
מבצע פורים

במה כלי נגינה:
אורגן קומתיים +
זיכרון ריתמוס ב־850$
ש"ח ובתשלומים
03-642976

מערכת סטריאו

מוצרי חשמל

צילום

אחזות דביקות

הלבשה והנעלה

תכשיטים וכלי כסף

מלגזות ושינוע

ציוד אלקטרוניקה

ניקוי ופוליש

מקרר

רהיטי־חכים

בריאות

לטם

שיכוך הזקלה של כאבים

מכירות ושירותים

בתי אבות

מציעים למכירה

הלוואות

חקלאות

מבני תעשיה

ריפוי הדדיה

נופש וקיט

שיפוצים

משרדים

מגרשים

בתי מלאכה

מחסנים

אולמות

חנויות

אילן וקסלר
תווך והשקעות
03-259796

● למכירה בניינים מוגנים, מגנים חלקית בדרום מרכז ת"א

● למכירה/השכרה דירות פאר במגדל דיזנגוף 4 חד'

● להשכרה משרדים מפוארים 260 מ"ר במשביה. כניסה מיידית

● למכירה בחדר חיפה מבנה. השקעה: מיליון. תשואה 11%

● למכירה דירה 3 חד' ביוקרי הסירה ת"א ק"א

נציבות שירות המדינה
מודיעה על פרסום
מכרז פומבי מספר 668

למשרת מנהל/ת האגף לכספים ותקציבים

במשרד הפנים, המינהל
לשלטון מקומי ירושלים.

הדרגה:
11–9 של דירוג האקדמאים במדעי החברה והרוח.

דרישות המשרה:
השכלה אקדמאית (תואר ראשון) בכלכלה או במינהל עסקים, ונסיון של תשע שנים.
כושר הבעה בכתב ובעל פה. כושר הדרכה.
הנעה ופיקוח על עובדים. ידיעת שפה זרה כדי קריאת ספרות מקצועית.
התפקיד דורש נסיעות בכל חלקי הארץ

● פרטים נוספים ותיאור התפקידים אפשר לקבל בלשכה המחוזית של נציבות שירות המדינה, הקריה, רח' קפלן 3, ירושלים, ת"ד 776 – 91007 טלפון: 02-639241

בקשות בצרוף מסמכים יש להגיש ללשכה הנ"ל על גבי טופס 2115 (אותו אפשר להשיג בכל סניפי הדואר) עד ליום כ"ט באדר התשמ"ח (18.3.1988)

هكذا عن الأصل

מכתבים למערכת הארץ

להגן על הבנים — לא על מעשיהם

אין לבוא בטענות אל הורים המגינים על בניהם הבאשמים בפגיעת בערבים, מבלי שהיה הכרח בכך. אולם נראה כי הורים אלו היו מיטיבים לעשות אילו הורו, כי אכן שגוי בניהם בהתנהגותם, והיו מצביעים על הנסיבות שהביאום לכך. חיילים, האשמים במעשים החורגים מכל כללי החוק והמוסר, חייבים לעמוד בפני בית משפט. עם זאת, יש לקוות שהשופטים, יותר מאשר יענישו ידייני אותם וינסו להבנם.

כשם שלא צדק אביו של הסמל מליל הגלשנים בהגינו עליו הגנה טוטאלית — כך אין צודקים הורי שלושת החיילים, שבעידוד קצינים התעללו בשני צעירים ערביים לאחר שאלה נתפסו בזריקת אבנים.

די אם יגנו ההורים על בניהם הנושאים באחריות ישירה, ויפנו אצבע מאשימה כלפי הדרגים המדיניים האחראים בעקיפין למה שקרה.

טוב שלפחות הורי החיילים שכיסו בעפר ארבעה ערבים, לא הרימו קול זעקה להגנתם.

יהודה אבינעמי
ירושלים

א.ב. יהושע וקידום העלייה

קראתי בכאב ובתדהמה את מאמרו של ד"ר ישראל אלדד "הבל נפרם פה" ("הארץ" 3.3). התקפתו על אנשי הרוח ושר החינוך ראויה לגינוי ולדחייה על הסף. גם אם שנויים אנו בהחלוקות לגבי הדרך של שלום עם שכנינו, יש לזכור שכולנו ציונים וכולנו רוצים בעלייה. צרמו בעיני דבריו החריפים המשוללי היסוד כלפי הסופר א.ב. יהושע, כאילו יצאה נפשו לקדם את שבי פלסתין בעזה, כך כתב אלדד, "לא ראיתי אף פעם את א.ב. יהושע בא לקבל את פניהם של שבי ציון בכלא ביה"ס".

א.ב. יהושע היה מעורב מראשית דרכו, בכל נימי נשמתו והכרתו, במפעל הציוני. כבר בצעירותו פעל ללא לאות בארגון הסטודנטים היהודי העולמי (עוג"ס) ומאז הוא מוכר ברחבי הגולה והקמפוסים בקרב בני הדור הצעיר כאיש העושה נפשות בעת, בתקיפות ובאמונה שכלב לעניין העלייה. הוא אחד הנואמים המבוקשים ביותר בקרב קבוצות מגשימות בגולה ובישראל, ומביע בעצמה את המסר הדו-משמעי בנושאי הציונות והעלייה.

דרכים רבות לד"ר אלדד להשמיע את טיעוניו הרעיוניים, אך אני מציע להימנע מלהטיל קלון באנשים ללא כל בסיס ועל לא עוול בכפם.

כראש מחלקת העלייה והקליטה בסוכנות היהודית ברצוני להתייחס גם לזווית נוספת. אני משוכנע כי בלי הידברות ומו"מ עם ירדן והפלשתינאים לא יהיה שלום, ובלי שלום אין לצפות לעלייה מאסיבית. במצב הקיים, במקרה הטוב נפסוק העלייה יהפוך לזרם דקיק ולא משמעותי. אך שינוי מהותי לא יוכל להתרחש במידה שמדינת ישראל לא תחיה בשלום עם שכנותיה.

אורי גורדון
ראש המחלקה לעלייה וקליטה
הסוכנות היהודית
ירושלים

התלמידים — מעמד משועבד

בדעון סאמט קורא לשחרר את התלמיד מהשיעבוד שהוא נתון בו עתה במרביתה של מערכת החינוך ("איפה התנועה לשחרור התלמיד", 26.2). לדעתו, נראים התלמידים כ"הבון תחת שלטון — כיבוש בלתי באור. שעיקה בהם כמעט כרצונו".

התלמידים, כפי שמתריעות הארגונים הסטודנטאות, באים אליהן כשרמתם ההשכלתית נמוכה. ומאידך, גם חינוכם לדמוקרטיה והומאניות לוקה בחסר — כפי שעינינו רואות.

על שאלתו של סאמט איפה התנועה לשחרור התלמיד, שבה תלוי גם שחרור החברה, נדמה כי התשובה יכולה להיות — היא לא תבוא מהממסד הקופא על שמריו, לא מארגוני המורים הפרופסיונאליים, לא מוועד ההורים הארצי הרדום, לא מהורי התלמידים המצפים עם בניהם רק לתעודה הגואלת. התנועה לשחרור התלמיד יכולה לבוא רק מהתלמידים עצמם.

אלא שאלה אינם מודעים לכוח הטמון בהם. אילו התעוררו, התארגנו, היו מתחילים במאבק על שינוי פני מערכת החינוך, שהם והחברה כולה הם קורבנותיה, היו נמצאים להם בדיבורית רבים מבין אנשי ציבור למיניהם. התימצא מנהיגות כזאת?

יהודה בהנא
ירושלים

התמורה לאגרה

על-פי דיווחי העיתונות, מאיים הברון אבנר דן בירידה מהארץ בגלל התעלמות הטלוויזיה הישראלית ממנו ומיצירתו. אני מבין שמשטרת ישראל כבר נערכת לקדם את ההמוטות בגמל התקופה כאשר המוני בית ישראל יתנקזו על מסלולי התעופה כדי לחסום בגופם את המטוס שיוציא אותו מהארץ. האם למרות הכל יצליח דן להוציא את איומו אל הפועל, אני מתחייב לתלות שלט גדול על הבית ולרשום עליו את הכתובת: "יש תמורה לתשלום האגרה"!

שמעון אולאי
ירושלים

שנת בחירות רעה לכור

בסוף 1986 הבריא חיים הברפלד בשאלה הסוציאלית שהתעוררה בס כסוף העבודה במפעל הצמיגים אליאנס השייך לכור — "החלטה אמיצה לטובת העובדים", טענו כולם. אך המציאות חזקה מכל שיקול סוציאליפוליטי, וכיום מאיימת סכנת סגירה על המפעל המפרנס כ-2500 משפחות.

העובדים חשים בכתום הדמוקרטית לדחות תוכניות הבראה ולנקוט עיצומים, במיוחד בשנת בחירות; המעסיק לא יניחו אותם בעת שכזו. כבראה התשובה הרווחת היא, שחשר בוהה לא צריך לפחוד.

ולדומינו המופלא של סולל בונה, סולתם, תגל, מפעלי המזון, ייתוסף נדבך ושמו אליאנס, בשרשרת "ההצלות הכלכליות" הנשענות על מניעים פוליטיים.

כוך מהוזה גבם למערך בשנת בחירות בלא משנה העלותו, אך שנת בחירות רעה מאוד לכור — כלכלית. זאת, והחשבון מגישים בסופו של השבון, כרגיל, לעובד.

אמנון בקרוהר
רעננה

שריר לא אמר

למרות הכחשותינו בתקשורת, ממשיכים קוראים לכתוב מכתבים למערכת ולפרסם פרסומים המתייחסים לדברים שפורסמו כאילו בשמו של שר התיירות המשפטים, מר אברהם שריר.

כפי שכבר הבהרנו בפומבי, שר המשפטים לא אמר בהופעתו בארה"ב כאילו כל הערבים שקרנים מלידה. מר שריר אינו נוהג להשתמש בביטויים מעין אלה ובוודאי איננו חושב כך.

כל הפרסומים בנושא זה מתבססים על ידיעה לא נכונה שפורסמה בשגגה.

דבורה גנני
דוברת משרד התיירות
ויועצת תקשורת לשר
ירושלים

עיריית עפולה
הועדה המקומית לתכנון ובניה

מודעה לפי סעיף 149 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה 1965 ניתנת בזה הודעה כי הוגשה לוועדה המקומית לתכנון ולבניה עפולה בקשה להיתר הקלה על ידי:

1. הקלה 4.1% באחוזי בניה הקלה ב 10% בקו בנין צדדי. מיקום המבנה: גוש: 17772 חלקה: 47 רחוב קרן קימת לישראל עפולה עלית.
2. הקלה בקו בנין צדדי — בניה בערס הקלה ב 14% באחוזי בניה בקו בנין קידמי לפי קו קיים. מיקום מבנה גוש 16658 חלקה 44 רחוב רב לוין עפולה.
3. הקלה ב 18% באחוזי בניה והקלה 10% בקוי גנן צדדים תוספת קומה. מיקום המבנה: גוש 16657 חלקה: 131; 130 רחוב — הולנד עפולה.
4. הקלה ב 10% בקוי בנין צדדים ו 16.5% באחוזי בניה. מיקום המבנה: גוש 16659 חלקה 4 רחוב שלום עליכם עפולה.
5. חלקה: ב 10% בקו בנין צדדי ואחורי. מיקום המבנה גוש 17772 חלקה 14 רחוב קרן קימת לישראל עפולה עלית.
6. חלקה ב 10% בקו בנין צדדי מיקום מבנה גוש 16695 חלקה 58 רחוב קונגרס ציוני עפולה.
7. הקלה בקוי בנין קידמי בניית מרפסות 3.0 מ' במקום 5.0 בבנין א. מיקום המבנה גוש 16657 חלקה: 55 רחוב אורנים עפולה.
1. הקלה ב 6% באחוזי בניה וב 10% בקוי בנין צדדים. מיקום המבנה גוש: 16691 חלקה 46 רחוב הקונגרס הציוני עפולה.

את התנגדות להתרת הקלה הנ"ל אפשר להגיש תוך שבועיים מתאריך הודעה זו לוועדה המקומית, משרד מהנדס העירייה, רחוב יהושע עפולה בשעות קבלת קהל. אם לא תתקבל התנגדות בתקופה הנ"ל, תובא הבקשה לדיון בוועדה מקומית לתכנון ולבניה עפולה והיא תחליט בדרך.

יעקב אבימור
מ"מ ראש העיר
יו"ר ועדת המשנה
של הועדה המקומית
לתכנון ולבניה עפולה

תיאטרוני ישראל
הערב יום ג' 8.3

התיאטרון הבימה:
"המלך מתיא הראשון": 16.00, 18.45
"גנן גבריאל בורקמן": 20.30
"גן רוקי" — בימרתף: 18.30
"אנשים קשים" — גבעת חיים: 21.00

התיאטרון הקאמרי:
"עלובי החיים": 20.30
"קדיש" — בצוותא
"אהבה מאוחרת" — בת חיפה

מעוניין לקנות
נכסים מושכרים
עם הכנסה טובה או בתים תפוסים עם דיירים מוגנים ומגרשים לבניה והשקעה
טלפון: 03-5411239

עיריית חיפה — משרד מהנדס העיר
הועדה המקומית לתכנון ולבניה העיר חיפה
רחוב ביאליק 3, חיפה
טלפון מספר — 640775 — 04
פר—582

הודעה על-פי סעיף 149 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה-1965. ניתנת בזה הודעה כי הוגשה בקשה על-ידי:
ה"ה הלמן לוי — לאשר תוכנית שינויים בחל' 915 מס' 4 מגרש 242 בגוש 10785, רמת-אשכול. הבקשה כרוכה בחריגות הבאות:
1. עודף שטח בניה מעל למותר.
2. בליטות למרווחים אחורי וצדדי.
3. גובה ובניה מעל למותר.

אפשר לעיין בבקשה באגף לפיקוח ורישוי על הבניה, בבנין העירייה, רחוב ביאליק 3, חיפה, בימים: א', ג', ה', בין השעות: 08.00—11.30.

המעוניין להגיש התנגדות לבקשה, ימציאה לפי הכתובת דלעיל, תוך שבועיים מיום פרסום הבקשה.

ב/אהרון יונביץ
מהנדס העיר

סדנה להוצאה לאור שולחנית
MACINTOSH: DESKTOP PUBLISHING
16-17-18-20 למרץ

תוכנה להוצאה לאור שולחנית מאפשרת למשתמש לשלב בקלות את כל יסודות עיצוב הדפים: הדפסה, צילום, שרטוט והכנסת מלל. תוכנת עימוד המאפשרת הפקת מסמכים באיכות של בית דפוס מקצועי. במהלך הסדנה תלמד לתכנן ולהפיק טפסים מכל הסוגים, דפי מידע ללקוחות, עלוני פרסומת, חוברות הדרכה וגם עתונים פנימיים.

מכון הדרכה/ אנשים ומחשבים.
ת"ד 33325 ת"א 61332, טלפון 03-295148/4

על תקליטים ומקליטים / נתן דונביץ

קאלאס מלמדת זימרה

בתחילת דצמבר קראתי בעיתונו להורין שעומדים להופיע שלושה דיסקים, ובהם קטעים נבחרים משיעורי הזימרה שנתנה מאריה קאלאס לתלמידים מרשים ב"ג'וליארד" בניו-יורק. חברת אי-אם-איי נטלה את ההרטים מ-23 השיעורים, ובחרה מהם את הקטעים המאלפים ביותר. בדצמבר ראו אלה אור בשלושה דיסקים או קלטות, בקופסה אחת, שמספרה 749 600.

חזיתי שהדיסקים יגיעו לארץ, ולא הגיעו. לא ייבאו אותם, כי לא האמינו שיהיה ביקוש לקופסה כזאת בארץ. מאחר שכך, כתבתי לחנות בלונדון ובשבוע שעבר קיבלתי את הקופסה. לדיסקים מצורפת חוברת ובה תמלילי כל האריות האופראיות שאותן מזמרת קאלאס ומלמדת תלמידות ותלמידים לשיר בראיי. בחוברת גם מאמר של המבקר ג'ון ארדוין (הוא כתב שלושה מטובי הספרים על המזמרת האגדית) ובו הוא מספר על אותה חוויה, ב"ג'וליארד".

בין ה-11 באוקטובר 1971 ל-16 במרס 1972 — בשלהי הקאריירה הבימתית של קאלאס — עשתה הזמרת בניו-יורק, ובימי שני וחמישי, אחר-הצהריים, לימוד בבית-הספר הנודע למוסיקה. תמורת חמישה דולרים בלבד יכול היה כל אדם לרכוש כרטיס ולהאזין לשיעור. אחת העובדות המעוררות תמיהה היא, שמבין כל התלמידים המוכשרים שלמדו שם, בקושי יצאו זמר או שניים שכדאי היה להשקיע בהם.

כיתות-האמן שלה נשאו את הכותרת "המסורת הלירית", והשיעורים סקרה והקיפה את עיקר הרפרטואר האופראי, ממוצארט ועד ורדי, וטיפלה גם באופרות שנכתבו במאה העשרים. לא רק הרפרטואר של זמרות-סופרן, אלא בכל מיגוון הקולות, הגשים הגבריים. באיטלקית, בצרפתית ובגרמנית. ההסברים היו באנגלית.

תחילה, באביב 1971, ניפתה קאלאס כ-300 זמרים וזמרות צעירים ובחרה את שני התריסרים שבהם ביקשה להשקיע. אחת מהן נתפרסמה כעבור שנים מעטות, הסופרן ברברה הנדריקס. בקהל המאזינים היו כמה מגדולי הזמרים: טיטו גובי, פלאסידו דומינגו, אליזבת שוורצקופף, וגם כמה מגדולי המנצחים והבימאים. כולם חשו שיש מה ללמוד.

בדיסקים משמיעים, תחילה, הארית מפי קאלאס, מהקלטות שנעשו בהיותה בשיא הקאריירה שלה. אחר-כך משמיעים לך כיצד לימדה את האריה לתלמידה או לתלמיד באותן כיתות-אמן. זהו ג'וקונדה, טריליה, נורמה, הספר מסביליה, ריגולטו. לה בוהם, הרוזנת ומאדאם באטרפליי. כך הכל, כמעט שלוש וחצי שעות של זימרה והוראה.

אלה אינם דיסקים למורים ולתלמידים לבדם, אלא לכל מי שמבקש לדעת ולהכיר מה ראתה, מה שמעה ומה גילתה הזמרת הגדולה בכל משפט ובכל מלה וזה.

מבחינה טכנית, הקלטות מצוינות. סרטי-ההקלטה האנאלוגיים הועברו למאסטר דיגיטאלי, והאיכות משובחת. באמת, "מאריה קאלאס בג'וליארד". אולי בעקבות רשימה זאת יאותו היבואנים אומץ וייבאו את הקופסה הזאת לארץ.

השוק האפור

באותו צרור שהביא לי את הדיסקים של קאלאס הגיעו לידי גם שלושה אחרים. גם הם, למיטב ידיעתי, לא יובאו לארץ. אולי משום שהפקו ושווקו במסגרת השוק האפור. ההקלטות פיראטיות למחצה, וכמעט תמיד מלבישים עליהן את האדרת המכובדת של "הקלטה היסטורית". כאשר מציינים דיסק או תקליט בצמד-המלים הזה, לעולם אסור לו לצרכן לבוא בטענות אל היצרן. אלה נועדו לאספנים המובהקים. אבל שלושת הדיסקים שהזמנתי בעיניים עצומות, כמי שקונה חתול בשק, נשמעים לגמרי לא רע, ואלה הם:

● מאריה קאלאס ובנימינו ג'ילי במאקרדט. דיסק פיראטי איטלקי, שהוטבע ביפאן. קאלאס וג'ילי שרים כל אחד לחוד אריות, לא דואטים. הקלטות שנעשו בעיקר בשנת 54, וגם הקלטות משנים יותר מאוחרות. ההקלטות מסאורדיסו לא הספיקו כדי למלא דיסק שלם, הוסיפו להן הקלטות שנגנבו ממקומות אחרים, בשנים אחרות. ספינות הפיראטים אינן שטות, בדרך כלל, בקווים סדירים. מפליגות ליערים שאפשר לצוד בהם משהו עסיסי. שניהם, קאלאס וג'ילי, במיטבם. הרפרטואר, בדיסק: אריות-שופת, הדיעות בעיקר לשוחרים המובהקים. רק בסוף — הקטע הנועל את הדיסק הוא מ"טראויאטה". הפנינה: קאלאס שרה את האריה התרבעצית מתוך "דינוריה" של מאירבר. בית-ספר. אין מספר לדיסק.

● מרטוקים של האמן ריצ'ארד טאקר. הקלטות מסביבות מן השנים 1950 עד 1972. דיסק פיראטי, הנמכר במערב. אמריקאי. 71 דקות של טאקר, הטנור המצויין, המזכיר בקולו את קארוזו הגדול. וטאקר כאן בשיאו. כמעט כל האריות מתוך אופרות איטלקיות. אבל יש גם קומץ זעיר של הנדל, מאיירבר וליקאר. הגינה לאותנים. נמכר בלונדון ובניו-יורק.

● גלן גולד מנגן באך ושנברג. דיסק "נואמה ארה", מאיטליה, העברה למאסטר דיגיטאלי (כבראה, לא בטוח).

דיסק לאספני גלן גולד. כאן הוא מנגן את הקונצ'רטו ברה-מינור של באך, עם תזמורת הקונצרטגבאו של אמסטרדאם, בניצוחו של דימיטרי מיטרופולוס, בפסטיבאל זלצבורג. הקלטה במופע פומבי, אוגוסט 1958.

גולד גם מנגן עם מיטרופולוס והפילהרמונית של ניו-יורק את הקונצ'רטו לפסנתר אופ' 42 של שנברג. הקלטה פומבית (מהרדיו) במרס 1958. הדיסק נעול בנגינת התזמורת של הקמרמוזיק אופ' 31 של שנברג. הפילהרמונית של ניו-יורק, בניצוחו של מיטרופולוס, זלצבורג, אוגוסט 80'.

על המעטפת מודפס "זהירות דיגיטאליות". מובנו, כמו לדעתי, ההבטחה שזאת הקלטה שהועברה למאסטר דיגיטאלי. אבל המסמך המוסיקאלי, הקורא הוא הקונצ'רטו לפסנתר של שנברג, בביצוע-שפת. גם גולד וגם מיטרופולוס גדולים ביצירותיו של שנברג. זהו ביצוע רשמי של גולד ביצירה הזאת — טוב יותר, בתקליט ישן של סי-בי-אס. אך בשותפות עם מיטרופולוס נוצרים מתחים וציורים המעלים את הנגינה לשיאים.

ביצירה השנייה בדיסק זה, המאז'ראפס משנת 1798. ליצירה הקלטה אחת, על-פי זיכרוני. אולי גם לא אחת. אינני מוצא סיבה הגיונית לכך. פנינה.

● סטפן מילינקוביץ' (כינור) מנגן את הקונצ'רטו לכינור של קבלבסקי, את הקונצ'רטו של מנדלסון ואת "ציגנר" של ראוול. עם התזמורת הסימפונית של רשות השידור היוגוסלאווית בלובליאנה, בניצוחו של אנטון נאנוט. דיסק "מטרופוליטן", מגרמניה. הקלטה דיגיטאלית. 065 59.

סטפן מילינקוביץ' הוא ילד-פלא יוגוסלאווי בן 15 ששמעו כבר הולך לפניו באירופה ובארצות-הברית. במהדורת "מבט לחדשות" בטלוויזיה הישראלית הקרינו קטע שבו ניגן בוואשינגטון. את הדיסק הקליטו היוגוסלאווים לפני שנתיים, כשהיה כמעט אלמוני במערב, והזכויות לשיווק ההקלטה במערב נמכרו לחברה גרמנית קטנה. כי לא ידעו לאן יגיע הנער.

כך זה מגיע עתה אלינו, בדיסק. הוא אינו ילד-פלא מבטיח לעתיד, וגם לא ילד המנגן כמו גדול. הוא פשוט גדול. אתה נותר פעור-פה למשמע הנגינה. וירטואוזו מלידה, המזכיר לך אגדות על ילדי-פלא גדולים בעבר. כך לנגן את קבלבסקי זוויה מעניינת.

● אלגרי: מיזרזה. וכן יצירות של פאלסטרינה, לוקה מרנציו, פרסקובלדי ואלגרי. מקהלת קינג'ס קולג' מקיימבריג', בניצוחו של סטיפן קליאובורי. דיסק אי-אם-איי, הקלטה דיגיטאלית, 065 747.

המוטט של אלגרי היה לאחת היצירות המפורסמות ברפרטואר הקולי. משמיעים אותו ומקליטים אותו פעם אחר פעם. משהו כמו ה"קאנון" של פאכלבל, שנואל לפתע מאלמוניות מוחלטת. חשבתי שאיננה יותר ממנו והיצירות האחרות בדיסק זה, משום ששרה אותם מקהלת קינג'ס קולג' המשובחת. זה ביצוע יפה לאוזן, אך לא מלהיב. ביצוע יותר מלהיב תמצא בדיסק אחר של אי-אם-איי ושמו "המוסיקה של הקאפלה הסיסטינית" (דיגיטאלי, 699 747). שרים זמרי ה"טאלינגר קונסורט", בניצוחו של אנדרו פארוט. המבחר שלהם יותר מצא חן בעיני: פאלסטרינה, בזירד, וגם דזוסקן דפרה. אבל הביצוע היפה מכולם מצוי, ככל הנראה, בדיסק של חברה שבימים הקרובים עומדים לשווק את הדיסקים שלה בארץ: "גימל", חברה קטנה מאנגליה. אצל "גימל" שרים זמרי "טאליס סקולרס". הכרתי אותם במרוץ הקודם בקשר לדיסק של יצירות ג'זואלדו שהפיקו, גם הוא ב"גימל".

● בארטוק: סונטה לשני פסנתרים וכלי-נקישה; שתי תמונות אופ' 10 ו-4 קטעים לתזמורת אופ' 12. תקליט, או דיסק, של "הונגרוטון", מהונגריה. הקלטה פומבית, לא דיגיטאלית. 12400.

הגיע משלוח חדש של תקליטים ודיסקים מבודפשט ובו תקליטי בארטוק ברמה גבוהה. שני הפסנתרנים הם ההונגרים זולטן קוצ'יש ודז'ה ראנקי, צעירים מאוד וכבר מפורסמים במערב. גם כנגני-בארטוק מעולים הם מבצעים את "התמונות" ואת "הקטעים לתזמורת" בעיבוד לשני פסנתרים, שעשה קוצ'יש. הוא גם כתב את ההסברים. ביצוע מרהיב.

● אמה קירקבי קולקשן. דיסק "היפריון", יבוא מאנגליה (היבואן: אברטי-אייג'), 66227.

מיקבץ מקטים של אריות ושירים שנלקטו מתוך כתריסר תקליטים של הסופרן, בעלת הקול היהודי. 18 יצירות ועירות. מפרי עטם של ים באך, הנדל, מונטוורדי, פרסל, דאולנד ואחרים. מבנים ומוצרים אתה אבנים ואנסמבלים שונים. יותר משעה של מוסיקה באווירה של לפני מאות שנים. אם יש לך דיסק-המיקבץ של קירקבי בחברת "לאואזו-לירה", ישלים אותו הדיסק שלפנינו. הקלטות משובחות, חלקן דיגיטאליות במקור וחלקן הועברו למאסטר דיגיטאלי. אווירה רחוקה כליבך מאווירת הבסאות של היום. הכל נראה כמו ציורי אקוורל. בהירים, שקופים.

בקצרה

צרור דיסקים/קלטות/תקליטים, חדשים והאלה שהגיעו מחרש, במשלוחים האחרונים:

● הייזן: מיסת "נלסון", המנצח ראאם ברו. הסולנים פליסיטי לוט, דייווים, ותוקינסון, ווילסון-ג'ונסון, הנגנים והמקהלה "אינגליש קונסרט", בניצוחו של טרווור פינוק. דיסק, או קלטת, של דויטשה גרמופון "ארכיב", הקלטה דיגיטאלית, 097 423.

למיסת "נלסון" כמה קלטות טובות, גם יותר מעמיקות. עם זמרים יותר טובים. הסופרן פליסיטי לוט היא נקודת התורפה בקבוצה. אספנים ימצאו עניין דווקא

הארץ ממליץ

הזעקה לחופש (ת"א, חיפה) — מאבק הכושים בדרום אפריקה על זהות וכבוד עצמי, מתואר בדרך דרמטית ומתוחה, ומעורר מחשבות קשות על המתרחש אצלנו. סרטו של ריצ'רד אטנבורו ("גנדי").

מוריס (ת"א, חיפה) — אהבה הומוסקסואלית באנגליה בראשית המאה, מתוארת בחום ובנעימות ע"י הבימאי ג'ימס אייבורי ("אבק לוהט", "הבוסטונים", "זכרונות אהבה מפירנצה"), עפ"י ספרו של א. מ. פורסטר ("המעבר להודו").

עיניים שחורות (ת"א) — סיפור אהבה אירוני ומריר המבוסס בעיקר על "הגברת עם הכלב" אך גם על סיפורים אחרים של צ'כוב. נעשה במערב ע"י הבימאי הרוסי ניקיטה מיכלקוב. בכיכובו של מרצ'לו מסטרויאני, עם סילבנה מנגנו, אלנה ספונובה, ומארת קלר.

נערות עובדות (ת"א) — מין כעיסקה מסחרית הוא נושא סרטה של ליזי בורדן, העוקב אחר יממה לא זוהרת ואף לא מרגשת בבית-בושת אמריקאי, במרכז מנהטן.

מלאכים בשמי ברלין (ת"א) — שני מלאכים מבטלים עוקבים אחר מחשבותיהם של תושבי ברלין, ומתגעגעים לחיים כבני אדם. סרטו של וים ונדרס ("פריז טכסס").

תקווה ותהילה (ת"א, ירושלים) — מלחמת העולם השניה מוצגת כהרפתקה דרך עיני ילד להורזה. סרט אוטוביוגרפי של ג'ון בורמן ("גברים במלכודת", "יער האיזמרגד").

הקיסר האחרון (ת"א, חיפה) — סיפור חייו של הקיסר הסיני האחרון, משמש לבימאי האיטלקי ברנרדו ברטולוצ'י ("הקונפורמיסט", "הטנגו האחרון בפריז") בהזדמנות לעסוק בחוסר האפשרות לשנות ולהשתנות.

טמפופו (ת"א) — קומדיה יפנית חביבה על אוכל איכותי ובישול איכותי, ועל אומנות בכלל.

סרטי בידור

חשוד (ת"א, חיפה, ירושלים) — מתח, דרמה של בית-משפט ופרשת שחיתות, בסרטו של פיטר ייטס ("בוליט", "המלביש"), עורכת-דין יפה הבריכות לב (שר) מגינה על נאשם ברצח, ובעזרתו של אחד המושבעים (דניס קווייד) חושפת שחיתות בבית-המשפט.

מעקב צמוד (ת"א, חיפה, ירושלים) — סרט פעולה, מתח, קומדיה ורומנטיקה של ג'ון בדהם ("רעם כחול", "משחקי מלחמה"), על בלש העוקב אחר נערתו של פושע נמלט, ומתאהב בה.

תרגילים בחיזור (ת"א) — סרט נעורים חביב בבימויו של ג'יימס טובאק ("אצבעות"), על רודף שמלות צעיר (רוברט דאוני) ונערה המשיבה מלחמה שערה. (מולי רינגוולד).

אוניברסיטת תל-אביב
הפקולטה למדעי החברה
המרכז לפיתוח על שם פנחס ספיר

ערב עיון בנושא:
מעמד האשה בישראל: ההיבט החברתי

הרצאות רקע:
ד"ר יצחק הברפלד — "הבדלים בתגמולים ובקידום בין נשים וגברים בישראל"
ד"ר יהודה שנהב
ד"ר חנה הרצוג — "נשים בפוליטיקה: האמנם דור חדש של נבחרות ברשויות המקומיות?"
ד"ר נח לוין-אפשטיין — "נשים בעבודה: היבטים של ברווחה והולל"

רב שיח בהשתתפות:
ח"כ שולמית אלוני — יו"ר התנועה לזכויות האזרח ולשלום
פרופ' אפרים יער — דיקאן הפקולטה למדעי החברה
גב' עדה רבון — מזכירת נעמת ת"א-יפו

מנחה:
פרופ' אפרים צדקה, מנהל המרכז לפיתוח על-שם פנחס ספיר

ערב העיון יערך ביום ראשון, כ"ד באדר תשמ"ח, 13.3.88 בשעה 18.00, באולם אפטר, בנין נפתלי, אוניברסיטת תל-אביב, רמת-אביב, תל-אביב

חברת החשמל לישראל בע"מ
אגף הבצוע
מכרז מס' 88/2030

החברה מזמינה בזה הצעות להרכבת מערכת שינוע פחם ומערכות עזר בתחנת הכח, "רוטנברג" ליד אשקלון.

פרטים וטופסי המכרז אפשר לקבל תמורת תשלום של 345.- ש"ח (כולל מ.ע.מ), במשרדי אגף הבצוע, רח' החשמל 16, תל-אביב (קומה 11 טלפון 614343/737) בין השעות 08.00 — 13.00 עד יום שלישי 15.3.88.

רשאים להשתתף במכרז הנ"ל רק "קבלנים רשומים" אשר יוכיחו כושר בצוע מתאים ונסיון קודם בהרכבת מערכות שינוע.

על ההצעות להגיע למשרדנו בת"א עד יום רביעי 30.3.88 שעה 12.00.

אין החברה מתחייבת לקבל את ההצעה הזולה ביותר או כל הצעה שהיא.

תקליטור taklitor
מבצע פסח גדול
מחירים מוזלים ומדורגים
תקליטים החל מ-14 ש"ח
קלטות וידאו החל מ-33 ש"ח
מבחר גדול ומגוון

מדריך הארץ

תורנויות

תורנות רופאים

הזמנת רופאים בביקורי הבית: בערב עד למצוא ב"ד: בבקר בתחנת מ"א טל' 101.

מגן דוד אדום:
ירושלים 523133
תל-אביב 5460111
חיפה 512233
גוש דן 781111
הרצליה 052-541333
נהריה 823333
רחובות 08-451333
בתים 5511111
חולון 803133
לוד-רמלה 08-221022
באר שבע 057-74767

מוקד מידע רפואי בקופ"ח הכללית: בימים א'-ה' — 6.00—20.00; ביום ו' — 8.00—15.00. טלפונים: 03-433800

שר"ן — שירות רפואי נייד 24 שעות ביממה, כולל רפואת שיניים: ירושלים, מוקד יום — 660585, 669531. מוקד לילה, שבת וחג — 226191 מנוי מס' 1788 ולהשאיר הודעה לרופא תורן. תל-אביב, מוקד יום — 218826, 218898. מוקד לילה — 631011 מנוי 3752 להשאיר הודעה לרופא תורן מכון כר.

"שקד" — שירות ביקורי בית של רופאים מומחים לילדים ותינוקות בשעות 24—19: טל' 03-7549111 "שקד" קוד מנוי 222.

שלה — שירות רפואי לקבי (חיפה) בימי חול בשעות 24—19, בימי ששי 14—24, בשבת 08—24 טל' 04-380541 קוד מנוי 1665

מרפאות שיניים לעזרה ראשונה
תל-אביב: דיזנגוף סנטר שער 3 (ליד המעבירה) טלפון: 294869, 03-285822. המרפאה פתוחה כל יום כולל שבתות וחגים 24 שעות ביממה. בני-ברק טל. 03-284649 פתוחה בימים א'-ה' בין 21.00 עד 25.00 ימי ו' וערבי חג מ'

18.00 עד 24.00
שבתות וחגים מ-15.00 עד 21.00
ירושלים בית הדסה ע"כ — 22—16
שרות מיניים לרפואה, שיקום וסיעוד בבית.
מרכז רפואי הרצליה פיתוח 052-548575
1500 7549111 אתורית

ער"ן — עזרה ראשונה נפשית: 24 שעות:
ירושלים 227171
תל-אביב 5461111
ילדים ונוער 03-261113
חיפה 672222/3
נתניה 053-835316
באר-שבע 057-418111
כרמיאל (גליל מערבי) 04-988410
כפר-סבא 052-915999
מרכז רפואי באר-יעקב 08-228858

מרכז מידע לקורבנות אונס 24 שעות:
תל-אביב טל' 234819
ירושלים טל' 02-245554
חיפה טל' 04-882611

מרכז מידע למכור לחוק מגשים "מקלט" א' רה 11.00-13.00 ב' רד 16.00-18.00 טל' 220031 רחוב סמוך 13 תל-אביב
קו בגר — ארוך קשבת לילדים ולהורים תל אביב לילר 226022 24 ש' ביממה להורים, בימים ב', ה' מ-20.00 17.00. 222732
ירושלים 243358
חיפה ונהריה — 229488 מ-20.00 עד 11.00
הגליל המערבי 04-922222
קו אל"י — האגודה להגנת הילד עזרה בנפגעי אלימות כלפי ילדים 261070 א'-ה' 16.00—20.00
ארגם לשירות ארם — תחנה סוציאלית לשירות הציבור בגוש דן 24 שעות ביממה 03-5461727/8
ש"ל — שירותי ניירות מסוף נמרץ לחולי לב (פרטי) 330846
ויצ"ו — 24 שעות קו חום לנשים מוכות

טל: 03-5461133, 08-550506
הזוהר למלחמה באיידס — הסברה ומידע לחולים, מידע בקולט 24 שעות בטלפון: 290101, 203121, קו פתוח בכל יום ב' 19.30—23.00 ת.ד. 33602 ת"א
רופאון ירושלים 226335
רופאון חיפה 645334

תורנות בתי-חולים

תל אביב רוקח — (ילדים)
איכילוב — (פנימית, כירורגית)
ירושלים: ביקור חולים — (פנימית, נשים)
שערי צדק — (כירורגית)
ע"כ — אורטופדית, ילדים, עיניים, א.א.ג.

תורנות בתי-מרקחת

תל-אביב לפר בזאלי 18 תבנית ל 5411869
הקריה אבן גבירול 19 204650
ירושלים ב"ח עין כרם עין כרם 446550
חיפה מירוני הרצל 29 663596
חולון אהרון הופיין 52 889153
בת ים גני בת ים הבריאים 3 5515671
רמת גן המכבי ביאליק 30 723674
פתח תקוה כללית וזיים עזר 985271
נתניה פורת ת"ת 76 340967
הקריות הצוק מכונת מורדיין 715136
333805
רחובות כללית בני משה 452581

דלת פתוחה

מרכז מידע וייעוץ לצעירים ע"י צוות מקצועי — ייעוץ ומידע בנושא חברות, משפחה, מיניות — אנונימי ובחינם. ימים ב' ג' ד' — 16.00—19.00 רמב"ם 9 5181511/2. חיפה: ימים א' וד' 16.00—19.00 רח' המעלות 14 טל' 381520

מרכזי מידע — אגד

03-432777 04-5491217 02-504304

הסנה חברה ישראלית לביטוח בע"מ
מוגש כשירות לציבור על ידי

טלוויזיה

לימודית

08.00 עד כאן
08.05 שעת כושר
08.15 חשבון משה
08.40 ראשית קריאה
09.00 אנגלית ה'
09.20 אורחות. בג"ץ
10.10 אנגלית ד'
10.30 רחוב סומסום
11.00 צרפתית. על יסודי
11.15 חשבון ה'
11.30 ארץ מולדת
12.00 גאוגרפיה כללית ל"ס. משפחת איכרים צרפתית
12.25 ספרות על יסודי
13.00 מוסיקה על יסודי
13.30 מדעי הטבע, כלבי הים.
14.00 עד כאן
14.05 סרט קולנוע
15.40 שעת כושר
16.00 פרפר נחמד
16.25 רובוטריקים
16.50 40 עד כאן
17.00 ערב חדש

כללית

17.30 זבנג לחדשות
18.00 המרובבים
18.30 (ע) קיצור החדשות
18.52 (ע) סרט תיעודי
19.30 (ע) חדשות
20.00 כותרות מבט
20.02 1 יותר מדי
20.30 כלבוטק
21.00 מבט לחדשות
21.30 תשדירי שירות
21.40 מבט שני
22.20 שנה בזיים
23.00 מסך אישי
23.40 פסוקו של יום

ערוץ 2

18.30 קימבה, האריה הלבן
19.00 הצגים
20.00 סרט תיעודי
21.00 משירי ג'ורג' מייקל, לאונרד כהן ושאדה
21.30 מוסיקת נשמה

ירדן

18.00 ביצוע יקורי
19.00 חדשות בצרפתית
19.15 לקט שירים
19.30 חדשות בעברית
20.00 חדשות בערבית
20.30 אין כמו בבית (קומי)
21.10 תעשיית הקולנוע
22.00 חדשות באנגלית
22.20 רצח בשיטת קולמוס
23.10 שלושה בדירה אחת

לבנון ערוץ 12

13.30 חיים אחרים (סדרה)
14.00 מועדון 700
14.30 התעמלות
15.00 ילדי הזמבבת (מצויר)
15.30 הבית המעופף (מצויר)
16.00 שובבי הסלעים
16.30 סרט, "שבריר שניה"
18.00 נסיעה בחלל (עיתון)
19.00 חדשות בערבית
19.30 חדשות באנגלית
20.00 צוות לעניין (פעולה)
21.00 מקגייבר (סוכן חשאי)
22.00 זאב מעופף (פעולה)
23.00 מועדון 700
23.30 חיים אחרים (סדרה)

רדיו

קול המוסיקה

06.02 צלילי בוקר
07.09 בהאזנה נינוחה
09.00 קונצרט בוקר
11.57 פינת השיר
12.00 מן הרפרטואר
13.05 בהאזנה נינוחה
15.00 מוסיקה צעירה
16.00 מגדולי הקונצרטים בעולם
17.30 קולות
18.00 מבחר תקליטיה
19.00 פניני אופרה
20.05 אינטרלודיו
20.30 התזמורת הסימפונית
23.00 מחזורי יצירות

רשת א'

15.30 האוניברסיטה המשודרת
16.05 מועדון שעון החול
17.10 צבעי הקשת, שירים
18.06 מגזין ערב, הגד ודבי המסורת
19.05 יומן השושנה הפנימית
19.20 מקור היום
19.30 שירה לעולים
22.05 שבעה יותר וכל אחד

רשת ב'

18.06 אצבע על הדופק
18.45 היום בספורט
19.00 היום הזה
19.35 עולם חדש
20.05 מרקי חגות בכבשנים
22.05 ששמנות, עם דוב
00.05 יומן חצות
00.15 להיאוס בחלום, שירים

רשת ג'

18.06 מקום בבמות, מבצר השירים הישראלים
21.05 אורח
23.05 פניני באו

גלי צה"ל

18.05 שעה קלה על כלכלה
18.45 חמש עשרה קטנות
19.05 הואים באויר
20.05 בעיקר מוסיקה
21.00 מבט לחדשות
21.30 אוניברסיטה משודרת
22.05 על הדבש ועל העוקץ
22.55 לא סוגים, המלחמה בסמים
23.55 שירות ונאות
00.05 ציפורי לילה
05.00 צלילי בוקר

שידור קבוע

רשת א'

07.30 רדיופיקל, עברית קלה
08.05 חוגה על בני הגדל
09.05 סלרדיו שירות מידע
10.05 שירוקה, מחולות ושירים
11.05 מפני בוקר
12.05 מעורב ימים
13.05 שירים עבריים
14.06 בראש צעיר, מגאזין לילדים

רשת ב'

07.00 הבוקר הזה
08.00 ששים עיניין
09.05 ביקור בית
10.05 כל צבעי הרשת
12.10 אלף-בית

13.05 בוגרי היום, חדשות ופזמונים
14.06 לראות או לא לראות
14.30 בהבזקה
15.05 שירים ושיעורים
15.55 קוראי ספר, קוראים ממליצים
16.05 יומן כלכלה
16.30 על מספרים ואנשים
17.05 רגעי שקט

רשת ג'

06.04 בוקר לאושר, להיטים
07.07 שירי בבוקר-בבוקר
09.05 גימלית, עם מיכל שבאלי
10.05 רבים טובים, עם שמרית אימבר
11.05 שבעים פני יוהנן שירי שנות הסבנים
12.05 אהבה יומיומית, עם יוסי סיאס
13.05 רק בימי חול, עם מנחם פרי
14.00 לי לך שיר וברכה
15.05 חדשות ומיוזיק, עם שוש עטרי
16.05 הגבה יומית, עם יקיר אביב

גלי צה"ל

06.05 אוניברסיטה משודרת
06.30 מקומות עין-חדשות
07.07 שבע אפס שבע
08.00 מקרו-בון ישראל — אקטואליה
09.05 מוסיקה, עם אורלי יניב
10.05 עשר, שירים עבריים
11.05 נכון לעכשיו
13.05 הפסקה צהרים
13.55 40 לאחור, סיפור היום בהיסטוריה
14.05 מכינה יומית
15.05 שירים לתנ, עם ארז טל
16.05 ארבע אחר הצהרים
17.00 ערב טוב ישראל

שידורי צה"ל 2

19.05 דוד, דודו
20.05 צו 8
21.57 החדשות לחיילים
22.05 הפסקה עשר
23.05 קול הג'אז הזה

קולנוע

תל-אביב

אורלי — הזעקה לחופש 5.45, 9.15
אסתר — אבא רד מכני 6.00, 7.30, 9.40
בית לסין — שגעון בחלל 11.15
בן יהודה — חיזור גורלי 4.30, 7, 9.30
גורדון — אהבה במחתרת 4.30, 7.15, 9.30
גת — הקיסר האחרון 6.00, 9.00
דיזנגוף 1 — דאן דה פלורט 11.00, 13.45, 4.30, 7.15, 9.45
דיזנגוף 2 — מוריס 11.00, 13.45, 4.30, 7.15, 9.45
דיזנגוף 3 — תקוה ותהילה 11.00, 13.45, 4.30, 7.15, 9.45
דקל — חשוד 7.00, 9.30
דרייב אין — עכבר הבארים 7.15, 9.30; סרט סקס 12.00
הוד — אורות הכרך 5.00, 7.15, 9.30
הקולנוע: בית ציוני אמריקה — רח' צייטנג קרסו מס' 84 4.30, 7.30, 9.30
חן 1 — מעקב צמוד 2, 5, 7.30, 9.50
חן 2 — תרגילים בחיזור 5.00, 7.25, 9.50
חן 3 — אי אפשר לקנות אהבה 5.00, 7.25, 9.50
חן 4 — יום במלכודת 11, 2, 5, 7.25, 9.50
חן 5 — משחק הלבבות 11, 2, 5, 7.25, 9.50
לימור — ללא מוצא 7.15, 9.30
לב 1 — נערות עובדות 2, 5, 8, 10.00
לב 2 — מלאכים בשמי ברלין 2.00, 4.45, 7.30, 9.50
לב 3 — מגדל הדבורים 5.00, 7.30; ריקוד בחשכה 2.00, 9.50
לב 4 — טמפופו 2, 5, 7.30, 9.50
מוזיאון ת"א — עיניים שחורות 4.30, 7.00, 9.30
מקסים — הבלתי משוחדים 7.30, 9.30
התודיה הישראלית — שגעון של לילה 10.00
סינן — ויזל ואני 5.00, 7.30, 9.40
סינמטק ישראלי — יחי התור הה מראבם + עולם הרשמה 5.00 עת לאהוב ועת למות 7.00 יולי אפיס 9.30
פאר — יופיו של החטא 4.30, 7.15, 9.30
פריז — יהושע יהושע 12, 2, 4, 7.15, 9.30; מלחמה ואהבה 11.30 בלילה
צפון המזרחים — מאמן 4.30-7, 9.30
צפון — הזעקה לחופש 5.45, 9.15
תמוז — קן הקוקיה 7.00, 9.30
תכלת — עשבי בר 5.00, 7.25, 9.45
ת"א — צריק הפלה 5.00, 7.15, 9.30
סוקו (רמת-אביב) — קוקו וצופל האוהבת המסובבת 8.00, 10.00

ק. אונו

מרכז קהילתי — מבטלנים מאישתר 6.30, שיחות מלכולכות 9.00

ירושלים

אדיסון — הזעקה לחופש 5.45, 9.00
אוריגל — מעקב צמוד 4.30, 7.00, 9.15
אורנע — לילה מבניב 4.30, 7.00, 9.00
בית אגרון — גוש מכובב אחר 4.00; בשם כל בני ביתי 6.00; בריאן סכב עלין 8.30; שכלול 10.00
כפיר — חיזור גורלי 4.30, 7, 9.30
כיושל — אורות הכרך 7.00, 9.00
רון — חשוד 4.30—7, 9.15
תיאטרון ירושלים — תקוה ותהילה 7.00, 9.30
שין — אבא רד מכני 4.30, 7, 9
סמדר — נערות עובדות 7.00, 9.15
סינמטק 1 — אצבעוני 4.00, 2001: אודיסאה בחלל 7.00; פאסיונה ד'אמורה 9.30

עפולה

מנשרון — הפשיטה על המשק 9.00
היכל והצרבות — ללא מוצא 9.15

חולון

מגוי — חיזור גורלי 4.30, 7.00, 9.30
רינה — עכבר הבארים 7.15, 9.30
מגדל — הקיסר האחרון 6.00, 9.00
ארמון — יופיו של החטא 7.15, 9.30
מתנ"ס קרית שרת — לוי וגוליות 4.00; סמשפוא 7.15, 9.30

ראשל"צ

ג.ג. רון 1 — חיזור גורלי 4.30, 7.00, 9.30
ג.ג. רון 2 — הפשיטה על המשק 5.00, 7.15, 9.30

רחובות

בית העם — מאמן 8.30
הוד — מאין 7.15, 9.15
חן — לבמבה 7.15; להתחתן שנית 9.15

בת-ים

אורנים — השוטר מלוס אנגלס 4.30, 7.15, 9.30
עצמאות — חיזור גורלי 4.30, 7.00, 9.30

נהריה

הוד — דאן דה פלורט 7.00, 9.15
רון — אבא גנוב 7—9

כפר סבא

חן — ללא מוצא 7.00, 9.15
עמל — ריקוד מוטות 7.00, 9.15

צפת

בית אלון — ללא מוצא 9.15

פתח-תקוה

היכל 1 — חיזור גורלי 4.30, 7.00, 9.30
היכל 2 — הזעקה לחופש 6.00, 9.00
היכל 3 — שגעון בחלל 5, 7.15, 9.30

נתניה

שרון — זעקת הנשרים 5, 7, 9.15
הוד — חוכמת רחוב 7.15, 9.30
הדר — דאן דה פלורט 7.00, 9.15

חיפה והסביבה

אורה — זעקת הנשרים 4.30—7, 9.15
אורלי — משחק הלבבות 6.45, 9.00
חן — מעקב צמוד 4.15, 6.45, 9.15
סינמטק — אמברטו דה 7.00, הבאזנים 9.30
עצמון 1 — חיזור גורלי 4.15, 6.45, 9.00
עצמון 2 — דיוג משמים 4.30, 7, 9.15
עצמון 3 — ללא מוצא 4.30, 6.45, 9.15
פאר — אבא רד מכני 4.30, 7.00, 9.15
קרן אור המחודש — יופיו של החטא 4.30, 7.00, 9.15
צ'צן — שגעון בחלל 7.00, 9.15
רון — הזעקה לחופש 6.00, 9.00
רב גת 1 — החשוד 4.00, 6.30, 9.00
רב גת 2 — הקיסר האחרון 5.00, 8.15
אורות — ריקוד מוטות 9.15
סביון — הצייד 7.00, 9.15
ספיר — יהושע יהושע 7.00, 9.15
פנינת — הבלתי משוחדים 9.00
שביט — מורים 7.00, 9.15
הוהבל — יום במלכודת 7.00

הרצליה

דוד — עכבר הבארים 7.15, 9.30
דן אכדיה — בייבי אריזונה 7.30, 9.30
מלון דניאל — מלאכים בשמי ברלין 7.00, 9.30
היכל — חיזור גורלי 4.30, 7, 9.30
תפארת — לילה בגביב 7.15, 9.15

רמת גן

אואזיס — מעקב צמוד 7.25, 9.45
אורדע — הזעקה לחופש 6.30, 9.15
הדר — חיזור גורלי 4.30, 7.00, 9.30
לילי — יופיו של החטא 7.15, 9.30
שבים — כוחון הוד המיטות 7.15, 9.50
רב גן 1 — הקיסר האחרון 6.00, 9.00
רב גן 2 — ריקוד בחשכה 5.00, 7.30, 9.50
רב גן 3 — אי אפשר לקנות אהבה 5.00, 7.25, 9.55
רב גן 4 — ללא מוצא 5.00, 7.25, 9.55

בית שאן

מתנ"ס — יום במלכודת 9.00

טבריה

יד שמריה — הפשיטה על המשק 9.15

חדרה

חדרה — ריקוד מוטות 7.00, 9.15
חוף — הצגה

רמת-השרון

כוכב — זהב רכזב 7.00; הבלתי משוחדים 9.30

נס ציונה

כותפת — אבא גנוב 7—9

עכו

אודיטוריום — דאן דה פלורט 7.00, 9.00